

जिल्ला वस्तुगत विवरण कञ्चनपुर २०८०

तथ्याङ्क कार्यालय कञ्चनपुर

नेपाल सरकार
प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

फोन { ४२४५९४६
४२४५९४७
४२४५९४८
४२४५९४९
४२४९८०९
४२२८४०६

फ्याक्स: ९७७-१-२२७७२०
पो.ब.नं. ११०२१
रामशाहपथ
भागावली, काठमाडौं

पत्र संख्या:

च.नं.:-

शुभकामना सन्देश

राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयअन्तर्गत रहेका तथ्याङ्क कार्यालयहरूले आआफ्नो कार्यक्षेत्र रहेका जिल्लाहरूको जिल्ला वस्तुगत विवरण (District Profile) प्रकाशन गर्न लागेको सन्दर्भमा कार्यालयको तर्फबाट शुभकामना दिन चाहन्छु। यस प्रकाशनले सम्बन्धित जिल्लाको स्थानीय तह, सरकारी कार्यालय, संघसंस्था, सञ्चार जगत, अध्येता र आम प्रयोगकर्ताको समयसापेक्ष एवम् खण्डीकृत तथ्याङ्कको मागलाई सम्बोधन गर्ने विश्वास लिएको छु। स्थानीय तहको नीतिनिर्माण, निर्णय प्रक्रिया र योजना तर्जुमामा यस वस्तुगत विवरणमा समाविष्ट तथ्याङ्कहरू उपयोगी हुने अपेक्षा राखेको छु।

यस वस्तुगत विवरणको तयारी र प्रकाशनमा तथ्याङ्क संकलनदेखि, सम्पादन र प्रकाशनको चरणसम्म संलग्न तथ्याङ्क कार्यालयका कर्मचारीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु। आगामी दिनमा यसका नवीन र परिमार्जित संस्करण प्रकाशन हुने विश्वास लिएको छु। भविष्यमा यसका परिमार्जित संस्करणहरूको प्रकाशनका लागि पाठकहरूबाट सदाभै रचनात्मक सुझाव र प्रतिक्रिया प्राप्त हुने विश्वास लिएको छु।

कार्तिक, २०८०

तेजम राया
प्रमुख तथ्याङ्क अधिकारी

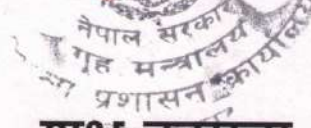

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय

फोन नं. ०९९-५२११०९
५२११७८
५२१११०
५२२४०५
५२३४५५
फ्याक्स: ५२४९९०

जिल्ला प्रशासन कार्यालय

कञ्चनपुर, महोदयनगर

पत्र संख्या :-

चलानी नम्बर :-

दिनांक :

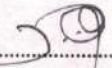
शुभ-कामना

प्रविधिको विकाससँगै सामाजिक चेतनामा आएको परिवर्तनले नीति, निर्णय, योजना तथा कार्यप्रकृया लगायतमा तथ्य र तथ्याङ्कको प्रयोगमा व्यापकता आउनुका साथै प्रयोगकर्ताको संख्या समेत बढ्दै गइरहेको छ । तथ्याङ्क कार्यालय कञ्चनपुरले यस जिल्लाको सामाजिक, आर्थिक, जनसांख्यिक लगायत क्षेत्रको आधिकारिक र अध्यावधिक तथ्याङ्क सहित यस जिल्लाको "जिल्ला वस्तुगत विवरण (District profile), २०८०" तयार गरी प्रकाशन गर्न लागेकोमा मलाई अत्यन्त खुसी लागेको छ ।

पुस्तिकाले परिवर्तित शासकीय संरचना अनुसार यस जिल्लाको स्थानीय तहगत भौगोलिक, आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, राजनीतिक, जनसांख्यिक लगायतका विषयवस्तुको सूचनामूलक र ज्ञानमूलक सामग्री समेटेको रहेछ । यसबाट अध्ययन अनुसन्धानकर्ता, तथ्याङ्क प्रयोगकर्ता, नीति निर्माता लगायत यस जिल्लासँग सम्बन्धित सूचनाहरु प्राप्त गर्न चाहने सबैलाई केहि मात्रामा भए पनि सहजता हुनुका साथै जनताको सुसूचित हुन पाउने हक समेत प्रत्याभुत गर्ने छ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

बिशेषतः विकास व्यवस्थापन र सेवा प्रवाहसँग सम्बन्धित योजना तथा कार्य प्रकृत्यामा अध्यावधिक तथ्याङ्कीय प्रयोगवाट लाभ लागतको विश्लेषण गरी वास्तविकतामा आधारित निर्णय निर्माण गर्न सहयोग पुग्नेछ । जिल्लाको समष्टिगत तथ्याङ्क संकलन गरी पुस्तक प्रकाशन गर्न लागेकोमा तथ्याङ्क कार्यालय कञ्चनपुरलाई हार्दिक धन्यवाद दिदै आगामी दिनमा समेत यस्ता कार्यहरुले निरन्तरता पाओस शुभकामना दिन चाहन्छु ।

वि.सं. २०८० कार्तिक

गोपाल कुमार अधिकारी
(प्रमुख जिल्ला अधिकारी)

पत्र संख्या: २०८०।०८१
च.नं.

नेपाल सरकार
प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय
तथ्याङ्क कार्यालय, कञ्चनपुर
(कैलाली, कञ्चनपुर)

फोन नं - ०९९५२१३४७

प्रकाशकीय

सूचनाको व्यवहारिक उपयोग गर्न सुसूचित हुन पाउनुलाई अधिकारको रूपमा विकसित भएको वर्तमान अवस्थामा सूचनाको सञ्चालिकरण संगै वास्तविकतामा आधारित सूचना र तथ्याङ्कको माग र प्रयोग तिब्र विस्तार हुदै गएको छ । सार्वजनिक, निजी क्षेत्रका नीति निर्माण, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन मुल्याङ्कनका साथै अध्ययन, अनुसन्धानमा समेत तथ्याङ्कको महत्वपूर्ण स्थान रहने गर्दछ । सामाजिक, सांस्कृतिक रुपान्तरण प्रकृत्यालाई तिब्रता दिदै लक्षित उपलब्धिको लागि तथ्याङ्कको प्रयोगले सम्बन्धित क्षेत्रको नीति, योजना तथा कार्यक्रमलाई वास्तविकता मुलक बनाई कार्यान्वयन र व्यवस्थापनमा सहजता प्रदान गर्दछ । विकास व्यवस्थापन, अध्ययन-अध्यापन, शोध तथा अनुसन्धान लगायतका कार्यमा तथ्याङ्कको प्रयोगमा व्यपकता आएसंगै वास्तविक र आधिकारिक तथ्याङ्कको माग समेत उच्च रहेको पाइन्छ । जिल्ला स्थित विभिन्न निकाय र क्षेत्रका छरिएर रहेका तथ्याङ्क हरुलाई एकीकृत रूपमा सरल ढंगले प्रस्तुत गरि यो पुस्तक प्रकाशन गरिएको छ । यो प्रकाशनले केहि हदसम्म भएपनि प्रयोगकर्ताको आवश्यकता पुरा गर्ने छ ।

जिल्लाका नौ वटै स्थानीय तह संग सम्बन्धित वडा स्तरीय भौगोलिक, राजनीतिक, आर्थिक सामाजिक, सांस्कृतिक तथा जनसांख्यिक तथ्याङ्कहरुलाई जिल्ला स्थित विभिन्न निकायहरुबाट संकलन गर्नुका साथै राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ वाट प्रकाशित तथ्याङ्क समेतको आधारमा यो पुस्तक तयार पारिएको छ । जिल्ला स्थित तथ्याङ्क प्रयोगकर्ताहरुलाई राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयबाट प्रकाशित कतिपय तथ्याङ्कको वारेमा जानकारी नहुने साथै समस्तिकृत राष्ट्रिय तथ्याङ्कबाट आवश्यक तथ्याङ्क खोज्न समेत झन्जटिलो समेत हुने गरेको महसुस गरि सहज रूपमा जिल्ला स्तरीय खण्डिकृत तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने उद्देश्यले यो "जिल्ला वस्तुगत विवरण (District profile), २०८०" प्रकाशन गरिएको हो । यस प्रकाशनले सार्वजनिक, निजी तथा संस्थागत क्षेत्रबाट जिल्लाको शैक्षिक, आर्थिक, वित्तीय कृषिकालाप, विकास व्यवस्थापन, सेवा प्रवाह लगायत क्षेत्रको नीति निर्माण, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन-मुल्याङ्कन लगायतमा आवश्यक पर्ने आधारभुत तथ्याङ्कको आपूर्तिमा सुनिश्चितता हुने आशा गरिएको छ ।

यो वस्तुगत विवरण तयार पार्ने क्रममा आवश्यक सूचना एवं तथ्याङ्क उपलब्ध गराई सहयोग गर्ने गाउँपालिका, नगरपालिका कार्यालयहरु, जिल्ला स्थित सरकारी कार्यालयहरु, गैरसरकारी संस्था, निजी क्षेत्र, नागरिक समाज, सञ्चारकर्मी लगायत सम्पूर्णमा यस कार्यालयको तर्फबाट हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्न चाहन्छु । यो पुस्तक तयार गर्न सहयोग गर्ने यस तथ्याङ्क कार्यालयका कर्मचारीहरु प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै अथक मेहेनत र कार्यक्षमताको उच्च कदर गर्न चाहन्छु । यस प्रकाशित पुस्तक प्रकाशनको क्रममा कुनै त्रुटी कमिकमजोरी देखिएमा सुधारको लागि सम्पूर्ण तथ्याङ्क अध्ययनकर्ता एवं प्रयोगकर्ताहरुको अमूल्य सुझावको लागि तथ्याङ्क कार्यालय कञ्चनपुर सदैव अपेक्षाकृत रहने छ ।

वि.सं. २०८० कार्तिक

गोविन्द प्रसाद न्यौपाने
निर्देशक

गोविन्द प्रसाद न्यौपाने
निर्देशक

विषय सूची

विषय	पेज न.
खण्ड क. कञ्चनपुर जिल्लाको संक्षिप्त वस्तुगत अवस्था	
१. जिल्लाको संक्षिप्त परिचय	१
२. भौगोलिक अवस्था	१
३. हावापानी	२
४. धार्मिक एवं सांस्कृतिक अवस्था	२
५. बसोबास, रहनसहन र भेषभूषा	३
६. सामाजिक संरचना	४
७. आर्थिक अवस्था	५
८. राजनैतिक विभाजन	६
९. प्राकृतिक सम्पदा	७
१०. भू-उपयोग र वनजंगल सम्बन्धी विवरण	७
११. प्रमुख व्यापारिक स्थलहरू	८
१२. परिवार र जनसङ्ख्या	८
१३. स्थानीय तह अनुसार जनसङ्ख्या र सम्बन्धित विवरण	१०
१४. जनसङ्ख्याको बैबाहिक अवस्था	१३
१५. जनसङ्ख्याको उमेरगत संरचना	१४
१६. घर जग्गामा महिलाको स्वामित्व भएका परिवार	१७
१७. जातजातिको आधारमा जनसङ्ख्या	१८
१८. मातृभाषा अनुसारको जनसङ्ख्या	२२
१९. सदस्य संख्याको आधारमा परिवार	२६
२०. सामाजिक तथ्याङ्क तथा सूचकहरू	२६
२१. स्वास्थ्य तथा सरसफाइ	३२
२२. आर्थिक क्रियाकलाप सम्बन्धी सूचकहरू	३७
२३. कृषि सम्बन्धी सूचकहरू	३८
२४. अपराध सम्बन्धि	४८
खण्ड ख. नगरपालिकाहरूको वस्तुगत अवस्था	
१ भिमदत्त नगरपालिका	
१.१ संक्षिप्त परिचय	५१
१.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण	५४
१.३ हावापानी	५४
१.४ भू-धरातल तथा भिरालोपना	५४
१.५ भू-उपयोग	५४
१.६ पर्यटकीय र सांस्कृतिक स्थलहरू	५४

विषय	पेज नं.
१.७ चाडपर्व तथा संस्कृति	५५
१.८ भौतिक पूर्वाधार	५५
१.९ बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरू	५५
१.१० जनसांख्यिक विवरण	५७
१.११ पारिवारिक विवरण	७०
१.१२ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ बाट निर्वाचित पदाधिकारीहरू	७६
२. वेदकोट नगरपालिका	
२.१ भौगोलिक अवस्थिति	८२
२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामांकरण	८३
२.३ प्रशासनिक विभाजन	८५
२.४ भू-धरातल तथा भिरालोपना	८५
२.५ नदीनाला तथा तालतलैया	८५
२.६ पर्यटकीय, सांस्कृतिक र मनोरम स्थलहरू	८५
२.७ उपलब्ध सेवा तथा सुविधा	८५
२.८ वन क्षेत्रको अवस्था	८६
२.९ जलाधर तथा जलस्रोत र उपयोगको स्थिति	८६
२.१० राष्ट्रिय निकुञ्ज र मध्यवर्ती क्षेत्र	८७
२.११ जङ्गली जनावर तथा चराचुरुङ्गीहरू	८७
२.१२ आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क / सूचकहरू	८८
२.१३ जनसांख्यिकीय सूचक	८९
२.१४ पारिवारिक सूचकहरू	१००
२.१५ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू	१०४
३. बेलौरी नगरपालिका	
३.१ भौतिक अवस्थिति	१०७
३.२ हावापानी	१०९
३.३ राजनीतिक अवस्थिति	१०९
३.४ भू-धरातल तथा भिरालोपना	१०९
३.५ नदीनाला तथा तालतलैया	१११
३.६ पर्यटकीय, सांस्कृतिक र मनोरम स्थलहरू	१११
३.७ उपलब्ध सेवा तथा सुविधा	१११
३.८ बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरू	१११
३.९ चाडपर्व तथा संस्कृति	१११
३.१० सुरक्षा निकाय वा प्रहरी चौकी	११२

विषय	पेज नं.
३.११ वन क्षेत्रको अवस्था	११२
३.१२ जलाधर तथा जलस्रोत र उपयोगको स्थिति	११३
३.१३ राष्ट्रिय निकुञ्ज र मध्यवर्ती तथा संरक्षित क्षेत्रको विवरण	११४
३.१४ आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क / सूचकहरू	११५
३.१५ पारिवारिक सूचकहरू	१२८
३.१६ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू	१३३
४. कृष्णपुर नगरपालिका	
४.१ भौगोलिक अवस्थिति	१३६
४.२ हावापानी	१३७
४.३ राजनीतिक अवस्थिति	१३७
४.४ नदीनाला तथा तालतलैया	१३७
४.५ सांस्कृतिक अवस्था र चाडपर्वहरू	१३९
४.६ उपलब्ध सेवा तथा सुविधा	१३९
४.७ आधारभूत तथ्याङ्क/सूचकहरू	१३९
४.८ पारिवारिक सूचकहरू	१५२
४.९ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू	१५६
५. महाकाली नगरपालिका	
५.१ भौगोलिक अवस्थिति	१५८
५.२ हावापानी	१५९
५.३ राजनीतिक अवस्थिति	१६०
५.४ सांस्कृतिक अवस्था र चाडपर्वहरू	१६०
५.५ उपलब्ध सेवा तथा सुविधा	१६०
५.६ आधारभूत तथ्याङ्क / सूचकहरू	१६२
५.७ पारिवारिक सूचकहरू	१७४
५.८ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू	१७७
६. पुनर्वास नगरपालिका	
६.१ भौगोलिक अवस्थिति	१८०
६.२ हावापानी	१८२
६.३ राजनीतिक अवस्थिति	१८२
६.४ नदी र ताल	१८२
६.५ वन जंगल	१८४
६.६ प्रमुख धार्मिक सम्पदाहरू	१८४

विषय	पेज नं.
६.७ प्रमुख चाडपर्व तथा जात्राहरू	१८४
६.८ प्रमुख उद्योगहरू	१८४
६.९ स्वास्थ्य सुविधा	१८५
६.१० प्रहरी सुरक्षा	१८५
६.११ आधारभूत तथ्याङ्क / सूचकहरू	१८५
६.१२ पारिवारिक सूचकहरू	१९८
६.१३ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू	२०२
७. शुक्लाफाँटा नगरपालिका	
७.१ भौगोलिक अवस्थिति	२०५
७.२ हावापानी	२०६
७.३ राजनीतिक अवस्थिति	२०८
७.४ नदीनाला तथा तालतलैया,	२०८
७.५ पर्यटकीय, सांस्कृतिक र मनोरम स्थलहरू	२०८
७.६ उपलब्ध सेवा तथा सुविधा	२०८
७.७ चाडपर्व तथा संस्कृति	२०८
७.८ सुरक्षा निकाय वा प्रहरी चौकी	२०९
७.९ वनजंगल	२०९
७.१० आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क / सूचकहरू	२११
७.११ पारिवारिक सूचकहरू	२२३
७.१२ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू	२२८
खण्ड ग. गाउँपालिकाहरूको वस्तुगत अवस्था	
१. बेल्डाँडी गाउँपालिका	
१.१ भौगोलिक अवस्थिति	
१.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण	२३२
१.३ राजनीतिक अवस्थिति	२३३
१.४ नदीनाला तथा तालतलैया	२३३
१.५ पर्यटकीय, सांस्कृतिक र मनोरम स्थलहरू	२३३
१.६ उपलब्ध सेवा तथा सुविधा	२३३
१.७ चाडपर्व तथा संस्कृति	२३३
१.८ आधारभूत तथ्यांकहरू/सूचकहरू	२३५
१.९ पारिवारिक सूचकहरू	२३५
१.१० स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू	२४६
	२४९

विषय	पेज नं.
२. लालझाडी गाउँपालिका	
२.१ भौगोलिक	२५१
२.२ राजनीतिक अवस्थिति	२५२
२.३ आधारभूत तथ्याङ्क तथा सूचकहरू	२५३
२.४ पारिवारिक सूचकहरू	२६३
२.५ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू	२६७
अनुसूचीहरू	२६९
सन्दर्भ सामग्री	२७५

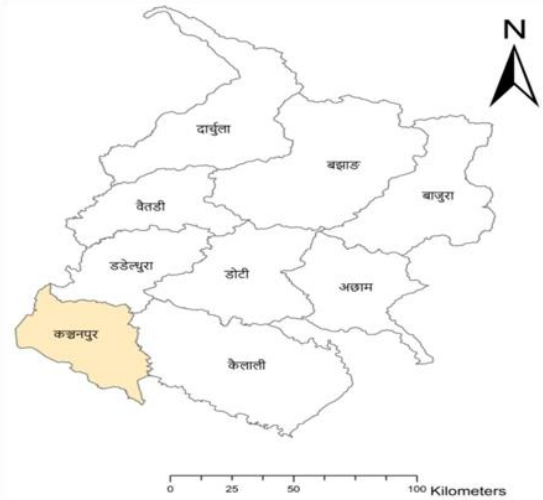
खण्ड क. कञ्चनपुर जिल्लाको संक्षिप्त वस्तुगत अवस्था

१ जिल्लाको संक्षिप्त परिचय

नेपालको मानचित्रमा कञ्चनपुर जिल्ला देशको पश्चिमी सीमानामा अवस्थित तराइको जिल्ला हो । भारतको सीमानासंग जोडीएको साविक महाकाली अञ्चलमा पर्ने यो जिल्ला वाइसे चोविसे राज्य रहेको वखत डोटी राज्यको क्षेत्रमा पर्दथ्यो । ऐतिहासिक पृष्ठभूमि हेर्दा नेपाल र तत्कालिन इष्ट इंडिया कम्पनी बीच १८१६ मा भएको सुधौली सन्धीवाट काली पारी पश्चिमको सम्पूर्ण भु- भाग र दाड देखि कञ्चनपुर सम्मको तराई भाग ब्रिटिश इंडियामा गाभिएको पाइन्छ । सन १८६० को प्रत्यावत सन्धी पश्चात नयाँ मुलुकको रुपमा नेपाल सरकारलाइ फिर्ता दिएको क्षेत्र हालका बाँके, वर्दिया, कैलाली र कञ्चनपुर मध्येको एउटा महत्वपूर्ण जिल्ला कञ्चनपुर हो । कञ्चनपुर जिल्लाको सदरमुकाम शुरुमा तत्कालिन श्रीपुर गा. वि. स. हालको वेलौरी नगरपालिकामा रहेको थियो भने पछि महेन्दनगरमा स्थानान्तरण भएको पाइन्छ । साविक सुदूरपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रमा पर्ने यो जिल्ला मौजुदा नेपालको संविधान अनुसार राज्य पुनर्संरचना हुँदा सुदूरपश्चिम प्रदेश अन्तर्गत पर्दछ । सुदूरपश्चिम प्रदेशको अन्न भण्डारको रुपमा रहेका तराईका दुई जिल्लाहरु मध्ये कञ्चनपुर जिल्ला एक हो । सुदूर पश्चिम प्रदेशका पहाडी जिल्लाहरु विशेष गरी दार्चुला, वैतडी र डडेल्धुरावाट वसाइसराइ गरी तराई झर्नेहरुको पहिलो रोजाइमा कञ्चनपुर जिल्ला पर्ने गरेको पाइन्छ । कञ्चनपुर जिल्लामा दार्चुला, वैतडी र डडेल्धुरा जिल्लामा पुख्र्यौली घर भएका व्यक्तिहरुको बाहुल्यता भएता पनि नेपालका सबै जिल्लाका मानिसहरुको वसोवास रहेको हुँदा यहाँ जातीय भाषिक तथा क्षेत्रीय विविधताको सुन्दर नमुना पाउन सकिन्छ ।

२ भौगोलिक अवस्था

कञ्चनपुर जिल्ला पूर्वमा कैलाली, उत्तरमा डडेल्धुरा जिल्ला र पश्चिम तथा दक्षिणमा मित्रराष्ट्र भारत संग जोडीएको छ । यो जिल्ला २८^०३२' देखि २९^०२८' उत्तरी अक्षांश देखि ८०^०४' देखि ८०^०३३' पुर्वी देशान्तर सम्म फैलिएको छ । जिल्लाको कुल क्षेत्रफल १६१० वर्ग किमि मध्ये करिव ३५ प्रतिशत भूभाग खेतियोग्य ४८ प्रतिशत भूभाग वनजंगल र करिव १७ प्रतिशत

भुभाग घर घडेरी तथा खोलानालाले ओगटेको छ ।
समुद्री सतहवाट हेर्दा १७९ मिटर देखि

१५१८ मिटर सम्मको उचाइमा रहेको छ ।
जिल्लाको पुर्व पश्चिम औषत लम्बाइ ४४ किमि र
उत्तर दक्षिण औषत चौडाइ ३४ कि मि

भौगोलिक विभाजनको आधारमा यस जिल्लालाई चुरे क्षेत्र, भावर क्षेत्र र तराईको मैदान गरी ३ भागमा विभाजन गर्न सकिन्छ । महाकाली, जोगबुढा, चौधर, मोहना, स्याली, वनारा, डोडा, सोनवरा नदीहरू यस जिल्ला भएर बग्ने प्रमुख नदीहरू हुन् । महाकाली बाहेक अन्य सबै नदिहरूको मुहान चुरे पर्वत श्रृङ्खलामा रहेको छ ।

३ हावापानी :

जलवायुको दृष्टिकोणले कञ्चनपुर जिल्लामा उष्ण तथा उपोष्ण प्रकारको हावापानी पाइन्छ । यहाँ वार्षिक सरदर १७७१.५ मिलि मिटर वर्षा हुने गर्दछ । विशेषतः जेठदेखि भाद्र महिनासम्म निकै गर्मी हुने यस जिल्लामा पौष र माघ महिनामा निकै जाडो हुन्छ । गर्मी याममा यहाँको तापक्रम अधिकतम ४३ डिग्री सेल्सियससम्म पुग्दछ भने हिउँदमा न्युनतम ३ डिग्री सेल्सियससम्म झर्ने गर्दछ । यहाँको जलवायुमा प्रचुर मात्रामा आद्रता (Humidity) पाईन्छ जुन सरदर ७१.१६ प्रतिशत रहने गर्दछ ।

४ धार्मिक एवं सांस्कृतिक अवस्था :

धार्मिक दृष्टिकोणले हेर्दा यस जिल्लामा अधिकांश हिन्दु धर्मालम्बीहरूको बसोबास रहेको देखिन्छ । पछिल्लो राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यहाँको कुल जनसङ्ख्या (५१३,७५७ जना) को ९५.५४ प्रतिशत हिन्दु, ३.४० प्रतिशत क्रिश्चियन, ०.८० प्रतिशत बुद्ध धर्मालम्बीहरू र बाँकि प्रकृतिपूजक, ईस्लाम, किराँत लगायतका धर्म मान्ने समुदायका मानिसहरूको बसोबास रहेको पाईन्छ । यहाँको पहाडी समुदायका अधिकांश मानिसहरूले धर्मको रूपमा सनातन हिन्दु धर्म र भाषाको रूपमा डोट्याली भाषालाई स्वीकारेको देखिन्छ । पहाडी समुदायबाट वेदमूलक आर्य-संस्कृतिका विधि-विधान र रामायण, महाभारत, पूराण आदि धर्मग्रन्थहरूको आधारमा ती बिषयवस्तुहरूलाई लोकभाषा, लोकलय, लोकधुन, र लोकशैलीमा ढालेर लोकजीवनको सेरोफेरोसित तादात्म्यता मिलाई आफ्नोपन झल्काउने गरी देउडा, रनपुतला, फाग, सगुन आदिको रूपमा विशेष अवसरहरूमा प्रस्तुत गरिन्छ । यो समुदायको पहिचान नै आफ्नो विशिष्ट भाषिक र सांस्कृतिक मौलिकपना नै हो । गौरा, दशैं, तिहार, होली र विशु यो समुदायले मनाउने प्रमुख चाडपर्वहरू हुन् । गौरा र होलीमा लोकलयमा डेउडा खेल खेल्ने गरिन्छ भने दशैंमा विभिन्न देवी देउताका

शक्ति पीठहरूमा राँगा, बोका लगायतका पशुपंक्षीहरूको बली दिई जात्रा गर्ने चलन रहेको छ । थारू समुदायको अलगगै परम्परा र संस्कार रहेको पाइन्छ । उनीहरूले माघी पर्वलाई विशेष पर्वको रूपमा मनाउने गर्दछन् । अन्य आदिवासी जनजाति समुदायले पनि आ-आफ्नो संस्कार र परम्परा अनुसारका क्रियाकलापमा संलग्न हुँदै आएको पाइन्छ ।

तालिका १: कञ्चनपुर जिल्लामा धर्मअनुसारको जनसङ्ख्या

क्र.स.	धर्म	जम्मा		पुरुष		महिला	
		संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत	संख्या	प्रतिशत
१	जम्मा	५१३७५७	१००	२४०६८६	१००	२७३०७१	१००
२	हिन्दु	४९०८२४	९५.५४	२३००११	९५.५६	२६०८१३	९५.५१
३	क्रिश्चियन	१७४५४	३.४०	८००१	३.३२	९४५३	३.४६
४	बुद्ध	४१३२	०.८०	१९५१	०.८१	२१८१	०.८०
५	ईस्लाम	५३२	०.१०	३३५	०.१४	१९७	०.०७
६	प्रकृति	४६५	०.०९	२३४	०.१०	२३१	०.०८
७	बोन	१८४	०.०४	८४	०.०३	१००	०.०४
८	बहाई	१३४	०.०३	५५	०.०२	७९	०.०३
९	किरात	२६	०.०१	१०	०.००	१६	०.०१
१०	सिख	६	०.००१	५	०.००२	१	०.०००४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

५. बसोबास, रहनसहन र भेषभूषा

यस जिल्लामा सुदूरपश्चिमका पहाडी जिल्लाहरू दार्चुला, बैतडी, डडेल्धुरा, बझाङ, बाजुरा, डोटी र अछाम लगायत मध्य तथा पूर्वी नेपालका जिल्लाहरूबाट बसाइसराई गरी आएका वैदिक आर्य तथा जनजातिहरू र यहाँका रैथाने आदिवासी/जनजाति थारू समुदायका मानिसहरूको बाहुल्यता रहेको देखिन्छ । पहाडी

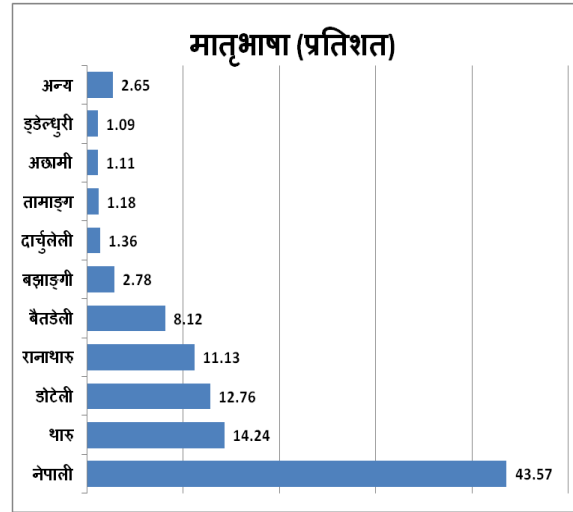
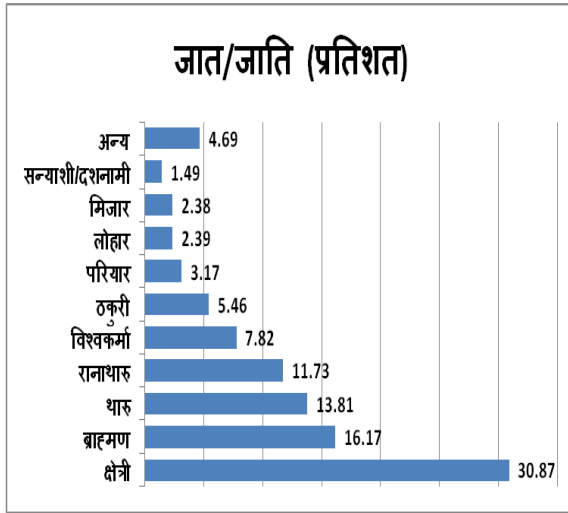
समुदायमा खास गरी बैतडी, दार्चुला र डडेल्धुरा जिल्लाबाट बसाइ/सराई गरी आएका परिवारहरूको बाक्लो उपस्थिति रहेको पाईन्छ । अन्य धेरै समुदायका मानिसहरूको पनि अल्पसंख्यकको रूपमा यस जिल्लामा बसोबास गरेको देखिन्छ । प्रायः छरिएर रहेका आवासीय घरहरूमा कच्चि संरचनाको आधिक्यता रहेको छ । शहरी क्षेत्रमा भने पक्की घरहरूको निर्माणले तिब्रता पाउँदै गएको देखिन्छ । पोशाकको रूपमा पहाडी समुदायका पुरुषहरूले सर्त पाइन्ट, कुर्ता, पाइजामा जस्ता पहिरनका साथै शिरमा टोपी लगाउने गर्दछन् गर्दछन् । स्त्रीहरूले खुट्टामा चाँदीका कल्ली, हातमा चाँदीका बाला, औँलामा औँठी, घाटीमा चाँदीको सुता, सुनको गोफला, छेको, नाकमा सुनको नथु, किलो, बुलाकी, कानमा सुनको बाली, ढुङ्ग्री, रिङ्ग, रत्न तथा टाउकोमा सुनको शिरबन्दी, काँटा आदि लगाउँने प्रचलन रहेको छ । वस्त्रहरूमा आङ्गो, घाघरो, गादो, पिछौडा, र कम्मरमा पटुका कस्ने चलन रहेको छ । यो समुदायका मानिसहरूले प्रायः बेलुकीको खानामा रोटी र बिहानको खानामा भात खाने चलन छ । गोरस (दुध दही) यो समुदायको प्रमुख भोजन हो । खीर, खजुरी, निसुस्या, बाबर, लौन, रोट, माणा, पल्यौ, तितौरा, डुब्का, चुकानी, गतानी जस्ता खाना विशेष अवसरहरूमा बनाइने परिकार हुन् । यस जिल्लाको दोस्रो ठूलो साँस्कृतिक समुदाय भनेको थारू समुदाय हो । यो समुदायको पनि आफ्नै विशिष्ट खालको परम्परा र संस्कारहरू रहेका छन् । यिनीहरूले विहान-बेलुकी दुवै पटक भात नै मुख्य खानाको रूपमा खाने चलन गर्छन् भने घर छाउनी, माघि, होली र हरढावालाई मुख्य चाडपर्वको रूपमा मनाउने चलन छ । चामलको पिठोबाट बनाईने ढीक्री यो समुदायको खानाको विशेष परिकार हो । (स्रोत : डोट्याली लोकसंस्कृति र लोकसाहित्य)

६. सामाजिक संरचना :

यो जिल्ला सामाजिक संरचनाको दृष्टिकोणबाट निकै विविधतायुक्त रहेको पाईन्छ । पछिल्लो राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार यस जिल्लामा ५८ वटा जातजातिको बसोबास रहेको पाइएको छ भने ४५ वटा मातृभाषाहरू प्रचलनमा रहेको देखिन्छ । यद्यपी जातजाति र मातृभाषाको तथ्याङ्कलाई केलाउने हो भने कतिपय वैदिक आर्य समुदायका मानिसहरूको अन्तिम नाम (थर) लाई जाति मानिएको भेटिन्छ । त्यस्तै मातृभाषामा पनि पहिले बसोबास रहेको ठाउँको नाउँमा "ई" विसर्ग थपेर भाषाको संज्ञा दिईएको भेटिन्छ । जस्तै : अछामी, बाजुरेली, बैतडेली, दैलेखी आदि । यिनीहरू भाषा हुन् वा भाषिका मात्र हुन् यो चाहिँ छुट्टै अध्ययन एवं अनुसन्धानको विषय बनेको छ । यस जिल्लामा रहेका प्रमुख जातजातिमा ३०.८७ प्रतिशत क्षेत्री, १६.१७ प्रतिशत ब्राह्मण , १३.८१ प्रतिशत थारू , ११.७३ प्रतिशत रानाथारू , ७.८२ प्रतिशत विश्वकर्मा , ५.४६ प्रतिशत ठकुरी , ३.१७ प्रतिशत परियार र बाँकी सबै अन्य जातजातिहरू १०.९६ प्रतिशत छन् । त्यसैगरी मातृ भाषा बोल्नेहरूको जनसङ्ख्या हेर्दा नेपाली ४३.५७ प्रतिशत,

थारू १४.२४ प्रतिशत, डोटेली १२.७६ प्रतिशत, रानाथारू ११.१३ प्रतिशत, बैतडेली ८.१२ प्रतिशत, बझांगी २.७८ प्रतिशत तथा बाँकी अन्य सबै अन्य भाषीहरू ७.३९ प्रतिशत रहेका छन् ।

चित्र १. प्रमुख दश जात/जाति (प्रतिशत) **चित्र २. प्रमुख दश मातृभाषा (प्रतिशत)**

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७. आर्थिक अवस्था

कृषिको लागि उपयुक्त उर्वर माटो भएको यो जिल्लाका अधिकांश घरपरिवारहरू कृषि व्यवसायमा संलग्न रहेका छन् । राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८ को नतिजा अनुसार जिल्लाका कुल घरपरिवार (१,११,१६७) मध्ये लगभग ७७.५१ प्रतिशत (८६,१७०) परिवार कृषिमा संलग्न रहेका छन् । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को अन्तिम नतिजा अनुसार पनि विगत १२ महिनामा सम्पादन गरेको आर्थिक क्रियाकलापको आधारमा १० वर्ष वा सो भन्दा माथिल्लो उमेर समूहका लगभग ७१.२१ प्रतिशत जनसङ्ख्या कुनै न कुनै समय कृषिमा संलग्न रहेको देखिन्छ । त्यस्तै पेशा/व्यवसायको आधारमा जनसङ्ख्याको वितरण हेर्दा १० वर्ष वा सो भन्दा माथिल्लो उमेर समूहका अक्सर आर्थिकरूपमा सक्रिय कुल जनसङ्ख्या ३,१०,८९० जना मध्ये २,०६,२०३ जना (६६.३२ प्रतिशत) कृषि, वन, तथा मत्स्यपालनमा संलग्न कामदारहरू रहेको पाईन्छ । कामदारको हैसियतको आधारमा जन्संख्या वितरण हेर्दा ३,०८९ जना रोजगारदाता, ६०,१४८ जना तलब/ज्यालामा काम गर्ने कर्मचारीहरू, १,८६,६०४ जना आफ्नै व्यवसायमा संलग्न कामदारहरू, ६०,९४६ जना बिना तलब/ज्यालाका पारिवारिक कामदार र १०३ जनाले आफ्नो काम गर्दाको हैसियत नखुलाएको देखिन्छ । यी सम्पूर्ण तथ्यहरू केलाउदा यस जिल्लाको मुख्य आर्थिक आधार

कृषि व्यवसाय नै रहेको देखिन्छ । यद्यपि यो भारतसँग सिमाना जोडिएको जिल्ला भएकोले व्यापारिक दृष्टिकोणबाट पनि महत्वपूर्ण मानिन्छ ।

द. राजनैतिक विभाजन

संघीय स्वरूपमा राज्यको पुनर्संरचना अनुसार कञ्चनपुर जिल्ला सुदूरपश्चिम प्रदेश मा पर्दछ । यस अघि यो जिल्ला सुदूरपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र अन्तर्गत महाकाली अञ्चलमा रहेको थियो । साविकमा ४ वटा निर्वाचन क्षेत्र, ८ वटा नगरपालिका र ४ वटा गाउँ विकास समितिहरूमा विभक्त रहेकोमा हाल ७ वटा नगरपालिका र २ वटा गाउँपालिकामा बाँडिएको छ ।

तालिका २: मौजुदा स्थानीय तह र वडा विभाजन (स्रोत: स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोग)

क्र.सं.	स्थानीय तहको नाम	वडा संख्या
१	भिमदत्त नगरपालिका	१९
२	बेलौरी नगरपालिका	१०
३	बेदकोट नगरपालिका	१०
४	बेलडाँडी गाउँपालिका	५
५	कृष्णपुर नगरपालिका	९
६	लालझाडी गाउँपालिका	६
७	महाकाली नगरपालिका	१०
८	पुनर्वास नगरपालिका	११
९	शुक्लाफाँटा नगरपालिका	१२

९. प्राकृतिक सम्पदा

प्राकृतिक सम्पदाको हिसाबले यो जिल्ला कृषिको लागि उपयुक्त उर्वर माटोको धनी जिल्ला हो भने वन सम्पदा यहाँको दोस्रो ठूलो प्राकृतिक सम्पदा हो । सबै भन्दा ठूलो ब्राहसिङ्गाको झुन्ड भएको चर्चित शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज पनि यसै जिल्लामा पर्दछ । हिमालय शृङ्खलामा मुहान रहेको नेपाल र भारतको सीमा नदीको रूपमा बग्ने महाकाली नदी यहाँको मुख्य जलाधार हो । यस जिल्लाको माटोको किसिम तथा माटोमा भएको पोषकतत्वको स्थितिबारे क्षेत्रीय माटो प्रयोगशाला सुन्दरपुरको नमुना सर्वेक्षणबाट प्राप्त हुन आएको आँकडालाई आधार मानी निम्न अनुसार वर्गीकरण गरिएको छ :-

- बलौटे दोमट माटो:- राजमागदिखि उत्तरको भावर क्षेत्र ।
- दोमट बलौटे माटो:- पिपलाडी, कृष्णपुर, गुलरिया, रैकवारविचवा, आदि क्षेत्र ।
- दोमट माटो:- सुडा, ऐरी, वाइसीविचुवा र पिपलाडीका केही क्षेत्र ।
- बलौटे चिम्टाईलो माटो:- जिल्लाको दक्षिणी भाग ।

१०. भू-उपयोग र वनजंगल सम्बन्धि विवरण

क) कुल क्षेत्रफल	:	१,६१,००० हेक्टर
ख) कुल वन क्षेत्र	:	७८,७९७ हेक्टर (४८.९४ प्रतिशत)
ग) आवादी तथा खेती योग्य जमिन	:	७६,११०.७५ हेक्टर (४७.२ प्रतिशत)
घ) अन्य (नदी, वगर, चट्टान)	:	६०९२.२५ हेक्टर (३.८६ प्रतिशत)
ड) २. चुरे क्षेत्र	:	३२ प्रतिशत (जिल्लाको कुल क्षेत्रफलको)
च) भावर तराई	:	६८ प्रतिशत (जिल्लाको कुल क्षेत्रफलको)

११.२ वनजंगल

क) जिल्ला वन कार्यालयले हेर्नु पर्ने वनको क्षेत्रफल	:	४७,२६२ हेक्टर
ख) शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्जले हेर्नु पर्ने वनको क्षेत्रफल	:	३१,५०० हेक्टर
ग) राष्ट्रिय वन क्षेत्र	:	हेक्टर
घ) लालझाडी- मोहना संरक्षित वनको क्षेत्रफल	:	२९,६४१.५० हेक्टर
ड) मुख्य रूख विरूवा, जनावर तथा चराचुरूङ्गी (स्रोत जिल्ला वन कार्यालय, कञ्चनपुर):		

तालिका ३: वनस्पति तथा वन पैदावारका प्रजातिहरू

क्र.स.	विवरण	प्रमुख प्रजातिहरू
१	वनस्पतिका प्रजातिहरू	साल, सिसम, खयर, अस्ना, क्रमा, सिमल, विजयसाल, जामुन, बर्रो आदि
२	लघुवन पैदावर	अमला, बॉस, बेत, पिपला, पिपली, कुरीलो, हरो बर्रो, आदि

क्र.स.	विवरण	प्रमुख प्रजातिहरू
३	वन्यजन्तहरू	मृग, बाघ, अजिंजर, हात्ती, गैंडा, ब्वाँसो, दुम्सी, चित्तल, बँदेल, बाँदर ब्राहसिङ्गे, आदि
४	चराहरू	मयुर, गिद्ध, तिन्ना, वनकुखुरा, सुगा, आदि
५	माछा	नैनी, बिगहेड, कमन कार्प, ग्रास कार्प, मडग्री, सिलभर, असला, आदि

तालिका ४: जिल्लामा भएका वनका किसिम

क्र.स.	वनको किसिम	संख्या	क्षेत्रफल
१	सामुदायिक वन	१४१	२०३०५.२७ हेक्टर
२	धार्मिक वन	१२	१३१.५१
३	वन संरक्षण क्षेत्र	१	२९६४१.७५
४	सरकारद्वारा व्यवस्थित वन		२६८२५.२२
५	कबुलियत वन	०	०
६	पारिवारिक निजि वन	१७८	१०९.३५

११. प्रमुख व्यापारिक स्थलहरू :

सदरमुकाम पनि रहेको महेन्द्रनगर (भिमदत्त) बजार यस जिल्लाको प्रमुख व्यापारीक केन्द्र हो । जिल्लाको दक्षिणी क्षेत्रको बजार बेलौरी लगायत त्रिभुवनवस्तीको आई.वि.आर.डी., झलारी बजार, गुलरिया, दोधारा चाँदनीको, बाबाथान, ब्रम्हदेव बजार, गड्डाचौकी यस जिल्लाका प्रमुख व्यापारिक केन्द्रहरू हुन् ।

१२. परिवार र जनसङ्ख्या :

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार कञ्चनपुर जिल्लाको जनसङ्ख्या ५,१३,७५७ रहेको छ जस मध्ये पुरुष ४६.८५ प्रतिशत (२,४०,६८६ जना) र महिला ५३.१५ प्रतिशत (२,७३,०७१ जना) रहेका छन् । यहाँको लैंगिक अनुपात ८८.१४ अर्थात प्रति १०० महिलामा पुरुषको संख्या ८८.१४ रहेको छ । अघिल्लो जनगणना (२०६८ साल) मा यस जिल्लाको कुल जनसङ्ख्या ४,५१,२४८ र लैंगिक अनुपात

९१.८५ थियो । पछिल्लो राष्ट्रिय जनगणना २०७८ बमोजिम सालाखाला वार्षिक जनसङ्ख्या वृद्धिदर १.२५ प्रतिशत रहेको छ जुन अघिल्लो राष्ट्रिय जनगणना २०६८ मा १.७७ प्रतिशत रहेको थियो । जिल्लाको जनघनत्व (प्रति वर्ग किलोमिटरमा रहेको जनसङ्ख्या) ३१९ जना प्रति वर्ग किलोमिटर रहेको छ जुन अघिल्लो राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ मा २८० जना थियो । यस जिल्लाको कुल जनसङ्ख्या मध्ये ५६ प्रतिशत १५ देखि ५९ वर्ष उमेर समूहका, ३७ प्रतिशत १४ वर्ष वा सो भन्दा कम उमेरका, र ७ प्रतिशत ६० वर्ष वा सो भन्दा माथिल्लो उमेर समूहका रहेका छन् । राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार कञ्चनपुर जिल्लामा १,११,२१७ घरपरिवार रहेका छन् । यो संख्या अघिल्लो राष्ट्रिय जनगणना २०६८ को भन्दा २९,०६५ ले अधिक हो । हाल यस जिल्लामा प्रति परिवार औषत ४.६२ जना सदस्य रहेको देखिन्छ । यस जिल्लाबाट ६६,२३५ जना (५१,५९६ पुरुष र १४,६३९ महिला) विदेश गएको देखिन्छ ।

१३. स्थानीय तह अनुसार जनसङ्ख्या र सम्बन्धित विवरणः

तालिका ५: स्थानीय तह अनुसार जनसङ्ख्या र सम्बन्धित विवरण

स्थानीय तह	परिवार संख्या	क्षेत्रफल (व.कि.)	जनसंख्या			लैंगिक अनुपात	जनघनत्व (प्र. व.कि.मि.)	परिवारका औषत सदस्य	वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर	साक्षरता दर		
			पुरुष	महिला	जम्मा					जम्मा	पुरुष	महिला
कृष्णपुर नगरपालिका	१५१११	२५२.७५	३३८३०	३७६७०	७१५००	८९.८१	२८३	४.७३	२.२४	७७.२८	८५.१६	७०.३९
शुक्लाफाँटा नगरपालिका	१२०५८	१६२.५७	२४५८४	२९३८५	५३९६९	८३.६६	३३२	४.४८	१.३६	७७.१४	८६.३४	६९.७३
बेदकोट नगरपालिका	१२५९५	१५९.९२	२७०३३	३०६४७	५७६८०	८८.२१	३६१	४.५८	१.४७	७८.४६	८७.६०	७०.६६
भीमदत्त नगरपालिका	२७५७०	१७१.८	५८२३२	६४०८८	१२२३२०	९०.८६	७१२	४.४४	१.५०	८४.३०	९२.१६	७७.३४
दोधाराचाँदनी नगरपालिका	९६१०	५६.८४	१८९२८	२४०४६	४२९७४	७८.७२	७५६	४.४७	०.८७	७९.२४	८७.८०	७२.७५
लालझाडी गाउँपालिका	४७४५	१५४.६५	१२१४४	१२८९३	२५०३७	९४.१९	१६२	५.२८	१.००	७५.९०	८३.२०	६९.१३
पुनर्वास नगरपालिका	१३६२६	१०३.७१	२८१५५	३३५९३	६१७४८	८३.८१	५९५	४.५३	१.३५	७८.१६	८५.९४	७१.८५
बेलौरी नगरपालिका	१११५१	१२३.३७	२५३७५	२८५३५	५३९१०	८८.९३	४३७	४.८३	०.०७	७९.२८	८७.४९	७२.११
बेलडाडी गाउँपालिका	४७०१	३६.७	९८५९	१२०२९	२१८८८	८१.९६	५९६	४.६६	-०.०३	७८.०९	८६.६४	७१.२७
संस्थागत	५०		२५४६	१८५	२७३१					९७.८०	९८.०७	९३.९९
जम्मा	१११२१७	१२२२.३१	२४०६८६	२७३०७१	५१३७५७	८८.१४	३१९	४.६२	१.२५	७९.६४	८७.९१	७२.५५

तालिका ६: आधारभूत जनसांख्यिक सुचकहरू

सूचक	एकाई	मान -२०६८	मान -२०७८
कुल जनसंख्या	संख्या	४५१२४८	५१३७५७
पुरुष	संख्या/प्रतिशत	२१६०४२	२४०६८६
महिला	संख्या/प्रतिशत	२३५२०६	२७३०७१
लैंगिक अनुपात	अनुपात	९१.८५	८८.१४
वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर	प्रतिशत	१.७७	१.२५
नेपालको जनसंख्यामा जिल्लाको अंश	प्रतिशत	१.७	१.७६
जनसंख्या दोब्बर हुन लाग्ने अवधि-वर्ष	वर्ष	३९	५६
परिवार संख्या	संख्या	८२१५२	१११२१७
परिवारका औषत सदस्य संख्या	संख्या	५.४९	४.६२
जनघनत्व	जना प्रतिवर्ग कि.मि	२८०	३१९
जनघनत्व-शहरीक्षेत्र—न पा हरुको	जना प्रतिवर्ग कि.मि	२८७	३२९
जनघनत्व-ग्रामिण क्षेत्र—गा पा हरुको	जना प्रतिवर्ग कि.मि	२३३	२४५
अनुपस्थित -विदेशमा_ जनसंख्या	संख्या	३८३९८	६६२६५
अनुपस्थित -विदेशमा_ पुरुष	संख्या	३२८७३	५१५९६
अनुपस्थित -विदेशमा_ महिला	संख्या	५५२५	१४६३९
शहरी जनसंख्या -नगरपालिकाको जनसंख्या	संख्या/प्रतिशत	४०६७३० (९०.१३%)	४६६८३२ (९०.१३%)
ग्रामिण जनसंख्या -गाउँपालिकाको जनसंख्या	संख्या/प्रतिशत	४४५१८ (९.८७%)	४६९२५ (९.१३%)
जन्म हुदाको लैंगिक अनुपात	अनुपात	११२.६	१२०
शिशु मातृ अनुपात (Child-Woman Ratio)	अनुपात	०.१७	०.२६

सूचक	एकाई	मान -२०६८	मान -२०७८
कोरा जन्म दर (Crude Birth Rate)	प्रति हजार जनसंख्या	२१.०३	१५.८५
कोरा मृत्यु दर (Crude Death Rate)	प्रति हजार जनसंख्या	७.५७	६.८
कोरा मृत्यु दर—पुरुष	प्रति हजार जनसंख्या	९.६३	८.४८
कोरा मृत्यु दर—महिला	प्रति हजार जनसंख्या	५.८२	५.३२
शिशु मृत्यु दर (Infant Mortality Rate)	प्रति हजार जीवित जन्म	४०.३४	१५.८४
शिशु मृत्यु दर—पुरुष	प्रति हजार जीवित जन्म	४६.३८	१८.७७
शिशु मृत्यु दर—महिला	प्रति हजार जीवित जन्म	३४.४२	१२.२७
जनसंख्याको औषतउमेर (Median Age)	वर्ष	२०	२५
औषतउमेर—पुरुष	वर्ष	१९	२३.५
औषतउमेर —महिला	वर्ष	२१	२७
बिबाह हुदाको औषत उमेर (SMAM)	वर्ष		१९.३
बिबाह हुदाको औषत उमेर (SMAM)—पुरुष	वर्ष		२१.२९
बिबाह हुदाको औषत उमेर (SMAM)—महिला	वर्ष		१८.०३
आश्रित अनुपात (Dependency Ratio)	अनुपात	७७.८९	५९.६१
आश्रित अनुपात—पुरुष	अनुपात	८७.६३	६९.८
आश्रित अनुपात—महिला	अनुपात	६९.७९	५१.५७
बाल आश्रित अनुपात (Child Dependency Ratio)	अनुपात	६५.०१	४४.५३
बाल आश्रित अनुपात—पुरुष	अनुपात	७३.८४	५३.८६
बालआश्रित अनुपात—महिला	अनुपात	५७.६७	३७.२

सूचक	एकाई	मान -२०६८	मान -२०७८
वृद्ध आश्रित अनुपात (Old-Age Dependency Ratio)	अनुपात	१२.८७	१५.०७
वृद्ध आश्रित अनुपात—पुरुष	अनुपात	१३.७८	१५.९६
वृद्ध आश्रित अनुपात—महिला	अनुपात	१२.१२	१४.३८

श्रोत: राष्ट्रिय तथ्यांक कार्यालय.

१४. जनसङ्ख्याको बैवाहिक अवस्था

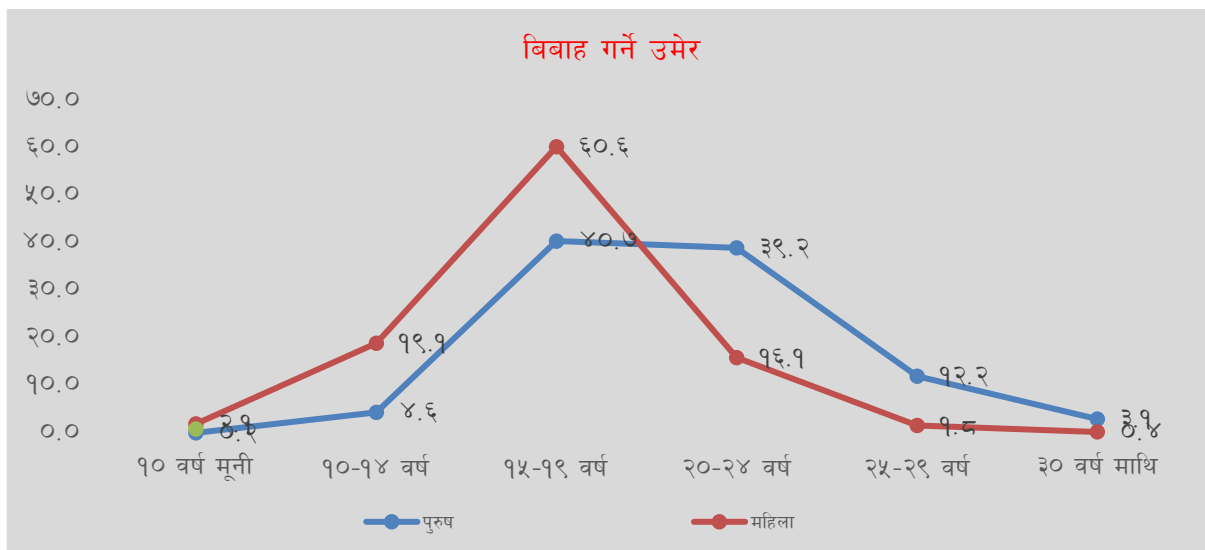
यस जिल्लाका सबैभन्दा ठूलो संख्याका व्यक्तिहरूको विवाह कलिलो उमेर अर्थात २० वर्ष भन्दा कम उमेरमा हुने गरेको देखिन्छ । विवाह भएकाहरू मध्ये करिब ३६ प्रतिशत महिलाहरू र करिब ३४ प्रतिशत पुरुषहरूको विवाह १८-२० वर्षको उमेरमा भएको पाइन्छ । पन्ध्र वर्ष भन्दा कम उमेरमा विवाह हुने महिलाहरू १५ प्रतिशत र पुरुषहरू करिब ३ प्रतिशत रहेका छन् ।

तालिका ७: जिल्लामा १० वर्ष र सोभन्दा माथिल्लो उमेर समूहकाको जनसङ्ख्याको वैवाहिक स्थिति :

विवरण	जम्मा	अविवाहित	विवाहित	विधुवा-विधुर	पारपाचुके भएका	छुट्टिएका
महिला र पुरुष दुवै	४२६१९७	१४५१६०	२५८९१९	२०७९७	३०४	१०१७
पुरुष	१९३२६९	७६३४०	११२४२४	३९४३	१३८	४२४
महिला	२३२९२८	६८८२०	१४६४९५	१६८५४	१६६	५९३

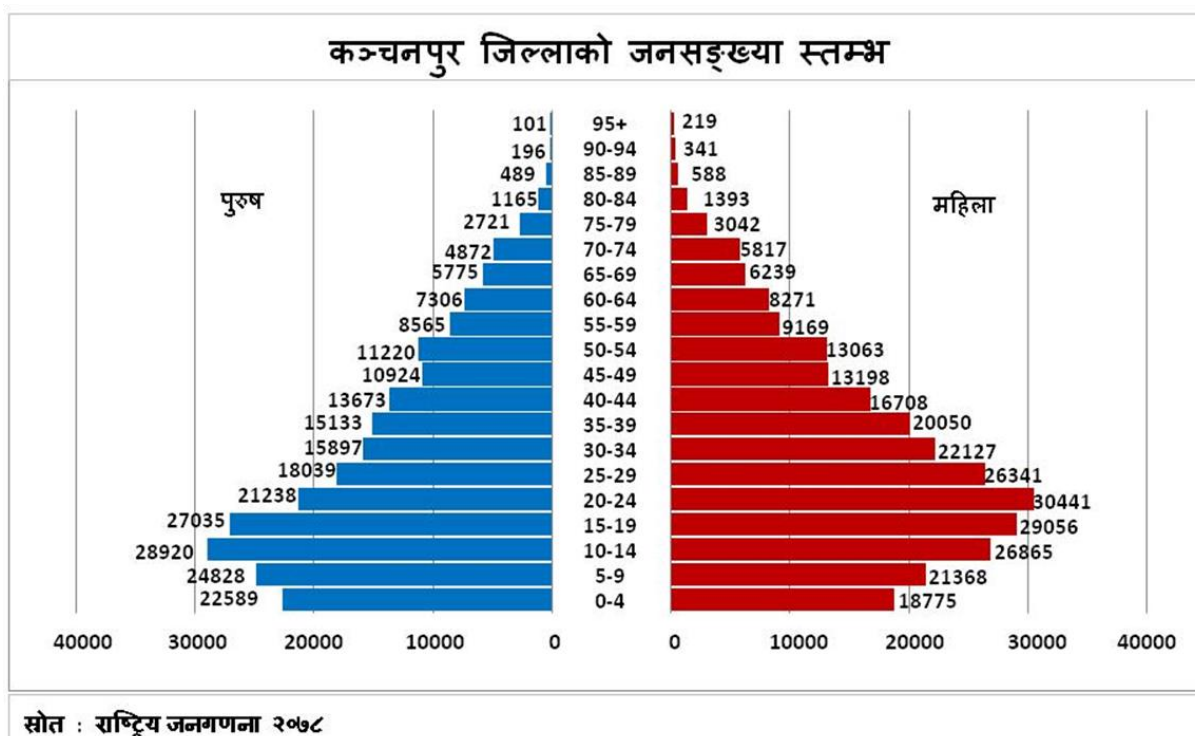
स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

चित्र ३: पहिलो बिबाह हुँदाको उमेर अनुसार जनसङ्ख्या

१५. जनसङ्ख्याको उमेरगत संरचना

चित्र ४. कञ्चनपुर जिल्लाको ५ वर्ष उमेर समूह अनुसारको जनसङ्ख्या स्तम्भ:

तालिका ८ : वार्षिक उमेर अनुसारको जनसङ्ख्या

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
१ वर्ष मुनि	४४७६	३६६८	८१४४	५०	३९७६	४९८०	८९५६
१	४४८९	३५८८	८०७७	५१	१६५३	१७८२	३४३५
२	४६२९	३८६५	८४९४	५२	२२५६	२४६२	४७१८
३	४३२३	३७४२	८०६५	५३	१६२०	१९७३	३५९३
४	४६७२	३९१२	८५८४	५४	१७१५	१८६६	३५८१
५	४८८३	४०९३	८९७६	५५	२७१८	२९७५	५६९३
६	४८६२	४१४६	९००८	५६	१७०९	१८०३	३५१२
७	४८३७	४२३०	९०६७	५७	११५५	११८४	२३३९
८	५४०८	४५८४	९९९२	५८	१७६४	२०४५	३८०९
९	४८३८	४३१५	९१५३	५९	१२१९	११६२	२३८१
१०	५९४२	५२२२	१११६४	६०	२६९१	३४२७	६११८
११	४९९०	४४३४	९४२४	६१	१०६१	१०१७	२०७८
१२	६२५६	५६७०	११९२६	६२	१४६२	१४९६	२९५८
१३	५६९२	५५११	११२०३	६३	११३४	१२१८	२३५२
१४	६०४०	६०२८	१२०६८	६४	९५८	१११३	२०७१
१५	५९८९	६०२९	१२०१८	६५	१८६३	२०९१	३९५४
१६	५७३३	५८६९	११६०२	६६	९३६	१०१८	१९५४
१७	५०४६	५३१७	१०३६३	६७	८४१	८७८	१७१९
१८	५९५४	६६३१	१२५८५	६८	१२१९	१३३३	२५५२
१९	४३१३	५२१०	९५२३	६९	९१६	९१९	१८३५
२०	५१८१	७२१७	१२३९८	७०	१७९२	२३९४	४१८६
२१	३८८०	५३६०	९२४०	७१	८४४	८०६	१६५०
२२	४५५३	६५१५	११०६८	७२	९३०	११४६	२०७६
२३	३७५२	५६५९	९४११	७३	७०६	८०३	१५०९
२४	३८७२	५६९०	९५६२	७४	६००	६६८	१२६८
२५	४०२७	६३७३	१०४००	७५	८६९	११५७	२०२६
२६	३८६१	५५०३	९३६४	७६	५८०	६३२	१२१२
२७	३२१६	४४५४	७६७०	७७	५२१	५१०	१०३१

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
२८	४११८	५९१४	१००३२	७८	५१८	५५८	१०७६
२९	२८१७	४०९७	६९१४	७९	२३३	१८५	४१८
३०	४४३१	६५१४	१०९४५	८०	४१४	७०७	११२१
३१	२३८३	३२०१	५५८४	८१	१७२	१४३	३१५
३२	३४७६	४९०४	८३८०	८२	२३२	२०१	४३३
३३	२८५६	३९३०	६७८६	८३	१७७	१७२	३४९
३४	२७५१	३५७८	६३२९	८४	१७०	१७०	३४०
३५	४३९०	६१६१	१०५५१	८५	१७१	२४१	४१२
३६	२८८४	३८१७	६७०१	८६	८७	११३	२००
३७	२३१९	२९०४	५२२३	८७	६४	६५	१२९
३८	३२५१	४४४७	७६९८	८८	११०	१०६	२१६
३९	२२८९	२७२१	५०१०	८९	५७	६३	१२०
४०	४७४७	६१६२	१०९०९	९०	१०१	१८१	२८२
४१	१८४८	२१०७	३९५५	९१	२२	३९	६१
४२	२९१४	३४०८	६३२२	९२	३५	४४	७९
४३	२२३१	२८४९	५०८०	९३	१९	४६	६५
४४	१९३३	२१८२	४११५	९४	१९	३१	५०
४५	३७८८	४५२०	८३०८	९५	२५	५६	८१
४६	२०८९	२३३७	४४२६	९६	१७	२४	४१
४७	१३८२	१६५२	३०३४	९७	११	२३	३४
४८	२१५२	२९७४	५१२६	९८	१२	३५	४७
४९	१५१३	१७१५	३२२८	९९	५	७	१२
				१००+	३१	७४	१०५
जम्मा					२४०६८६	२७३०७१	५१३७५७

१६. घर जग्गामा महिलाको स्वामित्व भएका परिवार

तालिका ९: जिल्लामा घर जग्गामा महिलाको स्वामित्वको आधारमा घरपरिवारको विवरण

विवरण	जम्मा घरपरिवार	महिलाको स्वामित्वमा रहेको				
		घर मात्र	जग्गा मात्र	घर र जमिन दुबैमा	घर र जग्गा कुनै पनि नभएको	नखुलेको
संख्या	११११६७	७५१	७२१६	११६१४	९००१९	१५६७
प्रतिशत	१००	०.६८	६.४९	१०.४५	८०.९८	१.४१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका १०: स्थानीय तह अनुसार घर जग्गामा महिलाको स्वामित्वको आधारमा घरपरिवारको विवरण

क्र.स.	स्थानीय तहको नाम	जम्मा घरपरिवार	महिलाको स्वामित्वमा रहेको				
			घर मात्र	जग्गा मात्र	घर र जमिन दुबैमा	घर र जग्गा कुनै पनि नभएको	नखुलेको
१	कृष्णपुर नगरपालिका	१५१११	८६	६७५	१०११	१३१८९	१५०
२	शुक्लाफाँटा नगरपालिका	१२०५८	७६	६८७	७७५	१०३६५	१५५
३	बेदकोट नगरपालिका	१२५९५	७१	६५१	१२३३	१०३७९	२६१
४	भीमदत्त नगरपालिका	२७५७०	३००	१८९०	४३७७	२०५२१	४८२
५	दोधारा चादनी नगरपालिका	९६१०	६२	५६५	९४६	७९१९	११८
६	लालझाडी गाउँपालिका	४७४५	१६	३००	९४	४२९६	३९
७	पुनर्वास नगरपालिका	१३६२६	४६	११४०	१६६८	१०५४२	२३०
८	बेलौरी नगरपालिका	१११५१	७७	१००९	९५५	९०१३	९७

क्र.स.	स्थानीय तहको नाम	जम्मा घरपरिवार	महिलाको स्वामित्वमा रहेको				
			घर मात्र	जग्गा मात्र	घर र जमिन दुवैमा	घर र जग्गा कुनै पनि नभएको	नखुलेको
९	बेलडाडी नगरपालिका	४७०१	१७	२९९	५५५	३७९५	३५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१७. जातजातिको आधारमा जनसङ्ख्या

तालिका ११: जातजातिको आधारमा जनसङ्ख्या विवरण (प्रतिशत)

क्र.स.	जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला
	जम्मा	१००	१००	१००
		५१३७५७	२४०६८६	२७३०७१
१	क्षेत्री	३०.८७	३०.२४	३१.४३
		१५८६१२	७२७८४	८५८२८
२	ब्राह्मण - पहाड	१६.१७	१६.४२	१५.९५
		८३०९०	३९५३२	४३५५८
३	थारु	१३.८१	१४.३५	१३.३३
		७०९२८	३४५३४	३६३९४
४	रानाथारु	११.७३	१२.२२	११.३
		६०२७७	२९४१२	३०८६५
५	विश्वकर्मा	७.८२	७.४८	८.१२
		४०१९४	१८०१३	२२१८१
६	ठकुरी	५.४६	५.४३	५.५
		२८०७०	१३०६२	१५००८
७	परियार	३.१७	३.०८	३.२५
		१६२८२	७४०७	८८७५
८	लोहार	२.३९	२.३१	२.४६
		१२२८६	५५५७	६७२९
९	मिजार	२.३८	२.२९	२.४६

क्र.स.	जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला
		१२२४६	५५१७	६७२९
१०	सन्यासी/दशनामी	१.४९	१.४५	१.५३
		७६६१	३४७९	४१८२
११	मगर	१.३६	१.३	१.४
		६९६४	३१४०	३८२४
१२	तामाड	१.३२	१.३२	१.३३
		६७९९	३१७५	३६२४
१३	गुरुड	०.३९	०.३७	०.४१
		२०१२	९०१	११११
१४	सोनार	०.२३	०.२३	०.२४
		११९०	५४५	६४५
१५	नेवा : (नेवार)	०.२	०.२	०.१९
		१०१२	४८९	५२३
१६	ब्राह्मण - तराई	०.१	०.१	०.१
		५०१	२३५	२६६
१७	बादी	०.०९	०.०९	०.०९
		४५८	२१९	२३९
१८	धानुक	०.०८	०.०८	०.०८
		४३२	२०२	२३०
१९	सुनुवार	०.०७	०.०७	०.०७
		३६९	१७६	१९३
२०	कुमाल	०.०७	०.०६	०.०७
		३४१	१४६	१९५
२१	माझी	०.०५	०.०५	०.०६
		२८१	१२५	१५६
२२	ओराँ/कुदुख	०.०४	०.०५	०.०४
		२०८	११०	९८
२३	घर्ती/भुजेल	०.०३	०.०३	०.०३
		१७४	८०	९४
२४	राई	०.०३	०.०४	०.०३

क्र.स.	जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला
		१७१	८९	८२
२५	मुस्लिम	०.०३	०.०३	०.०३
		१५२	८१	७१
२६	राजवंसी	०.०२	०.०२	०.०२
		११७	५७	६०
२७	राजी	०.०२	०.०२	०.०२
		११३	५२	६१
२८	हजाम/ठाकुर	०.०२	०.०२	०.०२
		१११	५८	५३
२९	बोटे	०.०२	०.०२	०.०२
		९१	४५	४६
३०	यादव	०.०२	०.०२	०.०१
		९०	५८	३२
३१	याक्थुड/लिम्बु	०.०२	०.०२	०.०२
		८१	३८	४३
३२	पहारी	०.०१	०.०१	०.०१
		६९	३३	३६
३३	कोइरी/कुशवाहा	०.०१	०.०१	०.०१
		६१	३४	२७
३४	कथबनिया	०.०१	०.०१	०.०१
		५१	२३	२८
३५	तेली	०.०१	०.०१	०.०१
		५०	१९	३१
३६	मारवाडी	०.०१	०.०१	०.०१
		३९	२१	१८
३७	माली	०.०१	०.०१	०.०१
		३४	१६	१८
३८	कायस्थ	०.०१	०.०१	०.०१
		३३	१७	१६
३९	बंगाली	०.०१	०.०१	०.०१

क्र.स.	जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला
		३३	१९	१४
४०	बराई	०.०१	०.०१	०.००४
		२७	१५	१२
४१	बानिया	०.००५	०.००५	०.००५
		२५	१२	१३
४२	केवट	०.००५	०.००५	०.००४
		२४	१२	१२
४३	देव	०.००५	०.००५	०.००४
		२४	१२	१२
४४	थामी	०.००४	०.०१	०.००३
		२२	१४	८
४५	शेर्पा	०.००४	०.००४	०.००४
		२०	१०	१०
४६	धोबी	०.००४	०.००४	०.००४
		२०	१०	१०
४७	गदेरी/भेडियार	०.००४	०.००४	०.००३
		१८	१०	८
४८	थकाली	०.००३	०.००३	०.००३
		१७	८	९
४९	राजपूत	०.००३	०.००५	०.००२
		१६	११	५
५०	घले	०.००३	०.००२	०.००४
		१६	६	१०
५१	दराइ	०.००३	०.००३	०.००३
		१४	७	७
५२	चमार/हरिजन/राम	०.००३	०.००२	०.००३
		१३	५	८
५३	गाइने	०.००३	०.००२	०.००३
		१३	५	८
५४	कुर्मी	०.००२	०.००३	०.००१

क्र.स.	जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला
		११	७	४
५५	नुनिया	०.००२	०.००२	०.००२
		११	५	६
५६	भोटे	०.००२	०.००२	०.००३
		११	४	७
५७	कोरी	०.००२	०.००२	०.००२
		११	६	५
५८	बिन	०.००२	०.००२	०.००२
		१०	४	६
५९	अन्य	०.०३	०.०३	०.०३
		१४९	६९	८०
६०	विदेशी	०.३१	०.३९	०.२३
		१५६८	९२८	६४०
६१	पहिचान नभएका	०.०१	०.०१	०.००३
		३४	२६	८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१८.मातृभाषा अनुसारको जनसङ्ख्या

तालिका १२: मातृभाषाको आधारमा जनसङ्ख्या (प्रतिशत)

क्र.स.	मातृभाषा		जम्मा	पुरुष	महिला
जम्मा		संख्या	५१३७५७	२४०६८६	२७३०७१
		प्रतिशत	१००	१००	१००
१	नेपाली	संख्या	२२३८२७	१०८८२१	११५००६
		प्रतिशत	४३.५७	४५.२१	४२.१२
२	थारु	संख्या	७३१४९	३५६१२	३७५३७
		प्रतिशत	१४.२४	१४.८	१३.७५
३	डोटेली	संख्या	६५५७८	२९९८७	३५५९१
		प्रतिशत	१२.७६	१२.४६	१३.०३
४	रानाथारु	संख्या	५७१९१	२७८५६	२९३३५

क्र.स.	मातृभाषा		जम्मा	पुरुष	महिला
		प्रतिशत	११.१३	११.५७	१०.७४
५	बैतडेली	संख्या	४१७३८	१७०८७	२४६५१
		प्रतिशत	८.१२	७.१	९.०३
६	बझांगी	संख्या	१४२९७	६०२१	८२७६
		प्रतिशत	२.७८	२.५	३.०३
७	दार्चुलेली	संख्या	६९९९	२४९४	४५०५
		प्रतिशत	१.३६	१.०४	१.६५
८	तामाङ	संख्या	६०३९	२८२४	३२१५
		प्रतिशत	१.१८	१.१७	१.१८
९	अछामी	संख्या	५७२५	२१३५	३५९०
		प्रतिशत	१.११	०.८९	१.३१
१०	डडेल्धुरी	संख्या	५५७६	१८२७	३७४९
		प्रतिशत	१.०९	०.७६	१.३७
११	वाजुरेली	संख्या	४२७०	१५५३	२७१७
		प्रतिशत	०.८३	०.६५	०.९९
१२	मगर धुत	संख्या	२०९५	९५४	११४१
		प्रतिशत	०.४१	०.४	०.४२
१३	हिन्दी	संख्या	१७२६	९३७	७८९
		प्रतिशत	०.३४	०.३९	०.२९
१४	दैलेखी	संख्या	९८८	३५७	६३१
		प्रतिशत	०.१९	०.१५	०.२३
१५	गुरुङ	संख्या	८३४	३७७	४५७
		प्रतिशत	०.१६	०.१६	०.१७
१६	मैथिली	संख्या	५२६	२८६	२४०
		प्रतिशत	०.१	०.१२	०.०९
१७	नेपालभाषा (नेवारी)	संख्या	४४७	२२२	२२५
		प्रतिशत	०.०९	०.०९	०.०८
१८	भोजपुरी	संख्या	३५०	१९५	१५५
		प्रतिशत	०.०७	०.०८	०.०६
१९	खाश	संख्या	३१५	१४४	१७१

क्र.स.	मातृभाषा		जम्मा	पुरुष	महिला
		प्रतिशत	०.०६	०.०६	०.०६
२०	जुम्ली	संख्या	२१८	८६	१३२
		प्रतिशत	०.०४	०.०४	०.०५
२१	संस्कृत	संख्या	१९३	९९	९४
		प्रतिशत	०.०४	०.०४	०.०३
२२	अवधी	संख्या	१८३	९०	९३
		प्रतिशत	०.०४	०.०४	०.०३
२३	सोनाहा	संख्या	१८२	९१	९१
		प्रतिशत	०.०४	०.०४	०.०३
२४	मगर खाम	संख्या	१५५	७२	८३
		प्रतिशत	०.०३	०.०३	०.०३
२५	राजी	संख्या	१०६	४८	५८
		प्रतिशत	०.०२	०.०२	०.०२
२६	उरान/उराउ	संख्या	१०१	५५	४६
		प्रतिशत	०.०२	०.०२	०.०२
२७	मुगली	संख्या	९८	३८	६०
		प्रतिशत	०.०२	०.०२	०.०२
२८	बोटे	संख्या	९५	४७	४८
		प्रतिशत	०.०२	०.०२	०.०२
२९	बंगला	संख्या	९२	४७	४५
		प्रतिशत	०.०२	०.०२	०.०२
३०	साङ्केतिक भाषा	संख्या	६९	३८	३१
		प्रतिशत	०.०१	०.०२	०.०१
३१	राई	संख्या	६१	३३	२८
		प्रतिशत	०.०१	०.०१	०.०१
३२	पहारी	संख्या	५१	२१	३०
		प्रतिशत	०.०१	०.०१	०.०१
३३	माझी	संख्या	४६	२०	२६
		प्रतिशत	०.०१	०.०१	०.०१
३४	मुस्लिम	संख्या	३७	१९	१८

क्र.स.	मातृभाषा		जम्मा	पुरुष	महिला
		प्रतिशत	०.०१	०.०१	०.०१
३५	मगर कैके	संख्या	३२	१५	१७
		प्रतिशत	०.०१	०.०१	०.०१
३६	याक्थुङ/लिम्बु	संख्या	३०	१३	१७
		प्रतिशत	०.०१	०.०१	०.०१
३७	मारवाडी	संख्या	२९	१५	१४
		प्रतिशत	०.०१	०.०१	०.०१
३८	दुरा	संख्या	२८	१२	१६
		प्रतिशत	०.००५	०.००५	०.००६
३९	भुजेल	संख्या	२६	११	१५
		प्रतिशत	०.००५	०.००५	०.००५
४०	ल्होपा	संख्या	२५	१२	१३
		प्रतिशत	०.००५	०.००५	०.००५
४१	उर्दू	संख्या	२०	१२	८
		प्रतिशत	०.००४	०.००५	०.००३
४२	शेर्पा	संख्या	१९	९	१०
		प्रतिशत	०.००४	०.००४	०.००४
४३	राजवंशी	संख्या	१६	७	९
		प्रतिशत	०.००३	०.००३	०.००३
४४	सुनुवार	संख्या	१३	५	८
		प्रतिशत	०	०	०
४५	डुमी	संख्या	१३	५	८
		प्रतिशत	०.००३	०.००२	०.००३
४६	अन्य	संख्या	१३८	७२	६६
		प्रतिशत	०.०३	०.०३	०.०२
४७	नखुलेको	संख्या	११	५	६
		प्रतिशत	०.००२	०.००२	०.००२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१९. सदस्य संख्याको आधारमा परिवार:

तालिका १३: जिल्लाको घरपरिवारमा भएका सदस्य संख्याको आधारमा घरपरिवारको विवरण:

सदस्य	जम्मा परिवार	१ सदस्य भएका	२ सदस्य भएका	३ सदस्य भएका	४ सदस्य भएका	५ सदस्य भएका	६ सदस्य भएका	७ सदस्य भएका	८ सदस्य भएका	≥९ सदस्य भएका
संख्या	१११२१७	४०६९	११४९२	१९५२८	२६१९५	२०२४६	१२९१९	७०४५	४२४१	५४८२
प्रतिशत	१००	३.६६	१०.३३	१७.५६	२३.५५	१८.२०	११.६२	६.३३	३.८१	४.९३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२०. सामाजिक तथ्याङ्क तथा सूचकहरू:

२०.१ शैक्षिक तथ्याङ्क:

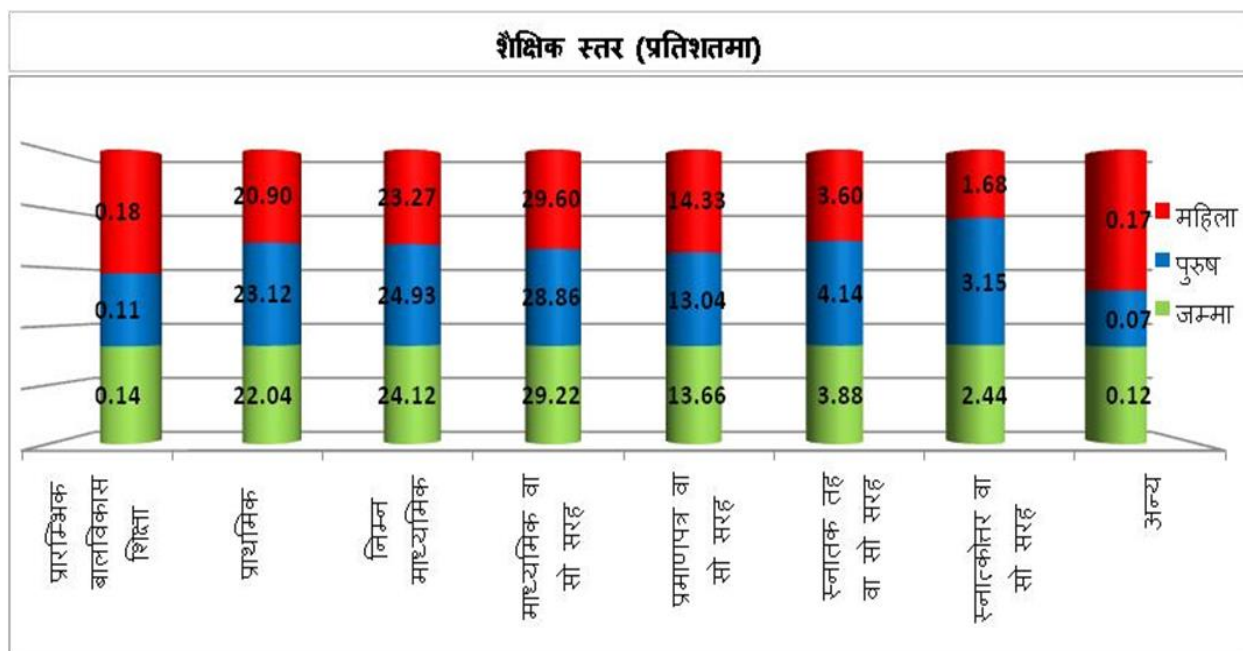
पछिल्लो राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार यस जिल्लाको साक्षरता दर ७९.६४ प्रतिशत (नेपालको ७६.२५ प्रतिशत) रहेको छ । यस जिल्लाको पुरुषको साक्षरता दर ८७.९१ प्रतिशतको तुलनामा महिलाको साक्षरता दर ७२.५५ प्रतिशत मात्र रहेको छ । साक्षरता दरको आधारमा कञ्चनपुर जिल्ला नेपालका ७७ जिल्ला मध्ये २६ औं स्थानमा रहेको छ । १५ वर्ष तथा सो भन्दा माथिल्लो उमेर समूहको साक्षरता दरको कुरा गर्दा यस जिल्लाको समग्र प्रौढ साक्षरता दर ७५.०१ प्रतिशत रहेको छ भने पुरुषको प्रौढ साक्षरता दर ८५.१६ प्रतिशत र महिलाको प्रौढ साक्षरता दर ६६.९१ प्रतिशत मात्र रहको छ । कुल साक्षर जनसङ्ख्या ३,७६,२२८ जना मध्ये ९७,२६८ जनाले मात्र प्रवेशिका तथा सो भन्दा माथिल्लो शैक्षिकस्तर प्राप्त गरेका छन् । त्यस्तै १,९१,७३४ जना साक्षर पुरुष मध्ये ४८,६४८ जनाले मात्र प्रवेशिका तथा सो भन्दा माथिल्लो शैक्षिकस्तर प्राप्त गरेका छन् भने १,८४,४९४ जना साक्षर महिला मध्ये ४८,६२० जनाले मात्र प्रवेशिका तथा सो भन्दा माथिल्लो शैक्षिकस्तर प्राप्त गरेका छन् । प्राप्त शैक्षिकस्तरको तथ्याङ्क हर्ने हो भने यस जिल्लामा ठूलो जनसङ्ख्याले प्राथमिक तह पूरा गरेका छन् ।

चित्र ५: साक्षरता (प्रतिशत)दर

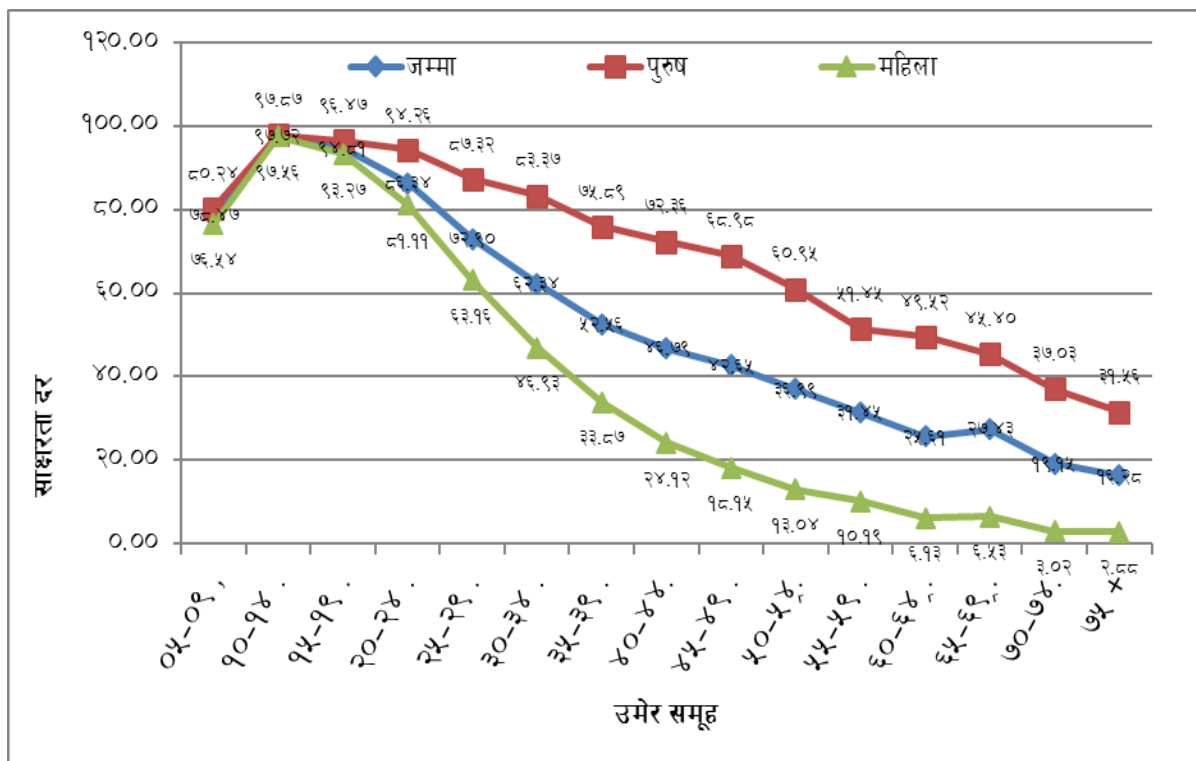
स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

चित्र ६: शैक्षिक स्तर (प्रतिशत)

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

चित्र ७ : उमेर समूह अनुसारको साक्षरता दर (प्रतिशत)

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका १४: शिक्षा सम्बन्धि आधारभूत विवरणहरू

क्र. स	स्थानीय तह	वाल विकास केन्द्र	सामुदायिक					संस्थागत					गुरुकुल	जम्मा विद्यालय	क्याम्पस
			आधारभूत तह		माध्यमिक तह		जम्मा	आधारभूत तह		माध्यमिक तह		जम्मा			
			१-५	१-८	१-१०	१-१२		१-५	१-८	१-१०	१-१२				
१	कृष्णपुर न.पा	७०	११	९	४	९	३३	५	१०	८	५	२८	०	६१	२
२	शुक्लाफाटा न.पा.	६७	१२	७	७	६	३२	११	९	२	४	२६	०	५८	१
३	वेदकोट न.पा	६१	१	८	८	५	२२	८	९	६	१	२४	०	५४	१
४	भिमदत्त न.पा	१४५	१४	१५	८	१८	५५	११	१७	२६	१५	६९	२	१२६	१०
५	दोधारा चादनी न.पा.	४६	११	४	३	४	२२	७	९	२	२	२०	०	४६	१
६	लालझाडी गा.पा	२९	३	७	३	३	१६	३	३	१	०	७	०	२३	०
७	पुनर्वास न.पा	५६	१०	९	६	७	३२	३	१६	९	३	३१	०	६३	१
८	बेलौरी न.पा	५४	१२	५	८	६	३१	४	७	११	१	२३	०	५४	२
९	बेलडाडी गा.पा	२३	३	५	३	३	१४	२	७	३	०	१२	०	२६	१
जिल्लाको जम्मा		५५१	७७	६९	५०	६१	२५७	५४	८७	६८	३१	२४०	२	४९९	१९

तालिका १५: स्थानीय तह अनुसार शैक्षिक सुचकहरू

क्र.स	स्थानीय तह	GER	%of students with ECED	GER	NER	GER	NER	GER	NER	GER	NER
		ECD	experience	Class1-5	Class1-5	Class1-8	Class1-8	Class9-10	Class9-10	Class11-12	Class11-12
१	कृष्णपुर न.पा	९२.५	७०.३	१३०.१	९७.७	११९.८	९५.२	१०१.४	७८.७	८८.६	६१.९
२	शुक्लाफाटा न.पा	९८	६६.१	११४.५	९७.१	१०९.९	९६.४	९९	७८.४	५५.१	३०.१
३	बेदकोट न.पा	८२.१	८०.२	११७.२	९७	११०.९	९६.३	९८.८	७६.८	६६	३५.५
४	भिमदत्त न.पा	१०४.५	९९	१२७.८	९९.१	१२६.१	९७.६	१०६.१	८४	६४.६	३६.३
५	दोधारा चौदनी न.पा	८१.४	७३.९	१०३.४	९६.७	१०२.५	९६.४	१०५.७	८१.१	६४.७	३६.१
६	लालझाडी गा.पा	८१.४	९४.३	११०.५	९५.१	११३.१	९४.४	८७.३	७७.३	७७.७	३२.९
७	पुनर्बास न.पा	१०४	७०.८	१२१	९७.८	११३.४	९६.५	९२.९	७२	६९.६	३५.६
८	बेलौरी न.पा	११९	१००	१०६.२	९७.८	१०३.२	८९.४	१०३	७८.७	७६.३	५९.७
९	बेलडाडी गा.पा	८६.३	७६.९	१२८.२	९६.६	१२१.९	९५.८	९०.६	७०.३	७१.२	३६.९

२०.२ स्थानीय तह अनुसार promoters र dropout

तालिका १६: स्थानीय तह अनुसार शिक्षक विद्यार्थी अनुपात

क्र. स	स्थानीय तह	आधारभूत तह					
		शिक्षक विद्यार्थी अनुपात (सामुदायिक विद्यालयको स्वीकृत शिक्षक मा)		शिक्षक विद्यार्थी अनुपात (सामुदायिक निजीसमेत)		शिक्षक विद्यार्थी अनुपात (संस्थागत विद्यालयमा)	
		१-५	६-८	१-५	६-८	१-५	६-८
१	कृष्णपुर न.पा	४४	४९	२६	३६	४३	४७
२	शुक्लाफाटा न.पा	२२	५१	१८	३६	२३	२९
३	बेदकोट न.पा	२१	४६	२३	३१	२५	१९
४	भिमदत्त न.पा	१९	३९	१९	३८	२१	२३
५	दोधारा चाँदनी न.पा	२४	५६	२१	४५	२३	१९
६	लालझाडी गा.पा	२५	१०६	२०	४२	२०	१४
७	पुनर्वास न.पा	२०	४९	१७	३६	२६	१५
८	बेलौरी न.पा	१३	३३	१२	२४	२४	१९
९	बेलडाडी गा.पा	२१	६५	१७	४७	१९	१०
जिल्लाको जम्मा		२३	५५	१९	३७	२५	२२

२१. स्वास्थ्य तथा सरसफाइ

तालिका १७: स्वास्थ्य सम्बन्धि आधारभूत विवरण

स्थानीय तहको नाम	वडा	म.स्व.से.	खोप क्लिनिक	गाउघर क्लिनिक	प्रयोगशाला सेवा	डटस् सेन्टर	आ. स्वा.के.	शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	स्वास्थ्य चौकी	प्रा.स्वा.के.	सा.स्वा.इ.	निजि अस्पताल
कृष्णपुर न.पा.	९	१०३	१५	८	३	३	४	२	२	०	३	१
शुक्लाफाटा न.पा.	१२	९३	१२	१२	३	३	२	४	३	०	१	२
बेदकोट न.पा.	१०	८४	१२	५	३	३	०	५	२	०	२	०
भीमदत्त न.पा.	१९	१५०	२८	२४	२	८	१२	७	१	०	०	१
दोधारा चादनी न.पा.	१०	८४	१०	५	२	२	४	३	१	१	१	०
पुनर्बास न.पा.	११	१०२	२१	१२	४	४	५	२	३	०	०	०
बेलौरी न.पा.	१०	११७	२७	१६	३	३	२	४	२	१	०	१
बेलडाडी गा.पा.	५	५०	८	८	२	२	२	१	१	१	०	०
लालझाडी गा.पा.	६	३८	६	९	३	३	३	०	३	०	०	०

स्थानीय तहको नाम	वडा	म.स्वा.से.	खोप क्लिनिक	गाउँघर क्लिनिक	प्रयोगशाला सेवा	डटस् सेन्टर	आ. स्वा.के.	शहरी स्वास्थ्य केन्द्र	स्वास्थ्य चौकी	प्रा.स्वा.के.	सा.स्वा.इ	निजि अस्पताल
जम्मा	९२	८२१	१३९	९९	२५	३१	३४	२८	१८	३३	७	५

तालिका १८: प्रमुख स्वास्थ्य सूचकांकहरू

	प्रमुख स्वास्थ्य सूचकांकहरू	सूचक/अवधि		
		२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०
राष्ट्रिय खोप कार्यक्रम	राष्ट्रिय खोप तालिका अनुसार पूर्ण खोप पाउने बालबालिकाको %	८८.६	१०९.२	१०२.६
	१ वर्ष मुनिका बिसिजी खोप पाउने बालबालिकाको %	८२.९	११०.३	१०२.६
	१ वर्ष मुनिका डी पी टि पहिलो मात्रा खोप पाउने बालबालिकाको %	८२.३	११४.९	१०३.९
	१ वर्ष मुनिका डी पी टि तेश्रो मात्रा खोप पाउने बालबालिकाको %	८५.२	११५.४	१०३.९
	१२ देखि २३ महिना सम्मका बालबालिकाहरू ले दादुरा रूबेला दोश्रो मात्रा खोप पाएको %	८६.२	१०७	१०३.८
	TD2 & TD2+ खोप पाएका गर्भवती महिलाहरूको %	६४.७	७४.९	८०.२
पोषण	०-११ महिनाका बालबालिकाहरूको वृद्धि अनुगमन %	७४.६	१२३.९	१२१.१
	०-२३ महिना का वृद्धि अनुगमन गरिएका बालबालिकाहरू मध्ये कमतौल भएका बालबालिकाहरू %	२.२	३.८	३.३

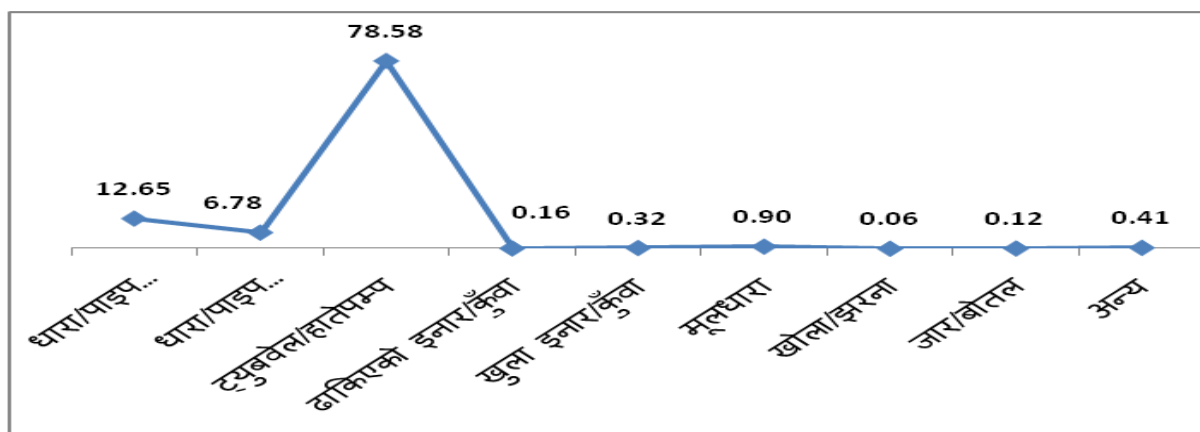
	प्रमुख स्वास्थ्य सूचकांकहरु	सूचक/अवधि		
		२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०
	स्वास्थ्य संस्थामा कम जन्म तौल (low birth weight <2.5kg) भएका शिशु %	९.४	८.७	८.८
	०-२३ महिनाका बालबालिकाहरुको औसत वृद्धि अनुगमन पटक	२.५	३.१	५.६
CB-IMNCI	पाँच बर्षमुनिका बच्चाहरुमा झाडापखाला incidence rate (प्रति हजार मा)	८३.३	११२.५	१३०.२
	पाँच बर्षमुनिका बच्चाहरुमा स्वासप्रश्वास (ARI) को Incidence(प्रति हजारमा)	१४७.	३०४.८	३१७.१
	पाँच बर्षमुनिका बच्चाहरुमा pneumonia को Incidence दर (प्रति हजारमा)	१४.४	३१.४	३०.५
	निमोनिया भएका नयाँ बच्चाहरु मध्ये कडा निमोनिया भएका बच्चा %	०.	०.	०.१
सुरक्षित मातृत्व	स्वास्थ्य संस्था मा कम्तिमा पनि एकपटक गर्भजाच गराउने महिला को %	८२.५	११०.६	११२.३
	प्रोटोकल अनुसार (४, ६, ८ र ९ महिनामा) गर्भजाच गराउने महिला %	५७.	८०.२	७६.४
	संस्थागत सुत्केरी %	६०.८	७६.	७६.४
	४५ दिन को लागि आईरन चक्री पाएका सुत्केरी महिला %	५७.१	७२.३	१००.१
	Met need for emergency obstetric care	२७.२	१४.७	१७.
परिवार योजना	प्रजनन् उमेरका महिलाहरु मध्ये परिवार योजनाका नया प्रयोगकर्ता %	८.१	७.८	५.२

	प्रमुख स्वास्थ्य सूचकांकहरु	सूचक/अवधि		
		२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०
	सुरक्षित गर्भपतन सेवा लिने २० वर्ष मुनिका महिला को अनुपात (%)	५.२	२.९	३.७
	परिवार नियोजन साधन प्रयोगकर्ता दर (CPR unadjusted)	१७.२	२०.	२१.२
	Pills का लगातार प्रयोगकर्ता संख्या	३९५९	४७५५	४३२०
	डिपो का लगातार प्रयोगकर्ता संख्या	६४१८	८४८९	८७६७
	IUCD का लगातार प्रयोगकर्ता संख्या	५४१३	५५१८	५५३४
	Implant का लगातार प्रयोगकर्ता संख्या	५४९४	६८६२	१०४७१
रोग नियन्त्रण	Slide Positivity Rate	०.३	०.१	०.१
	जम्मा रक्त नमुना परिक्षण (ACD and PCD) गरेको संख्या	१८८५६	२९४९२	३०३६२
	जम्मा औलो पोजिटिभ केस	४७	३५	२८
	स्थानीय औलो रोगीको अनुपात	१५	५	५
	प्रति दश हजार जनसंख्यामा कुष्ठरोग Prevalence दर	०.७	०.६	०.८
	कुष्ठरोगको नया केश पत्ता लाग्ने दर (per 100000)	७.१	६.१	८.२
	नयाँ कुष्ठरोगीको संख्या	३८	३२	४३
	सबै खाले टीबी केशमा Case notification rate (CNR)	१३८.५	१६०.५	१५१.३
	दर्ता भएका नया क्षयरोगका बिरामी संख्या	६५८.	७३८.	६९४.

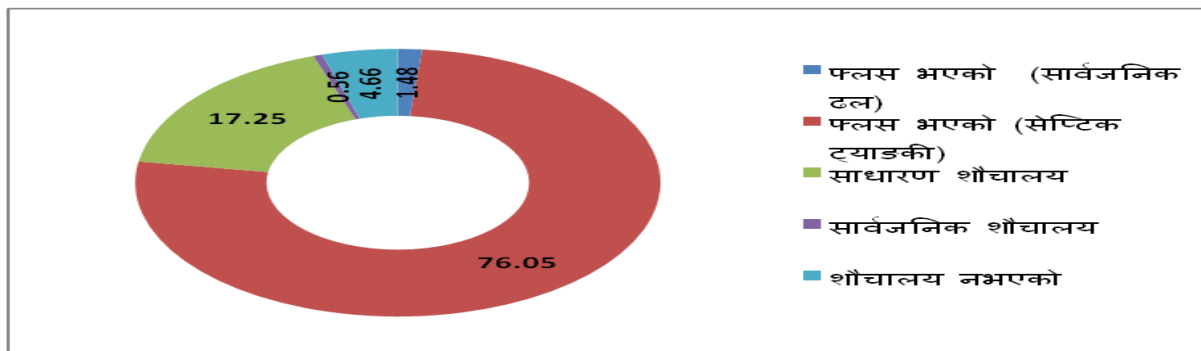
	प्रमुख स्वास्थ्य सूचकांकहरू	सूचक/अवधि		
		२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०
	क्षयरोगको उपचार सफलता दर	८९.३	८६.६	९१.४
	ART बाट उपचार गरि रहेको संख्या	६०४.	६५५.	४१०.
	एच आइ भी परिक्षण गरिएका गर्भवती महिलाहरु %	५०.९	६०.२	८७.६
ओपिडी तथा अस्पताल	जम्मा जनसंख्यामा ओपिडी मा आएका नयाँ बिरामी %	७३.८	८०.२	७४.४
	अस्पतालमा बिरामीको औसत बसाई (दिन)	३.८	२.२	२.६
	डाक्टर जनसंख्या अनुपात			१:१६५७३
	Bed occupancy rate	५१.५	४५.९	३२

(स्रोत : स्वास्थ्य कार्यालय कञ्चनपुर)

चित्र ८: खानेपानीको स्रोतको आधारमा घरपरिवार

चित्र नं. ९: शौचालयको प्रकारको आधारमा घरपरिवारको वितरण (प्रतिशतमा)

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२२. आर्थिक क्रियाकलाप सम्बन्धी सूचकहरू :

कञ्चनपुर जिल्लाको १० वर्ष तथा सो भन्दा माथिल्लो उमेर समूहकाको कुल जनसङ्ख्या ४,२६,१९७ मध्ये ३,२०,२७३ जना आर्थिकरूपमा सक्रिय (Economically active) १,०५,२८२ जना आर्थिकरूपमा निस्क्रिय (Not Economically Active) तथा ६४२ जनाले आफ्नो आर्थिक क्रियाकलाप बारे केही नखुलाएको तथ्य पछिल्लो राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को अन्तिम नतिजामा भेटाउन सकिन्छ । आर्थिकरूपले सक्रिय जनसङ्ख्या मध्ये २,११,३२८ जना अक्सर सक्रिय(usually active) र १,०८,९४५ जना अक्सर निस्क्रिय (usually not active) रहेका छन् ।

तालिका नं. १९: १० वर्ष तथा सो भन्दा माथिका आर्थिकरूपमा सक्रिय तथा निस्क्रिय जनसङ्ख्या विवरण :

१० वर्ष तथा सो भन्दा माथिको कुल जनसंख्या	आर्थिक क्रियाकलाप			
	आर्थिक रूपमा सक्रिय		आर्थिक रूपमा निस्क्रिय	नखुलेका
	अक्सर सक्रिय			
	रोजगार	बेरोजगार		

	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
४२६१९७	९८८००	९७७६७	७०९३	७६६८	४१७९०	६७१५५	४५२७७	६०००५	३०९	३३३

२३. कृषि सम्बन्धी सूचकहरू

कृषि सम्बन्धी संक्षिप्त व्याख्या परिचय खण्डमा नै दिइ सकिएको छ । यस खण्डमा राष्ट्रिय कृषि गणना, २०७८ बाट प्राप्त महत्वपूर्ण नतिजाहरू प्रस्तुत गरिएका छन् । कञ्चनपुर जिल्लामा ८६ हजार १ सय ७० कृषक परिवार छन् । १० वर्ष अघिको तुलनामा कृषक परिवारको संख्यामा १६ हजार ४ सय ३ ले वृद्धि भएको देखिएको छ । कृषक परिवारको चलनमा रहेको जग्गाको क्षेत्रफल ४२ हजार २ सय ४९ हेक्टर भएको अनुमान छ, जुन १० वर्ष अघिको तुलनामा करिब २ हजार १ सय ४ हेक्टरले कमी देखिएको छ । अघिल्लो कृषि गणना २०६८ मा प्रतिपरिवारले चलन गरको सबै जग्गाको औषत क्षेत्रफल ०.६८ हेक्टर थियो भने पछिल्लो कृषि गणना २०७८ मा यो घटेर ०.४९ हेक्टर हुन पुगेको छ । अघिल्लो कृषि गणना, २०६८ मा प्रति परिवारले चलन गरको कित्ताको संख्या १.७ बाट बढेर पछिल्लो कृषि गणना, २०७८ मा १.९ हुन पुगेको छ । प्रति कित्ताको औषत क्षेत्रफल ०.३७ हेक्टरबाट घटेर ०.२६ हेक्टर भएको छ । अघिल्लो कृषि गणना, २०६८ मा कुल खेतीयोग्य जग्गाको ८९.४८ प्रतिशत जग्गामा मात्र सिंचाई सुविधा उपलब्ध थियो भने पछिल्लो कृषि गणना २०७८ मा यो घटेर ८९.२१ प्रतिशत पुगेको देखिन्छ । पछिल्लो कृषि गणना २०७८ अनुसार १५.६६ प्रतिशत कृषक परिवारले कृषि ऋण लिएको जनाएका छन् भने ३०.७५ प्रतिशत ले कृषि ऋण चाहेको जनाएका छन् । १० वर्ष अघि मुख्य कृषक मध्ये १८.९ प्रतिशत महिला थिए भने हाल ३९.३५ प्रतिशत मुख्य कृषक महिला छन् । अघिल्लो कृषि गणना, २०६८ मा ७६ प्रतिशत कृषकको मुख्य आयको स्रोत कृषि रहेको बताईएको छ भने पछिल्लो कृषि गणना २०७८ मा बढेर ७७.५१ प्रतिशत कृषकको मुख्य आयस्रोत कृषि रहेको बताईएको छ । ३६.५ प्रतिशत कृषकको आफ्नो उत्पादन वार्षिक उपभोगका लागि नपुग रहेको देखिन्छ ।

तालिका २०: कृषिचलनको संख्या र क्षेत्रफल

विवरण	गणना वर्ष	
	२०६८	२०७८
कृषिचलन संख्या		
जम्मा	७०५७३	८६१७०
कृषिचलनको क्षेत्रफल (हे.)		
खेत	४३४३६	४१७३६.३
पाखो	९१६.९	५१२.७
जम्मा	४४३५२.९	४२२४९

स्रोत: राष्ट्रिय कृषिगणना २०७८ राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

तालिका २१: कृषिचलन अन्तर्गत क्षेत्रफल तथा कित्ता :

विवरण	गणना वर्ष	
	२०६८	२०७८
कृषिचलनको क्षेत्रफल (हे.)	४४३३५.३	४२२४९
कृषिचलनको सरदर क्षेत्रफल (हे.)	०.६४	०.४९
कित्ता संख्या	१२०४०७	१६४३८१
कृषिचलनमा सरदर कित्ता संख्या	१.७	१.९
कित्ताको सरदर क्षेत्रफल (हे.)	०.३७	०.२६

स्रोत: राष्ट्रिय कृषिगणना २०७८ राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

तालिका २२: कृषिचलनमा सिंचाइको स्थिति र सिंचित क्षेत्रफल

विवरण	२०६८	२०७८
कृषिचलन संख्या	७०५७३	८६१७०
जग्गा सिंचाई गरेका कृषक परिवार संख्या	६५६४०	८३६२१
क्षेत्रफल		
कृषिचलनको जम्मा क्षेत्रफल(हे.)	४४३५३	४२२४९
सिंचित क्षेत्रफल (हे.)	३९६८५	३७६९१.४
सिंचित क्षेत्रफल प्रतिशत	८९.४८	८९.२१

स्रोत: राष्ट्रिय कृषिगणना २०७८ राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

तालिका २३: भू-उपयोग

भू-उपयोग	२०६८		२०७८	
	क्षेत्रफल (हे.)	प्रतिशत	क्षेत्रफल (हे.)	प्रतिशत
१.कृषि योग्य जग्गा	४१६९०.३	९४.	३८८५८	९१.९७
१.१खेतियोग्य जग्गा	४१४६५.३	९३.४९	३८६०९.३	९१.४८
१.१.१अस्थायी बाली लागेको जग्गा	४१४५३.९	९३.४६	३८२९५.९	९०.७४
१.१.२अन्य खेतियोग्य जग्गा	११.४	०.०३	३१३.४	०.७४
१.२स्थायी बाली लागेको जग्गा	२२५	०.५१	२१५	०.५
१.३स्थायी चौरचरण	०	०	३३.७	०.०७

भू-उपयोग	२०६८		२०७८	
	क्षेत्रफल (हे.)	प्रतिशत	क्षेत्रफल (हे.)	प्रतिशत
भएको जग्गा				
२.निजी वनवनेलो	१३.४	०.०३	१४८.३	०.३५
३.पोखरी	५.१	०.०१	१०५.७	०.२५
४.अन्य जग्गा	२६४४.१	५.९६	३१३७	७.४२
जम्मा क्षेत्रफल (जग्गा भएका)	४४३५२.९	१००.	४२२४९	१००.

तालिका २४: स्वामित्वको आधारमा कृषक परिवार सम्बन्धि विवरण :

स्वामित्वको प्रकार	कृषक परिवार संख्या	
	२०६८	२०७८
एक प्रकारको स्वामित्व	६२२१७	७३१५८
परिवारको हकको जग्गामात्र कमाउने	६१४७९	७२३७९
अरूको हकको जग्गामात्र कमाउने	६७१	४८१
अन्य प्रकारको उपभोग अन्तर्गत	६७	२९८
एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व	८३५६	१३०१२
जम्मा (जग्गा भएका)	७०५७३	८६१७०

स्रोत: राष्ट्रिय कृषिगणना २०७८ राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय ।

तालिका २५: पशुपंछी पालन गर्ने कृषक परिवार तथा पशुपंछीको संख्या

पशुपंछीको प्रकार	कृषक परिवार संख्या		पशुपंछीको संख्या		फरक प्रतिशत
	२०६८	२०७८	२०६८	२०७८	
पाल्तु चौपाया★					
गाईगोरू	५३३९३	३९८९६	१५११२२	८५३७५	-४३.५१
रागाभैसी	२९४९३	३५७०८	५८८४१	६९८७८	१८.७५
बाखा	३५०६९	५४०२९	११०३६६	२३२७०	-७८.९१
भेडा	१५२६	३७३	६४५८	१६०२	-७५.१९
बंगुर	८४३५	८२७४	११२८१५	१८०३९	-९८.३९
पाल्तु चराचुरुंगी					
कुखुरा (स्थानीय)	२४९३४	२३४३६	१५४४०२	२९१७६७	८८.९७
कुखुरा (उन्नत)	६७१	१६१२	६७२८४	२८१७६४	३१८.७७
हाँस	३०२	१०४९	६७१	५५०७	७२०.७१
परेवा	३४	१४१	६७	१७४५	२५०४.४७

स्रोत: राष्ट्रिय कृषिगणना २०७८ राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

तालिका २६: बिबिध कृषि तथ्यांक

विवरण	२०६८	२०७८
जम्मा कृषिचलन संख्या	७०५७३	८६१७०
कृषि ऋण लिएका कृषिपरिवार संख्या	१०८३९	११७६७

विवरण	२०६८	२०७८
कृषि ऋण लिएका कृषक परिवार प्रतिशत	१५.४	१३.६६
कृषि ऋणको आवश्यकता छ भन्ने कृषक परिवार	१५९०७	२६४९७
कृषि ऋण को आवश्यकता छ भन्ने कृषक परिवार प्रतिशत	२३	३०.७५
मुख्य कृषक महिला भएका कृषिचलन संख्या	१३३५६	३३९१५
मुख्य कृषक पुरुष भएका कृषिचलन संख्या	५७२१७	५२२५५
परिवारको मुली नै मुख्य कृषक भएका कृषि चलन संख्या	६८२२४	७६१४८
आम्दानीको मुख्य स्रोत कृषि हुने कृषक परिवार प्रतिशत	७६	७१.०३
जम्मा घरपरिवार संख्या	८२१५२	११११६७
जम्मा कृषक परिवार संख्या	७०५७३	८६१७०
कृषक परिवार प्रतिशत	८६	७७.५१
कृषक परिवारको औसत आकार	५.८	४.९६

स्रोत: राष्ट्रिय कृषिगणना २०७८ राष्ट्रिय तथ्याङ्क

तालिका २७: स्थानीय तहअनुसार कृषक परिवार संख्या, क्षेत्रफल, कित्ता संख्या, औषत कित्ता संख्या तथा सिंचित क्षेत्रफल

क्र.सं.	स्थानीय तहको नाम	कृषक परिवारको जम्मा संख्या	कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	जम्मा कित्ता संख्या	औषत कित्ता संख्या	सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)
जम्मा		८६१७०	४२२४९.०	१६४३८१	१.९	३७६९१.४
१	कृष्णपुर नगरपालिका	१२५३८	४९४०.७	२१०८१	१.७	४४४८.६
२	शुक्लाफाँटा नगरपालिका	१०१६६	४५५७.४	१७२३९	१.७	३८३८.१
३	बेदकोट नगरपालिका	१०२१६	३८७७.८	१४०३४	१.४	३३१८.०
४	भिमदत्त नगरपालिका	१६६३२	५८८६.३	२३३४४	१.४	५००१.२
५	दोधारा चाँदनी नगरपालिका	८०२९	२५७६.४	१०७८३	१.३	२२५१.०
६	लालझाडी गाउँपालिका	४१९२	३७५५.६	१९५३४	४.७	३४८८.२
७	पुनर्वास नगरपालिका	१०८११	५९२७.०	२१४७४	२.०	५३७१.४
८	बेलौरी नगरपालिका	९४३१	८३९२.९	२८५४०	३.०	७९०९.४
९	बेलडाँडी गाउँपालिका	४१५५	२३३४.९	८३५३	२.०	२०६५.५

तालिका २८: स्थानीय तहअनुसार पाल्तु चौपाया तथा पन्छीको संख्या र कृषक परिवार

जिल्लाअनुसार स्थानीय तह		कञ्चनपुर	कृष्णपुर नगरपालिका	शुक्लाफाँटा नगरपालिका	बेदकोट नगरपालिका	भिमदत्त नगरपालिका	दोधारा चाँदनी नगरपालिका	लालझाडी गाउँपालिका	पुनर्वास नगरपालिका	बेलौरी नगरपालिका	बेलडाँडी गाउँपालिका	
कृषक परिवारको जम्मा संख्या		८६१७०	१२५३८	१०१६६	१०२१६	१६६३२	८०२९	४१९२	१०८११	९४३१	४१५५	
पाल्तु चौपाया	पशु चौपाया पाल्ने कृषक परिवारको जम्मा संख्या	७३०४२	१०१४९	८९३२	८५७८	१३३०७	७०६३	३७५४	९३१२	८१२३	३८२४	
	गाई/गोरु	कृषक परिवार संख्या	३९८९६	५६४७	६०५१	५३६९	७४४०	३३०१	२१०३	४०७१	३५११	२४०३
		गाई/गोरु संख्या	८५३७५	११३७८	१४४५३	११६८४	१५०४५	७३६७	४८०५	८२०८	७१४६	५२९०
	राँगा/भैसी	कृषक परिवार संख्या	३५७०८	४३९२	४११०	३८८४	७८५३	४४४०	१३९५	४२३५	३५७९	१८१९
		राँगा/भैसी संख्या	६९८७८	८६०१	७३३५	७२९५	१५७०२	९२४०	२८३६	८०५९	७२२८	३५८२
	बाखा/च्याङ्गा	कृषक परिवार	५४०२९	७५७७	६४०७	५८२५	८३१०	५५९३	३२७१	८३०६	५८५१	२८८८

जिल्लाअनुसार स्थानीय तह		कञ्चनपुर	कृष्णपुर नगरपालिका	शुक्लाफाँटा नगरपालिका	बेदकोट नगरपालिका	भिमदत्त नगरपालिका	दोधारा चाँदनी नगरपालिका	लालझाडी गाउँपालिका	पुनर्वास नगरपालिका	बेलौरी नगरपालिका	बेलडाँडी गाउँपालिका
	संख्या										
	बाखा/च्याङ्मा संख्या	२२३२७०	३०८२९	२४४७४	२०३६३	२८३७६	२७३०३	१५६८५	४०४७६	२४८०८	१०९५६
भैंडा/भैंडी	कृषक परिवार संख्या	३७३	१८	०	१७	२३	१४	१७	६६	२०७	११
	भैंडा/भैंडी संख्या	१६०२	५५		१७	९०	४३	२६	२३१	११२९	११
सुगुर/बंगुर	कृषक परिवार संख्या	८२७४	१४५७	८४६	६७६	३२०	२९	५१९	४२९	३३०४	६९४
	सुगुर/बंगुर संख्या	१८०३९	२९४१	१५०२	१४५३	७३२	२०२	११५६	९७२	७४०६	१६७५

जिल्लाअनुसार स्थानीय तह			कञ्चनपुर	कृष्णपुर नगरपालिका	शुक्लाफाँटा नगरपालिका	बेदकोट नगरपालिका	भिमदत्त नगरपालिका	दोधारा चाँदनी नगरपालिका	लालझाडी गाउँपालिका	पुनर्वास नगरपालिका	बेलौरी नगरपालिका	बेलडाँडी गाउँपालिका
	अन्य पशु	कृषक परिवार संख्या	१०५	०	१६	३४	०	२९	२७	०	०	०
		अन्य पशु संख्या	३५६		३२	८४		१५९	८२			
पाल्तु पन्छी	कुखुरा	कृषक परिवार संख्या	२४३७१	३९८७	३०००	१८९१	२१३०	२२७८	२१६४	३५४३	४३६४	१०१४
		कुखुरा संख्या	७७३५३१	१५४५७५	५२९९२	४४०३४	२३८७८१	७८८१३	१६१९६	७४४९९	१०६५४५	७०९७
	अन्य पन्छी	कृषक परिवार संख्या	१५८२	१८३	१७४	२५३	२७५	७२	६१	१४८	३१७	९९
		अन्य पन्छी संख्या	८६९४	१०२३	५३७	१४१९	१७६३	३७५	२१९	५२७	२०३९	७९४

तालिका : २९ अपराध सम्बन्धि

क्र.सं.	प्रकृति	अपराध शिर्षक	आ.ब. २०७७/०७८			आ.ब. २०७८/०७९			आ.ब. २०७९/०८०		
			मु.दर्ता संख्या	फछ्यौट	बाकी	मु.दर्ता संख्या	फछ्यौट	बाकी	मु.दर्ता संख्या	फछ्यौट	बाकी
१	ज्यान सम्बन्धी	खुन डाका									
२		कर्तव्य ज्यान	१३	८	५	१०	१०		५	५	
३		ज्यान मार्ने उध्योग	२१	२१		२६	२६		२२	२२	
४		भवितव्य ज्यान	४८	४८		५४	०	५४	५१		५१
५		फुटकर ज्यान	२१	२१		६६	०	६६	५६		५६
६		गौवध									
७		आत्म हत्या दुरुत्साहन	११	११		४	४		३	३	
११	आत्महत्या सम्बन्धी	बिष खाएर	८५	८५		४५	०	४५	२९		२९
१२		आगो लगाएर									
१३		झण्डिएर	१०८	१०८		९१	०	९१	९८		९८
१४		हाम फालेर	१	१							
२१	चोरी सम्बन्धी	डाका चोरी	२	२		२	२		४	४	
२२		रहजनी चोरी									
२३		नकबजनी चोरी	५	५		१९	१९		६	६	
२५		साधारण चोरी	३३	३३		१९	१९		४५	४५	
२६		सवारी चोरी	३	३		६	६		७	७	
२८		चौपाया चोरी				३	३		४	४	
२९	संगठित तथा	जूवा	११	११		१३	१३		४	४	
३०		खोटा चलन	५	५					६	६	
३१		ठगी	२	२		२	२				

क्र.सं.	श्रेणी	अपराध शिर्षक	आ.ब. २०७७/०७८			आ.ब. २०७८/०७९			आ.ब. २०७९/०८०		
			मु.दर्ता संख्या	फछ्यौट	बाकी	मु.दर्ता संख्या	फछ्यौट	बाकी	मु.दर्ता संख्या	फछ्यौट	बाकी
३२		लागु औषध	१४१	१४१		१४३	१४३		१५९	१५९	
३६		सरकारी छाप दस्तखत कितें	१	१		६	६		२	२	
३८		हातहतियार खरखजना	४	४							
३९		अपराधिक प्रवेश तथा उपद्रव (संगठित अपराध)				२	२		२	२	
४१	सामाजिक अपराध	सार्वजनीक हित कसुर									
४२		नागरिकता सम्बन्धी							१	१	
४३		कुटपिट अंगभंग	३	३					१	१	
४४		अभद्र व्यवहार	२०५	२०५		२४७	२४७		२४४	२४४	
४८		जातीय भेदभाव तथा छुवाछूत	२	२					२	२	
४९	महिला तथा बालबालिका सम्बन्धी	मा.वे.वि. तथा ओसारपसार	३	३		१	१		६	६	
५०		बहु विवाह	२८	२८		२०	२०		२९	२८	१
५१		बाल विवाह							२	२	
५२		जवरजस्ती करणी	५३	५३		३२	३१	१	४०	३८	२
५३		जवरजस्ती करणी उध्योग	१२	१२		१७	१६	१	२१	१९	२
५५		यौन दुराचार (बाल यौन दुरुपयोग)	४	४		१	१		४	४	
५७		ज.ज.क.,मा.वे.वि.तथा ओ.प.							१	१	

क्र.सं.	प्रकृति	अपराध शिर्षक	आ.ब. २०७७/०७८			आ.ब. २०७८/०७९			आ.ब. २०७९/०८०		
			मु.दर्ता संख्या	फछ्यौट	बाकी	मु.दर्ता संख्या	फछ्यौट	बाकी	मु.दर्ता संख्या	फछ्यौट	बाकी
५९	सवारी सम्बन्धी	सवारी ज्यान	२४	२४		२६	२६		३२	३२	
६०		सवारी अंगभंग	२	२		२	२		५	५	
६१		सवारी वाट भवितव्य	१२	१०	२	११		११	१३		१३
६३	बिबिध	मा.बे.बि तथा जवरजस्ती करणी				१	१				
६४		ईलाज सम्बन्धि कसुर							१६	१६	
६७		विष्फोटक पदार्थ	२	२							
७१		अपहरण तथा ज.ज.क.	१	१		२	२		२		२
७४		अपहरण				१	१				
७८		वैकिड कसुर							६७	५४	१३
७९		परिक्षा तथा शिक्षा ऐन							१	१	
८२		पशुपक्षि ऐन	२	२		२	२				
८८		अन्य	१	१		१	१				
जम्मा			८६९	८६२	७	८७५	६०६	२६९	९९०	७२३	२६७

श्रोत : जिल्ला प्रहरी कार्यालय कंचनपुर

खण्ड ख. नगरपालिकाहरूको वस्तुगत अवस्था

१ भीमदत्त नगरपालिका

१.१ संक्षिप्त परिचय

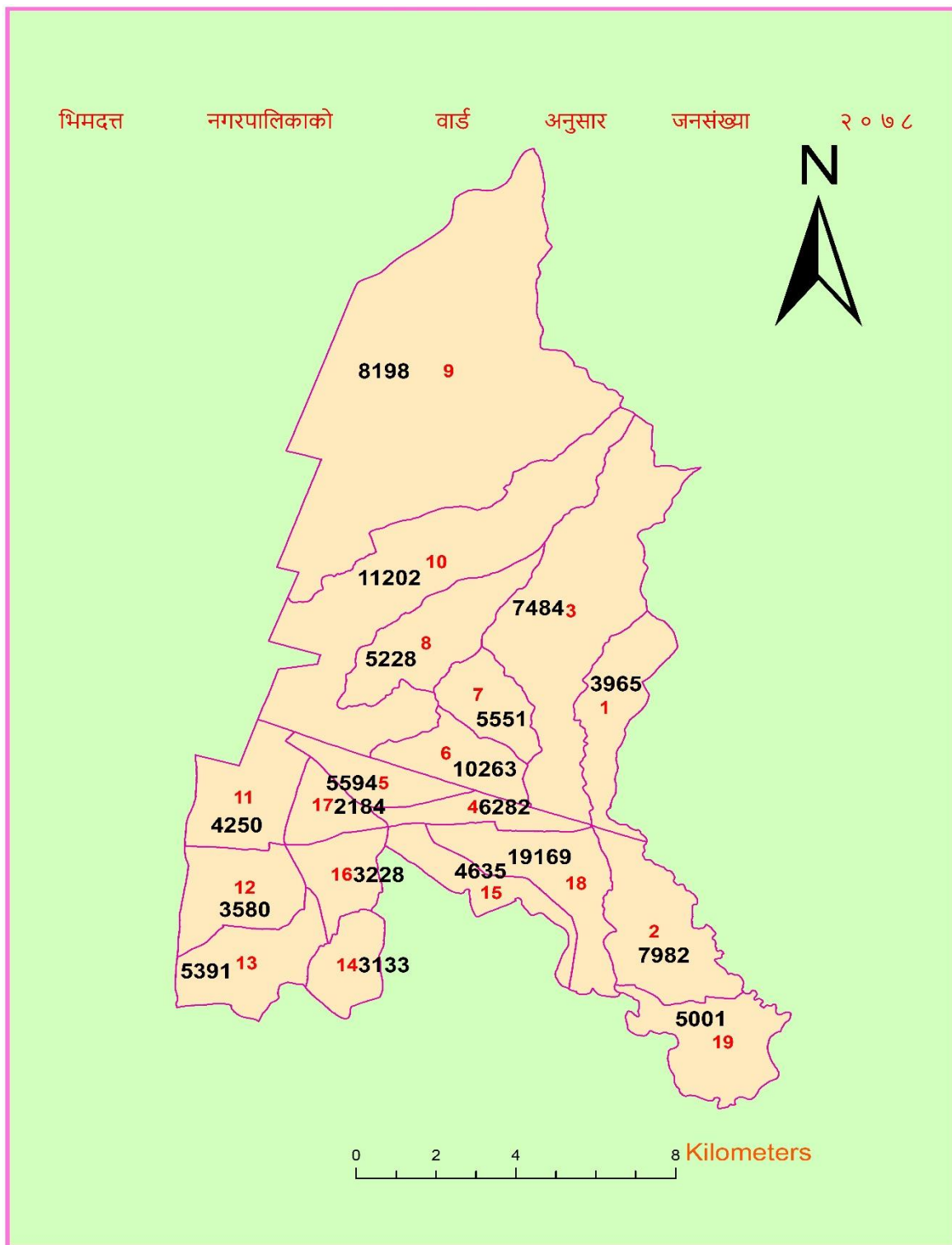
साविकमा महेन्द्रनगर नगरपालिकाको नामले चिनिने हालको भीमदत्त नगरपालिका कञ्चनपुर जिल्लाको सबै भन्दा पुरानो नगरपालिका हो । कुल १७१.८ व.कि.मि. क्षेत्रफलमा फैलिएको यो नगरमा कञ्चनपुर जिल्लाको सदरमुकाम समेत रहेको छ । पूर्वमा वेदकोट नगरपालिका, उत्तरमा डडेल्धुरा जिल्ला तथा दक्षिण र पश्चिममा भारतको सिमानासँग जोडिएको यो नगर देशको राजधानीबाट ७४० किलोमिटरको दूरीमा पश्चिमतर्फ अवस्थित छ । कुल १९ वटा वडाहरूमा विभक्त नगर भौतिक पूर्वाधारको विकासका हिसावले पनि जिल्लाका अन्य क्षेत्रको तुलनामा अगाडी रहेको छ । । राज्य पुनर्संरचना पश्चात सुदूरपश्चिम प्रदेश अन्तर्गत पर्ने कञ्चनपुर जिल्लाको मौजुदा संसदीय निर्वाचन क्षेत्र नं ३ मा यो नगर अवस्थित छ

समुद्र सतहबाट २०८ मिटरदेखि १३५२ मिटरसम्मको उचाइमा अवस्थित यो नगरपालिका २८°५२' देखि २९°०८' उत्तरी अक्षांश र ८०° १२' देखि ८०° ०६' पूर्वी देशान्तरमा फैलिएर रहेको छ । स्थानीय तहहरूको पुनःसंरचना गर्दा यस नगरपालिकाको साविक संरचनामा कुनै फेरवदल गरिएको छैन ।

तालिका १.१:भीमदत्त नगरपालिकामा वडा अनुसार मतदाता

क्र स	नगरपालिका	वडा न	जनसंख्या	मतदाता संख्या	क्षेत्रफल वर्ग कि मी
१	भीमदत्त नगरपालिका	१	३९६५	२२१६	१७१.८
२	भीमदत्त नगरपालिका	२	७९८२	४६७८	
३	भीमदत्त नगरपालिका	३	७४८४	३६७७	
४	भीमदत्त नगरपालिका	४	६२८२	२९७३	
५	भीमदत्त नगरपालिका	५	५५९४	३१६८	
६	भीमदत्त नगरपालिका	६	१०२६३	५४१२	
७	भीमदत्त नगरपालिका	७	५५५१	३६२४	

क्र स	नगरपालिका	वडा न	जनसंख्या	मतदाता संख्या	क्षेत्रफल वर्ग कि मी
८	भीमदत्त नगरपालिका	८	५२२८	३१७०	
९	भीमदत्त नगरपालिका	९	८१९८	४४०२	
१०	भीमदत्त नगरपालिका	१०	११२०२	६२९८	
११	भीमदत्त नगरपालिका	११	४२५०	२६०७	
१२	भीमदत्त नगरपालिका	१२	३५८०	२११८	
१३	भीमदत्त नगरपालिका	१३	५३९१	३२८३	
१४	भीमदत्त नगरपालिका	१४	३१३३	२०३९	
१५	भीमदत्त नगरपालिका	१५	४६३५	२७५०	
१६	भीमदत्त नगरपालिका	१६	३२२८	१९५८	
१७	भीमदत्त नगरपालिका	१७	२१८४	१४०७	
१८	भीमदत्त नगरपालिका	१८	१९१६९	९६७१	
१९	भीमदत्त नगरपालिका	१९	५००१	३००७	
जम्मा			१२२३२०	६८४५८	

१.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण

वि.सं. २०३४ सालमा तत्कालिन भुजेला, सिद्धनाथ र आदर्श गाउँ पञ्चायतका सबै भू-भाग र सुडा तथा ऐरी गाउँ पञ्चायतको आंशिक भू-भाग मिलाएर महेन्द्रनगर नगरपञ्चायतको रूपमा गठित यस नगरपालिकाको नाम वि.सं. २०६५ कार्तिक २० देखि परिवर्तन भई भिमदत्त रहन गएको हो । सुदूर-पश्चिममा किसान आन्दोलनका अगुवा सहिद भिमदत्त पन्तको नामबाट यस नगरको मौजुदा नामाङ्कन गरिएको देखिन्छ । महेन्द्रनगर नगरपञ्चायत गठन हुनु पूर्व यसको बजार क्षेत्रलाई घुसुडी बजार भनिन्थ्यो ।

१.३ हावापानी

तराइको नगरपालिका भएकाले यहाँको हावापानी उष्ण तथा उपोष्ण प्रकारको छ । नगरपालिका क्षेत्रको अधिकतम तापक्रम गर्मी याममा ४३ डिग्री सेल्सियसदेखि जाडो याममा न्युनतम ६.९६ डिग्री सेल्सियससम्म रेकर्ड गरिएको छ । यहाँ वार्षिक सरदर १५७५ मि.मि. सम्म वर्षा हुने गर्दछ ।

१.४ भू-धरातल तथा भिरालोपना

यस नगरपालिकाको अधिकांश भू-धरातल समतल रहेको पाइन्छ । उत्तरी सीमातर्फको जमिन भने समुद्र सतहबाट करिब १३५२ मिटरसम्मको उचाईमा रहेको हुनाले अधिकांश भू-भाग उत्तरबाट दक्षिणतर्फ पानीको बहाव हुने समतल किसिमको रहेको पाइन्छ ।

१.५ भू-उपयोग

सदरमुकाम र बजार क्षेत्रसमेत रहेको यो नगरपालिकाको ५८.९४ प्रतिशत बसोबास क्षेत्र, ३९.०१ प्रतिशत जंगल क्षेत्र र २.५ प्रतिशत शहरी क्षेत्र रहेको छ । बसोबास क्षेत्रको बीचमा कुल ११९५० हेक्टर खेतियोग्य जमिन रहेको छ । उत्तरी सीमातर्फको जमिन भने समुद्र सतहबाट करिब १००० मिटरसम्मको उचाईमा रहेको छ । अधिकांस भू-भाग उत्तरबाट दक्षिणतर्फ पानी बग्ने गरी समतल रहेको पाइन्छ ।

१.६ पर्यटकीय र सांस्कृतिक स्थलहरू

राष्ट्रिय निकुञ्ज, महाकाली नदी, झिलमिला ताल तथा चुरे पर्वत लगायतका प्राकृतिक सम्पदाहरू रहेको यस नगरमा विभिन्न ऐतिहासिक, धार्मिक तथा साँस्कृतिक महत्वका वस्तु तथा स्थान रहेका छन् । सिद्धनाथ मन्दिर, बैजनाथ मन्दिर, शिव धाम, भमकेनी धाम, साकेत धाम, महाकालीको झोलङ्ग पुल आदि सम्पदाहरू यस नगरपालिकामा अवस्थित छन् ।

१.७ चाडपर्व तथा संस्कृति

यस नगरपालिकामा मुख्यतया गौरा, दशैं, तिहार, होली, तीज, विषु, चैतेली, माघी, हरेली, गुरेली, चैते दशैं आदि चाडपर्वहरू मनाइन्छन् । आदिवासी थारू समुदाय र पहाडे बाहुन, क्षेत्री, ठकुरीहरूको आधिक्यता रहेको यस नगरका बासिन्दाहरूको संस्कृतिमा पनि जातीय बिम्ब देखिने गर्दछ । । सुदूरपश्चिम पहाडी क्षेत्रका बासिन्दाको बसाइसराइको आकर्षक गन्तव्य भएकाले यहाँ पहाडी क्षेत्रको लोक सांस्कृतिक प्रभाव वढी मात्रामा देख्न सकिन्छ ।

१.८. भौतिक पूर्वाधार

पूर्व-पश्चिम लोकमार्गको ११ कि.मि. खण्डसहित पक्की, ग्राभेल र कच्ची शहरी सहकहरू निर्माण भएको यस भिमदत्त नगरपालिकामा विगतमा हवाइ यातायातको समेत सुविधा उपलब्ध थियो । हाल यो सेवा बन्द रहेको छ । भौतिक पूर्वाधारको रूपमा सुदूर-पश्चिम विश्वविद्यालय भवन, अस्पताल भवन, क्याम्पसहरू, सामुदायिक विद्यालय, सरकारी कार्यालयका भवन, सार्वजनिक उद्यान, सभाहल, कभर्ड हल, खेल मैदान, बसपार्क, जियसएम/सिडिएमएको टावर आदि निर्माण भएका छन् । कृषक परिवारहरूलाई सिंचाइ सुविधा उपलब्ध गराउँदै आएको महाकाली सिंचाइको नहर, खानेपानी ट्याङ्की तथा पाइपलाइन विस्तारमार्फत सेवा उपलब्ध भइरहेको छ । इन्टरनेट सुविधा प्रदायक संस्थाहरू समेत रहेको यस नगरपालिकाका अधिकांश नागरिकहरूमा मोबाइल फोन तथा इन्टरनेटको पहुँचमा वृद्धि भइरहेको पाइन्छ ।

१.९ बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरू

नगरपालिका क्षेत्रभित्र राष्ट्रियस्तरका बाणिज्य बैंक तथा विकास बैंकका शाखाहरू सञ्चालनमा रहेका छन् । भिमदत्तमा नै केन्द्रीय कार्यालय रहने गरी विकास बैंकको समेत स्थापना भएको छ । विभिन्न विषयगत कार्य क्षेत्र भएका सहकारी संस्थाहरू तथा लघु वित्त संस्थाहरूसमेत यस नगरपालिकामा सञ्चालनमा रहेका छन् । नेपाल बैंक लिमिटेड, राष्ट्रिय बाणिज्य बैंक, कृषि विकास बैंक लिमिटेडका शाखाहरू सरकारी बैंकका रूपमा कार्यरत छन् भने धेरै संख्यामा निजी क्षेत्रका बाणिज्य बैंक तथा विकास बैंकका शाखाहरूले समेत बैंकिङ सेवा उपलब्ध गराइरहेका छन् । कञ्चन डेभलपमेन्ट बैंक, महाकाली विकास बैंक जस्ता विकास बैंकहरू यस नगरमै केन्द्रीय कार्यालय रहने गरी स्थापना भएका छन् ।

तालिका १.२: आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क

सूचक	एकाई	मान २०६८	मान २०७८
क्षेत्रफल	वर्ग कि मि	१७१.८	१७१.८
कुल जनसंख्या	संख्या	१०४५९९	१२२३२०
पुरुष	संख्या/ प्रतिशत	५१०८७ (४८.८४%)	५८२३२
महिला	संख्या/ प्रतिशत	५३५१२ (५१.१६%)	६४०८८
लैंगिक अनुपात	अनुपात	९५.४७	९०.८६
जनसंख्या वृद्धिदर	प्रतिशत	२.५८	१.५
जिल्लाको जनसंख्यामा नगरपालिकाको अंश	प्रतिशत	२३.३२	२३.८
जनसंख्या दोब्बर हुन् लाग्ने अवधि	वर्ष	२७	४६
परिवार संख्या	संख्या	२०६४८	२७५७०
परिवारका औषत सदस्यसंख्या	जना प्रति परिवार	५.०६	४.४४
जनघनत्व	जना प्रतिवर्ग कि मि	६०९	७१२
कम्तिमा एक सदस्य अनुपस्थित रहेको परिवार	संख्या/ प्रतिशत	४४२४ (२१.४२%)	७०४३(२५.५४%)
आश्रित अनुपात	अनुपात	६८.२९	५७.०७
बाल आश्रित अनुपात (Child Dependency Ratio)	अनुपात	५४.९३	४१.२६
वृद्ध आश्रित अनुपात(Old-Age Dependency Ratio)	अनुपात	१३.३५	१५.८१

१.१० जनसांख्यिक विवरण

तालिका १.३: भीमदत्त नगरपालिकाको वडा अनुसार जनसङ्ख्या वितरण

वडा नं.	घरपरिवार	पुरुष	महिला	जम्मा	बार्षिक जनसंख्या बृद्धिदर	लैंगिक अनुपात	परिवारका औषत सदस्य संख्या
१	९३५	१८८८	२०७७	३९६५	२.५२	९०.९	४.२४
२	१७७८	३८२७	४१५५	७९८२	१.७४	९२.११	४.४९
३	१८२०	३६१२	३८७२	७४८४	२.८८	९३.२९	४.११
४	१५०१	३१३९	३१४३	६२८२	१.१	९९.८७	४.१९
५	१२५५	२६७९	२९१५	५५९४	३.२	९१.९	४.४६
६	२२३८	५०४५	५२१८	१०२६३	१.३४	९६.६८	४.५९
७	१२५५	२५७५	२९७६	५५५१	१.११	८६.५३	४.४२
८	१११६	२४५२	२७७६	५२२८	१.५२	८८.३३	४.६८
९	१७३८	३८०९	४३८९	८१९८	१.५१	८६.७९	४.७२
१०	२५५०	५१७०	६०३२	११२०२	१.७७	८५.७१	४.३९
११	८४५	२०६३	२१८७	४२५०	०.९४	९४.३३	५.०३
१२	७६५	१६७३	१९०७	३५८०	२.०७	८७.७३	४.६८
१३	११७७	२३९९	२९९२	५३९१	१.०८	८०.१८	४.५८
१४	६७८	१४००	१७३३	३१३३	०.५	८०.७८	४.६२
१५	१०१०	२१७१	२४६४	४६३५	१.६९	८८.११	४.५९
१६	७३५	१५३०	१६९८	३२२८	१.०७	९०.११	४.३९

वडा नं.	घरपरिवार	पुरुष	महिला	जम्मा	बार्षिक जनसंख्या बृद्धिदर	लैंगिक अनुपात	परिवारका औषत सदस्य संख्या
१७	४६२	१०४१	११४३	२१८४	१.६८	९१.०८	४.७३
१८	४६२४	९४४१	९७२८	१९१६९	१.१९	९७.०५	४.१५
१९	१०८८	२३१८	२६८३	५००१	१.३४	८६.४	४.६
जम्मा	२७५७०	५८२३२	६४०८८	१२२३२०	१.५०	९०.८६	४.४४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका १.४ : भीमदत्त नगरपालिकाको बार्षिक उमेर अनुसारको जनसंख्या

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
१ वर्ष मुनि	९५४	७४६	१७००	५०	९५३	११८९	२१४२
१	१००९	७९७	१८०६	५१	३७९	४१७	७९६
२	१०५३	८५५	१९०८	५२	५२२	५५१	१०७३
३	१००३	७९३	१७९६	५३	३९२	४३५	८२७
४	१०६६	८०४	१८७०	५४	४१४	४१४	८२८
५	११८८	८८०	२०६८	५५	६५७	७१३	१३७०
६	११८६	८८५	२०७१	५६	३९४	४३८	८३२
७	११९६	९२१	२११७	५७	२५९	३०७	५६६
८	१२८२	१०७६	२३५८	५८	३९६	४८४	८८०
९	११४८	९८६	२१३४	५९	२८८	२९७	५८५
१०	१३३३	१०८०	२४१३	६०	६१६	८७७	१४९३
११	११२५	९७०	२०९५	६१	२८६	२४६	५३२
१२	१४५३	११९८	२६५१	६२	३६६	३८९	७५५
१३	१२९४	११६८	२४६२	६३	३०२	३१९	६२१
१४	१४५०	१२३२	२६८२	६४	२२०	२५३	४७३
१५	१३७३	१३०८	२६८१	६५	४१५	५५४	९६९
१६	१४००	१२६७	२६६७	६६	२२१	२६७	४८८
१७	१३६३	११४७	२५१०	६७	१८९	२१०	३९९

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
१८	१६२१	१५५४	३१७५	६८	२६४	३२२	५८६
१९	११२८	११९४	२३२२	६९	२१७	२१३	४३०
२०	१२९४	१६९९	२९९३	७०	४१९	६११	१०३०
२१	९३३	१२४९	२१८२	७१	२०७	१८८	३९५
२२	१०६८	१४९९	२५६७	७२	२२८	२८१	५०९
२३	८९३	१२४९	२१४२	७३	१९३	२०४	३९७
२४	८८५	१३३६	२२२१	७४	१६८	१५३	३२१
२५	९१४	१४८१	२३९५	७५	२३४	३०३	५३७
२६	८८४	१३३१	२२१५	७६	१४३	१८७	३३०
२७	७४७	१०८८	१८३५	७७	१४४	१४१	२८५
२८	९७५	१४८९	२४६४	७८	१३५	१५९	२९४
२९	६९७	९४३	१६४०	७९	७७	६३	१४०
३०	११२७	१७१९	२८४६	८०	१०९	१९७	३०६
३१	५६०	८४१	१४०१	८१	५८	४२	१००
३२	८४३	१२७३	२११६	८२	६१	५७	११८
३३	६४३	९४३	१५८६	८३	६०	५२	११२
३४	६४८	८७८	१५२६	८४	६०	५५	११५
३५	१०७७	१६००	२६७७	८५	५४	७६	१३०
३६	७१२	९७६	१६८८	८६	२२	२८	५०
३७	५३०	६८०	१२१०	८७	२०	१९	३९
३८	८३६	११३४	१९७०	८८	२८	३५	६३
३९	५५६	६२४	११८०	८९	१८	२०	३८
४०	१३२४	१४८४	२८०८	९०	२७	६१	८८
४१	४९७	५०२	९९९	९१	८	९	१७
४२	७४४	८१९	१५६३	९२	१४	१९	३३
४३	५४२	६५४	११९६	९३	१०	१६	२६
४४	५००	५४१	१०४१	९४	८	९	१७
४५	९९२	१११६	२१०८	९५	१०	१८	२८
४६	५६९	६०४	११७३	९६	७	७	१४
४७	३६६	४१२	७७८	९७	०	८	८
४८	५८४	७४१	१३२५	९८	६	६	१२

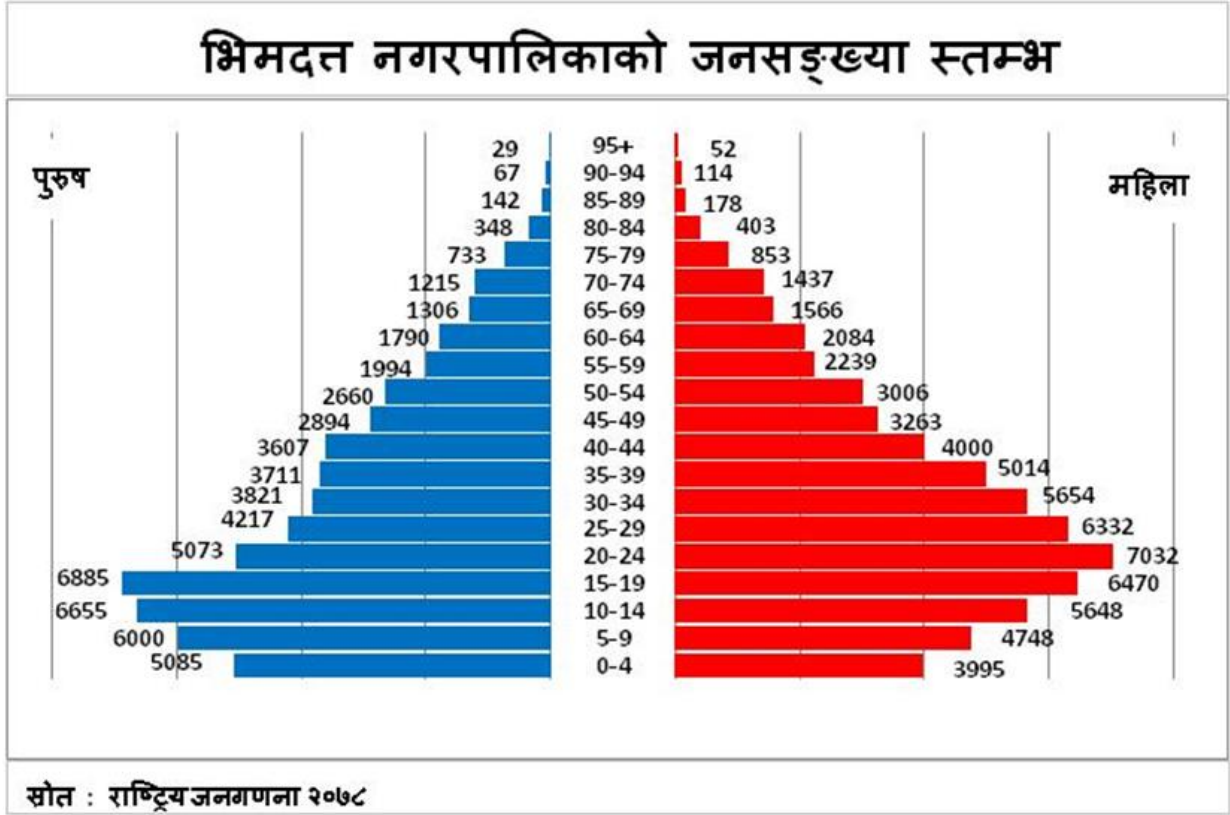
उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
४९	३८३	३९०	७७३	९९	१	०	१
				१००+	५	१३	१८
जम्मा					५८२३२	६४०८८	१२२३२०

तालिका १.५: उमेर समूह अनुसार जनसङ्ख्या

वडा नं.	उमेर समूह											
	०-१४				१५-५९				६०+			
	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत
१	५७४	४६५	१०३९	२६.२	११६४	१४१९	२५८३	६५.१५	१५०	१९३	३४३	८.६५
२	११९४	८८०	२०७४	२५.९८	२२३९	२७९९	५०३८	६३.१२	३९४	४७६	८७०	१०.९
३	१०८३	८१९	१९०२	२५.४१	२१८८	२६४८	४८३६	६४.६२	३४१	४०५	७४६	९.९७
४	९५०	७२९	१६७९	२६.७३	१९५५	२१५५	४११०	६५.४३	२३४	२५९	४९३	७.८५
५	८४९	६८२	१५३१	२७.३७	१६०४	१९५४	३५५८	६३.६	२२६	२७९	५०५	९.०३
६	१३५३	१०६२	२४१५	२३.५३	३२२२	३५९५	६८१७	६६.४२	४७०	५६१	१०३१	१०.०५
७	८७६	६९०	१५६६	२८.२१	१४२०	१९३८	३३५८	६०.४९	२७९	३४८	६२७	११.३
८	७८२	६५३	१४३५	२७.४५	१३९१	१७८३	३१७४	६०.७१	२७९	३४०	६१९	११.८४
९	१२६३	११७९	२४४२	२९.७९	२१७६	२८२०	४९९६	६०.९४	३७०	३९०	७६०	९.२७
१०	१६५४	१४२१	३०७५	२७.४५	२९३३	३९३४	६८६७	६१.३	५८३	६७७	१२६०	११.२५
११	५६२	४६७	१०२९	२४.२१	१२८७	१४८५	२७७२	६५.२२	२१४	२३५	४४९	१०.५६
१२	४८९	४०४	८९३	२४.९४	१००३	१२८१	२२८४	६३.८	१८१	२२२	४०३	११.२६
१३	८३८	७४८	१५८६	२९.४२	१३११	१९५९	३२७०	६०.६६	२५०	२८५	५३५	९.९२
१४	४१३	३४७	७६०	२४.२६	८३३	११६६	१९९९	६३.८	१५४	२२०	३७४	११.९४
१५	६६९	५६०	१२२९	२६.५२	१२९८	१६१०	२९०८	६२.७४	२०४	२९४	४९८	१०.७४
१६	४६८	३४५	८१३	२५.१९	८९६	११५४	२०५०	६३.५१	१६६	१९९	३६५	११.३१
१७	३१७	२२८	५४५	२४.९५	६००	७७१	१३७१	६२.७७	१२४	१४४	२६८	१२.२७
१८	२६७५	२११४	४७८९	२४.९८	५९७२	६७१६	१२६८८	६६.१९	७९४	८९८	१६९२	८.८३
१९	७३१	५९८	१३२९	२६.५७	१३७०	१८२३	३१९३	६३.८५	२१७	२६२	४७९	९.५८
जम्मा	१७७४०	१४३९१	३२१३१	२६.२७	३४८६२	४३०१०	७७८७२	६३.६६	५६३०	६६८७	१२३१७	१०.०७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

चित्र १.१ जनसङ्ख्या स्तम्भ

तालिका १.६ : उमेर समूह अनुसार प्रक्षेपित (Projected) जनसङ्ख्या

उमेर समूह	उमेर अनुसार प्रक्षेपित जनसंख्या				
	२०७८	२०७९	२०८०	२०८१	२०८२
०-४	९०८०	९२१७	९३५६	९४९८	९६४१
५-९ वर्ष	१०७४८	१०९१०	११०७५	११२४३	११४१२
१०-१४ वर्ष	१२३०३	१२४८९	१२६७८	१२८६९	१३०६४
१५-१९	१३३५५	१३५५७	१३७६२	१३९७०	१४१८१
२०-२४	१२१०५	१२२८८	१२४७४	१२६६२	१२८५३
२५-२९	१०५४९	१०७०८	१०८७०	११०३४	११२०१

उमेर समूह	उमेर अनुसार प्रक्षेपित जनसंख्या				
	२०७८	२०७९	२०८०	२०८१	२०८२
३०-३४	९४७५	९६१८	९७६३	९९११	१००६१
३५-३९	८७२५	८८५७	८९९१	९१२७	९२६४
४०-४४	७६०७	७७२२	७८३९	७९५७	८०७७
४५-४९	६१५७	६२५०	६३४४	६४४०	६५३८
५०-५४	५६६६	५७५२	५८३९	५९२७	६०१६
५५-५९	४२३३	४२९७	४३६२	४४२८	४४९५
६०-६४	३८७४	३९३३	३९९२	४०५२	४११४
६५-६९	२८७२	२९१५	२९५९	३००४	३०५०
७०-७४	२६५२	२६९२	२७३३	२७७४	२८१६
७५-७९	१५८६	१६१०	१६३४	१६५९	१६८४
८०+	१३३३	१३५३	१३७४	१३९४	१४१५
जम्मा	१२२३२०	१२४१६८	१२६०४४	१२७९४९	१२९८८२

नोट: रा.ज.ग २०७८ को प्रकाशित तथ्याङ्कको आधारमा घाताङ्कीय विधि प्रयोग गरी प्रक्षेपण गरिएको ।

तालिका १.७: पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसार जनसङ्ख्या

उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा
१० वर्ष मुनि	३१	५२१	५५२
१०-१४ वर्ष	९०५	५८२१	६७२६
१५-१७ वर्ष	२८८८	११०२६	१३९१४
१८-२० वर्ष	८१०६	१३६६५	२१७७१

उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा
२१-२४ वर्ष	७५१०	६०५६	१३५६६
२५-२९ वर्ष	६१६९	१८८६	८०५५
३०-३४ वर्ष	१५५९	१६८	१७२७
३५-३९ वर्ष	२५५	३२	२८७
४०-४४ वर्ष	५३	१८	७१
४५-४९ वर्ष	११	२	१३
५०+ वर्ष	३	०	३
नखुलेको	४०	९७	१३७
जम्मा	२७५३०	३९२९२	६६८२२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

तालिका १.८ : भीमदत्त नगरपालिकाको जातजातिको विवरण

क्र.स.	जातजाति	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	क्षेत्री	४२१०२	३४.४२	१९७४६	२२३५६
२	ब्राह्मण - पहाड	३१३५४	२५.६३	१५२७०	१६०८४
३	ठकुरी	११२१९	९.१७	५२५१	५९६८
४	विश्वकर्मा	७४८३	६.१२	३४५५	४०२८
५	थारु	७३७३	६.०३	३६९१	३६८२
६	परियार	५२७५	४.३१	२५१२	२७६३
७	लोहार	४९७१	४.०६	२३१९	२६५२

क्र.स.	जातजाति	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
८	मिजार	२८९७	२.३७	१३२४	१५७३
९	सन्यासी/दशनामी	२७८६	२.२८	१२८७	१४९९
१०	रानाथारु	२३४१	१.९१	११२१	१२२०
११	मगर	१०५४	०.८६	४७९	५७५
१२	गुरुड	३०८	०.२५	१४९	१५९
१३	सोनार	२८८	०.२४	१४०	१४८
१४	नेवा : (नेवार)	२८०	०.२३	१२९	१५१
१५	बादी	२६१	०.२१	१२५	१३६
१६	ओराँ/कुदुख	२०५	०.१७	१०९	९६
१७	माझी	१८६	०.१५	८२	१०४
१८	धानुक	१४४	०.१२	६७	७७
१९	ब्राह्मण - तराई	१२३	०.१०	५९	६४
२०	सुनुवार	११८	०.१०	५७	६१
२१	मुस्लिम	७१	०.०६	४०	३१
२२	हजाम/ठाकुर	६५	०.०५	३२	३३
२३	पहारी	६४	०.०५	२९	३५
२४	तामाड	५७	०.०५	३२	२५
२५	यादव	५३	०.०४	३१	२२

क्र.स.	जातजाति	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
२६	कुमाल	५१	०.०४	२५	२६
२७	राई	४६	०.०४	२३	२३
२८	मारवाडी	३६	०.०३	२०	१६
२९	कायस्थ	२९	०.०२	१४	१५
३०	बंगाली	२५	०.०२	१३	१२
३१	देव	२४	०.०२	१२	१२
३२	याक्थुड/लिम्बु	२३	०.०२	१०	१३
३३	धोबी	२०	०.०२	१०	१०
३४	तेली	१९	०.०२	९	१०
३५	कोइरी/कुशवाहा	१८	०.०१	१०	८
३६	गदेरी/भेडियार	१८	०.०१	१०	८
३७	घर्ती/भुजेल	१३	०.०१	४	९
३८	बनियान	१३	०.०१	५	८
३९	शेर्पा	१२	०.०१	६	६
४०	नुनिया	११	०.०१	५	६
४१	भोटे	११	०.०१	४	७
४२	राजपूत	१०	०.०१	६	४
४३	अन्य	५०	०.०४	२५	२५

क्र.स.	जातजाति	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
४४	बिदेशी	७९२	०.६५	४६९	३२३
४५	नखुलेको	२१	०.०२	१६	५
भीमदत्त नगरपालिकाको जम्मा		१२२३२०	१००	५८२३२	६४०८८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका १.९: भीमदत्त नगरपालिकाको धर्म अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

क्र.स.	धर्म	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	हिन्दु	१२०७५१	९८.७२	५७४६२	६३२८९
२	क्रिश्चियन	६८०	०.५६	२९६	३८४
३	प्रकृति	४३३	०.३५	२१४	२१९
४	ईस्लाम	२३६	०.१९	१५८	७८
५	बौद्ध	२१५	०.१८	१००	११५
६	बहइ	३	०.००२	१	२
७	किरात	१	०.००१	१	०
८	शिख	१	०.००१	०	१
भीमदत्त नगरपालिकाको जम्मा		१२२३२०	१००	५८२३२	६४०८८

तालिका १.१०: मातृभाषा अनुसार भीमदत्त नगरपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण

क्र.स.	मातृभाषा	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	नेपाली	६७५५१	५५.२२	३३५४७	३४००४
२	डोटेली	१७१७०	१४.०४	८०८१	९०८९
३	बैतडेली	१५३४१	१२.५४	६५८१	८७६०
४	थारु	७८४७	६.४२	३९०८	३९३९
५	बझाङ्गी	३८२२	३.१२	१६७२	२१५०
६	दार्चुलेली	२७१९	२.२२	९९१	१७२८
७	रानाथारु	१९४८	१.५९	९३३	१०१५
८	डडेल्धुरी	१५५४	१.२७	५१२	१०४२
९	हिन्दी	९०९	०.७४	४८८	४२१
१०	अछामी	८८२	०.७२	३३५	५४७
११	बाजुरेली	७०३	०.५७	२७३	४३०
१२	मगर धुत	३३९	०.२८	१४९	१९०
१३	मैथिली	२३३	०.१९	१३०	१०३
१४	सोनाहा	१८२	०.१५	९१	९१
१५	गुरुङ	१६०	०.१३	७९	८१
१६	नेपालभाषा (नेवारी)	१३९	०.११	६९	७०
१७	संस्कृत	१३६	०.११	७१	६५
१८	मगर खाम	११६	०.०९	५०	६६

क्र.स.	मातृभाषा	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१९	उरान/उराउ	१०१	०.०८	५५	४६
२०	बंगला	७२	०.०६	३७	३५
२१	भोजपुरी	६६	०.०५	३५	३१
२२	तामाङ	३६	०.०३	१९	१७
२३	पहारी	३३	०.०३	१२	२१
२४	खश	३३	०.०३	१५	१८
२५	दैलेखी	२९	०.०२	१०	१९
२६	राई	२३	०.०२	११	१२
२७	उर्दू	१९	०.०२	११	८
२८	साङ्केतिक भाषा	१७	०.०१	१२	५
२९	मगर कैके	१५	०.०१	७	८
३०	शेर्पा	१२	०.०१	६	६
३१	अन्य	११३	०.०९	४२	७१
भीमदत्त नगरपालिकाको जम्मा		१२२३२०	१००	५८२३२	६४०८८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्यांक कार्यालय

तालिका १.११ : भीमदत्त नगरपालिकाको वडा अनुसार ५ वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका जनसङ्ख्याको साक्षरता

वडा नं.	२०७८ को साक्षरता दर (प्रतिशत)			२०६८ को साक्षरता दर (प्रतिशत)
	पुरुष	महिला	जम्मा	
१	९०.५६	७६.४९	८३.०८	७६.५९
२	९३.०५	७६.१	८४.०७	७७.८७
३	९४.६७	८०.६	८७.३	७८.३७
४	९५.३	८३.८२	८९.४९	८५.८४
५	९२.८१	७८.२९	८५.१८	७९.९५
६	९५.५५	८३.४९	८९.३६	८३.३३
७	९४.७१	७८.२३	८५.७४	७६.१६
८	९०.२८	७४.८७	८१.९८	७३.३९
९	८८.०६	७१.१४	७८.९१	७३.०२
१०	९१.१६	७४.९६	८२.३२	७५.९८
११	९२.५५	७९.५८	८५.८१	७२.२७
१२	८९.६४	७०.७६	७९.४३	७१.४९
१३	८७.६४	७३.२६	७९.४९	७१.१८
१४	८९.११	६८.२६	७७.३२	७०.५१
१५	९४.८९	७९.३४	८६.४९	८२.
१६	९२.४२	७४.६१	८२.९६	७४.५४

वडा नं.	२०७८ को साक्षरता दर (प्रतिशत)			२०६८ को साक्षरता दर (प्रतिशत)
	पुरुष	महिला	जम्मा	
१७	८९.७२	७०.६७	७९.६१	७८.८७
१८	९२.३८	८१.६५	८६.८८	८०.१
१९	८८.६५	७१.५३	७९.३४	७०.८
भीमदत्त न.पा.को औसत साक्षरता दर	९२.१६	७७.३४	८४.३	७७.३४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्यांक कार्यालय

१.११ : पारिवारिक विवरण

तालिका १.१२: भिमदत्त न.पा.मा बसोबास गरिरहेको घरको स्वामित्वको आधारमा परिवार

वडा नं.	आफ्नै (%)	भाडामा (%)	संस्थागत (%)	अन्य (%)	जम्मा परिवार
१	८४.२८	१४.५५	०.११	१.०७	९३५
२	९३.४२	४.६७	०.१७	१.७४	१७७८
३	८१.२६	१७.९७	०.३३	०.४४	१८२०
४	६३.२९	२७.०५	८.७३	०.९३	१५०१
५	८६.६१	१२.०३	०.१६	१.२	१२५५
६	९०.४८	९.०७	०.०९	०.३६	२२३८
७	९४.९८	४.४६	०	०.५६	१२५५
८	९६.०६	३.४९	०.१८	०.२७	१११६
९	९७.२४	२.४२	०.१७	०.१७	१७३८

वडा नं.	आफ्नै (%)	भाडामा (%)	संस्थागत (%)	अन्य (%)	जम्मा परिवार
१०	९२.९४	६.	०.३१	०.७५	२५५०
११	९६.२१	२.३७	१.३	०.१२	८४५
१२	९७.५२	१.४४	०.१३	०.९२	७६५
१३	९८.१३	१.१९	०.१७	०.५१	११७७
१४	९८.६७	१.०३	०.१५	०.१५	६७८
१५	८९.७	६.३४	०.७९	३.१७	१०१०
१६	९०.६१	३.६७	१.५	४.२२	७३५
१७	८८.१	४.५५	०.	७.३६	४६२
१८	७८.०९	२०.४८	१.२१	०.२२	४६२४
१९	९७.८९	०.६४	०.०९	१.३८	१०८८
जम्मा	८८.३३	९.८४	०.९	०.९२	२७५७०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८.

तालिका १.१३ भिमदत्त नगरपालिकामा खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)								
	धारा पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा पाइप (घरपरिसर बाहिर)	ट्युबवेल / हातेपम्प	ढाकिएको इनार/कुवा	नढाकिएको इनार/कुवा	मूलधारा	नदि/खोला	जार/बोतल	अन्य
१	३१.५५	१८.२९	३४.१२	०.००	७.८१	०.००	०.२१	०.००	८.०२
२	१५.४७	४.४४	७९.३६	०.००	०.१७	०.००	०.००	०.५६	०.००

वडा नं.	खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)								
	धारा पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा पाइप घरपरिसर बाहिर)	ट्युबवेल /हातेपम्प	ढाकिएको इनार/कुवा	नढाकिएको इनार/कुवा	मूलधारा	नदि/खोला	जार/बोतल	अन्य
३	७२.४७	३.७४	२१.७६	०.२२	०.२७	०.००	०.००	०.०५	१.४८
४	५४.१६	७.९९	३५.३१	०.००	०.२०	०.००	०.००	२.१३	०.२०
५	१.०४	४.०६	९४.४२	०.३२	०.०८	०.००	०.००	०.०८	०.००
६	२०.०२	३.७५	७५.८३	०.००	०.१३	०.००	०.००	०.२७	०.००
७	३९.६८	२४.८६	३३.१५	०.२४	१.९१	०.०८	०.००	०.००	०.०८
८	८१.१८	१.८८	१६.१३	०.१८	०.१८	०.००	०.००	०.००	०.४५
९	२३.०१	३८.२६	२७.१६	०.१७	०.२३	९.९५	०.४०	०.०६	०.७५
१०	३.५७	१५.९६	७८.९८	०.२४	०.३५	०.३५	०.००	०.००	०.५५
११	०.५९	१.३०	९७.२८	०.००	०.८३	०.००	०.००	०.००	०.००
१२	२.६१	३४.५१	६१.०५	०.००	०.२६	१.३१	०.००	०.००	०.२६
१३	०.१७	१.१०	९७.२०	०.१७	०.००	०.००	०.००	०.३४	१.०२
१४	१.३३	७.६७	९०.५६	०.१५	०.००	०.००	०.००	०.००	०.२९
१५	१०.५०	१५.०५	७४.०६	०.२०	०.२०	०.००	०.००	०.००	०.००
१६	०.८२	१.६३	९७.०१	०.००	०.१४	०.००	०.००	०.००	०.४१
१७	०.००	२.३८	९६.७५	०.००	०.२२	०.००	०.००	०.००	०.६५
१८	५४.००	११.६१	३३.६९	०.०६	०.५०	०.०६	०.०२	०.०४	०.००

वडा नं.	खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)								
	धारा पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा पाइप घरपरिसर बाहिर)	ट्युबवेल /हातेपम्प	ढाकिएको इनार/कुवा	नढाकिएको इनार/कुवा	मूलधारा	नदि/खोला	जार/बोतल	अन्य
१९	३.४९	१.९३	९२.९२	१.१०	०.५५	०.००	०.००	०.००	०.००
जम्मा	२८.०८	११.०७	५८.५६	०.१५	०.६१	०.७१	०.०४	०.२१	०.५८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका १.१४ शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)					
	प्लस भएको (सार्वजनिक ढलमा जोडिएको)	प्लस भएको (सेप्टिक ट्यांकमा जोडिएको)	साधारण शौचालय	सार्वजनिक शौचालय	शौचालय नभएको	जम्मा
१	२.५७	९०.०५	४.१७	०.६४	२.५७	९३.५.
२	०.२८	९२.९१	३.९४	०.३९	२.४७	१७७८.
३	०.७७	९४.४	३.१३	०.३८	१.३२	१८२०.
४	१.८०	९२.४७	३.६६	०.६०	१.४७	१५०१.
५	१.२७	८७.५७	९.३२	०.१६	१.६७	१२५५.
६	०.७६	९७.४१	१.४३	०.०४	०.३६	२२३८.
७	०.३२	९४.२६	२.३१	०.१६	२.९५	१२५५.
८	१.२५	९१.७६	३.४९	०.१८	३.३२	१११६.
९	२.९३	६१.८५	२५.७२	१.७३	७.७७	१७३८.

वडा नं.	शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)					
	प्लस भएको (सार्वजनिक ढलमा जोडिएको)	प्लस भएको (सेप्टिक ट्यांकमा जोडिएको)	साधारण शौचालय	सार्वजनिक शौचालय	शौचालय नभएको	जम्मा
१०	३.०६	८५.३७	७.७६	०.३९	३.४१	२५५०.
११	२.३७	८७.६९	७.३४	०.०	२.६	८४५.
१२	१.४४	५२.५५	४५.२३	०.३९	०.३९	७६५.
१३	०.५१	९०.८२	०.६८	०.२५	७.७३	११७७.
१४	१.०३	८७.७६	७.२३	०.२९	३.६९	६७८.
१५	०.५०	८८.९१	९.४१	०.१०	१.०९	१०१०.
१६	०.२७	९३.८८	४.०८	०.१४	१.६३	७३५.
१७	०.२२	९३.२९	२.३८	०.०	४.११	४६२.
१८	२.६	७४.३७	२०.३१	२.१४	०.५८	४६२४.
१९	२.३	७७.७६	१३.२४	०.४६	६.२५	१०८८.
जम्मा	१.६२	८५.०५	१०.०४	०.६९	२.६	२७५७०.

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्यांक कार्यालय

तालिका १.१५: खाना पकाउन र वत्ति बालनका लागि प्रयोग गर्ने साधनको आधारमा परिवारसंख्या

वडा नं.	वत्ति बालनको लागि (प्रतिशत)					खाना पकाउनको लागि (प्रतिशत)						
	बिजुली	सौर्य उर्जा/सोलार	मट्टीतेल	बायोग्याँस	अन्य	काठ/दाउरा	एल.पी.ग्याँस	बिजुली	गुइठा/गोरहा	बायोग्याँस	मट्टीतेल	अन्य
१	९८.९३	०.११	०.०	०.२१	०.७५	२९.६३	६७.१७	०.२१	०.०	२.९९	०.०	०.०
२	९९.४९	०.०६	०.०६	०.०	०.३९	१५.१३	७६.४३	०.२२	०.२२	७.९३	०.०	०.०६
३	९९.८९	०.०५	०.०	०.०	०.०५	२१.२६	७६.३७	०.०	०.०	२.३१	०.०	०.०५
४	९९.०७	०.६७	०.१३	०.०	०.१३	६.६	९१.५४	०.१३	०.०	१.७३	०.०	०.०
५	९९.२	०.३२	०.०	०.०८	०.४	९.३२	८८.१३	०.८८	०.०	१.६७	०.०	०.०
६	९९.३३	०.४	०.१३	०.०	०.१३	२.६८	९५.५८	०.३६	०.०	१.३९	०.०	०.०
७	९९.२	०.२४	०.०	०.०	०.५६	३०.२	६४.२२	०.३२	०.०	५.२६	०.०	०.०
८	९६.३३	०.९९	०.४५	०.०	२.२४	४४.२७	३९.०७	०.०९	०.०	१६.५८	०.०	०.०
९	८६.६५	९.५५	२.१९	०.१२	१.५	७६.४७	२०.७७	०.१२	०.१२	२.४७	०.०६	०.०
१०	९७.६९	०.७५	०.४३	०.२७	०.८६	३३.६१	५५.७३	०.७१	०.१६	९.७६	०.०	०.०४
११	९७.४	०.८३	०.४७	०.०	१.३	३५.३८	४८.२८	०.९५	०.२४	१५.१५	०.०	०.०
१२	९८.९५	०.१३	०.०	०.०	०.९२	३४.९	४२.३५	०.३९	०.०	२२.०९	०.१३	०.१३
१३	९७.७१	१.१०	०.४२	०.०	०.७६	४१.४६	३४.१५	०.०८	०.०	२४.२१	०.०९	०.०
१४	९८.८२	०.०	०.८८	०.०	०.२९	३३.६३	४१.८९	०.०	०.०	२४.४८	०.०	०.०
१५	९८.५१	१.२९	०.१०	०.०	०.१	२०.८९	७६.५३	०.३०	०.१०	१.९८	०.०	०.२०
१६	९९.४६	०.१४	०.०	०.०	०.४१	१३.२	७६.६	०.१४	०.४१	९.६६	०.०	०.०

वडा नं.	वत्ती वालनको लागि (प्रतिशत)					खाना पकाउनको लागि (प्रतिशत)						
	बिजुली	सौर्य उर्जा/सोलार	मट्टीतेल	बायोग्याँस	अन्य	काठ/दाउरा	एल.पी. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/गोरहा	बायोग्याँस	मट्टीतेल	अन्य
१७	९८.४८	०.२२	०.२२	०.०	१.०८	१६.०२	५६.०६	०.४३	०.०	२७.४९	०.०	०.०
१८	९९.३३	०.५६	०.०९	०.०	०.०२	१५.७	८२.०३	०.६३	०.०२	१.६२	०.०	०.०
१९	९९.१७	०.१८	०.०	०.०	०.६४	६४.४३	२७.४८	१.३८	०.२८	६.३४	०.०	०.०९
जम्मा	९८.०७	१.०५	०.२९	०.०४	०.५५	२६.६९	६५.७४	०.४१	०.०७	७.०४	०.०१	०.०३

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्यांक कार्यालय

१.१२ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ बाट निर्वाचित पदाधिकारीहरू

तालिका १.१६: भीमदत्त नगरपालिकामा स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
	पदम वोगटी	प्रमुख	१५८८२	नेपाली काँग्रेस
	निलम जोशी	उपप्रमुख	१२२१६	नेपाली काँग्रेस
१	आसेफ कुँवर	वडा अध्यक्ष	७३२	नेपाली काँग्रेस
१	कलावती देवी बिष्ट	महिला सदस्य	६७४	नेपाली काँग्रेस
१	हेमा लुहार/तिरुवा	दलित महिला सदस्य	६६७	नेपाली काँग्रेस
१	भोज राज पान्डेय	सदस्य	६४३	नेपाली काँग्रेस
१	कालु राम डंगौरा	सदस्य	६२८	नेपाली काँग्रेस
२	उत्तम प्रसाद भट्ट	वडा अध्यक्ष	१४५९	नेपाली काँग्रेस

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
२	वसन्ती देवी जोशी	महिला सदस्य	१४५४	नेपाली काँग्रेस
२	गूणवती देवी पार्की	दलित महिला सदस्य	१३९०	नेपाली काँग्रेस
२	नरेश बहादुर कुंवर	सदस्य	१३०३	नेपाली काँग्रेस
२	राम बहादुर चौधरी	सदस्य	११७३	नेपाली काँग्रेस
३	गगन सिंह धामी	वडा अध्यक्ष	७१३	नेपाली काँग्रेस
३	मिना ठगुन्ना	महिला सदस्य	६७३	नेपाली काँग्रेस
३	आशा कुमारी वि.क.	दलित महिला सदस्य	७०५	नेपाली काँग्रेस
३	रमेश चौधरी (डगौरा)	सदस्य	६९४	नेपाली काँग्रेस
३	विर बहादुर महता	सदस्य	६६३	नेपाली काँग्रेस
४	शुशील कुमार भट्ट	वडा अध्यक्ष	८८६	नेपाली काँग्रेस
४	लक्ष्मी पाण्डेय(भट्ट)	महिला सदस्य	९३२	नेपाली काँग्रेस
४	हिरा कुमारी सार्की	दलित महिला सदस्य	९६१	नेपाली काँग्रेस
४	विवेक राज जोशी	सदस्य	८११	नेपाली काँग्रेस
४	दुर्गा दत्त बोहरा	सदस्य	७९४	नेपाली काँग्रेस
५	पदम राज अवस्थी	वडा अध्यक्ष	७८६	नेपाली काँग्रेस
५	रीता चन्द	महिला सदस्य	७५८	नेपाली काँग्रेस
५	ईश्वरी पहरी	दलित महिला सदस्य	७२९	नेपाली काँग्रेस
५	सुरेश चन्द	सदस्य	७५५	नेपाली काँग्रेस
५	विनोद प्रसाद भट्ट	सदस्य	६९२	नेपाली काँग्रेस

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
६	महेन्द्र खडका	वडा अध्यक्ष	११०२	नेपाली काँग्रेस
६	देवकी जोशी	महिला सदस्य	९८४	नेपाली काँग्रेस
६	शारदा देवी विश्वकर्मा	दलित महिला सदस्य	९३१	नेपाली काँग्रेस
६	दिपेन्द्र प्रसाद जोशी	सदस्य	९३१	नेपाली काँग्रेस
६	लालि चन्द	सदस्य	८७७	नेपाली काँग्रेस
७	गणेश बहादुर चन्द	वडा अध्यक्ष	८६९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
७	लक्ष्मी कार्की	महिला सदस्य	७५९	नेपाली काँग्रेस
७	मोनिका एस के भुल	दलित महिला सदस्य	७१४	नेपाली काँग्रेस
७	गणेश दत्त भट्ट	सदस्य	७७६	नेपाली काँग्रेस
७	दिनेश चन्द	सदस्य	७३२	नेपाली काँग्रेस
८	मदन राज मिश्र	वडा अध्यक्ष	१०२५	नेपाली काँग्रेस
८	बविता देवी जोशी	महिला सदस्य	९३६	नेपाली काँग्रेस
८	देवकी देवी दमाई	दलित महिला सदस्य	९२०	नेपाली काँग्रेस
८	करन सिंह धामी	सदस्य	८२६	नेपाली काँग्रेस
८	देव सिंह विष्ट	सदस्य	८१६	नेपाली काँग्रेस
९	गगन सिंह कार्की	वडा अध्यक्ष	८३६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
९	अंजली देवी बोहरा	महिला सदस्य	७७०	नेपाली काँग्रेस
९	पशुपती देवी साकी	दलित महिला सदस्य	७६१	नेपाली काँग्रेस

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
९	केशव राज जोशी	सदस्य	७४४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
९	नारायण सिंह महता	सदस्य	७४४	नेपाली काँग्रेस
१०	महेश चन्द	वडा अध्यक्ष	१२५२	नेपाली काँग्रेस
१०	मन्जु कुमारी फर्स्वान	महिला सदस्य	१२२७	नेपाली काँग्रेस
१०	लक्ष्मी देवी सुनार	दलित महिला सदस्य	१२२३	नेपाली काँग्रेस
१०	प्रताप सिंह साँउद	सदस्य	१२६०	नेपाली काँग्रेस
१०	हर्कराज गिरी	सदस्य	११०७	नेपाली काँग्रेस
११	प्रकाश थापा	वडा अध्यक्ष	७७७	नेपाली काँग्रेस
११	रोजिना शाही फाठक	महिला सदस्य	७५१	नेपाली काँग्रेस
११	कलावती कुमारी दयाल लुहार	दलित महिला सदस्य	७३८	नेपाली काँग्रेस
११	किशोर बिष्ट	सदस्य	७९९	नेपाली काँग्रेस
११	मोहन प्रसाद जैसी	सदस्य	७४५	नेपाली काँग्रेस
१२	भुपेन्द्र सिंह रावल	वडा अध्यक्ष	५९८	नेपाली काँग्रेस
१२	विमला अवस्थी भट्ट	महिला सदस्य	५६३	नेपाली काँग्रेस
१२	माया टमटा	दलित महिला सदस्य	५७०	नेपाली काँग्रेस
१२	राजेन्द्र प्रसाद पन्त	सदस्य	५८७	नेपाली काँग्रेस
१२	नर वहादुर साउँद	सदस्य	५६४	नेपाली काँग्रेस
१३	राम वहादुर बोहरा	वडा अध्यक्ष	६४६	स्वतन्त्र

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
१३	बाल देवी नाथ	महिला सदस्य	७५०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
१३	फुल पहरी परी	दलित महिला सदस्य	६८८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
१३	हरिश साउद	सदस्य	७७७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
१३	दिपक बहादुर बुढा	सदस्य	६४६	नेपाली काँग्रेस
१४	भोज राज जोशी	वडा अध्यक्ष	५३१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
१४	मन्जु कुवर	महिला सदस्य	५१४	नेपाली काँग्रेस
१४	सिता दमाई	दलित महिला सदस्य	४६८	नेपाली काँग्रेस
१४	तेज बहादुर कुँवर	सदस्य	४६२	नेपाली काँग्रेस
१४	मान बहादुर बिष्ट	सदस्य	४६१	नेपाली काँग्रेस
१५	भुवन राज भट्ट	वडा अध्यक्ष	६७८	नेपाली काँग्रेस
१५	यसोदा खड्का	महिला सदस्य	६८१	नेपाली काँग्रेस
१५	हिरा देवी दमाई	दलित महिला सदस्य	६४०	नेपाली काँग्रेस
१५	हरि प्रसाद भट्ट	सदस्य	६५०	नेपाली काँग्रेस
१५	नर बहादुर भण्डारी	सदस्य	६२५	नेपाली काँग्रेस
१६	केशव सिंह बिष्ट	वडा अध्यक्ष	५४४	नेपाली काँग्रेस
१६	मनकुमारी थापा	महिला सदस्य	५४७	नेपाली काँग्रेस
१६	सरिता कोली पार्की	दलित महिला सदस्य	५६४	नेपाली काँग्रेस

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
१६	महेन्द्र प्रसाद भट्ट	सदस्य	५३०	नेपाली काँग्रेस
१६	मोहन बहादुर महता	सदस्य	४९८	नेपाली काँग्रेस
१७	पदम सिंह बुडा	वडा अध्यक्ष	५७१	नेपाली काँग्रेस
१७	मन्जु कुमारी शाही (चन्द)	महिला सदस्य	५२९	नेपाली काँग्रेस
१७	मालती देवी कोली	दलित महिला सदस्य	४८४	नेपाली काँग्रेस
१७	भोज राज जोशी	सदस्य	४६४	नेपाली काँग्रेस
१७	कृष्ण देव भट्ट	सदस्य	४५३	नेपाली काँग्रेस
१८	रविन्द्र प्रसाद देवकोटा	वडा अध्यक्ष	१३७५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
१८	श्रीमति सिता देवी भण्डारी	महिला सदस्य	१५४५	नेपाली काँग्रेस
१८	रुपा कुमारी जैरु	दलित महिला सदस्य	१४५४	नेपाली काँग्रेस
१८	हेम बहादुर बस्नेत	सदस्य	१४९०	नेपाली काँग्रेस
१८	पदम बहादुर चन्द	सदस्य	१४८४	नेपाली काँग्रेस
१९	जगु राम थारु चौधरी	वडा अध्यक्ष	६९०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
१९	भागरथी कुमारी बिष्ट कुवर	महिला सदस्य	६२९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
१९	लक्ष्मी देवी सुनार	दलित महिला सदस्य	६०९	नेपाली काँग्रेस
१९	इल्ला राना थारु	सदस्य	६३०	नेपाली काँग्रेस

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
१९	डम्बर सिंह जोरा	सदस्य	६१३	नेपाली काँग्रेस

स्रोत: जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, कञ्चनपुर ।

२. वेदकोट नगरपालिका

२.१ भौगोलिक अवस्थिति

कञ्चनपुर जिल्लाको सदरमुकाम महेन्द्रनगरसँगै जोडिएको वेदकोट नगरपालिका संसदीय निर्वाचन क्षेत्र नं ३ मा पर्दछ । यो नगरपालिकाको भू-क्षेत्र २८ डिग्री उत्तरी अक्षांस तथा ४०.५६ डिग्री पूर्वी देशान्तरबाट प्रारम्भ हुन्छ । समुद्र सतहबाट २१३ मिटरदेखि १३९४ मिटर उचाईसम्म रहेको यस नगरमा उष्ण र उपोष्ण किसिमको हावापानी पाइन्छ । नगरपालिकाको उत्तर दिशामा डडेल्धुरा जिल्ला, दक्षिणमा भिमदत्त नगरपालिका, पूर्वमा शुक्लाफाँटा नगरपालिका र पश्चिममा भिमदत्त नगरपालिका पर्दछन् । यस नगरपालिकाबाट सबैभन्दा नजिकको बजार भिमदत्त नगरपालिकाको महेन्द्रनगर हो । यो नगर क्षेत्र अधिकांशतः समतल भूभागले बनेको छ । यस नगरपालिकाकामा सामान्यतया बार्षिक वर्षा सरदर १५७५ मि.मि. तथा तापक्रम अधिकतम ४३ डिग्री र न्यूनतम ६.९६ डिग्री सेल्सियस भएको पाइन्छ ।

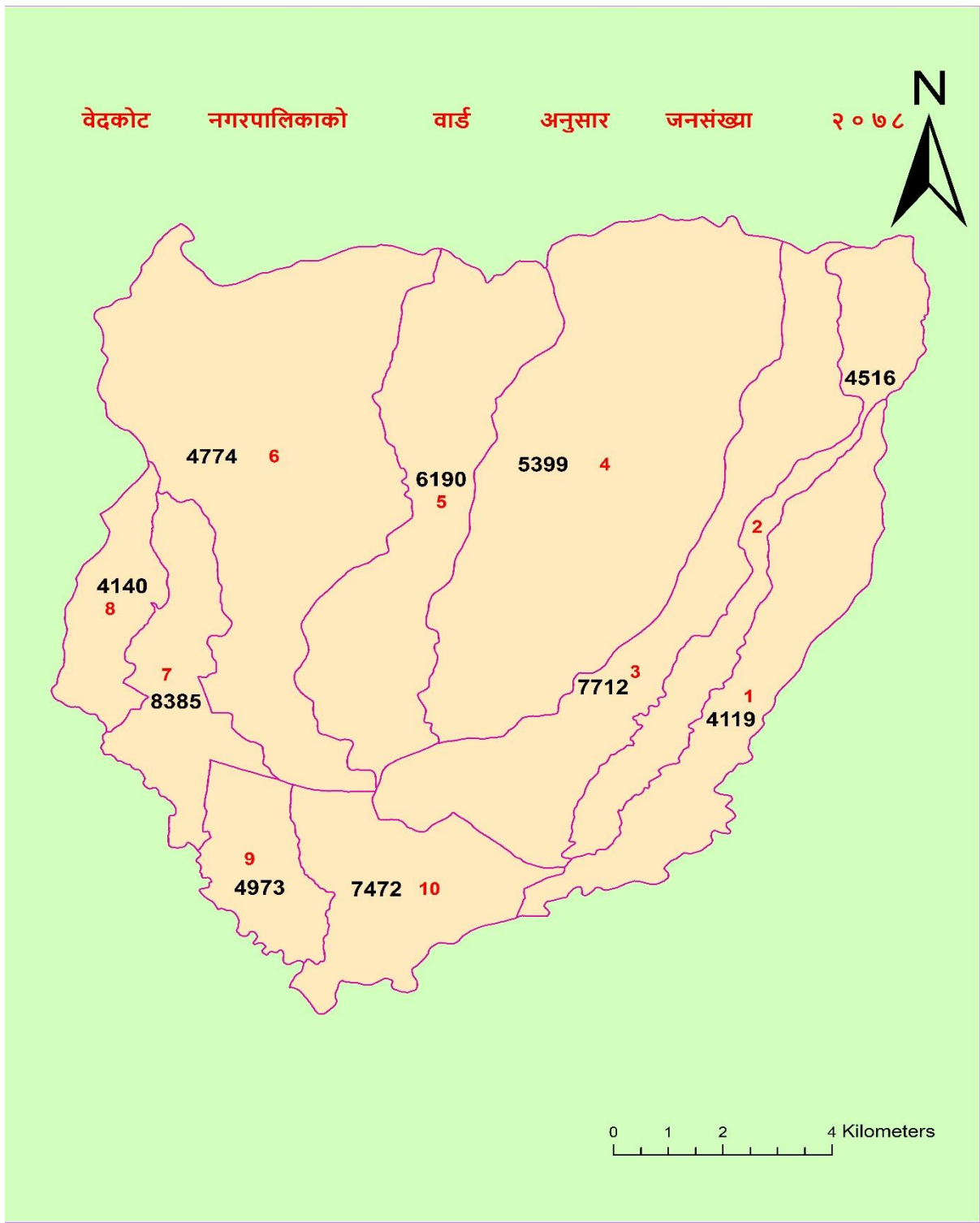
तालिका २.१ वेदकोट नगरपालिकामा वडा अनुसार मतदाता

क्र स	नगरपालिका	वडा न	जनसंख्या	मतदाता संख्या	क्षेत्रफल वर्ग कि मी
१	वेदकोट नगरपालिका	१	४११९	२६२७	१५९.९२
२	वेदकोट नगरपालिका	२	४५१६	२५२७	
३	वेदकोट नगरपालिका	३	७७१२	४३३२	
४	वेदकोट नगरपालिका	४	५३९९	३०६६	
५	वेदकोट नगरपालिका	५	६१९०	३५२१	
६	वेदकोट नगरपालिका	६	४७७४	२७७४	

क्र स	नगरपालिका	वडा न	जनसंख्या	मतदाता संख्या	क्षेत्रफल वर्ग कि मी
७	वेदकोट नगरपालिका	७	८३८५	४६३५	
८	वेदकोट नगरपालिका	८	४१४०	२५५२	
९	वेदकोट नगरपालिका	९	४९७३	३१४६	
१०	वेदकोट नगरपालिका	१०	७४७२	४३२६	
जम्मा			५७६८०	३३५०६	

२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामांकरण

वेदकोट नगरपालिकाको ऐतिहासिक नामांकरणका सन्दर्भमा वेदकोट ताल संलग्न हुन आउँछ । वेद कृषिले बसेर ध्यान गर्ने ठाँउमा रहेकाले यहाँस्थित तालको नाम वेदकोट रहन गएको र त्यही तालको नामबाट वेदकोट नगरपालिकाको नामाकरण गरिएको पाइन्छ । तत्कालीन गाविसको रूपमा रहेका सुडा र दैजिको भू-भाग मिलाएर यो नगरपालिकाको गठन गरिएको छ ।

२.३ प्रशासनिक विभाजन

प्रशासनिक विभाजनका सत्रदभमा नेपालको सुदुरपश्चिम प्रदेश अत्रतगत पर्ने कञ्चनपुर जिल्लाको संसदीय निर्वाचन क्षेत्र नं २ र ३ मा यो नगरपालिका अवस्थित छ । यसलाई १० वटा वडाहरूमा थप विभक्त गरिएको छ ।

२.४ भू-धरातल तथा भिरालोपना

यस नगरपालिकाको सम्पूर्ण भू-धरातल समतल रहेको पाइन्छ । अधिकांस भू-भाग उत्तरबाट दक्षिणतर्फ पानी बग्ने किसिमको समतल रहेको पाइन्छ ।

२.५ नदीनाला तथा तालतलैया

प्रसिद्ध वेदकोट ताल यस नगरपालिकाको सम्पत्ति हो । नदितर्फ करीब १० किलोमिटर क्षेत्रफलमा फैलिएको खानीखोला र पनाल खोलाले यस नगरपालिकाको कृषि उत्पादनमा योगदान पुर्‍याइरहेको पाइन्छ । यस नगरपालिकामा सुख्खा दह पनि छ जसलाई प्रवर्द्धन तथा सुधार गर्न सकेमा सिंचाइ सेवा विकासका लागि थप सहयोग पुग्नेछ ।

२.६ पर्यटकीय, सांस्कृतिक र मनोरम स्थलहरू

सामुदायिक वन क्षेत्र तथा विभिन्न ऐतिहासिक, धार्मिक तथा सांस्कृतिक महत्वको सम्पदाहरू जस्तै वेदकोट ताल, भम्केश्वर महादेव, वन्दा ताल,पेली ताल लगायतका सम्पदाहरू यस नगरपालिकामा अवस्थित छन् । ब्राह्मण, क्षेत्री,थारु, ठकुरी तथा दलितको बाहुल्यता रहेको यस नगरपालिकामा मुख्यतया गौरा, दशैं, तिहार, होली, तीज, विषु, चैतली, माघी, हरेली, गुरेली, चैते दशैं आदि चाडपर्वहरू मनाइन्छन् ।

२.७ उपलब्ध सेवा तथा सुविधा

उपलब्ध सेवा तथा सुविधाका सन्दर्भमा यस नगरपालिकामा स्थानीय सरकारको रूपमा नगरपालिका कार्यालय, स्वास्थ्यचौकी, तथा विभिन्न तहका सामुदायिक विद्यालयहरू छन् । यसका साथै सहकारी संस्थाहरू, लक्षित वर्ग सञ्जाल, सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, स्थानीय युवा क्लब, आमा समूह, बचत तथा स्वावलम्बन समूहहरू सक्रिय छन् । यसका साथै यस नगरपालिकामा सुशासन, स्थानीय शासन, सामाजिक मेलमिलाप लगायतका विभिन्न विषयगत क्षेत्रमा विभिन्न गैरसरकारी संघसंस्थाहरूले कार्य गरिरहेको पाइन्छ । यस नगरपालिकाका ९८.४ प्रतिशत परिवारको बिद्युतमा पहुच रहेको छ । इन्टरनेटसेवाको सुबिधा २३.२ प्रतिशत परिवारमा पहुच रहेको तथा यस नगरपालिकाका अधिकांश

नागरिकहरूमा मोबाइलको प्रयोगमा वृद्धि भएको पाइन्छ । स्थानीय सडक सञ्जालीकरणको विकासका साथ साथै मुख्य सडक पूर्व पश्चिम लोकमार्गको १२ कि.मि. खण्ड यस नगर क्षेत्रमा रहेको पाइन्छ ।

२.८ वन क्षेत्रको अवस्था

समुदायले व्यवस्थापन गरेको करिव २४९८.८१ हे. भू-भाग यस नगरपालिकाको क्षेत्रमा पर्दछ । मुख्यरूपमा सामुदायिक वनका रूपमा रहेको वन क्षेत्रअन्तर्गत १२ वटा सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरू रहेका छन् । नगरपालिकाको क्षेत्रमा दर्ता गरिएका सामुदायिक वन, ती वनले ओगटेको क्षेत्र, समेटिएका परिवार तथा ती वनमा पाइने मुख्य रूखका प्रजातिहरू सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

२.९ जलाधार तथा जलस्रोत र उपयोगको स्थिति

नगरपालिका क्षेत्रको विभिन्न वडाभित्र जलाधार तथा जलस्रोतको रूपमा खोलाहरू रहेका छन्, जसबाट यस क्षेत्रका बासिन्दाले सिंचाइ तथा विभिन्न किसिमबाट उपयोग गरिरहेका छन् । यस नगरपालिकामा भएको जलाधार तथा जलस्रोत र त्यसले समेटेका वडाहरू सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २.२: जलाधार, जलस्रोत तथा उपयोगसम्बन्धी विवरण

नाम	समेटेका वडाहरू
नदी र खोला	
शाज माई खोला	३,४
मुलपानी खोला	५,६,७
चौधर खोला	६,५,१०,३,१
ताल	
बेदकोट	३ (५.१ हे.)
सिद्धसरोवर (वन्दा ताल)	६
सिमसार क्षेत्र	

नाम	समेटेका वडाहरू
सिसैया देखि वगुन	६,५,४,३,१० (४.१ हे.)

२.१० राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष र मध्यवर्ती क्षेत्र

नगरपालिका क्षेत्रको विभिन्न वडाभित्र राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष र मध्यवर्तीहरू रहेका छन् जसले समेटेका वस्ती तथा वडा साथसाथै यसका असरहरू र उपलब्धी सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २.३: जलाधार, जलश्रोत तथा उपयोग सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय निकुञ्ज, मध्यवर्ती क्षेत्र	समेटेका वस्तिहरू	छोएका वडाहरू	असरहरू	उपलब्धिहरू
शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज	चम्फापुर	१	धानबाली नोक्सान	घाँस, दाउरा, जडिबुटी
	चतहरी	१०	जनावरको डर	काठपात
	नयाँ गाउ	१०		
	वैतडा, रौटिला	४,७,५	खेतीमा नोक्सान	स्वच्छ हावा, घाँस

२.११ जङ्गली जनावर तथा चराचुरूङ्गीहरू

नगरपालिका क्षेत्रको विभिन्न सामुदायिक तथा अन्य वनभित्र जङ्गली जनावर तथा चराचुरूङ्गीहरू रहेका छन् । मुख्य मुख्य पाईने जनावर तथा चराचुरूङ्गीहरूको विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २.४ : जङ्गली जनावर तथा चराचुरूङ्गीहरू

वडा नं.	वासस्थानको नाम	मुख्य जंगली जनावरहरू	मुख्य जंगली चराचुरूङ्गीहरू
६	गणेश सामुदायिक वन	चित्तल, रतुवा, बँदेल, स्याल	मयूर, तिन्ना, बनकुखुरा
१०	जय शंकर वन	चित्तल, भेडे बाघ, हुन्सी	मयूर, तिन्ना, बनकुखुरा
४	सिंह बजनाथ सा.वन	चित्तल, भेडे बाघ, बदेल, दुम्सी	मयूर, तिन्ना, बनकुखुरा
२	जनचेतना सा.वन	चित्तल, भेडे बाघ, बदेल, दुम्सी	मयूर, तिन्ना, भगेरा, सुगा आदी

२.१२ आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क/सूचकहरू

तालिका २.५: आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क/सूचकहरू

सूचक	एकाई	मान २०६८	मान २०७८
क्षेत्रफल	वर्ग कि मि	१५९.९२	१५९.९२
कुल जनसंख्या	संख्या/ प्रतिशत	४९४७९	५७६८०
पुरुष	संख्या/ प्रतिशत	२३४९२ (४७.४८%)	२७०३३
महिला	संख्या/ प्रतिशत	२५९८७(५२.५२%)	३०६४७
लैंगिक अनुपात	अनुपात	९०.४	८८.२१
जनसंख्या वृद्धिदर	प्रतिशत	१.९४	१.४७
जिल्लाको जनसंख्यामा नगरपालिकाको अंश	प्रतिशत	११.०३	११.२२
जनसंख्या दोब्बर हुन् लाग्ने अबधि	वर्ष	३६	४८

सूचक	एकाई	मान २०६८	मान २०७८
परिवार संख्या	संख्या	९२१९	१२५९५.
परिवारका औषत सदस्यसंख्या	जना प्रति परिवार	५.३७	४.५८
जनघनत्व	जना प्रतिवर्ग कि मि	३०९	३६१
कम्तिमा एक सदस्य अनुपस्थित रहेको परिवार	संख्या/ प्रतिशत	२६१५(२८.३६%)	३८३३(३०.४३%)
आश्रित अनुपात	अनुपात	८१.४८	६०.४१
बाल आश्रित अनुपात (Child Dependency Ratio)	अनुपात	६७.४६	४५.०२
वृद्ध आश्रित अनुपात(Old-Age Dependency Ratio)	अनुपात	१४.०२	१५.३९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय.

२.१३ जनसांख्यिक सूचकहरू

तालिका २.५: वेदकोट नगरपालिकाको वडा अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	घरपरिवार	पुरुष	महिला	जम्मा	वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर	लैंगिक अनुपात	औषत परिवार संख्या
१	९४४	१८७०	२२४९	४११९	०.९२	८३.१५	४.३६
२	९९५	२१०७	२४०९	४५१६	१.३३	८७.४६	४.५४
३	१५७५	३६५४	४०५८	७७१२	४.३	९०.०४	४.९०
४	११८४	२४७५	२९२४	५३९९	१.५	८४.६४	४.५६
५	१३३९	२९३७	३२५३	६१९०	-०.६४	९०.२९	४.६२

वडा नं.	घरपरिवार	पुरुष	महिला	जम्मा	बार्षिक जनसंख्या बृद्धिदर	लैंगिक अनुपात	औषत परिवार संख्या
६	१००४	२३०५	२४६९	४७७४	१.१२	९३.३६	४.७५
७	१८८५	३९४४	४४४१	८३८५	२.५२	८८.८१	४.४५
८	८९८	१९४६	२१९४	४१४०	१.१८	८८.७०	४.६१
९	११२१	२३३७	२६३६	४९७३	१.६६	८८.६६	४.४४
१०	१६५०	३४५८	४०१४	७४७२	०.९	८६.१५	४.५३
जम्मा	१२५९५	२७०३३	३०६४७	५७६८०	१.४७	८८.२१	४.५८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका २.६ : वेदकोट नगरपालिकाको बार्षिक उमेर अनुसारको जनसंख्या

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
१ वर्ष मुनि	५१५	३५७	८७२	५०	४९४	५६४	१०५८
१	५००	४०८	९०८	५१	१७६	१७३	३४९
२	५६६	४०८	९७४	५२	२६०	२३७	४९७
३	४८०	४१४	८९४	५३	१७१	२१०	३८१
४	५४१	४३१	९७२	५४	१८१	२१९	४००
५	५००	४८१	९८१	५५	३१२	३५५	६६७
६	५७५	४३०	१००५	५६	१७६	१८०	३५६
७	५६०	४७१	१०३१	५७	१२१	११२	२३३

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
८	६४०	५१७	११५७	५८	१९५	२१८	४१३
९	५३६	४८२	१०१८	५९	१३२	११९	२५१
१०	६५२	६२०	१२७२	६०	३३८	३५९	६९७
११	५६३	४४२	१००५	६१	११३	९७	२१०
१२	७१७	६५१	१३६८	६२	१४५	१६४	३०९
१३	६७७	६२६	१३०३	६३	१११	१३३	२४४
१४	६७२	७५८	१४३०	६४	१०१	१३५	२३६
१५	६६५	६२६	१२९१	६५	२०३	२२५	४२८
१६	६८५	६८९	१३७४	६६	१०९	११९	२२८
१७	६३७	५९२	१२२९	६७	७३	१०२	१७५
१८	६३७	७३४	१३७१	६८	१३०	१६७	२९७
१९	४९१	५९१	१०८२	६९	९९	११७	२१६
२०	५९६	८९४	१४९०	७०	२०३	२६६	४६९
२१	४२१	५९३	१०१४	७१	७९	८७	१६६
२२	५२२	७०४	१२२६	७२	१०७	१२५	२३२
२३	४०६	६७४	१०८०	७३	७८	९८	१७६
२४	४२६	६२४	१०५०	७४	६७	८९	१५६
२५	४५५	७१७	११७२	७५	१००	१७१	२७१
२६	४२५	५६०	९८५	७६	६६	९०	१५६

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
२७	३६२	४६५	८२७	७७	५८	५९	११७
२८	४३६	६९८	११३४	७८	७३	५९	१३२
२९	२९८	४३३	७३१	७९	२८	२०	४८
३०	५४२	७६८	१३१०	८०	४९	१०१	१५०
३१	२५१	३३५	५८६	८१	२४	१६	४०
३२	३५७	५४४	९०१	८२	३९	२७	६६
३३	३०८	४२१	७२९	८३	१७	२७	४४
३४	२८२	३८२	६६४	८४	१५	३१	४६
३५	४६८	६७४	११४२	८५	१९	३२	५१
३६	३१८	४२९	७४७	८६	१६	१६	३२
३७	२४३	३१७	५६०	८७	६	९	१५
३८	३६२	५०८	८७०	८८	१५	९	२४
३९	२७२	३१६	५८८	८९	६	४	१०
४०	५४५	७०२	१२४७	९०	१५	१७	३२
४१	१८५	२३०	४१५	९१	१	३	४
४२	३०३	४०६	७०९	९२	३	१	४
४३	२६४	३३०	५९४	९३	२	६	८
४४	१९२	२४५	४३७	९४	२	५	७
४५	४२१	५४८	९६९	९५	१	५	६

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
४६	२६०	२५९	५१९	९६	२	३	५
४७	१५३	१९१	३४४	९७	३	२	५
४८	२३४	३५५	५८९	९८	२	४	६
४९	१७७	१९८	३७५	९९	१	३	४
				१००+	३	९	१२
जम्मा					२७०३३	३०६४७	५७६८०

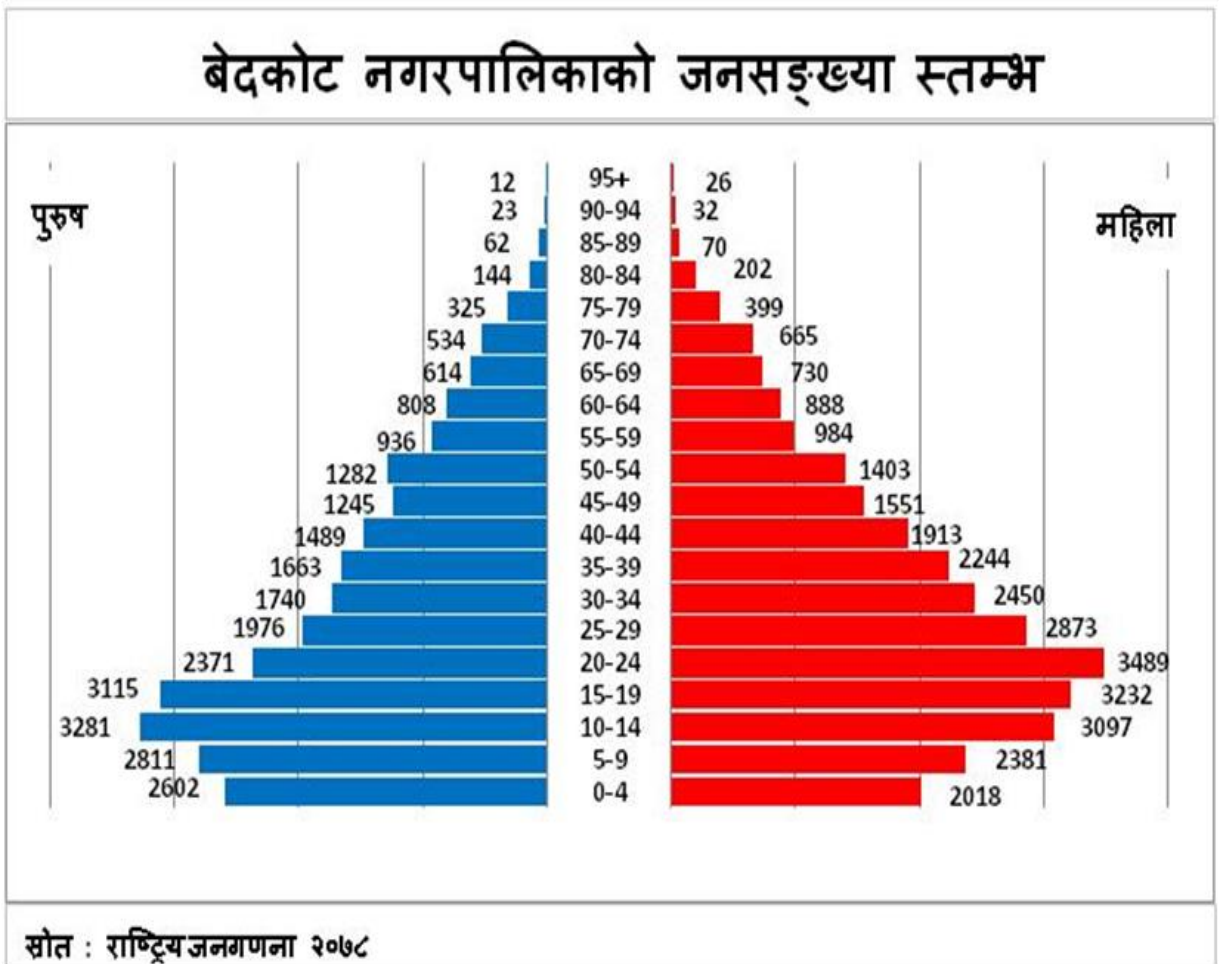
तालिका २.७: वेदकोट नगरपालिकाको वडा अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	उमेर समुह											
	०-१४				१५-५९				६०+			
	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत
१	६४७	५३६	११८३	२८.७२	१०२१	१४६४	२४८५	६०.३३	२०२	२४९	४५१	१०.९५
२	७०४	६२३	१३२७	२९.३८	११७१	१५५८	२७२९	६०.४३	२३२	२२८	४६०	१०.१९
३	११०१	९७०	२०७१	२६.८५	२२२६	२६६१	४८८७	६३.३७	३२७	४२७	७५४	९.७८
४	८५०	८२२	१६७२	३०.९७	१३९७	१८२५	३२२२	५९.६८	२२८	२७७	५०५	९.३५
५	९०९	८८५	१७९४	२८.९८	१७५९	२०६९	३८२८	६१.८४	२६९	२९९	५६८	९.१८
६	६८०	५९१	१२७१	२६.६२	१४१७	१६३९	३०५६	६४.०१	२०८	२३९	४४७	९.३६
७	१२८०	१०३०	२३१०	२७.५५	२३०९	२९५०	५२५९	६२.७२	३५५	४६१	८१६	९.७३
८	६४९	५०५	११५४	२७.८७	१०८७	१४६३	२५५०	६१.५९	२१०	२२६	४३६	१०.५३
९	७३६	५६५	१३०१	२६.१६	१४१२	१८२४	३२३६	६५.०७	१८९	२४७	४३६	८.७७

वडा नं.	उमेर समुह											
	०-१४				१५-५९				६०+			
	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत
१०	११३८	९६९	२१०७	२८.२०	२०१८	२६८६	४७०४	६२.९६	३०२	३५९	६६१	८.८५
जम्मा	८६९४	७४९६	१६१९०	२८.०७	१५८१७	२०१३९	३५९५६	६२.३४	२५२२	३०१२	५५३४	९.५९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्यांक कार्यालय

चित्र :२.१ जनसंख्या स्तम्भ

तालिका २.दः उमेर समूह अनुसार प्रक्षेपित (projected population) जनसङ्ख्या

उमेर समूह	उमेर अनुसार प्रक्षेपित जनसंख्या				
	२०७८	२०७९	२०८०	२०८१	२०८२
०-४ वर्ष	४६२०	४६८८	४७५८	४८२८	४९००
५-९ वर्ष	५१९२	५२६९	५३४७	५४२६	५५०६
१०-१४ वर्ष	६३७८	६४७२	६५६८	६६६५	६७६४
१५-१९	६३४७	६४४१	६५३६	६६३३	६७३१
२०-२४	५८६०	५९४७	६०३५	६१२४	६२१५
२५-२९	४८४९	४९२१	४९९४	५०६७	५१४२
३०-३४	४१९०	४२५२	४३१५	४३७९	४४४४
३५-३९	३९०७	३९६५	४०२४	४०८३	४१४३
४०-४४	३४०२	३४५२	३५०३	३५५५	३६०८
४५-४९	२७९६	२८३७	२८७९	२९२२	२९६५
५०-५४	२६८५	२७२५	२७६५	२८०६	२८४८
५५-५९	१९२०	१९४८	१९७७	२००७	२०३६
६०-६४	१६९६	१७२१	१७४७	१७७२	१७९९
६५-६९	१३४४	१३६४	१३८४	१४०५	१४२५
७०-७४	११९९	१२१७	१२३५	१२५३	१२७२
७५-७९	७२४	७३५	७४६	७५७	७६८
८०+	५७१	५७९	५८८	५९७	६०६
जम्मा	५७६८०	५८५३४	५९४००	६०२७९	६११७१

तालिका २.९: बेदकोट नगरपालिकामा पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसार जनसंख्या

उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा
१० वर्ष मुनि	१८	२६०	२७८
१०-१४ वर्ष	४९७	२६९९	३१९६
१५-१७ वर्ष	१७०२	५७३४	७४३६
१८-२० वर्ष	४४४३	६५३४	१०९७७
२१-२४ वर्ष	३५४५	२४३०	५९७५
२५-२९ वर्ष	२१५२	७०६	२८५८
३०-३४ वर्ष	४४४	६७	५११
३५-३९ वर्ष	६३	९	७२
४०-४४ वर्ष	१५	३	१८
४५-४९ वर्ष	२	०	२
५०+ वर्ष	१	०	१
नखुलेको	३२	६४	९६
जम्मा	१२९१४	१८५०६	३१४२०

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८.

तालिका २.१०: बेदकोट नगरपालिकामा जातजाति

क्र.स.	जातजाति	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	क्षेत्री	२०१०७	३४.८६	९२०२	१०९०५
२	ब्राह्मण - पहाड	१२९३३	२२.४२	६१५९	६७७४

क्र.स.	जातजाति	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
३	थारु	६१९२	१०.७४	३०५६	३१३६
४	रानाथारु	४११९	७.१४	२०१९	२१००
५	विश्वकर्मा	२९५०	५.११	१३५७	१५९३
६	ठकुरी	२८४५	४.९३	१३१४	१५३१
७	मिजार	२४८६	४.३१	११०४	१३८२
८	परियार	१८४६	३.२०	८५७	९८९
९	लोहार	१८१०	३.१४	८१३	९९७
१०	सन्यासी/दशनामी	१०७९	१.८७	४९९	५८०
११	मगर	८३८	१.४५	४१२	४२६
१२	गुरुड	१०५	०.१८	५५	५०
१३	सुनुवार	५१	०.०९	२५	२६
१४	धानुक	४९	०.०८	२२	२७
१५	सोनार	३८	०.०७	१७	२१
१६	राजी	२७	०.०५	१३	१४
१७	ब्राह्मण - तराई	२४	०.०४	११	१३
१८	कुमाल	१७	०.०३	९	८
१९	मुस्लिम	१६	०.०३	८	८
२०	नेवा : (नेवार)	१५	०.०३	८	७

क्र.स.	जातजाति	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
२१	तामाङ	१२	०.०२	६	६
२२	कथाबनिया	१०	०.०२	४	६
२३	अन्य	५५	०.१०	२७	२८
२४	विदेशी	५६	०.१०	३६	२०
बेदकोट नगरपालिकाको जम्मा		५७६८०	१००	२७०३३	३०६४७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका २.११: बेदकोट नगरपालिकाको धर्म अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

क्र.स.	धर्म	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	हिन्दु	५६६४३	९८.२०	२६५४४	३००९९
२	क्रिश्चियन	८१८	१.४२	३९१	४२७
३	बौद्ध	१९९	०.३५	८७	११२
४	ईस्लाम	१९	०.०३	११	८
५	बहइ	१	०.००२	०	१
बेदकोट नगरपालिकाको जम्मा		५७६८०	१००	२७०३३	३०६४७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका २.१२: मातृभाषा अनुसार वेदकोट नगरपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण

क्र.स.	मातृभाषा	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	नेपाली	२३६३६	४०.९८	११७५१	११८८५
२	डोटेली	११५१६	१९.९७	५३४०	६१७६
३	थारु	६९२४	१२.००	३४२७	३४९७
४	बैतडेली	५२१३	९.०४	२१४६	३०६७
५	रानाथारु	३२९५	५.७१	१६०६	१६८९
६	बझांगी	२३००	३.९९	९७१	१३२९
७	दार्चुलेली	१३२८	२.३०	४५९	८६९
८	अछामी	११४७	१.९९	४१४	७३३
९	डडेल्धुरी	११०६	१.९२	३५५	७५१
१०	मगर धुत	५६३	०.९८	२६९	२९४
११	बाजुरेली	३१८	०.५५	१२४	१९४
१२	हिन्दी	१३५	०.२३	६५	७०
१३	गुरुङ	५३	०.०९	२९	२४
१४	मैथिली	३५	०.०६	२२	१३
१५	राजी	२२	०.०४	१०	१२
१६	सुनुवार	१३	०.०२	५	८
१७	मगर खाम	१२	०.०२	७	५
१८	जुम्ली	१०	०.०२	४	६
१९	अन्य	५४	०.०९	२९	२५
वेदकोट नगरपालिकाको जम्मा		५७६८०	१००	२७०३३	३०६४७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका २.१३: ५ वर्ष वा सो भन्दा वढी उमेरका जनसङ्ख्याको साक्षरता दर

वडा नं.	२०७८ सालको साक्षरता दर (प्रतिशत)			२०६८ सालको साक्षरता दर
	पुरुष	महिला	जम्मा	
१	९०.१६	७०.३९	७९.१३	६५.९१

वडा नं.	२०७८ सालको साक्षरता दर (प्रतिशत)			२०६८ सालको साक्षरता दर
	पुरुष	महिला	जम्मा	
२	८१.८८	६६.९९	७३.८५	६९.१७
३	८८.३३	७०.८७	७९.०३	७०.०९
४	८९.०१	७२.९७	८०.२	६९.७
५	७८.६	६६.४१	७२.९२	६३.९४
६	८८.५५	७०.४८	७९.०५	७०.७४
७	९२.९८	७६.५७	८४.९५	७७.९४
८	८९.७२	७९.९२	७९.६१	७४.८५
९	८९.०५	७९.७४	७९.६५	७४.९८
१०	८६.६४	६७.०७	७६.०३	६८.५२
जम्मा	८७.६	७०.६६	७८.४६	६९.८९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१४ पारिवारिक सूचकहरू

तालिका २.१४: वेदकोट न.पा.मा बसोबास गरिरहेको घरको स्वामित्वको आधारमा परिवार

वडा नं.	आफ्नै (%)	भाडामा (%)	संस्थागत (%)	अन्य (%)	जम्मा परिवार
१	९७.५६	२.९२	०.२१	०.११	९४४
२	९८.३९	०.७	०.४	०.५	९९५
३	९७.३३	२.६	०.	०.०६	१५७५
४	९९.३२	०.५९	०.	०.०८	११८४

वडा नं.	आफ्नै (%)	भाडामा (%)	संस्थागत (%)	अन्य (%)	जम्मा परिवार
५	९८.९५	०.६७	०.	०.३७	१३३९
६	९७.९१	१.८९	०.१	०.१	१००४
७	९५.२८	३.९८	०.१६	०.५८	१८८५
८	९७.२२	२.३४	०.११	०.३३	८९८
९	८७.४२	५.६२	१.९६	५.	११२१
१०	९४.६१	३.८८	१.०९	०.४२	१६५०
जम्मा	९६.२८	२.५९	०.४	०.७२	१२५९५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका २.१५: बेदकोट नगरपालिकामा खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)								
	धारा पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा पाइप (घरपरिसर बाहिर)	ट्युबवेल /हातेपम्प	ढाकिएको इनार/कुवा	नढाकिएको इनार/कुवा	मूलधारा	नदि/खोला	जार/बोतल	अन्य
१	५.३	९.६४	८३.६९	०.६४	०.६४	०.११	०.०	०.०	०.०
२	३.३२	१३.८७	७९.१	०.०	१.११	०.५	०.०	०.०	२.११
३	७.११	१८.६७	७३.४	०.१३	०.३२	०.१९	०.०	०.१३	०.०६
४	६.७६	४७.४७	४४.५१	०.०	०.३४	०.५९	०.०८	०.०	०.२५
५	१.०५	०.७५	९७.३९	०.४५	०.३	०.०	०.०	०.०	०.०७
६	४२.०३	२.२९	५५.२८	०.१	०.१	०.०	०.०	०.१	०.१

वडा नं.	खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)								
	धारा पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा पाइप घरपरिसर बाहिर)	ट्युबवेल/हातेपम्प	ढाकिएको इनार/कुवा	नढाकिएको इनार/कुवा	मूलधारा	नदि/खोला	जार/बोतल	अन्य
७	३९.७३	१७.१९	४१.७५	०.०	०.२७	०.०५	०.०५	०.०५	०.९
८	३६.१९	२२.९४	४०.२	०.११	०.३३	०.०	०.०	०.०	०.२२
९	१४.६३	६.५१	७८.३२	०.०	०.३६	०.१८	०.०	०.०	०.०
१०	६.२४	२.३६	९०.३	०.०६	०.१२	०.०	०.०	०.९१	०.०
जम्मा	१६.२९	१३.९७	६८.५६	०.१३	०.३६	०.१५	०.०२	०.१५	०.३७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्यांक कार्यालय

तालिका २.१६: बेदकोट नगरपालिकामा शौचालयको सुविधाअनुसार परिवार

वडा नं.	शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)					
	प्लस भएको (सार्वजनिक ढलमा जोडिएको)	प्लस भएको (सेफ्टिक ट्यांकमा जोडिएको)	साधारण शौचालय	सार्वजनिक शौचालय	शौचालय नभएको	जम्मा
१	०.२१	९४.१७	१.४८	०.२१	३.९२	९४४
२	१.०१	८४.५२	८.३४	१.७१	४.४२	९९५
३	०.७	७३.२७	२१.५९	०.३८	४.०६	१५७५
४	०.९३	८९.७	४.१४	०.२५	४.९८	११८४
५	०.३	७८.५७	१६.६५	०.३७	४.११	१३३९

वडा नं.	शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)					
	प्लस भएको (सार्वजनिक ढलमा जोडिएको)	प्लस भएको (सेफ्टिक ट्यांकमा जोडिएको)	साधारण शौचालय	सार्वजनिक शौचालय	शौचालय नभएको	जम्मा
६	०.८	८७.९५	७.६७	०.१	३.४९	१००४
७	६.६३	८८.०१	२.७१	०.२१	२.४४	१८८५
८	१.	९०.६५	२.५६	०.४५	५.३५	८९८
९	०.७१	७८.०६	१२.७६	०.३६	८.१२	११२१
१०	५.२७	६१.०३	२७.३३	०.३	६.०६	१६५०
जम्मा	२.१८	८१.२७	११.५४	०.४	४.६	१२५९५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका २.१७: वेदकोट न.पा.मा खाना पकाउन र वत्ती बल्नको लागि इन्धन प्रयोग गर्ने परिवारको विवरण

वडा नं.	वत्ती बाल्नको लागि (प्रतिशत)					खाना पकाउनको लागि (प्रतिशत)						
	बिजुली	सौर्य उर्जा/सोलार	मट्टीतेल	बायो ग्याँस	अन्य	काठ/दाउरा	एल.पी. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/गोरहा	बायो ग्याँस	मट्टीतेल	अन्य
१	९७.८८	१.२७	०.६४	०.११	०.११	७२.३५	२३.५२	०.४२	०.०	३.७१	०.०	०.०
२	९६.९८	१.११	०.२	०.१	१.६१	७६.१८	१९.२	०.८	०.०	३.७२	०.०	०.१
३	९८.१	०.५७	०.८३	०.०	०.५१	४७.६२	४८.७	०.०६	०.०	३.५६	०.०	०.०६
४	९९.१६	०.१७	०.३४	०.०	०.३४	८४.८८	१३.०१	०.५१	०.०८	१.५२	०.०	०.०

वडा नं.	वत्ती वालनको लागि (प्रतिशत)					खाना पकाउनको लागि (प्रतिशत)						
	बिजुली	सौर्य उर्जा/ सोलार	मट्टीते ल	बायो ग्याँस	अन्य	काठ/दा उरा	एल.पी. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/ गोरहा	बायो ग्याँस	मट्टीते ल	अन्य
५	९८.०६	०.६	०.०	०.०७	१.२७	७७.६	१६.७३	०.३	०.०७	५.३	०.०	०.०
६	९८.५१	०.२	०.३	०.१	०.९	४८.७१	४८.८	०.६	०.३	१.३९	०.०	०.०
७	९८.८३	०.५३	०.२१	०.०	०.४२	२५.७३	७०.५	०.४८	०.०	३.१३	०.०	०.०
८	९८.३३	०.५६	०.११	०.११	०.८९	४१.७६	५२.९	०.२२	०.०	५.१२	०.०	०.०
९	९९.३८	०.०९	०.२७	०.०	०.२७	२४.३५	७१.५४	०.२७	१.२५	२.१४	०.०	०.०
१०	९८.२४	०.७९	०.६१	०.०	०.३६	४७.४५	४६.३	०.१८	१.८२	४.२४	०.०	०.०
जम्मा	९८.३८	०.५८	०.३७	०.०४	०.६४	५२.७२	४३.०२	०.३७	०.३९	३.४१	०.०१	०.०९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१५ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

तालिका २.१८: वेदकोट नगरपालिकामा स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

वडा	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
	भोज राज बोहरा	प्रमुख	८०७८	नेपाली कांग्रेस
	श्रीमती तुलसी देवी जोशी	उपप्रमुख	७२५४	नेपाली कांग्रेस
१	रमेश सिंह भण्डारी	वडा अध्यक्ष	६६९	नेपाली कांग्रेस
१	यसोदा जोशी	महिला सदस्य	७४४	नेपाली कांग्रेस
१	तारा देवी दमाई	दलित महिला सदस्य	६८०	नेपाली कांग्रेस

वडा	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
१	धन बहादुर खडायत	सदस्य	६५५	नेपाली काँग्रेस
१	बिनोद सिंह बिष्ट	सदस्य	५११	नेपाली काँग्रेस
२	नरेश बहादुर सिंह	वडा अध्यक्ष	८६८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
२	इन्दु कुमारी भट्ट	महिला सदस्य	८०४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
२	कलावती टमटा	दलित महिला सदस्य	७८९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
२	जोग राम डगौरा	सदस्य	६९२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
२	लक्ष्मण राना	सदस्य	६७८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
३	मोहन बहादुर गुर्धामी	वडा अध्यक्ष	९२३	नेपाली काँग्रेस
३	जानकी देवी चन्द	महिला सदस्य	९६०	नेपाली काँग्रेस
३	निलम ओड	दलित महिला सदस्य	९६१	नेपाली काँग्रेस
३	दया राम राना थारु	सदस्य	९७७	नेपाली काँग्रेस
३	उद्धव राज पनेरु	सदस्य	९५९	नेपाली काँग्रेस
४	नरेन्द्र बहादुर बोहरा	वडा अध्यक्ष	६२७	नेपाली काँग्रेस
४	हिरा देवी अवस्थी	महिला सदस्य	६६१	नेपाली काँग्रेस
४	दिपिका दमाई	दलित महिला सदस्य	६४५	नेपाली काँग्रेस
४	उमापती भट्ट	सदस्य	६९६	नेपाली काँग्रेस
४	हरेन्द्र बोहरा	सदस्य	६१५	नेपाली काँग्रेस
५	चित्र देव भट्ट	वडा अध्यक्ष	८२९	नेपाली काँग्रेस
५	जयन्ती देवी पन्त	महिला सदस्य	८४४	नेपाली काँग्रेस

वडा	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
५	सुना देवी वि.क.	दलित महिला सदस्य	८२६	नेपाली कांग्रेस
५	पुस्कर विष्ट	सदस्य	८८४	नेपाली कांग्रेस
५	जीवन सिंह धामी	सदस्य	८१३	नेपाली कांग्रेस
६	तुलसी राना थारु	वडा अध्यक्ष	५५४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
६	रामरतो देवी राना	महिला सदस्य	६२६	नेपाली कांग्रेस
६	जमुना दमाई	दलित महिला सदस्य	५९६	नेपाली कांग्रेस
६	जय देब पन्त	सदस्य	५४५	नेपाली कांग्रेस
६	राम सिंह भण्डारी	सदस्य	५३९	नेपाली कांग्रेस
७	थानेश्वर प्रशाद भट्ट	वडा अध्यक्ष	९७६	नेपाली कांग्रेस
७	तारा देवी डगौरा	महिला सदस्य	१०९९	नेपाली कांग्रेस
७	जानकी देवी दमाई	दलित महिला सदस्य	११०६	नेपाली कांग्रेस
७	चन्द्र बहादुर कुंवर	सदस्य	१०५५	नेपाली कांग्रेस
७	सुभाष मल्ल	सदस्य	१०२१	नेपाली कांग्रेस
८	महेश राज जोशी	वडा अध्यक्ष	५३४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकिकृत समाजवादी)
८	जानकी नाथ	महिला सदस्य	४९७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकिकृत समाजवादी)
८	बसन्ती चुनारा	दलित महिला सदस्य	४७०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकिकृत समाजवादी)
८	खुशरामी चौधरी	सदस्य	४३२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकिकृत

वडा	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
				समाजवादी)
८	यज्ञ राज जोशी	सदस्य	४२२	नेपाली कांग्रेस
९	जनक बहादुर विष्ट	वडा अध्यक्ष	८३२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
९	पार्वती देवी विष्ट	महिला सदस्य	७९९	नेपाली कांग्रेस
९	नन्दा साकी	दलित महिला सदस्य	७८३	नेपाली कांग्रेस
९	धुम्मन सिंह राना	सदस्य	८००	नेपाली कांग्रेस
९	महेश दत्त जोशी	सदस्य	७३२	नेपाली कांग्रेस
१०	रतन सिंह विष्ट	वडा अध्यक्ष	६८०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
१०	पार्वती कुमारी धामी रावल	महिला सदस्य	७३०	नेपाली कांग्रेस
१०	सुनिता दमाई	दलित महिला सदस्य	७१०	नेपाली कांग्रेस
१०	महेश बैज	सदस्य	७८८	नेपाली कांग्रेस
१०	चन्द्रकान्त भट्ट	सदस्य	६८६	नेपाली कांग्रेस

श्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय कंचनपुर

३. बेलौरी नगरपालिका

३.१ भौतिक अवस्थिति

कञ्चनपुर जिल्लाको दक्षिण-पूर्वमा सीमावर्ती भारतसँग जोडिएको बेलौरी नगरपालिका क्षेत्र साँस्कृतिक, आर्थिक एवं प्रशासनिक दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण क्षेत्र हो । यो क्षेत्र राणा काल र पछिल्लो डेढ दशक गरी १०३ वर्षसम्म कञ्चनपुर जिल्लाको सदरमुकामको रूपमा रहेको थियो । २०१९ सालमा जिल्ला सदरमुकाम हालको भिमदत्तमा सरेपछि राजनीतिक एवं आर्थिक रूपले यो क्षेत्र पछाडि परेको देखिन्छ । सदरमुकामलाई महेन्द्रनगर सारेको ५२ वर्षपछि २०७१ बैशाख २५ गते साविक श्रीपुर, रामपुर विलासपुर

र लक्ष्मीपुर गाविस समाहित गरी नेपाल सरकारबाट बेलौरी बजारलाई केन्द्र मानी नगरपालिका घोषणा गरिएको छ । यो नगरपालिका २८°३७' देखि २८°४५' उत्तरी अक्षांश तथा ८०°१५' देखि ८०°२५' पूर्वी देशान्तर सम्म फैलिएर रहेको छ । यस नगरपालिकाको समुद्री सतहदेखिको उचाई १८७ मिटर देखि २१२ मिटर सम्म रहेको छ । यस नगरपालिकाको कुल क्षेत्रफल १२३.३७ वर्ग किलोमिटर छ । यसको उत्तर दिशामा लालझाडी, दक्षिणमा भारत, पूर्वमा पुनर्वास नगरपालिका र पश्चिममा बेलडाँडी गाउँपालिका पर्दछन् ।

तालिका ३.१ बेलौरी नगरपालिकामा वडा अनुसार मतदाता

क्र स	नगरपालिका	वडा न	जनसंख्या	मतदाता संख्या	क्षेत्रफल वर्ग कि मी
१	बेलौरी नगरपालिका	१	३१२५	२३२७	१२३.३७
२	बेलौरी नगरपालिका	२	५६२८	३५७१	
३	बेलौरी नगरपालिका	३	४५०१	३३२१	
४	बेलौरी नगरपालिका	४	५५७०	३३६३	
५	बेलौरी नगरपालिका	५	६२१५	३६५१	
६	बेलौरी नगरपालिका	६	६७९४	४३८३	
७	बेलौरी नगरपालिका	७	३५६५	२२८०	
८	बेलौरी नगरपालिका	८	५९२७	३८८२	
९	बेलौरी नगरपालिका	९	५८२३	३४०५	
१०	बेलौरी नगरपालिका	१०	६७६२	४५४१	
जम्मा			५३९१०	३४७२४	

स्रोत: स्थानीय तह पुनर्संरचना आयोग.

३.२ हावापानी

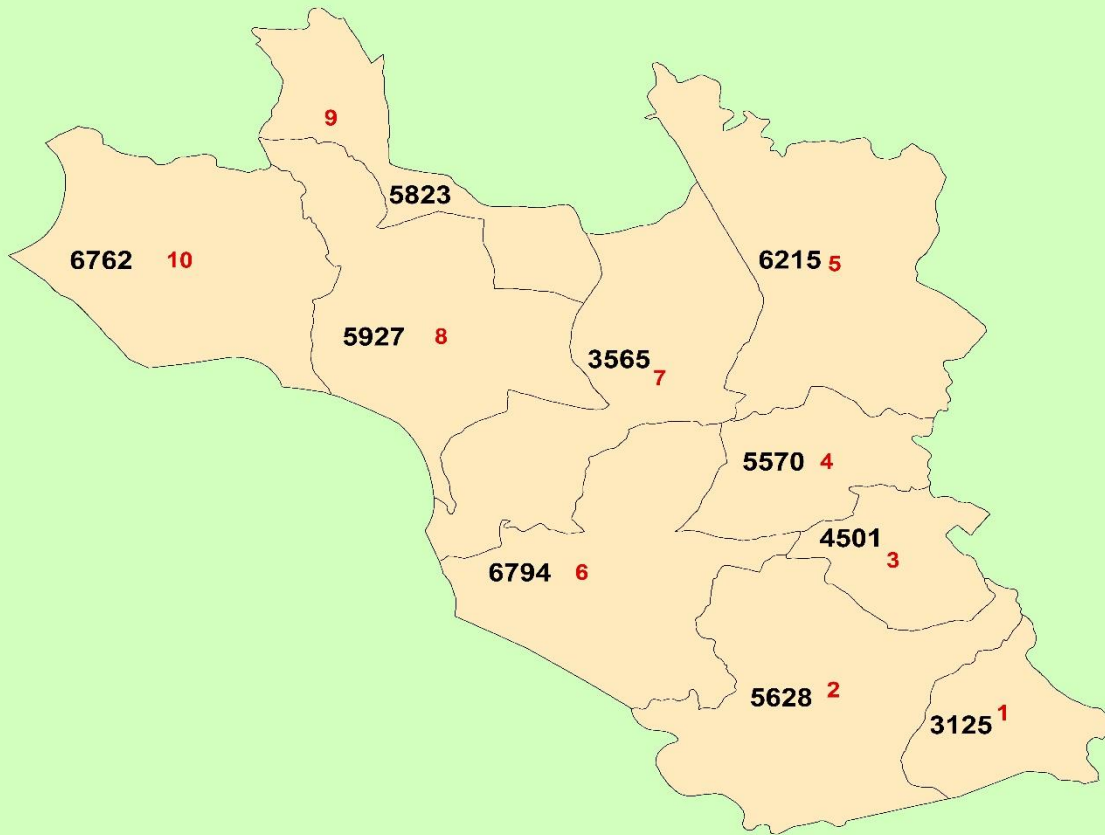
समुद्र सतहदेखि १८७ मिटर देखि २१२ मिटर उचाई सम्म रहेको यस नगरपालिकामा उष्ण र उपोष्ण प्रकारको हावापानी पाइन्छ । वार्षिक सरदर १५७५ मि.मि. वर्षा हुने गरेको यस नगरपालिका क्षेत्रको अधिकतम तापक्रम ४२ डिग्री सेल्सियससम्म पुग्ने गर्दछ भने न्यूनतम तापक्रम ६.६९ डिग्री सेल्सियससम्म झर्ने गर्दछ ।

३.३ राजनीतिक अवस्थिति

प्रशासनिक विभाजनका सन्दर्भमा सुदूरपश्चिम प्रदेश अन्तर्गत कञ्चनपुर जिल्लामा अवस्थित यस नगरपालिकालाई १० वटा वडामा विभाजन गरिएको छ । दक्षिणमा भारतसँग जोडिएको यो नगरपालिका संसदीय निर्वाचन क्षेत्र नं १ मा पर्दछ ।

३.४ भू-धरातल तथा भिरालोपना

यस नगरपालिकाको सम्पूर्ण भू-धरातल समथर रहेको पाइन्छ । तराईको समथर जमिन भएकोले यस क्षेत्रमा वर्षाको समयमा केही भाग बाढीबाट प्रभावित हुने गरेको पाइन्छ ।

३.५ नदीनाला तथा तालतलैया

यस क्षेत्र भएर बग्ने नदी तथा खोलाहरूमा दोदा नदी र खण्टि खोला पर्दछन् । यी नदिहरूबाट सिंचाइको सुविधा उपलब्ध भइरहेको छ । ताल तलैयाहरूमा बन्दा ताल, पुरैनी ताल, बन्तरीया ताल, लामा ताल, सिक्री कुण्ड ताल, शोभा तालहरू मुख्य हुन् । बन्धा ताल र पुरैना ताललाई माछापालनको लागि प्रयोगमा ल्याइएको छ ।

३.६ पर्यटकीय, सांस्कृतिक र मनोरम स्थलहरू

यस क्षेत्रमा अन्तर्गत पर्ने ऐतिहासिक, धार्मिक तथा सांस्कृतिक महत्वको सम्पदाहरूमा शिवमन्दिर, पुरैना ताल, कालेश्वर मन्दिर, बन्दाताल प्रमुख मानिन्छन् ।

३.७ उपलब्ध सेवा तथा सुविधा

यस क्षेत्रमा उपलब्ध सेवा तथा सुविधाका सन्दर्भमा स्थानीय सरकारको रूपमा नगरपालिका कार्यालय, स्वास्थ्य चौकी तथा विभिन्न तहका सामुदायिक विद्यालयहरू छन् । यसका अलावा सहकारी संस्थाहरू, लक्षित वर्ग सञ्जाल, सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, स्थानीय युवा क्लब, आमा समूह, बचत तथा स्वावलम्बन समूहहरू पनि क्रियाशील रहेको पाइन्छ । बत्तीको प्रमुख स्रोतमा बिजुली नै प्रमुख रहेको छ । सञ्चारको सुविधाको लागि । इन्टरनेटसेवाको सुबिधा ५६.५ प्रतिशत परिवारमा पहुच रहेको तथा यस नगरपालिकाका अधिकांश नागरिकहरूमा मोबाइलको प्रयोगमा वृद्धि भएको पाइन्छ । सडक सुविधा नगरका सबै वडाहरूले प्राप्त गरेका छन् ।

३.८ बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरू

यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र विकास बैङ्क तथा वाणिज्य बैङ्कहरूको शाखाहरूले वित्तीय सेवा पुयाईरहेका छन् । यहाँ सेवा दिइरहेका बैङ्कहरूमा कृषि विकास बैङ्क, महालक्ष्मी विकास बैङ्क, कुमारी बैङ्क, ग्रामिण विकास बैङ्क, राष्ट्रिय वाणिज्य बैङ्क तथा बैङ्क अफ काठमाण्डौ मुख्य हुन ।

३.९ चाडपर्व तथा सस्कृति

विभिन्न जातजाति तथा धर्मवालम्बीहरूको बसोबास रहेको यस नगरपालिकामा मुख्यतया: दशैं, तिहार, माघी, तीज, गौरा पर्व, कृष्णजन्माष्टमी, जनैपूर्णिमा, अतबारी, तमु ल्होसार, क्रिसमस डे लगायतका चाडपर्वहरू मनाइन्छ ।

३.१० सुरक्षा निकाय वा प्रहरी चौकी

नगरको शान्ति सुरक्षालाई कायम राख्नका लागि फटिया, टेढुवा र बेलौरीमा प्रहरी कार्यालय स्थापना गरिएका छन् । प्रहरी चौकी रहेको वडा, बस्तीको नाम, सुरक्षा निकायमा कार्यरत जनपद तथा सशस्त्र प्रहरी सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ३.२: नगरपालिका क्षेत्रभित्र सुरक्षा निकाय तथा प्रहरी चौकी सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	वस्तीको नाम	सुरक्षा निकाय वा प्रहरी चौकी संख्या	
		जनपथ प्रहरी	सशस्त्र प्रहरी
१	फटिया चौकी	६ जना	
३	टेढुवा चौकी	६ जना	
५	इलाका प्रहरी कार्यालय	४२ जना	
६	सशस्त्र प्रहरी		४८ जना
१०	पचुई	७ जना	

३.११ वन क्षेत्रको अवस्था

तालिका ३.३: सामुदायिक वन सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	सामुदायिक वन	क्षेत्रफल (हे.)	मुख्य रूख, प्रजातिहरू
४,६	परिजात सा.व.उ.स.	९८	साल
५	पुष्पलाल स्मृति सा.वन उ.स.	१५५.७	साल
५	रामनगर सा.व.उ.स.	१९७.२	साल
५	सितानगर सा.व.उ.स.	४८.०३	साल

वडा नं.	सामुदायिक वन	क्षेत्रफल (हे.)	मुख्य रूख, प्रजातिहरू
७	सिहवाल सा.व.उ.स.	२४९.७	साल
५,७	अमर स्मृति सा.व.उ.स.	१९०.१	साल
७,८	रामघाट सा.व.उ.स.	१२५	साल
९	गोरखनाथ सा.व.उ.स.	१४२	साल
५	सिताराम धार्मिक वन	१०३	साल
जम्मा		१२०६	

३.१२. जलाधर तथा जलस्रोत र उपयोगको स्थिति

तालिका ३.३ : जलाधार, जलश्रोत तथा उपयोग सम्बन्धी विवरण

नाम	समेटेका वडाहरू	उपयोगको विवरण
नदि र खोला		
ढोंडा नदि	७	सिंचाई
खसी नाला	७ र ९	सिंचाई
सुतिया नदि	८, ९, १०	सिंचाई
ताल		
बन्दा ताल लक्ष्मीपुर मटैया	१, २, ३	माछापालन

नाम	समेटेका वडाहरू	उपयोगको विवरण
पुरैनी ताल भुराकोट	६	माछापालन
बन्तरिया ताल । बेलौरी	५	माछापालन
लामा ताल बेलौरी	५	माछापालन
शोभा ताल बेलौरी	५	माछापालन
चक्रिया कुण्डा ताल	१०	स्थानीय जातको माछापालन
सिमसार		
कुण्डा	९	
कानपुर	८	

३.१३ राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष र मध्यवर्ती तथा संरक्षित क्षेत्रको विवरण

यस नगरपालिका क्षेत्रमा शुक्ला फाँटा मध्यवर्ती क्षेत्रले छोएको छ । यस क्षेत्रमा पाइने मुख्य जंगली जनावर, मुख्य जंगली चराचुरुङ्गीहरूको नाम देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ३.४ : मध्यवर्ती तथा संरक्षित क्षेत्र तथा जङ्गली जनावर तथा चराचुरुङ्गीहरू को विवरण

राष्ट्रिय निकुञ्ज र मध्यवर्ती तथा संरक्षित क्षेत्रको विवरण	समेटेका वस्तीहरू	मुख्य जंगली जनावरहरूको नाम	मुख्य जंगली चराचुरुङ्गीहरूको नाम
शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय	कुण्डा, चानदेउ	बंदेल, खरायो, चित्तल,	ढुकुर, मैना, मयुर,

निकुञ्ज		निलगाई, बिरालो, बाँदर, न्याउरी मुसा, स्याल, हात्ती	कोइली, बाज, सुगा, बाज, उल्लु
---------	--	--	---------------------------------

३.१४ आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क/सूचकहरू

तालिका ३.५: आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क/सूचकहरू

सूचक	एकाई	मान २०६८	मान २०७८
क्षेत्रफल	वर्ग कि मि	१२३.३७	१२३.३७
कुल जनसंख्या	संख्या/ प्रतिशत	५३५४४	५३९१०
पुरुष	संख्या/ प्रतिशत	२५४५७ (४७.५४%)	२५३७५ (४७.०७%)
महिला	संख्या/ प्रतिशत	२८०८७ (५२.४६%)	२८५३५ (५२.९३%)
लैंगिक अनुपात	अनुपात	९०.६४	८८.९३
जनसंख्या वृद्धिदर	प्रतिशत	१.५५	०.०७
जिल्लाको जनसंख्यामा नगरपालिकाको अंश	प्रतिशत	११.९४	१०.४९
जनसंख्या दोब्बर हुन् लाग्ने अबधि	वर्ष	४५	१०००
परिवार संख्या	संख्या	८६५७	१११५१
परिवारका औषत सदस्यसंख्या	जना प्रति परिवार	६.१९	४.८३
जनघनत्व	जना प्रतिवर्ग कि मि	४३४	४३७
कम्तिमा एक सदस्य अनुपस्थित रहेको परिवार	संख्या/ प्रतिशत	२१४७ (२४.८०%)	२९८५(२६.७६%)

सूचक	एकाई	मान २०६८	मान २०७८
आश्रित अनुपात	अनुपात	७२.५९	५९.३
बाल आश्रित अनुपात (Child Dependency Ratio)	अनुपात	६०.७७	३६.५
वृद्ध आश्रित अनुपात (Old-Age Dependency Ratio)	अनुपात	११.८२	१४.८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ३.६: बेलौरी नगरपालिकाको वडा अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	घरपरिवार	पुरुष	महिला	जम्मा	वार्षिक जनसंख्या वृद्धीदर	लैंगिक अनुपात	औषत परिवार संख्या
१	६६३	१४३१	१६९४	३१२५	-०.१४	८४.४७	४.७१
२	१०५४	२६८४	२९४४	५६२८	०.३०	९१.१७	५.३४
३	९६८	२०७२	२४२९	४५०१	-१.२५	८५.३	४.६५
४	१२९३	२६७७	२८९३	५५७०	०.८४	९२.५३	४.३१
५	११६९	२९९१	३२२४	६२१५	०.०९	९२.७७	५.३२
६	१४३०	३२३७	३५५७	६७९४	०.२८	९१.	४.७५
७	७१८	१७०३	१८६२	३५६५	०.१८	९१.४६	४.९७
८	११७१	२७७३	३१५४	५९२७	०.१२	८७.९२	५.०६
९	१२५६	२६३२	३१९१	५८२३	२.९७	८२.४८	४.६४
१०	१४२९	३१७५	३५८७	६७६२	-०.०९	८८.५१	४.७३
जम्मा	१११५१	२५३७५	२८५३५	५३९१०	०.०७	८८.९३	४.८३

तालिका ३.७ : बेलौरी नगरपालिकाको बार्षिक उमेर अनुसारको जनसंख्या

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
१ वर्ष मुनि	४३३	३४०	७७३	५०	४२६	५३५	९६१
१	४१७	३४६	७६३	५१	२५२	२३८	४९०
२	४४४	४०५	८४९	५२	२९५	३२१	६१६
३	३९५	३७०	७६५	५३	१९३	२५३	४४६
४	३८८	३८४	७७२	५४	२२८	२६५	४९३
५	३९९	३६४	७६३	५५	२४२	२८५	५२७
६	४१५	३८४	७९९	५६	२५०	२१९	४६९
७	४११	४०४	८१५	५७	११६	१४३	२५९
८	४४८	३५५	८०३	५८	१९८	२१७	४१५
९	३९७	३९४	७९१	५९	१८०	१३२	३१२
१०	५३८	४६३	१००१	६०	२८४	३२२	६०६
११	४६८	३८२	८५०	६१	११७	१२२	२३९
१२	५५९	५११	१०७०	६२	१५९	२०६	३६५
१३	५६०	५३५	१०९५	६३	१२८	१२३	२५१
१४	५४४	५५०	१०९४	६४	११९	१४८	२६७
१५	५८०	५९०	११७०	६५	२१६	२०३	४१९
१६	५५९	५८५	११४४	६६	११९	११६	२३५
१७	४८१	५६४	१०४५	६७	११३	१०८	२२१

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
१८	५४३	६६२	१२०५	६८	१३९	१६८	३०७
१९	४५०	५४३	९९३	६९	१०१	१२६	२२७
२०	५१४	७०६	१२२०	७०	१८०	२१०	३९०
२१	४९३	५९७	१०९०	७१	१२७	१३१	२५८
२२	४८०	६९०	११७०	७२	१०७	१३०	२३७
२३	४६०	६४२	११०२	७३	९३	८४	१७७
२४	४५७	६४४	११०१	७४	८०	८५	१६५
२५	४४४	७१९	११६३	७५	९१	९७	१८८
२६	४८०	६४८	११२८	७६	५८	७३	१३१
२७	३९१	५३७	९२८	७७	४५	३८	८३
२८	४७४	५८८	१०६२	७८	५५	४५	१००
२९	३४०	४९१	८३१	७९	१९	१६	३५
३०	४२५	६०८	१०३३	८०	२९	५२	८१
३१	२८६	३३४	६२०	८१	२०	१३	३३
३२	३९७	५२८	९२५	८२	१७	११	२८
३३	३४८	४७४	८२२	८३	१६	१०	२६
३४	३२१	४६०	७८१	८४	१५	१३	२८
३५	५१७	५८३	११००	८५	१५	१९	३४
३६	३६९	४५०	८१९	८६	९	१५	२४

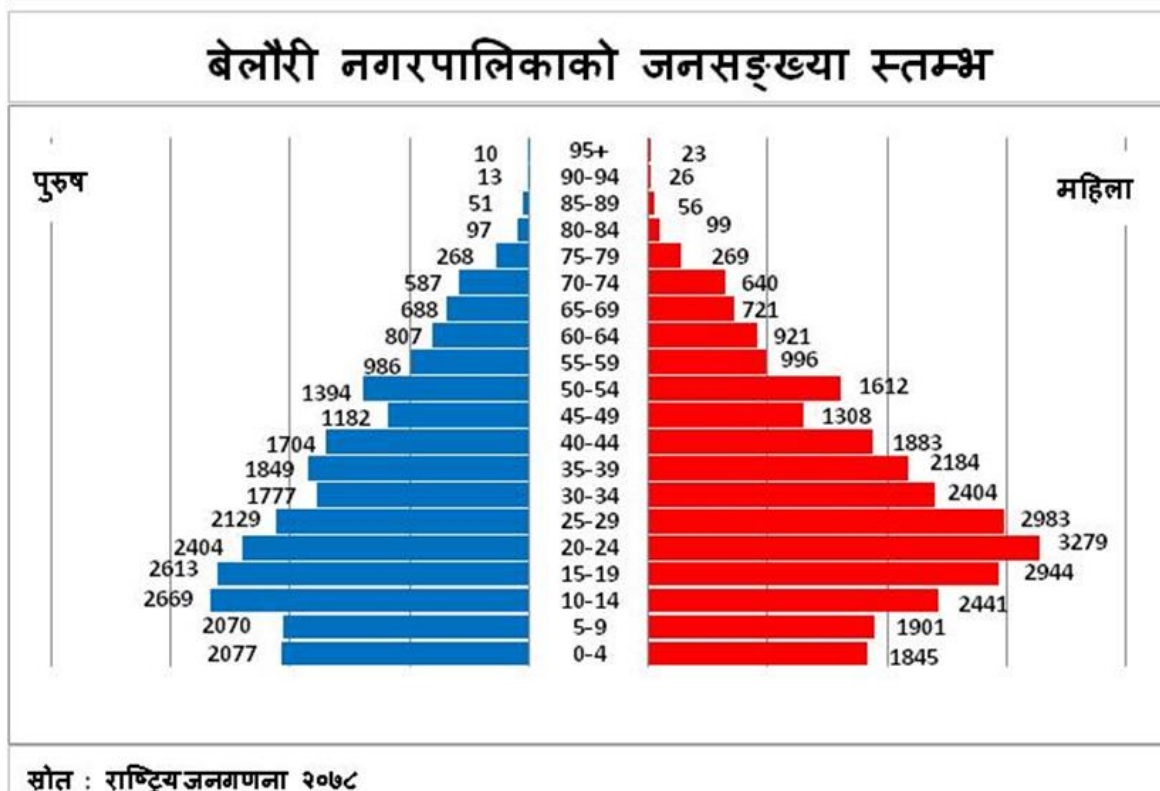
उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
३७	३०१	३५२	६५३	८७	१०	४	१४
३८	३६८	४८२	८५०	८८	११	११	२२
३९	२९४	३१७	६११	८९	६	७	१३
४०	४८८	५९९	१०८७	९०	८	१२	२०
४१	२६३	२८३	५४६	९१	३	८	११
४२	३८९	३८८	७७७	९२	१	२	३
४३	३१०	३४९	६५९	९३	०	२	२
४४	२५४	२६४	५१८	९४	१	२	३
४५	३९९	३८३	७८२	९५	३	५	८
४६	२२४	२३७	४६१	९६	१	४	५
४७	१६०	१८०	३४०	९७	१	२	३
४८	२३९	३१९	५५८	९८	१	३	४
४९	१६०	१८९	३४९	९९	१	०	१
				१००+	३	९	१२
जम्मा					२५३७५	२८५३५	५३९१०

तालिका ३.८: उमेर समूह अनुसार बेलौरी न.पा. को जनसंख्या

वडा नं.	उमेर समूह											
	०-१४				१५-५९				६०+			
	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत
१	४४१	३७०	८११	२५.९५	८३५	११५१	१९८६	६३.५५	१५५	१७३	३२८	१०.५०
२	६२८	५९४	१२२२	२१.७१	१७९९	२०७०	३८६९	६८.७५	२५७	२८०	५३७	९.५४
३	६०९	५६५	११७४	२६.०८	१२५४	१६१४	२८६८	६३.७२	२०९	२५०	४५९	१०.२०
४	७४७	६३९	१३८६	२४.८८	१६६०	१९६१	३६२१	६५.०१	२७०	२९३	५६३	१०.११
५	७८६	७०३	१४८९	२३.९६	१९३४	२२६३	४१९७	६७.५३	२७१	२५८	५२९	८.५१
६	८६६	७५४	१६२०	१९.०७	२०३९	२४२२	४४६१	५२.५०	११६२	१२५४	२४१६	२८.४३
७	४१०	३७३	७८३	२१.९६	११३६	१३२६	२४६२	६९.०६	१५७	१६३	३२०	८.९८
८	७२७	६७५	१४०२	२३.६५	१७९७	२१९९	३९९६	६७.४२	२४९	२८०	५२९	८.९३
९	८२५	७५७	१५८२	२७.१७	१५१०	२१०६	३६१६	६२.१०	२९७	३२८	६२५	१०.७३
१०	७७७	७५७	१५३४	२२.६९	२०७४	२४८१	४५५५	६७.३६	३२४	३४९	६७३	९.९५
जम्मा	६८१६	६१८७	१३००३	२३.३८	१६०३८	१९५९३	३५६३१	६४.०७	३३५१	३६२८	६९७९	१२.५५

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्यांक कार्यालय

चित्र: ३.१: जनसंख्या स्तम्भ

तालिका ३.९: उमेर समूह अनुसार प्रक्षेपित(Projected) जनसङ्ख्या

उमेर समूह	उमेर अनुसार प्रक्षेपित जनसंख्या				
	२०७८	२०७९	२०८०	२०८१	२०८२
०-४	३९२२	३९२५	३९२७	३९३०	३९३३
५-९	३९७१	३९७४	३९७७	३९७९	३९८२
१०-१४	५११०	५११४	५११७	५१२१	५१२४
१५-१९	५५५७	५५६१	५५६५	५५६९	५५७३
२०-२४	५६८३	५६८७	५६९१	५६९५	५६९९
२५-२९	५११२	५११६	५११९	५१२३	५१२६

उमेर समूह	उमेर अनुसार प्रक्षेपित जनसंख्या				
	२०७८	२०७९	२०८०	२०८१	२०८२
३०-३४	४१८१	४१८४	४१८७	४१९०	४१९३
३५-३९	४०३३	४०३६	४०३९	४०४१	४०४४
४०-४४	३५८७	३५९०	३५९२	३५९५	३५९७
४५-४९	२४९०	२४९२	२४९३	२४९५	२४९७
५०-५४	३००६	३००८	३०१०	३०१२	३०१४
५५-५९	१९८२	१९८३	१९८५	१९८६	१९८८
६०-६४	१७२८	१७२९	१७३०	१७३२	१७३३
६५-६९	१४०९	१४१०	१४११	१४१२	१४१३
७०-७४	१२२७	१२२८	१२२९	१२३०	१२३०
७५-७९	५३७	५३७	५३८	५३८	५३९
८०+	३७५	३७५	३७६	३७६	३७६
जम्मा	५३९१०	५३९४८	५३९८६	५४०२३	५४०६१

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्यांक कार्यालय

तालिका ३.१०: बेलौरी नगरपालिकाको जातजाति अनुसार जनसंख्या विवरण

क्र.स.	जातजाति	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	थारु	२१७००	४०.२५	१०३७०	११३३०
२	रानाथारु	११७८५	२१.८६	५६५२	६१३३
३	क्षेत्री	७६६७	१४.२२	३५०९	४१५८

क्र.स.	जातजाति	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
४	ब्राह्मण - पहाड	५०५६	९.३८	२३३१	२७२५
५	ठकुरी	२७०५	५.०२	१२५७	१४४८
६	विश्वकर्मा	१८१०	३.३६	७७९	१०३१
७	परियार	५७०	१.०६	२६०	३१०
८	लोहार	४६७	०.८७	२०४	२६३
९	सन्यासी/दशनामी	४१६	०.७७	१८२	२३४
१०	मगर	३४७	०.६४	१५३	१९४
११	मिजार	२४०	०.४५	१०५	१३५
१२	गुरुड	१५६	०.२९	६६	९०
१३	सोनार	१४९	०.२८	६८	८१
१४	नेवा : (नेवार)	१४१	०.२६	६४	७७
१५	राजवंसी	९५	०.१८	४४	५१
१६	बोटे	९१	०.१७	४५	४६
१७	ब्राह्मण - तराई	५७	०.११	३०	२७
१८	कोइरी/कुशवाहा	४३	०.०८	२४	१९
१९	हजाम/ठाकुर	३०	०.०६	१४	१६
२०	कुमाल	२८	०.०५	१४	१४
२१	बराई	२७	०.०५	१५	१२

क्र.स.	जातजाति	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
२२	केवट	२४	०.०४	१२	१२
२३	यादव	१९	०.०४	१४	५
२४	कथाबनिया	१३	०.०२	७	६
२५	राई	११	०.०२	५	६
२६	सुनुवार	१०	०.०२	५	५
२७	माली	१०	०.०२	६	४
२८	अन्य	६६	०.१२	३५	३१
२९	विदेशी	१७७	०.३३	१०५	७२
बेलौरी नगरपालिकाको जम्मा		५३९१०	१००	२५३७५	२८५३५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ३.११ बेलौरी नगरपालिकाको धर्म अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

क्र.स.	धर्म	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	हिन्दु	५०२२०	९३.१६	२३७०८	२६५१२
२	बौद्ध	३४१६	६.३४	१५३३	१८८३
३	ईस्लाम	१६३	०.३०	७१	९२
४	किरात	६२	०.१२	३८	२४
५	क्रिश्चियन	२२	०.०४	१०	१२

क्र.स.	धर्म	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
६	प्रकृति	२०	०.०४	१२	८
७	बोन	७	०.०१	३	४
बेलौरी नगरपालिकाको जम्मा		५३९१०	१००	२५३७५	२८५३५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८.

तालिका ३.१२: बेलौरी नगरपालिकाको मातृभाषा अनुसार जनसङ्ख्या

क्र.स.	मातृभाषा	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	थारु	२१७११	४०.२७	१०३७२	११३३९
२	नेपाली	१३७०३	२५.४२	६५१७	७१८६
३	रानाथारु	११७५९	२१.८१	५६३८	६१२१
४	बैतडेली	२२५१	४.१८	९०८	१३४३
५	डोटेली	१४३४	२.६६	६६९	७६५
६	बझाङ्गी	६५५	१.२१	२७१	३८४
७	अछामी	३९७	०.७४	१४८	२४९
८	दैलेखी	२९१	०.५४	१०५	१८६
९	बाजुरेली	१८६	०.३५	५७	१२९

क्र.स.	मातृभाषा	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१०	भोजपुरी	१८५	०.३४	९८	८७
११	मगर धुत	१६७	०.३१	६९	९८
१२	अवधी	१५०	०.२८	७२	७८
१३	जुम्ली	१४२	०.२६	५६	८६
१४	दार्चुलेली	१३३	०.२५	३८	९५
१५	हिन्दी	१२७	०.२४	८०	४७
१६	मैथिली	११२	०.२१	५७	५५
१७	बोटे	८८	०.१६	४५	४३
१८	डडेल्धुरी	८५	०.१६	२६	५९
१९	गुरुङ	७१	०.१३	२८	४३
२०	नेपालभाषा (नेवारी)	६८	०.१३	३५	३३
२१	खस	६६	०.१२	२६	४०
२२	मारवाडी	२३	०.०४	१३	१०
२३	मगर खाम	२१	०.०४	९	१२
२४	मुस्लिम	१७	०.०३	९	८

क्र.स.	मातृभाषा	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
२५	ल्होपा	१६	०.०३	६	१०
२६	पहारी	१२	०.०२	६	६
२७	अन्य	४०	०.०७	१७	२३
बेलौरी नगरपालिकाको जम्मा		५३९१०	१००	२५३७५	२८५३५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ३.१३: वडा अनुसार ५ वर्ष वा सो भन्दा वढी उमेरका जनसङ्ख्याको साक्षरता दर (प्रतिशत)

वडा नं.	२०७८ सालको साक्षरता दर (प्रतिशत)			२०६८ सालको साक्षरता दर
	पुरुष	महिला	जम्मा	
१	८८.८४	७०.९७	७८.९७	७७.४९
२	८६.१६	७०.४२	७७.९१	८०.६६
३	८९.१८	७२.३०	७९.९१	७३.३९
४	९०.०८	७३.८८	८१.६१	७३.१८
५	८३.७८	७०.८४	७७.००	६८.७९
६	९०.३७	७४.१०	८१.७८	७३.४७
७	८७.७५	७२.३४	७९.६४	६९.३१
८	८१.९८	६७.१३	७३.९८	५९.२४

वडा नं.	२०७८ सालको साक्षरता दर (प्रतिशत)			२०६८ सालको साक्षरता दर
	पुरुष	महिला	जम्मा	
९	८६.८०	६९.३४	७७.१६	६२.९४
१०	९०.५३	७८.३५	८४.०५	७१.७७
जम्मा	८७.४९	७२.११	७९.२८	७०.७१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८.

३.१५ पारिवारिक सूचकहरू

तालिका ३.१४: बेलौरी न.पा.मा बसोबास गरिरहेको घरको स्वामित्वको आधारमा परिवार

वडा नं.	आफ्नै (%)	भाडामा (%)	संस्थागत (%)	अन्य (%)	जम्मा परिवार
१	९९.४०	०.१५	०.००	०.४५	६६३
२	९७.३४	१.८०	०.०९	०.७६	१०५४
३	९९.०७	०.८३	०.००	०.१०	९६८
४	८६.९३	११.८३	०.८५	०.३९	१२९३
५	९९.७४	०.२६	०.००	०.००	११६९
६	९५.०३	४.४८	०.३५	०.१४	१४३०
७	९९.५८	०.१४	०.१४	०.१४	७१८
८	९८.३८	१.३७	०.१७	०.०९	११७१
९	९९.५२	०.१६	०.००	०.३२	१२५६
१०	९८.१८	०.१४	१.४७	०.२१	१४२९
जम्मा	९६.९७	२.४१	०.३७	०.२५	१११५१

तालिका ३.१५: बेलौरी न.पा.को पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसारको जनसांख्यिक विवरण

उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा
१० वर्ष मुनि	१३	१०३	११६
१०-१४ वर्ष	३९१	१७४१	२१३२
१५-१७ वर्ष	१७९८	४८४६	६६४४
१८-२० वर्ष	४६२७	६५७३	११२००
२१-२४ वर्ष	४१३८	३२२८	७३६६
२५-२९ वर्ष	२१९३	८९३	३०८६
३०-३४ वर्ष	४३५	११९	५५४
३५-३९ वर्ष	७६	२०	९६
४०-४४ वर्ष	१५	४	१९
४५-४९ वर्ष	२	२	४
५०+ वर्ष	२	०	२
नखुलेको	१३	१४	२७
जम्मा	१३७०३	१७५४३	३१२४६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ३.१६: खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)								
	धारा पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा पाइप (घरपरिसर बाहिर)	ट्युबवेल/हातेपम्प	ढाकिएको इनार/कुवा	नढाकिएको इनार/कुवा	मूलधारा	नदि/खोला	जार/बोतल	अन्य
१	१.०६	१.०६	९६.८३	०.९०	०.००	०.००	०.००	०.००	०.१५
२	३०.२७	४.७४	६४.५२	०.१९	०.००	०.००	०.००	०.१९	०.०९
३	८.९९	०.७२	८९.९८	०.२१	०.००	०.१०	०.००	०.००	०.००
४	३२.९५	८.५८	५७.००	०.१५	०.००	०.३९	०.००	०.७७	०.१५
५	९.९२	१३.८६	७५.७१	०.१७	०.०९	०.००	०.००	०.००	०.२६
६	२४.१३	९.४४	६५.३१	०.४२	०.३५	०.००	०.००	०.२८	०.०७
७	१.८१	०.००	९८.१९	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
८	४.७०	१.९६	६९.६०	०.६०	०.१७	२१.९५	०.००	१.०२	०.००
९	१.११	०.९६	९७.५३	०.००	०.२४	०.०८	०.००	०.०८	०.००
१०	०.८४	२.१७	९६.४३	०.३५	०.०७	०.०७	०.००	०.०७	०.००
जम्मा	१२.५०	४.८२	७९.५६	०.२९	०.११	२.३८	०.००	०.२७	०.०७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ३.१७: बेलौरी नगरपालिकामा शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)					
	प्लस भएको (सार्वजनिक ढलमा जोडिएको)	प्लस भएको (सेप्टिक ट्यांकमा जोडिएको)	साधारण शौचालय	सार्वजनिक शौचालय	शौचालय नभएको	जम्मा
१	०.१५	७२.१०	२६.२४	०.१५	१.३६	६६३
२	२.५६	६४.७१	२८.९४	०.४७	३.३२	१०५४
३	०.७२	९३.७०	३.४१	०.२१	१.९६	९६८
४	०.००	९४.०४	४.१८	१.०१	०.७७	१२९३
५	०.१७	६०.३१	३१.६५	०.२६	७.६१	११६९
६	०.७७	८७.६२	१०.४२	०.२१	०.९८	१४३०
७	०.००	९६.३८	३.०६	०.४२	०.१४	७१८
८	०.७७	८०.५३	१२.८१	१.६२	४.२७	११७१
९	०.७२	८४.३९	७.८०	१.३५	५.७३	१२५६
१०	०.७७	९२.५१	४.९७	०.४२	१.३३	१४२९
जम्मा	०.६९	८३.०२	१२.७९	०.६५	२.८५	१११५१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ३.१८: बेलौरी न.पा.मा खाना पकाउन र वत्ती वालनको लागि इन्धन प्रयोग गर्ने परिवारको विवरण

वडा नं.	वत्ती वालनको लागि (प्रतिशत)					खाना पकाउनको लागि (प्रतिशत)						
	बिजुली	सौर्य उर्जा/सो लार	मट्टीतेल	बायोग्याँ स	अन्य	काठ/दाउ रा	एल.पी. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/ गोरहा	बायोग्याँ स	मट्टीते ल	अन्य
१	९९.५५	०.००	०.४५	०.००	०.००	४५.५५	४८.७२	०.१५	०.४५	५.१३	०.००	०.००
२	९८.९६	०.६६	०.०९	०.००	०.२८	५६.१७	३७.२९	०.१९	०.२८	६.०७	०.००	०.००
३	९९.४८	०.२१	०.१०	०.००	०.२१	३७.९१	५६.३०	०.००	०.२१	४.०३	०.००	१.५५
४	९९.३८	०.०८	०.२३	०.००	०.३१	३२.१७	६०.०९	०.०८	०.००	७.६६	०.००	०.००
५	९९.४९	०.१७	०.१७	०.००	०.१७	८२.०४	१२.४०	०.७७	०.७७	४.०२	०.००	०.००
६	९९.३०	०.४२	०.२१	०.००	०.०७	३९.३७	४९.०२	०.२८	०.४९	१०.८४	०.००	०.००
७	९९.५८	०.४२	०.००	०.००	०.००	६५.४६	१८.२५	१.२५	०.००	१५.०४	०.००	०.००
८	९९.३२	०.१७	०.३४	०.००	०.१७	५७.९०	२५.१९	०.७७	०.३४	१५.७१	०.००	०.०९
९	९७.२९	०.३२	१.२७	०.०८	१.०४	७७.७९	१७.४४	०.७२	०.००	३.८२	०.००	०.२४
१०	९९.३०	०.००	०.४९	०.००	०.२१	४२.४१	२९.५३	०.२१	०.०७	२७.७८	०.००	०.००
जम्मा	९९.१२	०.२४	०.३६	०.०१	०.२७	५३.१८	३५.४३	०.४२	०.२६	१०.५४	०.००	०.१७

३.१६ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू
तालिका ३.१९ बेलौरी नगरपालिकामा स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ का निर्वाचित
पदाधिकारीहरू

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
	पोती लाल चौधरी	प्रमुख	८७८७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
	जोग राम चौधरी	उपप्रमुख	७५८३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
१	धन बहादुर बिष्ट	वडा अध्यक्ष	६६३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
१	राम दुलारी गिरी	महिला सदस्य	५५७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
१	अमृता पोखरेल	दलित महिला सदस्य	५७७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
१	अशोक कुमार चौधरी	सदस्य	५३८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
१	बिनोद बहादुर शाही	सदस्य	५३६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
२	कल विर चौधरी	वडा अध्यक्ष	१०३२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
२	सिता चौधरी	महिला सदस्य	९९७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
२	सावित्री देवी साकी	दलित महिला सदस्य	१००६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
२	नारद मुन राना	सदस्य	९५२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
२	विक्रम चौधरी	सदस्य	९४१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
३	सिताराम रिजाल	वडा अध्यक्ष	८६५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
३	पदमा कार्की	महिला सदस्य	७५३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
३	सुमित्रा गहतराज	दलित महिला सदस्य	७३८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
३	वम बहादुर राना	सदस्य	७५४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
३	गंगा राम डंगौरा (चौधरी)	सदस्य	७३७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
४	अर्जुन ढकाल	वडा अध्यक्ष	७७४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
४	नैना देवी शाही	महिला सदस्य	७८२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
४	विमला सुनार	दलित महिला सदस्य	७६८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
४	शिव राज राना	सदस्य	७४५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
४	रुद्र प्रसाद अधिकारी	सदस्य	७१५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
५	लाल बहादुर चौधरी	वडा अध्यक्ष	१२०१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
५	आरती कुमारी चौधरी	महिला सदस्य	१२६८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
५	सिता देवी विश्वकर्मा	दलित महिला सदस्य	१२५२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
५	शंकरु राना	सदस्य	१२०३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
५	कृपा राम चौधरी	सदस्य	११७६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
६	भोज राज चौधरी	वडा अध्यक्ष	८६५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
६	आसिया राना	महिला सदस्य	९२०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
६	जयन्ती देवि टमटा	दलित महिला सदस्य	८५४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
६	नारायण प्रसाद जैशी	सदस्य	७८६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
६	सन्त बहादुर बडुवाल	सदस्य	७५३	नेपाली काँग्रेस
७	प्रकाश श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष	९४२	नेपाली काँग्रेस

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
७	विन्द्रा वती राना	महिला सदस्य	८८३	नेपाली काँग्रेस
७	तुलसी सुनार	दलित महिला सदस्य	८८१	नेपाली काँग्रेस
७	कमान सिंह चौधरी	सदस्य	८६२	नेपाली काँग्रेस
७	देशु चौधरी	सदस्य	८५१	नेपाली काँग्रेस
८	बिष राम राना	वडा अध्यक्ष	१३४०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
८	लक्ष्मी चन्द	महिला सदस्य	११८७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
८	सारदा पार्कि	दलित महिला सदस्य	११८५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
८	ज्ञानु चौधरी	सदस्य	१०७८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
८	रति राम चौधरी(डगौरा)	सदस्य	१०४३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
९	किसन सिंह राना	वडा अध्यक्ष	६८९	नेपाली काँग्रेस
९	फरिस्ता देवी राना	महिला सदस्य	६३३	नेपाली काँग्रेस
९	बसन्ती नेपाली	दलित महिला सदस्य	६६४	नेपाली काँग्रेस
९	भुपतिन्द्र भट्ट	सदस्य	६४३	नेपाली काँग्रेस
९	मोती सुनार	सदस्य	५४०	नेपाली काँग्रेस
१०	सोम लाल चौधरी	वडा अध्यक्ष	१११६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
१०	कलावती चौधरी	महिला सदस्य	१२१५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
१०	मिना बि. क.	दलित महिला सदस्य	१२०३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
१०	जोगी लाल चौधरी	सदस्य	१११८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
१०	महेन्द्र बहादुर शाही	सदस्य	१११३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)

स्रोत: जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, कञ्चनपुर ।

४. कृष्णपुर नगरपालिका

४.१ भौगोलिक अवस्थिति

कृष्णपुर नगरपालिका कञ्चनपुर जिल्लाको पूर्वी प्रवेशद्वारको रूपमा रहेको नगरपालिका हो । यो नगरपालिकाको भू-क्षेत्र २८°४३' डिग्री देखि २९°२' उत्तरी अक्षांस तथा ८०°३३' देखि ८०°२४' डिग्री पूर्वी देशान्तरसम्म फैलीएको छ । समुद्र सतहबाट १९६ मिटरदेखि १५०२ मिटर उचाईसम्म रहेको छ । जिल्ला सदरमुकाम महेन्द्रनगरबाट ३२ कि.मि.को दूरीमा रहेको यो नगरपालिकाको क्षेत्रफल २५२.७५ वर्ग कि.मी. छ । साविक कृष्णपुर नगरपालिका र रैकवार विचवाका सबै वडा तथा देखतभूली गा.वि.स. को वडा नं. ९ समावेस गरेर यसको पुनर्गठन गरिएको छ । हाल यस नगरपालिकामा ९ वटा वडाहरू रहेका छन् । यसको पूर्वमा कैलालीको गोदावरी नगरपालिका, पश्चिममा शुक्लाफाँटा नगरपालिका, उत्तरमा कैलालीको गोदावरी नगरपालिका र डडेल्धुराको चुरे पर्वत तथा दक्षिणमा लालझाडी गाउँपालिका र पुनर्वास नगरपालिका रहेका छन् । तत्कालिन गा.वि.स. पाश्र्वचित्र २०६८ ले उल्लेख गरे अनुसार राना थारूहरूको बसोबास रहेको किचाई गाउँको नामबाट यस नगरको नाम कृष्णपुर रहन गएको हो । सो ठाउँमा वढि हिलो (किच) हुने भएकाले किचाहाको अपभ्रंश भएर कृष्णपुर नाम रहन गएको देखिन्छ ।

तालिका ४.१ कृष्णपुर नगरपालिकामा वडा अनुसार मतदाता

क्र स	नगरपालिका	वडा न	जनसंख्या	मतदाता संख्या	क्षेत्रफल वर्ग कि मी
१	कृष्णपुर नगरपालिका	१	९२४०	५३७५	२५२.७५
२	कृष्णपुर नगरपालिका	२	१२३६२	६९२६	
३	कृष्णपुर नगरपालिका	३	३४६६	२२०३	
४	कृष्णपुर नगरपालिका	४	११२४१	६१२३	
५	कृष्णपुर नगरपालिका	५	९४९२	४८५२	
६	कृष्णपुर नगरपालिका	६	५९७८	३९२४	
७	कृष्णपुर नगरपालिका	७	८५६०	५०४६	
८	कृष्णपुर नगरपालिका	८	४४३८	२८०२	

क्र स	नगरपालिका	वडा न	जनसंख्या	मतदाता संख्या	क्षेत्रफल वर्ग कि मी
९	कृष्णपुर नगरपालिका	९	६७२३	४२२७	
जम्मा			७१५००	४१४७८	

४.२ हावापानी

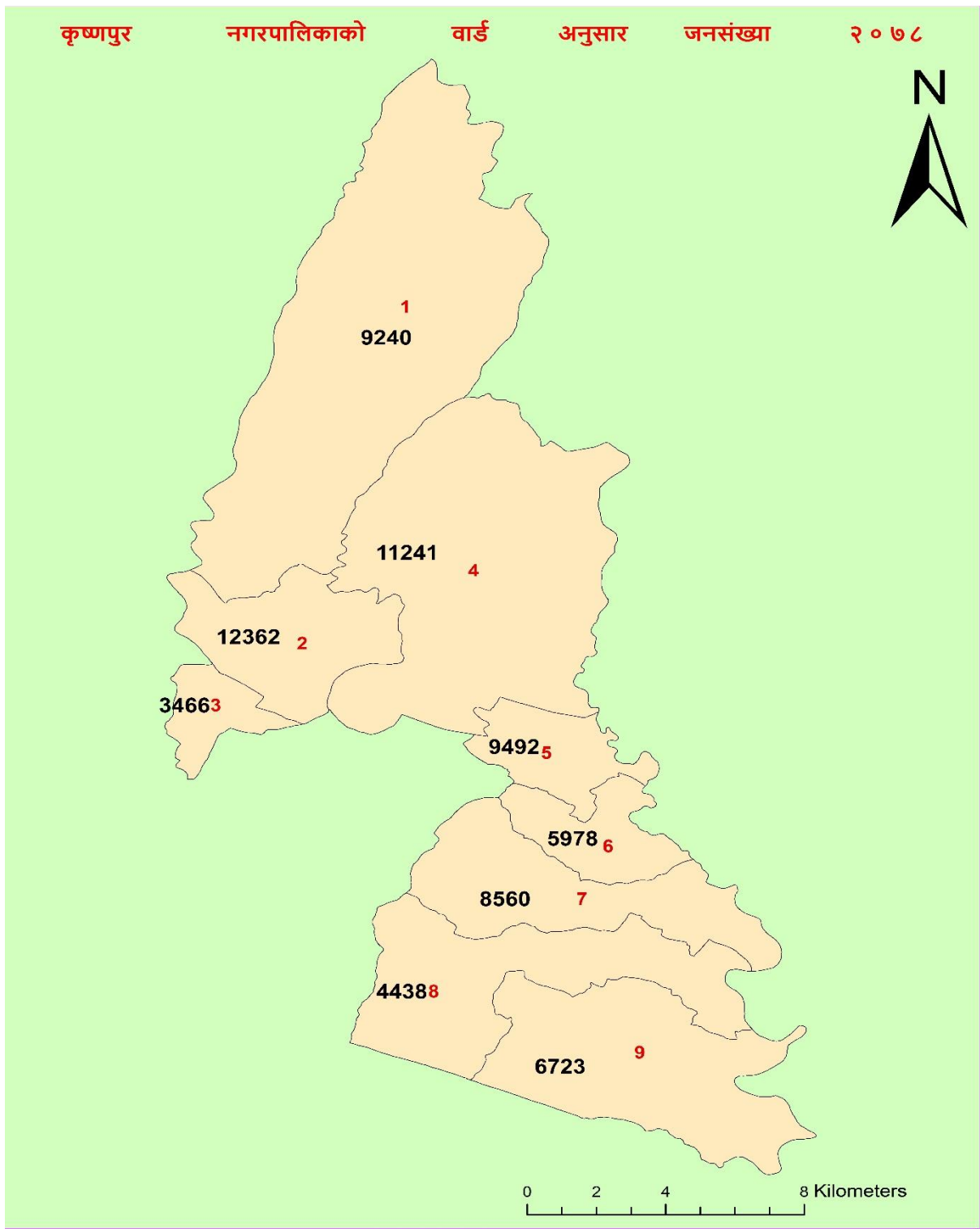
यस नगरपालिका क्षेत्रको हावापानी पनि समग्र कञ्चनपुर जिल्लाको जस्तै उष्ण र उपोष्ण प्रकारको छ । वार्षिक सरदर १५७५ मि.मि. को हाराहारीमा वर्षा हुने गरेको यस नगरपालिका क्षेत्रको अधिकतम तापक्रम गर्मी याममा ४५ डिग्री सेल्सियससम्म पुग्ने गर्दछ भने जाडो याममा न्युनतम तापक्रम ५ डिग्री सेल्सियससम्म झर्ने गर्दछ ।

४.३ राजनीतिक अवस्थिति

प्रशासनिक विभाजनका सन्दर्भमा कञ्चनपुर जिल्लामाको यस नगरपालिकालाई हाल ९ वटा वडामा विभाजन गरिएको छ । संसदीय निर्वाचन क्षेत्र नं २ मा पर्ने यो नगर रहेको क्षेत्र साविकको इलाका नं १ मा पर्दथ्यो ।

४.४ नदीनाला तथा तालतलैया

यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र पर्ने नदिहरूमा दोदा, मछेली, मोहना, स्याली, बनारा मुख्य हुन् । चुरे पहाड उद्गमस्थल रहेका यी नदी/खोलाहरू हिउँदमा प्रायः सुख्खा रहन्छन् । ताल तलैयामा गडबिजला ताल, शिद्धनाथ ताल, गडैया आदि नाम आउने गर्दछ ।

४.५ सांस्कृतिक अवस्था र चाडपर्वहरू

यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र विविधतायुक्त बसोबास रहेकाले धर्म, संस्कृति र चाडपर्वमा समेत निकै विविधता पाउन सकिन्छ । आदिवासी थारू समुदाय र पहाडबाट बसाइसराई गरी आएको समुदायको विशेष बसोबास रहेको यस क्षेत्रका वासिन्दाले कार्तिक पूर्णिमा, ताजिया, दशैं, तिहार, माघी, तीज, गौरा पर्व, जनै पूर्णिमा, बुद्ध जयन्ती, तमु ल्होसार, क्रिसमस डे, अतवारी, रामनवमी आदि चाडपर्वहरू मनाउने गर्दछन् ।

४.६ उपलब्ध सेवा तथा सुविधा

कृष्णपुर नगरपालिकामा स्थानीय सरकारको रूपमा नगरपालिका कार्यालय, स्वास्थ्यचौकी तथा विभिन्न तहका अध्यापन हुने सामुदायिक विद्यालय र क्याम्पसहरू रहेका छन् । यसका साथै सहकारी संस्थाहरू, लक्षित वर्ग सञ्जाल, सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, स्थानीय युवा क्लब, आमा समूह, बचत तथा स्वावलम्बन समूहहरू मौजुदा छन् । यसका साथै यस नगरपालिकामा सुशासन, स्थानीय शासन, सामाजिक मेलमिलाप लगायतका विभिन्न विषयगत क्षेत्रमा विभिन्न गैरसरकारी संघसंस्थाहरूले काम गरिरहेको पाइन्छ । यहाँका नागरिकहरूले नेपाल विद्युत प्राधिकरणको केन्द्रीय प्रशासनबाट विद्युत सेवा प्राप्त गरिरहेका छन् । इन्टरनेटसेवाको सुविधा ३९ प्रतिशत परिवारमा पहुच रहेको तथा यस नगरपालिकाका अधिकांश नागरिकहरूमा मोबाइलको प्रयोगमा वृद्धि भएको पाइन्छ । सडक सञ्जालीकरणको हकमा पूर्व-पश्चिम लोकमार्गले समेत छोएको यस नगरपालिकामा प्रशस्त शाखा सडकहरू रहेको पाइन्छ ।

४.७ आधारभूत तथ्याङ्क/सूचकहरू

तालिका ४.२: आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क/सूचकहरू

सूचक	एकाई	मान २०६८	मान २०७८
क्षेत्रफल	वर्ग कि मि	२५२.७५	२५२.७५
कुल जनसंख्या	संख्या/ प्रतिशत	५६६४३	७९५००
पुरुष	संख्या/ प्रतिशत	२७०५९	३३८३०
महिला	संख्या/ प्रतिशत	२९५८४	३८६७०
लैंगिक अनुपात	अनुपात	९९.४६	८९.८९
जनसंख्या वृद्धिदर	प्रतिशत	२.७४	२.२४

सूचक	एकाई	मान २०६८	मान २०७८
जिल्लाको जनसंख्यामा नगरपालिकाको अंश	प्रतिशत	१२.६३	१३.९१
जनसंख्या दोब्बर हुन् लाग्ने अबधि	वर्ष	२६	३१
परिवार संख्या	संख्या	१००१६	१५१११
परिवारका औषत सदस्यसंख्या	जना प्रति परिवार	५.०६	४.७३
जनघनत्व	जना प्रतिवर्ग कि मि	२२४	२८३
कम्तिमा एक सदस्य अनुपस्थित रहेको परिवार	संख्या/ प्रतिशत	२८४३ (२८.३८%)	४३९४ (२९.०७%)
आश्रित अनुपात	अनुपात	८३.८३	६०.२९
बाल आश्रित अनुपात (Child Dependency Ratio)	अनुपात	७१.२६	४६.१८
वृद्ध आश्रित अनुपात (Old-Age Dependency Ratio)	अनुपात	१२.५७	१४.११

तालिका ४.३ कृष्णपुर नगरपालिकाको वडा अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	घरपरिवार	पुरुष	महिला	जम्मा	वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर	लैंगिक अनुपात	औषत परिवार संख्या
१	१९९६	४२७१	४९६९	९२४०	५.०६	८५.९५	४.६३
२	२७७०	५८९९	६४६३	१२३६२	२.४१	९१.२७	४.४६
३	७०८	१६४४	१८२२	३४६६	१.०६	९०.२३	४.९
४	२४२५	५३१७	५९२४	११२४१	२.४३	८९.७५	४.६४
५	२००७	४५९३	४८९९	९४९२	२.७२	९३.७५	४.७३

वडा नं.	घरपरिवार	पुरुष	महिला	जम्मा	वार्षिक जनसंख्या बृद्धिदर	लैंगिक अनुपात	औषत परिवार संख्या
६	१२८३	२७४९	३२२९	५९७८	१.०७	८५.१३	४.६६
७	१६७७	३९९१	४५६९	८५६०	१.९४	८७.३५	५.१
८	९१२	२१८४	२२५४	४४३८	१.५७	९६.८९	४.८७
९	१३३३	३१८२	३५४१	६७२३	१.१८	८९.८६	५.०४
जम्मा	१५१११	३३८३०	३७६७०	७१५००	२.२४	८९.८१	४.७३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ४.४ : कृष्णपुर न.पा.को वार्षिक अनुसार जनसंख्या

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
१ वर्ष मुनि	५९१	४९९	१०९०	५०	५६१	६७३	१२३४
१	६३३	४६२	१०९५	५१	१८३	२३८	४२१
२	६५०	५५१	१२०१	५२	२६३	२८६	५४९
३	५५८	५२१	१०७९	५३	१९२	२३३	४२५
४	६८९	५५८	१२४७	५४	२०३	२३५	४३८
५	६८०	५८९	१२६९	५५	४००	४२१	८२१
६	६८०	६१०	१२९०	५६	१८०	२२३	४०३
७	६९३	५६६	१२५९	५७	१३६	१५४	२९०
८	७७६	६८४	१४६०	५८	२३४	२५६	४९०
९	७४२	६२८	१३७०	५९	१३१	१४८	२७९

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
१०	९२१	७७९	१७००	६०	३९६	५४५	९४१
११	७३५	६८६	१४२१	६१	११७	११२	२२९
१२	९०३	८४५	१७४८	६२	१६७	१६५	३३२
१३	८१६	७८४	१६००	६३	१३९	१७०	३०९
१४	८८५	८८७	१७७२	६४	११८	१२०	२३८
१५	९१५	८९०	१८०५	६५	२८८	२८१	५६९
१६	८५४	८३९	१६९३	६६	११३	११८	२३१
१७	७२७	७७२	१४९९	६७	९९	११२	२११
१८	८७९	९७८	१८५७	६८	१५०	१८५	३३५
१९	६०७	७५६	१३६३	६९	१०८	११७	२२५
२०	८१९	१०२३	१८४२	७०	२९१	३२०	६११
२१	५१९	६७६	११९५	७१	१०४	८३	१८७
२२	६१४	९०७	१५२१	७२	१२२	१४८	२७०
२३	५४५	७९७	१३४२	७३	८८	९१	१७९
२४	५४३	७५८	१३०१	७४	७४	८०	१५४
२५	६३३	९१०	१५४३	७५	९६	१५६	२५२
२६	५६३	७१३	१२७६	७६	७६	६६	१४२
२७	४३८	६०४	१०४२	७७	५९	६०	११९
२८	५९२	७९५	१३८७	७८	६७	६८	१३५

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
२९	३५७	५६१	९१८	७९	३३	२२	५५
३०	६९४	९३९	१६३३	८०	५३	११४	१६७
३१	३२२	४५८	७८०	८१	१८	१०	२८
३२	५४४	६७२	१२१६	८२	३६	१८	५४
३३	४१८	५७३	९९१	८३	१९	१८	३७
३४	३५४	४९०	८४४	८४	२१	९	३०
३५	७०२	८८७	१५८९	८५	२०	३५	५५
३६	३८२	५००	८८२	८६	१३	१३	२६
३७	३०४	३७६	६८०	८७	१	६	७
३८	४४२	६२०	१०६२	८८	१६	२०	३६
३९	३०४	३८३	६८७	८९	२	८	१०
४०	७४१	८९४	१६३५	९०	१०	३०	४०
४१	२१०	२६०	४७०	९१	१	६	७
४२	३७०	३९९	७६९	९२	१	९	१०
४३	२७८	३९७	६७५	९३	१	६	७
४४	२५५	२७६	५३१	९४	३	४	७
४५	६२५	६४०	१२६५	९५	४	७	११
४६	२४३	२७५	५१८	९६	२	३	५
४७	१८४	१७९	३६३	९७	२	३	५

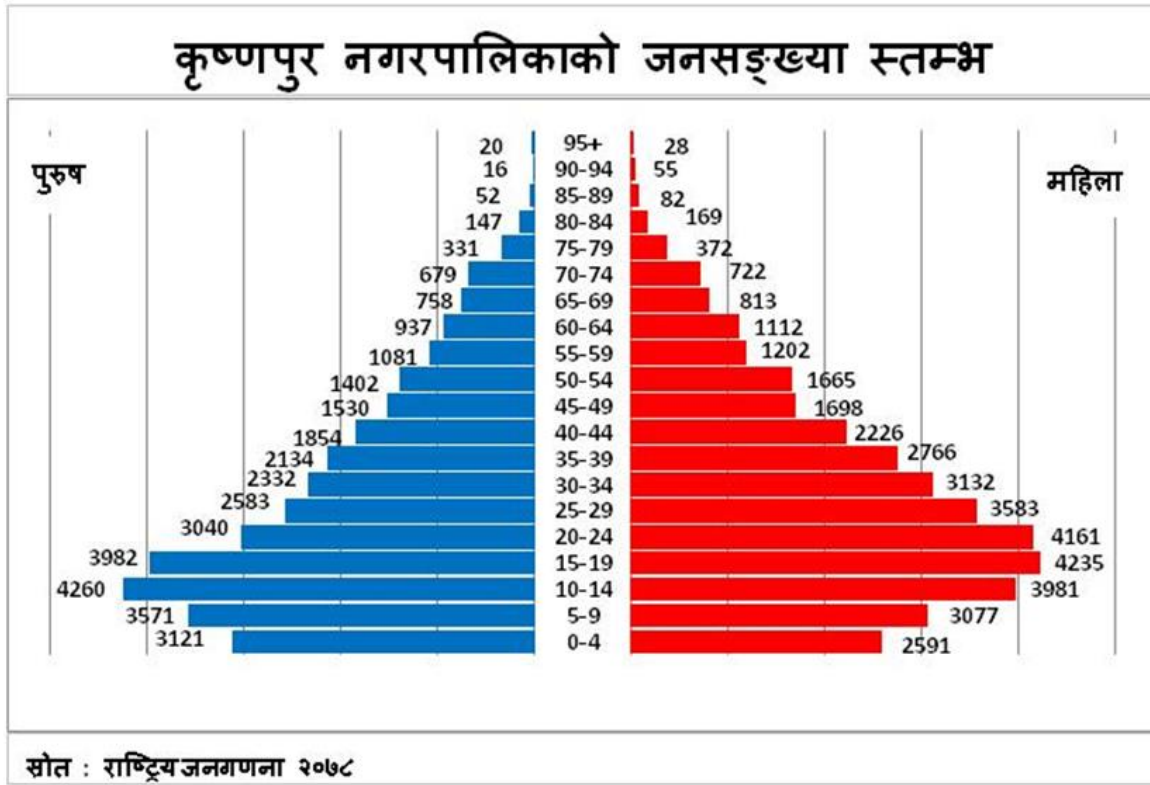
उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
४८	२९०	३८६	६७६	९८	२	३	५
४९	१८८	२१८	४०६	९९	०	३	३
				१००+	१०	९	१९
जम्मा					३३८३०	३७६७०	७१५००

तालिका ४.५: उमेर समूह अनुसार जनसङ्ख्या

वडा नं.	उमेर समूह											
	०-१४				१५-५९				६०+			
	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत
१	१६४२	१४५८	३१००	३३.५५	२२६७	३०९१	५३५८	५७.९९	३६२	४२०	७८२	८.४६
२	२०१४	१७१०	३७२४	३०.१२	३३६९	४२०६	७५७५	६१.२८	५१६	५४७	१०६३	८.६०
३	५२८	४४०	९६८	२७.९३	९८५	१२३८	२२२३	६४.१४	१३१	१४४	२७५	७.९३
४	१७९८	१५४६	३३४४	२९.७५	३०७३	३८१६	६८८९	६१.२८	४४६	५६२	१००८	८.९७
५	१४७६	१२३७	२७१३	२८.५८	२७८४	३२४०	६०२४	६३.४६	३३३	४२२	७५५	७.९५
६	८२६	७४९	१५७५	२६.३५	१६४६	२१६३	३८०९	६३.७२	२७७	३१७	५९४	९.९४
७	११९८	११००	२२९८	२६.८५	२४०९	३०३८	५४४७	६३.६३	३८४	४३१	८१५	९.५२
८	५६१	५३४	१०९५	२४.६७	१४२७	१५३१	२९५८	६६.६५	१९६	१८९	३८५	८.६८
९	९०९	८७५	१७८४	२६.५४	१९७८	२३४५	४३२३	६४.३०	२९५	३२१	६१६	९.१६
जम्मा	१०९५२	९६४९	२०६०१	२८.८१	१९९३८	२४६६८	४४६०६	६२.३९	२९४०	३३५३	६२९३	८.८०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

चित्र ४.१ : जनसंख्या स्तम्भ

तालिका ४.६ : उमेर समूह अनुसार प्रक्षेपित (Projected) जनसङ्ख्या

उमेर समूह	उमेर अनुसार प्रक्षेपित जनसंख्या				
	२०७८	२०७९	२०८०	२०८१	२०८२
०-४वर्ष	५७१२	५८५१	५९९३	६१३९	६२८८
५-९वर्ष	६६४८	६८०९	६९७५	७१४४	७३१८
१०-१४ वर्ष	८२४१	८४४१	८६४६	८८५६	९०७१
१५-१९	८२१७	८४१७	८६२१	८८३१	९०४५
२०-२४	७२०१	७३७६	७५५५	७७३९	७९२७
२५-२९	६१६६	६३१६	६४६९	६६२६	६७८७

उमेर समूह	उमेर अनुसार प्रक्षेपित जनसंख्या				
	२०७८	२०७९	२०८०	२०८१	२०८२
३०-३४	५४६४	५५९७	५७३३	५८७२	६०१५
३५-३९	४९००	५०१९	५१४१	५२६६	५३९४
४०-४४	४०८०	४१७९	४२८१	४३८५	४४९१
४५-४९	३२२८	३३०६	३३८७	३४६९	३५५३
५०-५४	३०६७	३१४१	३२१८	३२९६	३३७६
५५-५९	२२८३	२३३८	२३९५	२४५३	२५१३
६०-६४	२०४९	२०९९	२१५०	२२०२	२२५५
६५-६९	१५७१	१६०९	१६४८	१६८८	१७२९
७०-७४	१४०१	१४३५	१४७०	१५०६	१५४२
७५-७९	७०३	७२०	७३८	७५५	७७४
८०+	५६९	५८३	५९७	६११	६२६
जम्मा	७१५००	७३२३७	७५०१६	७६८३८	७८७०४

नोट: रा.ज.ग २०७८ को प्रकाशित तथ्याङ्कको आधारमा घाताङ्कीय विधि प्रयोग गरी प्रक्षेपण गरिएको ।

तालिका ४.७: पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसारको जनसांख्यिक विवरण

उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा
१० बर्ष मुनि	१४	१७०	१८४
१०-१४ बर्ष	५३२	३१३२	३६६४
१५-१७ बर्ष	२४०२	६९९४	९३९६
१८-२० बर्ष	६१९०	८२१०	१४४००

उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा
२१-२४ वर्ष	४१९७	२७३७	६९३४
२५-२९ वर्ष	२३४१	७६७	३१०८
३०-३४ वर्ष	४२२	९३	५१५
३५-३९ वर्ष	९१	१८	१०९
४०-४४ वर्ष	२०	५	२५
४५-४९ वर्ष	०	२	२
५०+ वर्ष	३	२	५
नखुलेको	२४	३८	६२
जम्मा	१६२३६	२२१६८	३८४०४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ४.८: कृष्णपुर नगरपालिकाको जातजातिको विवरण

क्र.स.	जातजाति	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	क्षेत्री	२३२३७	३२.५०	१०६६२	१२५७५
२	थारु	१४६५८	२०.५०	७२६९	७३८९
३	रानाथारु	१०२४८	१४.३३	५०३२	५२१६
४	ब्राह्मण - पहाड	९००४	१२.५९	४२९९	४७०५
५	विश्वकर्मा	४५९९	६.४३	२१०९	२४९०
६	ठकुरी	२४६७	३.४५	११८१	१२८६
७	मिजार	१८४५	२.५८	८५६	९८९

क्र.स.	जातजाति	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
८	परियार	१७८६	२.५०	७७४	१०१२
९	लोहार	१६३५	२.२९	७२२	९१३
१०	सन्यासी/दशनामी	१०८८	१.५२	४८८	६००
११	सोनार	१७२	०.२४	७९	९३
१२	बादी	१२०	०.१७	५९	६१
१३	राजी	८६	०.१२	३९	४७
१४	मगर	८२	०.११	४०	४२
१५	कुमाल	८१	०.११	२९	५२
१६	ब्राह्मण - तराई	६०	०.०८	२५	३५
१७	सुनुवार	४८	०.०७	२१	२७
१८	गुरुड	३२	०.०४	१५	१७
१९	धानुक	२७	०.०४	१३	१४
२०	घर्ती/भुजेल	२१	०.०३	११	१०
२१	माली	२१	०.०३	१०	११
२२	मुस्लिम	१५	०.०२	६	९
२३	कथाबनिया	१४	०.०२	५	९
२४	तामाड	१३	०.०२	७	६
२५	थामी	१३	०.०२	८	५

क्र.स.	जातजाति	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
२६	अन्य	७०	०.१०	३४	३६
२७	विदेशी	५८	०.०८	३७	२१
कृष्णपुर नगरपालिकाको जम्मा		७१५००	१००	३३८३०	३७६७०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ४.९: कृष्णपुर नगरपालिकाको धर्म अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

क्र.स.	धर्म	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	हिन्दु	६९०१२	९६.५२	३२६४१	३६३७१
२	क्रिश्चियन	२४१२	३.३७	११४३	१२६९
३	ईस्लाम	३७	०.०५	२१	१६
४	बौद्ध	२३	०.०३	१३	१०
५	प्रकृति	९	०.०१	७	२
६	बोन	६	०.०१	५	१
७	बहइ	१	०.००	०	१
कृष्णपुर नगरपालिकाको जम्मा		७१५००	१००	३३८३०	३७६७०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ४.१०: मातृभाषा अनुसार कृष्णपुर नगरपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण

क्र.स.	मातृभाषा	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	नेपाली	२२६१६	३१.६३	११३९९	११२१७
२	थारु	१५००७	२०.९९	७४४०	७५६७
३	डोटेली	१३१०१	१८.३२	५९२८	७१७३
४	रानाथारु	९८९५	१३.८४	४८४९	५०४६
५	बैतडेली	४३७५	६.१२	१७२९	२६४६
६	डडेल्धुरी	१८५६	२.६०	६१६	१२४०
७	अछामी	१७५९	२.४६	६६३	१०९६
८	बझाङ्गी	१३४८	१.८९	५७०	७७८
९	दार्चुलेली	६३२	०.८८	२३८	३९४
१०	बाजुरेली	५०४	०.७०	१८९	३१५
११	राजी	८४	०.१२	३८	४६
१२	हिन्दी	६७	०.०९	४५	२२
१३	मुगली	५२	०.०७	२१	३१
१४	मगर धुत	४१	०.०६	२१	२०
१५	जुम्ली	३२	०.०४	१२	२०
१६	भोजपुरी	२२	०.०३	१६	६
१७	गुरुङ	२२	०.०३	१३	९
१८	दुरा	२०	०.०३	८	१२

क्र.स.	मातृभाषा	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१९	मैथिली	१६	०.०२	५	११
२०	तामाङ	१३	०.०२	७	६
२१	खस	११	०.०२	८	३
२२	अन्य	२७	०.०४	१५	१२
कृष्णपुर नगरपालिकाको जम्मा		७१५००	१००	३३८३०	३७६७०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ४.११: वडा अनुसार ५ वर्ष वा सो भन्दा वढी उमेरका जनसङ्ख्याको साक्षरता दर

वडा नं.	२०७८ सालको साक्षरता दर (प्रतिशत)			२०६८ सालको साक्षरता दर
	पुरुष	महिला	जम्मा	
१	८६.९५	७०.६६	७८.०७	७२.३
२	८४.०२	६९.६८	७६.३९	६४.१३
३	८३.१८	६५.७४	७३.८७	६६.०६
४	८१.५९	६८.४८	७४.६	६५.२२
५	८९.७	७२.५२	८०.७१	६७.९१
६	९०.२८	७६.३५	८२.६७	७३.९३
७	८५.२५	७१.९७	७८.११	६१.१७
८	८४.१२	७०.०५	७६.९५	६६.१२
९	८१.५३	६६.६१	७३.६	६४.७१

वडा नं.	२०७८ सालको साक्षरता दर (प्रतिशत)			२०६८ सालको साक्षरता दर
	पुरुष	महिला	जम्मा	
जम्मा	८५.१६	७०.३९	७७.२८	६६.४४

४.८: पारिवारिक सूचकहरू

तालिका ४.१२: बसोबास गरिरहेका घरको स्वामित्वको आधारमा परिवार

वडा नं.	आफ्नै (%)	भाडामा (%)	संस्थागत (%)	अन्य (%)	जम्मा परिवार
१	९९.४	०.५	०.०	०.१	१९९६
२	९७.५८	२.१३	०.०४	०.२५	२७७०
३	९९.७२	०.०	०.०	०.२८	७०८
४	९७.४८	०.७	०.०८	१.७३	२४२५
५	९५.१२	४.०९	०.३	०.५	२००७
६	९९.३८	०.४७	०.०८	०.०८	१२८३
७	९९.६४	०.३६	०.०	०.०	१६७७
८	९६.०५	०.६६	२.६३	०.६६	९१२
९	९९.७	०.०८	०.०	०.२३	१३३३
जम्मा	९८.०५	१.२४	०.२३	०.४८	१५१११

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ४.१३: खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)								
	धारा पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा पाइप घरपरिसर बाहिर	ट्युबवेल /हातेपम्प	ढाकिएको इनार/कुवा	नढाकिएको इनार/कुवा	मूलधारा	नदि/खोला	जार/बोतल	अन्य
१	१०.४२	४.३१	८१.६१	०.३५	०.००	०.५०	२.५१	०.००	०.३०
२	१६.१४	३.३६	७४.३७	०.१४	०.०४	५.७८	०.०४	०.०४	०.११
३	०.२८	०.५६	९९.०१	०.१४	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
४	१८.३९	९.३२	७१.६३	०.१२	०.१६	०.१२	०.००	०.००	०.२५
५	१.४९	१.९९	९५.५२	०.२०	०.५०	०.१५	०.००	०.०५	०.१०
६	१.०९	१.२५	९६.१८	०.३९	०.८६	०.०८	०.००	०.००	०.१६
७	२.८६	२.७४	९३.९२	०.१२	०.१८	०.०६	०.००	०.००	०.१२
८	२.५२	१५.०२	८०.५९	०.००	०.११	०.००	०.००	१.१०	०.६६
९	०.४५	०.३८	९८.८०	०.००	०.०८	०.१५	०.००	०.१५	०.००
जम्मा	८.१०	४.३२	८५.४०	०.१७	०.२१	१.१९	०.३४	०.०९	०.१८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ४.१४: शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)					
	प्लस भएको (सार्वजनिक ढलमा जोडिएको)	प्लस भएको (सेप्टिक ट्यांकमा जोडिएको)	साधारण शौचालय	सार्वजनिक शौचालय	शौचालय नभएको	जम्मा
१	०.८	७५.८५	१३.९३	०.१५	९.२७	१९९६
२	०.४३	६३.९	३१.६६	०.५१	३.५०	२७७०
३	०.१४	४९.८६	४७.१८	०.८५	१.९८	७०८
४	०.८२	६७.६७	२४.१२	१.६१	५.७७	२४२५
५	०.५०	५७.३	३५.६३	०.०	६.५८	२००७
६	४.९९	५०.१९	४०.३७	०.७८	३.६६	१२८३
७	०.३६	४७.३५	५०.२७	०.४८	१.५५	१६७७
८	०.९९	२८.८४	६०.०९	२.४१	७.६८	९१२
९	०.३८	१८.६८	७७.१९	०.९	२.८५	१३३३
जम्मा	०.९५	५५.४४	३७.९०	०.७५	४.९६	१५१११

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ४.१५: कृष्णपुर न.पा.मा खाना पकाउन र वत्ती वालनको लागि इन्धन प्रयोग गर्ने परिवारको विवरण

वडा नं.	वत्ती वालनको लागि (प्रतिशत)					खाना पकाउनको लागि (प्रतिशत)						
	बिजुली	सौर्य उर्जा/ सोलार	मट्टीतेल	बायो ग्याँस	अन्य	काठ/दा उरा	एल.पी. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/ गोरहा	बायो ग्याँस	मट्टीतेल	अन्य
१	९६.५४	०.७	०.०५	०.०	२.७१	९०.७३	५.९१	०.१५	०.०	३.२१	०.०	०.०
२	९८.४५	०.३२	०.०७	०.०	१.१६	७३.१८	२६.५७	०.०४	०.०७	०.१४	०.०	०.०
३	१००	०.०	०.०	०.०	०.०	८१.३६	१७.९४	०.४२	०.०	०.१४	०.०	०.०
४	९६.३७	०.७८	०.२९	०.०४	२.५२	७४.३९	२३.६३	०.०४	०.०	१.९४	०.०	०.०
५	९९.०५	०.३५	०.०	०.०	०.६	४९.६८	४५.०९	०.४	०.०	४.८३	०.०	०.०
६	९९.८४	०.०	०.०	०.०	०.१६	५४.७९	३९.१३	०.७८	०.०	५.३	०.०	०.०
७	९९.४६	०.१२	०.१२	०.०६	०.२४	७१.५	२२.९	०.१२	०.१२	५.३७	०.०	०.०
८	९८.५७	०.७७	०.५५	०.११	०.०	७१.३८	२१.१६	०.५५	०.११	६.८	०.०	०.०
९	९७.६७	०.०८	०.६०	०.०८	१.५८	८१.६२	१६.२	०.३८	०.०	१.८	०.०	०.०
जम्मा	९८.१९	०.३९	०.१७	०.०३	१.२३	७१.८४	२४.८४	०.२५	०.०३	३.०२	०.०१	०.०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

४.९ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

तालिका ४.१६: कृष्णपुर नगरपालिकामा स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
	हेम राज ओझा	प्रमुख	१०३३४	नेपाली कांग्रेस
	द्रोपती राना	उपप्रमुख	९६७५	नेपाली कांग्रेस
१	मोहन बहादुर बस्नेत	वडा अध्यक्ष	१२५३	नेपाली कांग्रेस
१	रत्ना देवी बोहरा	महिला सदस्य	१०८५	नेपाली कांग्रेस
१	दुर्गा लुहार	दलित महिला सदस्य	११३१	नेपाली कांग्रेस
१	मदन बहादुर थापा	सदस्य	११००	नेपाली कांग्रेस
१	जालु राम डगौरा	सदस्य	१०७०	नेपाली कांग्रेस
२	अर्जुन सिंह साउँद	वडा अध्यक्ष	१३७५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
२	सावित्री भारती	महिला सदस्य	११४९	नेपाली कांग्रेस
२	डिक्रा वादी	दलित महिला सदस्य	११३८	नेपाली कांग्रेस
२	जित बहादुर चौधरी	सदस्य	१२११	नेपाली कांग्रेस
२	राजेन्द्र बहादुर सिंह	सदस्य	११८४	नेपाली कांग्रेस
३	खेमराज चौधरी	वडा अध्यक्ष	६८८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
३	रोजना डडाल खत्री	महिला सदस्य	६२६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
३	कौशिला देवी सुनार	दलित महिला सदस्य	६३६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
३	फुल चन्द राना	सदस्य	६०२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
३	भिम राज जोशी	सदस्य	५९६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
४	धर्म बहादुर सिंह	वडा अध्यक्ष	८९३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
४	खगेश्वरी देवी ओझा	महिला सदस्य	१०५३	नेपाली कांग्रेस
४	गंगा नेपाली	दलित महिला सदस्य	१०४४	नेपाली कांग्रेस
४	धर्म बहादुर सिंह	सदस्य	९५४	नेपाली कांग्रेस
४	बिकास कुवर	सदस्य	८७१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
५	टेक पाण्डेय	वडा अध्यक्ष	९२२	नेपाली कांग्रेस
५	सीता देवी वोक्टी	महिला सदस्य	१०१३	नेपाली कांग्रेस
५	शान्ती कुमारी दमाई	दलित महिला सदस्य	९९०	नेपाली कांग्रेस
५	चेत बहादुर रावल	सदस्य	९६६	नेपाली कांग्रेस
५	ब्रह्म देव राना	सदस्य	९५५	नेपाली कांग्रेस
६	बाबु राम चौधरी	वडा अध्यक्ष	१२०४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
६	आस्पती देवी राज वंशी	महिला सदस्य	११८०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
६	लक्ष्मी देवी सुनार	दलित महिला सदस्य	११९२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
६	रमेश डंगौरा	सदस्य	११७९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
६	चक्र बहादुर रैकाल	सदस्य	११५८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
७	घुम्मन राना	वडा अध्यक्ष	१६००	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
७	आरती कुमारी धामी (बोहरा)	महिला सदस्य	१३६९	नेपाली कांग्रेस
७	कमली देवी वादी	दलित महिला सदस्य	१३२८	नेपाली कांग्रेस
७	बहादुर राना	सदस्य	१५०४	नेपाली कांग्रेस

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
७	जनक राज अवस्थी	सदस्य	१२६३	नेपाली काँग्रेस
८	दिनेश खड्का	वडा अध्यक्ष	६५५	नेपाली काँग्रेस
८	अम्बीका चौधरी	महिला सदस्य	६४२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
८	कृष्णा लोहार	दलित महिला सदस्य	६३४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
८	फुल राम चौधरी	सदस्य	७०४	नेपाली काँग्रेस
८	जय सिंह विष्ट	सदस्य	६११	नेपाली काँग्रेस
९	कैलाश वहादुर बलायर	वडा अध्यक्ष	१२२१	नेपाली काँग्रेस
९	कालीका कुमारी चौधरी	महिला सदस्य	१२५८	नेपाली काँग्रेस
९	सलीता देवी वि.क.	दलित महिला सदस्य	१२२०	नेपाली काँग्रेस
९	हरि प्रसाद राना	सदस्य	१२२२	नेपाली काँग्रेस
९	मोली राना थारु	सदस्य	११९४	नेपाली काँग्रेस

स्रोत: जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, कञ्चनपुर ।

५. महाकाली नगरपालिका

५.१ भौगोलिक अवस्थिति

दोधारा-चाँदनी नगरपालिकाको नामले चिनिने नेपाल भारतबीच सीमा नदीको रूपमा बग्ने महाकाली नदी पारी अवस्थित नगरपालिका हो । दोधारा-चाँदनी नगरपालिका गठन हुनु अघि चाँदनी र दोधारा गरी दुई वटा गाउँ विकास समितिहरू अस्तित्वमा थिए । कञ्चनपुर जिल्लाको पश्चिमी सीमानामा रहेको यो नगरलाई महाकाली नदीले जिल्ला सदरमुकाम समेत रहेको भिमदत्त नगरपालिकासँग छुट्टयाएको छ । यो नगरपालिकाको भू-क्षेत्र २८°४९' डिग्री देखि २८°५९' उत्तरी अक्षांस तथा ८०°६' देखि ८०°२३' डिग्री पूर्वी देशान्तरसम्म फैलिएको छ । समुद्र सतहबाट १९० मिटरदेखि २४१ मिटर उचाईसम्म रहेको छ । जिल्ला सदरमुकामबाट केवल १० कि.मि. को दूरीमा सीमाना आरम्भ हुने यो नगरपालिकाको क्षेत्रफल ५६.८४ वर्ग कि.मी. छ । हाल यस नगरमा १० वटा वडाहरू रहेका छन् । यस क्षेत्रमा धेरै

जातजाती, धर्म, वर्णका मानिसहरूको मिश्रित बसोवास रहेको छ । यसको पूर्वमा भिमदत्त नगरपालिका र शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुन्ज रहेका छन् भने अन्य सबै दिशामा मित्रराष्ट्र भारत रहेको छ ।

तालिका ५.१ दोधारा चाँदनी नगरपालिकामा वडा अनुसार मतदाता

क्र स	नगरपालिका	वडा न	जनसंख्या	मतदाता संख्या	क्षेत्रफल वर्ग कि मी
१	दोधारा चाँदनी नगरपालिका	१	५११८	३०४५	५६.८४
२	दोधारा चाँदनी नगरपालिका	२	४१७४	२५७९	
३	दोधारा चाँदनी नगरपालिका	३	५०५४	२८८४	
४	दोधारा चाँदनी नगरपालिका	४	४७१८	३०५३	
५	दोधारा चाँदनी नगरपालिका	५	२५३०	१७२५	
६	दोधारा चाँदनी नगरपालिका	६	३९७३	२४७४	
७	दोधारा चाँदनी नगरपालिका	७	५७४९	३६१२	
८	दोधारा चाँदनी नगरपालिका	८	३५५९	२३४३	
९	दोधारा चाँदनी नगरपालिका	९	३९८५	२२९६	
१०	दोधारा चाँदनी नगरपालिका	१०	४११४	२८०१	
जम्मा			४२९७४	२६८१२	

५.२ हावापानी

यस नगरपालिका क्षेत्रको हावापानी पनि समग्र कञ्चनपुर जिल्लाको जस्तै उष्ण र उपोष्ण प्रकारको छ । वार्षिक सरदर १६०० मि.मि. को हाराहारीमा वर्षा हुने गरेको यस क्षेत्रको अधिकतम तापक्रम गर्मी याममा ४५ डिग्री सेल्सियससम्म पुग्ने गर्दछ भने जाडो याममा न्युनतम तापक्रम ५ डिग्री सेल्सियससम्म झर्ने गर्दछ ।

५.३ राजनीतिक अवस्थिति

प्रशासनिक विभाजनका सन्दर्भमा कञ्चनपुर जिल्लाको यस नगरपालिकालाई हाल १० वटा वडाहरूमा विभाजन गरिएको छ । संसदीय निर्वाचन क्षेत्र नं ३ मा पर्ने यो नगर रहेको क्षेत्र साविकको इलाका नं ७ अन्तर्गत पर्दथ्यो ।

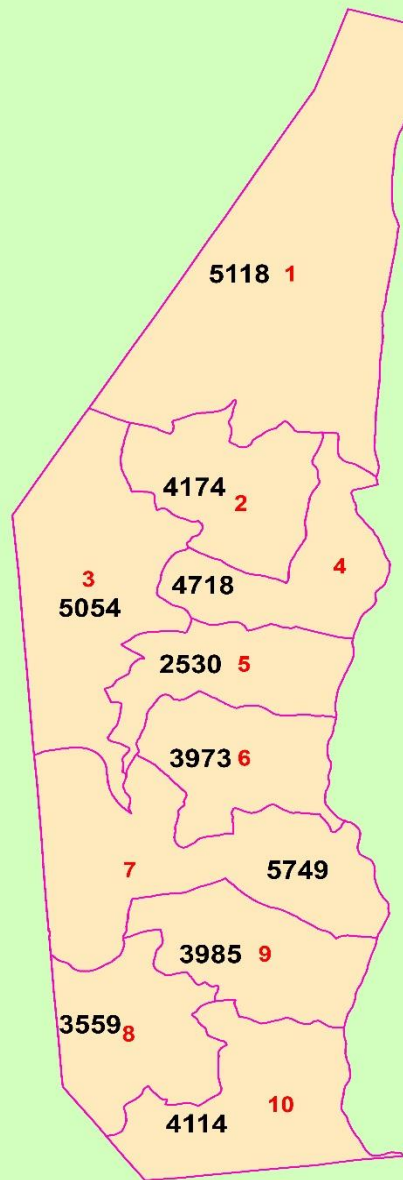
५.४ सांस्कृतिक अवस्था र चाडपर्वहरू

यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र विविधतायुक्त बसोबास रहेकाले धर्म, संस्कृति र चाडपर्वमा समेत निकै विविधता पाउन सकिन्छ । आदिवासी जनजाति, थारू समुदाय र पहाडबाट बसाइसराई गरी आएको समुदायको मिश्रित बसोबास रहेको यस क्षेत्रका वासिन्दाले कार्तिक पूर्णिमा, ताजिया, दशैं, तिहार, माघी, तीज, गौरा पर्व, जनै पूर्णिमा, बुद्ध जयन्ती, तमु ल्होसार, क्रिसमस डे, अतवारी, रामनवमी आदि चाडपर्वहरू मनाउने गर्दछन् ।

५.५ उपलब्ध सेवा तथा सुविधा

महाकाली नगरपालिकामा स्थानीय सरकारको रूपमा नगरपालिका कार्यालय, स्वास्थ्यचौकी तथा विभिन्न तहका अध्यापन हुने सामुदायिक विद्यालय र क्याम्पसहरू रहेका छन् । यसका साथै सहकारी संस्थाहरू, लक्षित वर्ग सञ्जाल, सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, स्थानीय युवा क्लब, आमा समूह, बचत तथा स्वावलम्बन समूहहरू मौजुदा छन् । यसका साथै यस नगरपालिकामा सुशासन, स्थानीय शासन, सामाजिक मेलमिलाप लगायतका विभिन्न विषयगत क्षेत्रमा गैरसरकारी संघ संस्थाहरूले काम गरिरहेको पाइन्छ । यहाँका नागरिकहरूले नेपाल विद्युत प्राधिकरणको केन्द्रीय प्रसारणबाट विद्युत सेवा प्राप्त गरिरहेका छन् । इन्टरनेटसेवाको सुविधा ५२ प्रतिशत परिवारमा पहुँच रहेको तथा यस नगरपालिकाका अधिकांश नागरिकहरूमा मोबाइलको प्रयोगमा वृद्धि भएको पाइन्छ । सडक सञ्जालीकरणको हकमा नगर क्षेत्रभित्र पक्की सडकसहित कच्ची र ग्राबेल सडकको निर्माण भएको छ । एशियाकै तेस्रो लामो झोलुङ्ग पुल सदरमुकामसँग जोडेको यो नगर क्षेत्र पछिल्ला दिनहरूमा पर्यटकीय दृष्टिकोणले समेत महत्वपूर्ण मानिन्छ ।

दोधारा चाँदनी नगरपालिकाको वार्ड अनुसार जनसंख्या २०७८

0 1 2 4 Kilometers

५.६ आधारभूत तथ्याङ्क/सूचकहरू

तालिका ५.२: आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क/सूचकहरू

क्षेत्रफल	वर्ग कि मि	५६.८४	५६.८४
कुल जनसंख्या	संख्या/ प्रतिशत	३९२५३	४२९७९
पुरुष	संख्या/ प्रतिशत	१८१३०(४६.१९%)	१८९२८
महिला	संख्या/ प्रतिशत	२११२३(५३.८१%)	२४०४६
लैंगिक अनुपात	अनुपात	८५.८३	७८.७२
जनसंख्या वृद्धिदर	प्रतिशत	१.०३	०.८७
जिल्लाको जनसंख्यामा नगरपालिकाको अंश	प्रतिशत	८.७५	८.३६
जनसंख्या दोब्बर हुन् लाग्ने अबधि	वर्ष	६८	८०
परिवार संख्या	संख्या	७३९२	९६१०
परिवारका औषत सदस्यसंख्या	जना प्रति परिवार	५.३१	४.४७
जनघनत्व	जना प्रतिवर्ग कि मि	६९१	७५६
कम्तिमा एक सदस्य अनुपस्थित रहेको परिवार	संख्या/ प्रतिशत	२९८६(४०.४%)	४७२७(४९.१९%)
आश्रित अनुपात	अनुपात	८५.६४	६९.३२
बाल आश्रित अनुपात (Child Dependency Ratio)	अनुपात	७२.४६	५३.८९
वृद्ध आश्रित अनुपात(Old-Age Dependency Ratio)	अनुपात	१३.१८	१५.४३

तालिका ५.३: महाकाली न.पा. को वडा अनुसारको जनसंख्या र परिवार

वडा नं.	घरपरिवार	पुरुष	महिला	जम्मा	वार्षिक जनसंख्या ब्रिदीदर	लैंगिक अनुपात	औषत परिवार संख्या
१	१०७८	२३३३	२७८५	५११८	१.१२	८३.७७	४.७५
२	९३५	१८७६	२२९८	४१७४	०.७३	८१.६४	४.४६
३	१२००	२१३१	२९२३	५०५४	१.०३	७२.९	४.२१
४	१०९१	२१३६	२५८२	४७१८	१.२७	८२.७३	४.३२
५	५७१	११३३	१३९७	२५३०	०.६३	८१.१	४.४३
६	८८०	१७१२	२२६१	३९७३	०.९६	७५.७२	४.५१
७	१२९०	२४६९	३२८०	५७४९	१.१८	७५.२७	४.४६
८	७७१	१६०३	१९५६	३५५९	१.०५	८१.९५	४.६२
९	८८३	१७६६	२२१९	३९८५	१.१३	७९.५९	४.५१
१०	९११	१७६९	२३४५	४११४	-०.२६	७५.४४	४.५२
जम्मा	९६१०	१८९२८	२४०४६	४२९७४	०.८७	७८.७२	४.४७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ५.४ : वार्षिक उमेर अनुसार जनसंख्या

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
१ वर्ष मुनि	४८१	४३५	९१६	५०	३१६	४३२	७४८
१	४३३	३५०	७८३	५१	१२५	१२८	२५३

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
२	४२६	३८८	८१४	५२	२०४	२२०	४२४
३	३९८	३९५	७९३	५३	१४४	१४२	२८६
४	४६३	४००	८६३	५४	१३७	१३३	२७०
५	४९६	४०७	९०३	५५	२४२	२८८	५३०
६	४५७	४२६	८८३	५६	१३५	१६३	२९८
७	४०६	४४७	८५३	५७	८९	७९	१६८
८	४९५	४६६	९६१	५८	१६०	१६३	३२३
९	४२५	४२०	८४५	५९	९४	९०	१८४
१०	५३७	४८९	१०२६	६०	२१५	३१०	५२५
११	४३७	४३८	८७५	६१	१११	९१	२०२
१२	५४९	५४७	१०९६	६२	१४१	११८	२५९
१३	५०२	५०५	१००७	६३	८४	१०८	१९२
१४	५१४	५४७	१०६१	६४	७६	९३	१६९
१५	४८१	५४७	१०२८	६५	१४२	१८३	३२५
१६	४४३	५०८	९५१	६६	७५	६७	१४२

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
१७	३८९	४७२	८६१	६७	६२	६६	१२८
१८	४५१	५९२	१०४३	६८	९१	८३	१७४
१९	३०७	४६६	७७३	६९	८१	६१	१४२
२०	३३७	६५२	९८९	७०	१३८	२४४	३८२
२१	२४६	५०९	७५५	७१	६०	५८	११८
२२	२८४	५८८	८७२	७२	६८	१०८	१७६
२३	२३२	४९३	७२५	७३	५४	५७	१११
२४	२५८	५०२	७६०	७४	३५	५२	८७
२५	२४७	५४१	७८८	७५	८०	९८	१७८
२६	२४९	४६२	७११	७६	३९	३७	७६
२७	१९८	३३५	५३३	७७	३८	३२	७०
२८	२७०	४६१	७३१	७८	४१	४०	८१
२९	२०१	३६७	५६८	७९	१९	१४	३३
३०	२६६	५१०	७७६	८०	४७	५५	१०२
३१	१६७	२४२	४०९	८१	९	१२	२१

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
३२	२२१	३९०	६११	८२	२१	१७	३८
३३	१६१	३०२	४६३	८३	१५	१२	२७
३४	२०७	२६१	४६८	८४	१७	१४	३१
३५	२७४	५०२	७७६	८५	१४	१७	३१
३६	१९४	३०८	५०२	८६	९	५	१४
३७	१५६	२१९	३७५	८७	४	३	७
३८	२२६	३४०	५६६	८८	७	४	११
३९	१५९	२५८	४१७	८९	३	५	८
४०	३४९	५८४	९३३	९०	११	१२	२३
४१	१२१	१८३	३०४	९१	०	१	१
४२	२२०	३११	५३१	९२	१	२	३
४३	१६७	२१४	३८१	९३	४	३	७
४४	१४०	१७४	३१४	९४	२	३	५
४५	२७०	४१२	६८२	९५	१	५	६
४६	१६५	२१६	३८१	९६	१	०	१

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
४७	११५	१४४	२५९	९७	०	०	०
४८	१५९	२४१	४००	९८	०	२	२
४९	११५	१४४	२५९	९९	०	०	०
				१००+	२	६	८
जम्मा					१८९२८	२४०४६	४२९७४

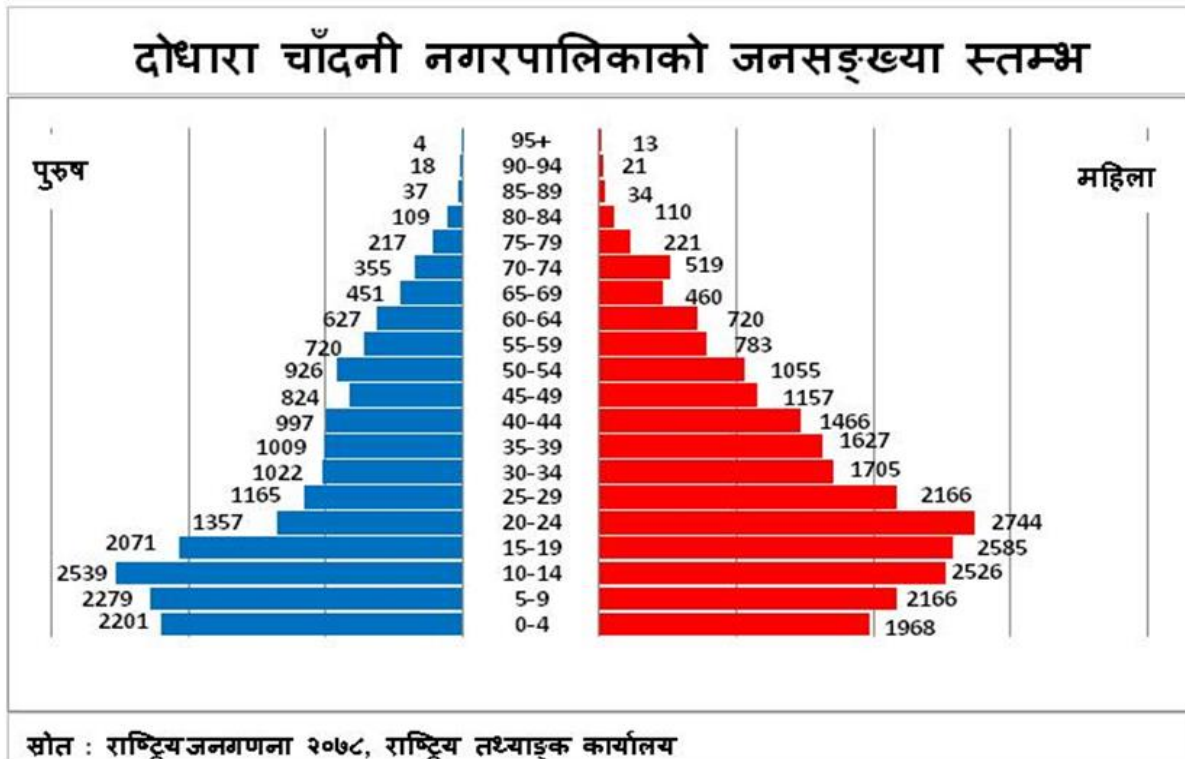
तालिका ५.५ : उमेर समूह अनुसारको जनसंख्या र परिवार

वडा नं.	उमेर समूह											
	०-१४				१५-५९				६०+			
	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत
१	८१६	७७५	१५९१	३१.०९	१२८३	१७३५	३०१८	५८.९७	२३४	२७५	५०९	९.९५
२	६२९	५५७	११८६	२८.४१	१०४७	१५००	२५४७	६१.०२	२००	२४१	४४१	१०.५७
३	९५५	८५६	१८११	३५.८३	९७१	१८२९	२८००	५५.४०	२०५	२३८	४४३	८.७७
४	७७५	७५०	१५२५	३२.३२	११६७	१६००	२७६७	५८.६५	१९४	२३२	४२६	९.०३
५	३८०	३४४	७२४	२८.६२	६३३	९३६	१५६९	६२.०२	१२०	११७	२३७	९.३७
६	६२६	६०४	१२३०	३०.९६	९३२	१४६७	२३९९	६०.३८	१५४	१९०	३४४	८.६६
७	९५७	९२५	१८८२	३२.७४	१२९७	२०९८	३३९५	५९.०५	२१५	२५७	४७२	८.२१
८	५६५	५३२	१०९७	३०.८२	८९०	१२६२	२१५२	६०.४७	१४८	१६२	३१०	८.७१
९	६१५	६२८	१२४३	३१.१९	९७१	१३९८	२३६९	५९.४५	१८०	१९३	३७३	९.३६

वडा नं.	उमेर समुह											
	०-१४				१५-५९				६०+			
	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत
१०	७०१	६८९	१३९०	३३.७९	९००	१४६३	२३६३	५७.४४	१६८	१९३	३६१	८.७७
जम्मा	७०१९	६६६०	१३६७९	३१.८३	१००९१	१५२८८	२५३७९	५९.०६	१८१८	२०९८	३९१६	९.११

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

चित्र ५.१: जनसंख्या स्तम्भ

तालिका ५.६ : उमेर समूह अनुसार प्रक्षेपित (Projected) जनसङ्ख्या

उमेर समूह	उमेर अनुसार प्रक्षेपित जनसंख्या				
	२०७८	२०७९	२०८०	२०८१	२०८२
०-४	४१६९	४२०५	४२४२	४२७९	४३१६

उमेर समूह	उमेर अनुसार प्रक्षेपित जनसंख्या				
	२०७८	२०७९	२०८०	२०८१	२०८२
५-९वर्ष	४४४५	४४८४	४५२३	४५६२	४६०२
१०-१४ वर्ष	५०६५	५१०९	५१५४	५१९९	५२४४
१५-१९	४६५६	४६९७	४७३८	४७७९	४८२१
२०-२४	४१०१	४१३७	४१७३	४२०९	४२४६
२५-२९	३३३१	३३६०	३३८९	३४१९	३४४९
३०-३४	२७२७	२७५१	२७७५	२७९९	२८२३
३५-३९	२६३६	२६५९	२६८२	२७०६	२७२९
४०-४४	२४६३	२४८५	२५०६	२५२८	२५५०
४५-४९	१९८१	१९९८	२०१६	२०३३	२०५१
५०-५४	१९८१	१९९८	२०१६	२०३३	२०५१
५५-५९	१५०३	१५१६	१५२९	१५४३	१५५६
६०-६४	१३४७	१३५९	१३७१	१३८३	१३९५
६५-६९	९११	९१९	९२७	९३५	९४३
७०-७४	८७४	८८२	८८९	८९७	९०५
७५-७९	४३८	४४२	४४६	४५०	४५३
८०+	३४६	३४९	३५२	३५५	३५८
जम्मा	४२९७४	४३३४९	४३७२८	४४१०९	४४४९४

तालिका ५.७: महाकाली न.पा.को पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसारको जनसांख्यिक विवरण

उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा
१० वर्ष मुनि	५	७४	७९
१०-१४ वर्ष	२२४	१९६५	२१८९
१५-१७ वर्ष	१०८९	५२५५	६३४४
१८-२० वर्ष	३१०१	४९९८	८०९९
२१-२४ वर्ष	२५१७	१४०२	३९१९
२५-२९ वर्ष	१३६८	३७७	१७४५
३०-३४ वर्ष	२५८	४४	३०२
३५-३९ वर्ष	६९	१८	८७
४०-४४ वर्ष	१८	३	२१
४५-४९ वर्ष	५	१	६
५०+ वर्ष	२	१	३
नखुलेको	४	२१	२५
जम्मा	८६६०	१४१५९	२२८१९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ५.८: महाकाली नगरपालिकाको जातजातिको विवरण

क्र.स.	जातजाति	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	क्षेत्री	१५५२३	३६.१२	६८९८	८६२५
२	विश्वकर्मा	१००७४	२३.४४	४३६४	५७१०
३	ब्राह्मण - पहाड	४५०८	१०.४९	२०५९	२४४९

क्र.स.	जातजाति	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
४	मगर	३६८८	८.५८	१५९२	२०९६
५	ठकुरी	३१६६	७.३७	१४०६	१७६०
६	परियार	२३५७	५.४८	१००८	१३४९
७	मिजार	७७४	१.८०	३४२	४३२
८	सन्यासी/दशनामी	७५०	१.७५	३२९	४२१
९	गुरुड	६९५	१.६२	२९८	३९७
१०	लोहार	६६७	१.५५	२९६	३७१
११	सोनार	१७३	०.४०	६२	१११
१२	नेवा : (नेवार)	१२८	०.३०	५७	७१
१३	धानुक	६७	०.१६	३०	३७
१४	राई	५८	०.१३	२६	३२
१५	ब्राह्मण - तराई	५६	०.१३	२२	३४
१६	बादी	५६	०.१३	२६	३०
१७	कुमाल	५०	०.१२	२३	२७
१८	याक्थुड/लिम्बु	३१	०.०७	११	२०
१९	तामाङ	३०	०.०७	१२	१८
२०	सुनुवार	२०	०.०५	११	९
२१	थारु	१८	०.०४	१३	५
२२	घर्ती/भुजेल	१६	०.०४	८	८
२३	अन्य	३३	०.०८	१५	१८
२४	विदेशी	३६	०.०८	२०	१६
महाकाली नगरपालिकाको जम्मा		४२९७४	१००	१८९२८	२४०४६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ५.९: महाकाली नगरपालिकाको धर्म अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

क्र.स.	धर्म	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	हिन्दु	४२४१९	९८.७१	१८६७८	२३७४१

क्र.स.	धर्म	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
२	बौद्ध	२७५	०.६४	१३५	१४०
३	क्रिश्चियन	२४७	०.५७	१०२	१४५
४	किरात	२३	०.०५	८	१५
५	ईस्लाम	८	०.०२	४	४
६	बहइ	२	०.००	१	१
महाकाली नगरपालिकाको जम्मा		४२९७४	१००	१८९२८	२४०४६

तालिका ५.१०: महाकाली नगरपालिकाको मातृभाषा अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

क्र.स.	मातृभाषा	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	नेपाली	३४०४०	७९.२१	१५४२७	१८६१३
२	बैतडेली	४०१३	९.३४	१५७१	२४४२
३	बाजुरेली	१५२७	३.५५	५५७	९७०
४	बझाङ्गी	१०७१	२.४९	४६२	६०९
५	मगर धुत	६७०	१.५६	२९६	३७४
६	दार्चुलेली	५०१	१.१७	१७८	३२३
७	डोटेली	४३३	१.०१	१७३	२६०
८	दैलेखी	२३९	०.५६	८१	१५८
९	अछामी	२२४	०.५२	७९	१४५
१०	हिन्दी	८५	०.२०	२८	५७
११	गुरुङ	३१	०.०७	१४	१७
१२	नेपालभाषा (नेवारी)	२९	०.०७	१३	१६
१३	मैथिली	२१	०.०५	८	१३
१४	याक्थुङ/लिम्बु	१२	०.०३	४	८
१५	थारु	१०	०.०२	६	४

क्र.स.	मातृभाषा	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१६	तामाङ	१०	०.०२	४	६
१७	अन्य	५८	०.१३	२७	३१
महाकाली नगरपालिकाको जम्मा		४२९७४	१००	१८९२८	२४०४६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ५.११ : महाकाली नगरपालिकाको वडा अनुसार ५ वर्ष वा सो भन्दा वढी उमेरका जनसङ्ख्याको साक्षरता

वडा नं.	२०७८ को साक्षरता दर (प्रतिशत)			२०६८ को साक्षरता दर
	पुरुष	महिला	जम्मा	
१	८८.६६	७१.८७	७९.३५	६८.३७
२	८८.२२	६८.४	७७.१२	६७.५२
३	८५.९५	६८.८५	७५.८५	७१.४
४	८६.३१	६९.३३	७६.९	६८.८८
५	९२.०८	७७.४८	८३.८४	७४.३९
६	९०.५	७६.६३	८२.४९	७७.४६
७	८७.३	७५.६२	८०.५१	७४.
८	८६.४२	७५.४२	८०.३२	७३.०३
९	८७.५५	७४.४७	८०.२	७०.६३
१०	८७.१	७२.२	७८.४१	६३.६२
जम्मा	८७.८	७२.७५	७९.२४	७०.७१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

५.७ पारिवारिक सूचकहरू

तालिका ५.१२ : महाकाली न.पा.मा बसोबास गरिरहेको घरको स्वामित्वको आधारमा परिवार

वडा नं.	आफ्नै (%)	भाडामा (%)	संस्थागत (%)	अन्य (%)	जम्मा परिवार
१	९८.०५	१.११	०.०९	०.७४	१०७८
२	९९.४७	०.३२	०.०	०.२१	९३५
३	९९.५	०.२५	०.०	०.२५	१२००
४	९७.०७	२.४७	०.०९	०.३७	१०९१
५	९८.२५	१.४	०.१८	०.१८	५७१
६	९७.३९	०.९१	०.२३	१.४८	८८०
७	९८.७६	१.१६	०.०८	०.०	१२९०
८	९९.७४	०.१३	०.०	०.१३	७७१
९	९६.९४	०.४५	२.४९	०.११	८८३
१०	९९.६७	०.३३	०.०	०.०	९११
जम्मा	९८.४९	०.८७	०.२९	०.३४	९६१०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ५.१३ : महाकाली नगरपालिकामा खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)									
	धारा पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा पाइप घरपरिसर बाहिर)	ट्युबवेल /हातेपम्प	ढाकिएको इनार/कुवा	नढाकिएको इनार/कुवा	मूलधारा	नदि/खोला	जार/बोतल	अन्य	
१	२.०४	०.७४	९६.८५	०.०	०.१९	०.०९	०.०	०.०	०.०९	
२	०.८६	१.१८	९७.४३	०.०	०.११	०.०	०.११	०.०	०.३२	
३	०.७५	२०.२५	७८.५	०.०	०.२५	०.०	०.०	०.०	०.२५	
४	०.९२	०.२७	९८.०८	०.१८	०.२७	०.०	०.०	०.०९	०.१८	
५	१.७५	१.०५	९६.६७	०.०	०.१८	०.०	०.०	०.०	०.३५	
६	२.६१	२१.३६	७५.९१	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.११	
७	०.५४	१.७१	९७.३६	०.०८	०.१६	०.१६	०.०	०.०	०.०	
८	०.६५	०.२६	९८.५७	०.०	०.१३	०.०	०.०	०.०	०.३९	
९	१.७०	०.५७	९६.०४	०.०	०.९१	०.०	०.०	०.०	०.७९	
१०	०.५५	०.५५	९८.३५	०.११	०.३३	०.११	०.०	०.०	०.०	
जम्मा	१.१९	५.१३	९३.१०	०.०४	०.२५	०.०४	०.०१	०.०१	०.२३	

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ५.१४ : शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)					
	प्लस भएको (सार्वजनिक ढलमा जोडिएको)	प्लस भएको (सेप्टिक ट्यांकमा जोडिएको)	साधारण शौचालय	सार्वजनिक शौचालय	शौचालय नभएको	जम्मा
१	७.९८	५६.९६	२३.८४	०.१९	११.०४	१०७८
२	१३.०५	७६.२६	५.९९	०.००	४.७१	९३५
३	०.१७	४३.२५	४२.५८	०.३३	१३.६७	१२००
४	०.३७	६३.२४	३२.५४	०.१८	३.६७	१०९१
५	९.२८	७३.५६	१३.१३	०.००	४.०३	५७१
६	०.६८	५३.१८	३७.५०	०.२३	८.४१	८८०
७	०.९३	५०.५४	४२.२५	०.००	६.२८	१२९०
८	०.२६	५५.६४	३४.६३	०.००	९.४७	७७१
९	२.०४	६२.४०	३०.४६	१.१३	३.९६	८८३
१०	०.४४	६९.९२	२३.१६	०.००	६.४८	९११
जम्मा	३.२२	५९.२४	२९.९३	०.२१	७.४१	९६१०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ५.१५ : महाकाली न.पा.मा खाना पकाउन र वत्ती बल्नको लागि इन्धन प्रयोग गर्ने परिवार

वडा नं.	वत्ती बालनको लागि (प्रतिशत)					खाना पकाउनको लागि (प्रतिशत)						
	बिजुली	सौर्य उर्जा/सोलार	मट्टीतेल	बायोग्याँस	अन्य	काठ/दाउरा	एल.पी. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/गोरहा	बायोग्याँस	मट्टीतेल	अन्य
१	९७.६८	०.०९	१.०	०.०	१.३	७१.६१	१९.९४	०.१९	०.०	८.२६	०.०	०.०
२	९८.२९	०.११	०.४३	०.०	१.१८	३९.५७	३१.८७	०.४३	०.११	२८.०२	०.०	०.०
३	९४.१७	१.५८	१.०	०.०८	३.३३	६३.४२	२३.५	०.२५	०.०	१२.८३	०.०	०.०
४	९८.७२	०.०९	०.३७	०.०	०.८२	६२.९७	२२.८२	०.१८	०.०	१४.०२	०.०	०.०
५	९८.९५	०.१८	०.०	०.०	०.५३	३६.०८	३०.१२	०.०	०.०	३३.२७	१.०	०.०
६	९७.३९	१.०२	०.४५	०.०	१.१४	५०.८	४१.०२	०.११	०.०	७.९५	०.०	०.०
७	९८.४५	०.३१	१.०	०.०	०.३९	६४.४२	२७.७५	१.०९	०.०	६.७४	०.०	०.०
८	९८.५७	०.६५	०.६५	०.१३	०.०	२९.१८	४५.५३	०.३९	०.०	२४.९	०.०	०.०
९	९७.५१	०.११	०.७९	०.०	१.५९	४३.८३	२४.४६	०.३४	०.०	३१.३७	०.०	०.०
१०	९५.५	१.१	०.२२	०.०	३.१८	४५.३३	४१.४९	०.३३	०.०	१२.८४	०.०	०.०
जम्मा	९७.४२	०.५४	०.६१	०.०२	१.४०	५३.०६	२९.९७	०.३६	०.०१	१६.५६	०.०३	०.०१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

५.८ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू
तालिका ५.१६ : महाकाली नगरपालिकामा स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
	किशोर कुमार लिम्बु	प्रमुख	७१०४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	गंगा देवी जोशी	उपप्रमुख	६३६५	नेपाली काँग्रेस

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
१	विक्रम चन्द	वडा अध्यक्ष	८०६	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
१	मानमती कु भट्ट	महिला सदस्य	६२६	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
१	विन्दु मोर	दलित महिला सदस्य	५८१	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
१	लोकेन्द्र चन्द	सदस्य	५७१	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
१	कृष्ण दत्त भट्ट	सदस्य	५६८	नेपाली काँग्रेस
२	पदम सिंह रावल	वडा अध्यक्ष	६३१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
२	मनकला खनाल	महिला सदस्य	५९७	नेपाली काँग्रेस
२	द्रोपती सुनार	दलित महिला सदस्य	६१४	नेपाली काँग्रेस
२	महाबिर सिंह धामी	सदस्य	५७३	नेपाली काँग्रेस
२	कमान सिंह धामी	सदस्य	५१५	नेपाली काँग्रेस
३	हरी सिंह धनाडी	वडा अध्यक्ष	६०७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
३	लक्ष्मी राना क्षेत्री	महिला सदस्य	६२८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
३	राधा सुनार	दलित महिला सदस्य	६२२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
३	हर्क मान श्रेष्ठ	सदस्य	६४९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
३	दिपक सिंह महता	सदस्य	५९२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
४	भक्त बहादुर सुनार	वडा अध्यक्ष	७८४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
४	हिरमा चन्द	महिला सदस्य	६११	नेपाली काँग्रेस
४	सरस्वति देवी लुहार	दलित महिला सदस्य	६०८	नेपाली काँग्रेस
४	गगन बहादुर सिंह	सदस्य	५८३	नेपाली काँग्रेस

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
४	पदम राज भट्ट	सदस्य	५६९	नेपाली काँग्रेस
५	केशव बहादुर खत्री	वडा अध्यक्ष	४९८	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
५	सिता देवी विष्ट	महिला सदस्य	४५२	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
५	पार्वती सुनार	दलित महिला सदस्य	४३५	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
५	मनोज सिंह भण्डारी	सदस्य	४६२	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
५	दिनेश थापा मगर	सदस्य	४२२	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
६	ओम बहादुर वस्नेत	वडा अध्यक्ष	८७४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
६	सपना राना	महिला सदस्य	८३१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
६	चादनी कुमारी सुनार	दलित महिला सदस्य	८२१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
६	टोप बहादुर शाही	सदस्य	८१७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
६	गणेश बहादुर मगर	सदस्य	८००	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
७	ज्ञानेन्द्र बहादुर बहेकक्षेत्री	वडा अध्यक्ष	७६९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
७	कमला देवी उपाध्याय	महिला सदस्य	७९२	नेपाली काँग्रेस
७	देविसरा सुनार	दलित महिला सदस्य	७९२	नेपाली काँग्रेस
७	संदीप कुमार उपाध्याय	सदस्य	७५५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
७	आयत बहादुर क्षेत्री	सदस्य	७५०	नेपाली काँग्रेस
८	ओम प्रकाश रोकाया	वडा अध्यक्ष	७१२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
८	चन्द्रावती थापा	महिला सदस्य	६९९	नेपाली काँग्रेस
८	चन्द्रकला देवी सुनार	दलित महिला सदस्य	६९०	नेपाली काँग्रेस

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
८	भरत नेपाली	सदस्य	७०८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
८	सागर सुनार	सदस्य	६४०	नेपाली काँग्रेस
९	गोपीलाल कंडेल	वडा अध्यक्ष	६८८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
९	मिना धामी	महिला सदस्य	६९९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
९	मैना देवी सुनार	दलित महिला सदस्य	६५४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
९	बल बहादुर खडका	सदस्य	६६३	नेपाली काँग्रेस
९	बल बहादुर रावत	सदस्य	६५२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
१०	चन्द्र बहादुर सिंह	वडा अध्यक्ष	९०९	नेपाली काँग्रेस
१०	पिडकी रावत	महिला सदस्य	८६१	नेपाली काँग्रेस
१०	बबली सुनार	दलित महिला सदस्य	८५२	नेपाली काँग्रेस
१०	माहाविर रोकया	सदस्य	८५३	नेपाली काँग्रेस
१०	धन बहादुर थापा	सदस्य	८३३	नेपाली काँग्रेस

श्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय कंचनपुर.

६. पुनर्वास नगरपालिका

६.१ भौगोलिक अवस्थिति

कञ्चनपुर जिल्लाको दक्षिण-पूर्वी भेगमा अवस्थित पुनर्वास नगरपालिका साविकका परासन, त्रिभुवनवस्ती र कालिका गरी तीन वटा गा.वि.स. गाभिएर बनेको छ । नेपाल सरकारको २०७१/१/२५ को निर्णयबाट यो नगरपालिकाको गठन भएको हो । जिल्ला सदरमुकामदेखि २२ कोष टाढा सुदूर दक्षिणमा रहेको नगरपालिकाले आफ्नो ऐतिहासिक भौगोलिक, राजनैतिक, सामाजिक र धार्मिक महत्व बोकेको छ । वि.स. २०२८ सालमा तत्कालिन नेपाल पुर्नवास कम्पनीद्वारा व्यवस्थित रूपले बसोबास गराएको हुदा सोही समयदेखि नै यस क्षेत्रलाई पुनर्वास क्षेत्र भनिएको हो । यस क्षेत्रमा नेपाल पुनर्वास कम्पनीद्वारा वस्ती विकास

गरी बसोबास गराउनु पूर्व अधिकांस आदिवासी राना थारूहरू नदि किनारमा बसोबास गर्ने गरेको स्थानीय जानकारहरू बताउँछन् । वि.स. २०२४ सालमा विचफाँटाबाट बसोबास शुरू भई वि.स. २०२८ सालमा पुनर्वास कम्पनीद्वारा रामवस्ती, त्रिभुवनवस्ती, भानुवस्ती, मोतिवस्ती, अरनिकोवस्ती, सीतावस्ती, जनकवस्ती विकास गरी बसोबास गराईएको थियो । त्यस बेला प्रत्येक पुनर्वासीलाई कम्तिमा चार कठ्ठा र बढिमा तीन विगाहसम्म जमिन उपलब्ध गराइएको थियो । यो नगरपालिकाको भू-क्षेत्र २८°३३' डिग्री देखि २८°४२' उत्तरी अक्षांस तथा ८०°३२' देखि ८०°२५' डिग्री पूर्वी देशान्तरसम्म फैलिएको छ । समुद्र सतहबाट १८० मिटरदेखि २२४ मिटर उचाईसम्म रहेको छ यस नगरपालिकाको पूर्वमा भारतको दुधवा नेशनल पार्क, पश्चिममा बेलौरी नगरपालिका, उत्तरमा लालझाडी गाउँपालिका र दक्षिणमा भारतको दुधवा नेशनल पार्क रहेका छन् । फैलिएको यस नगरको क्षेत्रफल १०३.७१ व.कि.मि. रहेको छ ।

तालिका ६.१ पुनर्वास नगरपालिकामा वडा अनुसार मतदाता

क्र स	नगरपालिका	वडा न	जनसंख्या	मतदाता संख्या	क्षेत्रफल वर्ग कि मी
१	पुनर्वास नगरपालिका	१	७६२३	४३२१	१०३.७१
२	पुनर्वास नगरपालिका	२	६६४३	४०५२	
३	पुनर्वास नगरपालिका	३	२३३८	१३७३	
४	पुनर्वास नगरपालिका	४	४४३९	२६७५	
५	पुनर्वास नगरपालिका	५	७०४८	४३८५	
६	पुनर्वास नगरपालिका	६	५४८४	३३३५	
७	पुनर्वास नगरपालिका	७	३३०४	२०५८	
८	पुनर्वास नगरपालिका	८	४९२३	२९१९	
९	पुनर्वास नगरपालिका	९	७२८९	४२१२	
१०	पुनर्वास नगरपालिका	१०	६५२७	३१४२	
११	पुनर्वास नगरपालिका	११	६१३०	३१८१	

क्र स	नगरपालिका	वडा न	जनसंख्या	मतदाता संख्या	क्षेत्रफल वर्ग कि मी
जम्मा			६१७४८	३५६५३	

६.२ हावापानी

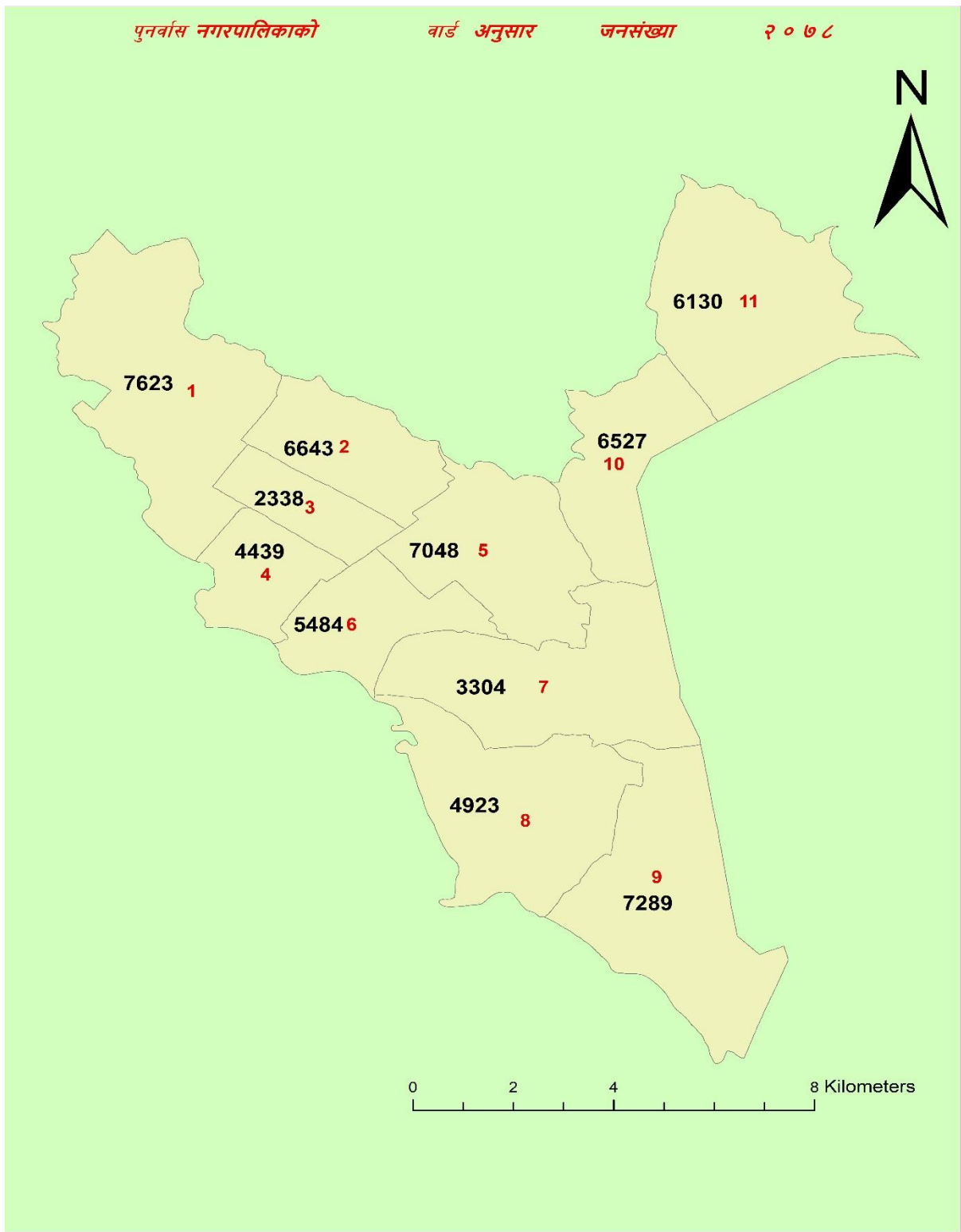
उष्णप्रदेशीय हावापानी पाइने यस नगरमा वैशाख /जेष्ठ महिनामा अधिकतम तापक्रम ४५ डिग्री सेल्सियससम्म पुग्छ भने पुषः माघ महिनामा न्यूनतम तापक्रम २.६ डिग्री सेल्सियससम्म झर्दछ । यस नगर क्षेत्रमा साउन-भदौ महिनामा अधिक वर्षा हुने गर्दछ ।

६.३ राजनीतिक अवस्थिति

कुल ११ वटा वडाहरूमा विभक्त यो नगरपालिका राजनैतिक विभाजन अनुसार कञ्चनपुर जिल्लाको संसदीय निर्वाचन क्षेत्र नं १ मा पर्दछ । साविकमा परासन, त्रिभुवनवस्ती र कालिका गा.वि.स.मा विभक्त यो नगरपालिका तत्कालिन इलाका नं. २ र ३ गरी दुईतर्फ विभाजित थियो ।

६.४ नदी र ताल

दोदा नदी र कुर्सानाला यहाँका मुख्य नदी/खोला हुन् भने प्याराताल, गंगालाल ताल, नैनीताल, चुरेनी ताल, काक्री ताल, रातो ताल र आवताल जस्ता तालतलैयाहरू यस नगरका जलसम्पदाको रूपमा मौजुदा छन् ।

६.५ वन जंगल

पुनर्वास नगरपालिका क्षेत्रमा सामुदायिक तथा सरकारी वनको क्षेत्र पनि उल्लेख्य मात्रामा रहेको छ । यहाँको ग्रीन बेल्ट लगायत तल उल्लिखित सामुदायिक वनहरू प्रमुख मानिन्छन् ।

१. श्री जनजागरण सामुदायिक वन
२. लालझाडी सामुदायिक वन
३. हिमचुली सामुदायिक वन
४. शिवहरी सामुदायिक वन
५. नमूना सामुदायिक वन
६. शिव हरियाली सामुदायिक वन
७. महिला सामुदायिक वन
८. कोकिल सामुदायिक वन

६.६ प्रमुख धार्मिक सम्पदाहरू

शिव मन्दिर, कालिका मन्दिर, चर्च, गुम्वा, भिमसेन स्थान, राधाकृष्ण मन्दिर, कालेश्वर मन्दिर तथा कोटी होम आदि यस नगरपालिकाका प्रमुख धार्मिक सम्पदाहरू हुन् ।

६.७ प्रमुख चाडपर्व तथा जात्राहरू

दशैं, तिहार, मकर सक्रान्ती, तिज, जनै पूर्णिमा, होली, इद, क्रिसमस, गौरा, लहोसार, देउडा, आदी चाडपर्वहरू यस नगरपालिकाका वासिन्दाले मनाउने प्रमुख चाडपर्वहरू हुन् ।

६.८ प्रमुख उद्योगहरू

यस नगर क्षेत्रमा उखु उद्योग, राइसमिल, सिमेन्ट टायल उद्योग, आरा मिल, इट्टा उद्योग, चिनी मिल, चाउमिन उद्योग जस्ता उद्योगहरू सञ्चालनमा रहेका छन् ।

६.९ स्वास्थ्य सुविधा

यस नगरपालिकामा सरकारी तथा निजी क्षेत्रबाट सञ्चालित स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने निकायहरू रहेका छन् । स्वास्थ्य चौकी ३ वटा, सहरी स्वस्थ केन्द्र ५ वटाले सर्वसाधारणलाई स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिरहेका छन् । डाक्टरको दरवन्दी रहेको स्वास्थ्य चौकीमा बर्थिङ सेन्टर समेत सञ्चालित छ ।

६.१० प्रहरी सुरक्षा

प्रहरी सुरक्षातर्फ यस नगर क्षेत्रमा एउटा इलाका प्रहरी कार्यालय र दुईवटा प्रहरी चौकीहरू मौजुदा रहेका छन् ।

६.११ आधारभूत तथ्याङ्क/सूचकहरू

तालिका ६.२ : आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क/सूचकहरू

सूचक	एकाई	मान २०६८	मान २०७८
क्षेत्रफल	वर्ग कि मि	१०३.७१	१०३.७१
कुल जनसंख्या	संख्या/ प्रतिशत	५३६३३	६१७४८
पुरुष	संख्या/ प्रतिशत	२४९०७ (४६.४४%)	२८१५५ (४५.६%)
महिला	संख्या/ प्रतिशत	२८७२६ (५३.५६%)	३३५९३ (५४.४%)
लैंगिक अनुपात	अनुपात	८६.७१	८३.८१
जनसंख्या वृद्धिदर	प्रतिशत	१.४	१.३५
जिल्लाको जनसंख्यामा नगरपालिकाको अंश	प्रतिशत	११.९६	१२.०१
जनसंख्या दोब्बर हुन् लाग्ने अवधि	वर्ष	५०	५२
परिवार संख्या	संख्या	९९०९	१३६२६
परिवारका औषत सदस्यसंख्या	जना प्रति परिवार	४.४१	४.५३

सूचक	एकाई	मान २०६८	मान २०७८
जनघनत्व	जना प्रतिवर्ग कि मि	५१७	५९५
कम्तिमा एक सदस्य अनुपस्थित रहेको परिवार	संख्या/ प्रतिशत	३९००(३९.३६%)	५६६१ (४१.५४%)
आश्रित अनुपात	अनुपात	८६.९४	६६.४
बाल आश्रित अनुपात (Child Dependency Ratio)	अनुपात	७३.४६	५०.९३
वृद्ध आश्रित अनुपात (Old-Age Dependency Ratio)	अनुपात	१३.४८	१५.४७

तालिका ६.३ : पुनर्वास नगरपालिकाको वडा अनुसार जनसङ्ख्या र परिवार सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	घरपरिवार	पुरुष	महिला	जम्मा	बार्षिक जनसंख्या बृद्धिदर	लैंगिक अनुपात	औषत परिवार संख्या
१	१६५९	३५५१	४०७२	७६२३	१.२७	८७.२१	४.५९
२	१४६४	३०६९	३५७४	६६४३	०.३७	८५.८७	४.५४
३	५६७	११०३	१२३५	२३३८	०.२४	८९.३१	४.१२
४	१०३१	१९८२	२४५७	४४३९	२.०६	८०.६७	४.३१
५	१४७८	३१८१	३८६७	७०४८	१.१५	८२.२६	४.७७
६	१३४५	२५१८	२९६६	५४८४	२.४९	८४.९	४.०८
७	६५८	१५४५	१७५९	३३०४	१.४७	८७.८३	५.०२
८	११०७	२२२२	२७०१	४९२३	१.०१	८२.२७	४.४५
९	१६०१	३१३७	४१५२	७२८९	०.२३	७५.५५	४.५५

वडा नं.	घरपरिवार	पुरुष	महिला	जम्मा	बार्षिक जनसंख्या बृद्धिदर	लैंगिक अनुपात	औषत परिवार संख्या
१०	१३५६	३०२१	३५०६	६५२७	३.०८	८६.१७	४.८१
११	१३६०	२८२६	३३०४	६१३०	२.३६	८५.५३	४.५१
जम्मा	१३६२६	२८१५५	३३५९३	६१७४८	१.३५	८३.८१	४.५३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ६.४ : पुनर्वास न.पा.को बार्षिक उमेर अनुसारको जनसंख्या

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
१ वर्ष मुनि	५४७	४८१	१०२८	५०	४९२	६४१	११३३
१	६००	४९२	१०९२	५१	१९३	२२३	४१६
२	६०५	५१६	११२१	५२	२९२	३१३	६०५
३	५६०	४८६	१०४६	५३	१९३	२२१	४१४
४	६२१	५१९	११४०	५४	१६३	२०५	३६८
५	६७१	५५९	१२३०	५५	३१३	३५७	६७०
६	६०१	५७७	११७८	५६	१८७	१८०	३६७
७	६६३	५९०	१२५३	५७	१३४	१३८	२७२
८	७१२	६११	१३२३	५८	२००	२३६	४३६
९	५९७	५६१	११५८	५९	१४१	१३०	२७१
१०	७८४	७३८	१५२२	६०	३३२	४२०	७५२
११	६८०	५५३	१२३३	६१	११७	११९	२३६

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
१२	८२९	७५९	१५८८	६२	१५८	१७५	३३३
१३	७१९	७१६	१४३५	६३	१२३	१२२	२४५
१४	७५९	७९३	१५५२	६४	१०८	१२७	२३५
१५	७८६	७४८	१५३४	६५	२४५	२८२	५२७
१६	७०७	७२८	१४३५	६६	१०२	११४	२१६
१७	५३९	६९२	१२३१	६७	११०	११७	२२७
१८	६७८	८३२	१५१०	६८	१७०	१५१	३२१
१९	५०२	६७१	११७३	६९	१०१	९७	१९८
२०	५५६	८३५	१३९१	७०	२३४	३७१	६०५
२१	४०३	६६१	१०६४	७१	९२	१०६	१९८
२२	४९२	७८६	१२७८	७२	१२७	१३४	२६१
२३	३७७	६५०	१०२७	७३	८०	९३	१७३
२४	४०७	६६१	१०६८	७४	६५	७०	१३५
२५	४०७	७९२	११९९	७५	१०४	१०६	२१०
२६	४०८	६९३	११०१	७६	७८	६८	१४६
२७	३४४	५३९	८८३	७७	६४	५५	११९
२८	४४५	७२२	११६७	७८	५३	६०	११३
२९	२७९	४६०	७३९	७९	२१	१६	३७
३०	४६४	७२२	११८६	८०	५४	६८	१२२

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
३१	२४९	३६५	६१४	८१	१५	२२	३७
३२	३६५	५४७	९१२	८२	२३	२५	४८
३३	२७७	४१०	६८७	८३	१५	१०	२५
३४	२७३	४१२	६८५	८४	१९	१८	३७
३५	५०३	७४७	१२५०	८५	१५	१९	३४
३६	२८३	४२७	७१०	८६	८	१०	१८
३७	२२४	३५७	५८१	८७	६	८	१४
३८	३६६	४९३	८५९	८८	९	११	२०
३९	२४२	३२८	५७०	८९	१०	१०	२०
४०	४६९	७८४	१२५३	९०	१२	१६	२८
४१	१९६	२४०	४३६	९१	२	५	७
४२	३५०	४३७	७८७	९२	२	२	४
४३	२०३	३३३	५३६	९३	१	२	३
४४	१९८	२६३	४६१	९४	०	२	२
४५	४३२	५६१	९९३	९५	२	१०	१२
४६	२१५	२९३	५०८	९६	१	२	३
४७	१४३	१८९	३३२	९७	१	२	३
४८	२३१	३२५	५५६	९८	०	८	८
४९	२०६	२३४	४४०	९९	०	०	०

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
				१००+	१	८	९
जम्मा					२८१५५	३३५९३	६१७४८

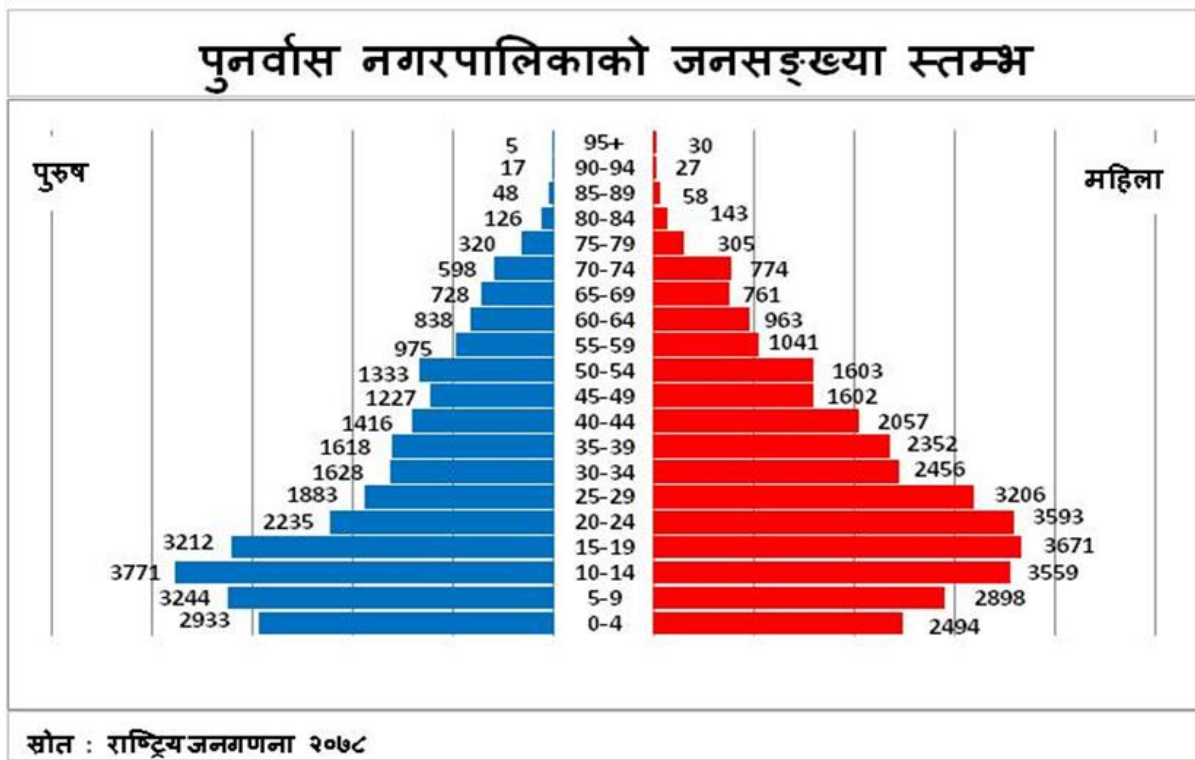
श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८ , राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ६.५: उमेर समूह अनुसार जनसङ्ख्या सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	उमेर समुह											
	०-१४				१५-५९				६०+			
	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत
१	१२०८	१०३७	२२४५	२९.४५	२०००	२६८१	४६८१	६१.४१	३४३	३५४	६९७	९.१४
२	१०२६	८६१	१८८७	२८.४१	१७४७	२३६५	४११२	६१.९०	२९६	३४८	६४४	९.६९
३	३२६	२७८	६०४	२५.८३	६६२	८४५	१५०७	६४.४६	११५	११२	२२७	९.७१
४	६९५	७०४	१३९९	३१.५२	१०६३	१५२५	२५८८	५८.३०	२२४	२२८	४५२	१०.१८
५	११०९	१०५५	२१६४	३०.७०	१७६३	२४४०	४२०३	५९.६३	३०९	३७२	६८१	९.६६
६	८९७	७६८	१६६५	३०.३६	१३४९	१९०५	३२५४	५९.३४	२७२	२९३	५६५	१०.३०
७	४८२	४४३	९२५	२८.००	९४१	११६३	२१०४	६३.६८	१२२	१५३	२७५	८.३२
८	७८४	७०८	१४९२	३०.३१	१२१०	१७४६	२९५६	६०.०४	२२८	२४७	४७५	९.६५
९	१३३७	१२४१	२५७८	३५.३७	१५००	२५३०	४०३०	५५.२९	३००	३८१	६८१	९.३४
१०	११४९	९८८	२१३७	३२.७४	१६३३	२२४४	३८७७	५९.४०	२३९	२७४	५१३	७.८६
११	९३५	८६८	१८०३	२९.४१	१६५९	२१३७	३७९६	६१.९२	२३२	२९९	५३१	८.६६

वडा नं.	उमेर समुह											
	०-१४				१५-५९				६०+			
	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत
जम्मा	९९४८	८९५१	१८८९९	३०.६१	१५५२७	२१५८१	३७१०८	६०.१०	२६८०	३०६१	५७४१	९.३०

चित्र ६.१ : जनसंख्या स्तम्भ

तालिका ६.६: उमेर समूह अनुसार प्रक्षेपित (Projected) जनसङ्ख्या

उमेर समूह	उमेर अनुसार प्रक्षेपित जनसंख्या				
	२०७८	२०७९	२०८०	२०८१	२०८२
०-४	५४२७	५५०१	५५७६	५६५१	५७२८
५-९वर्ष	६१४२	६२२५	६३१०	६३९६	६४८३

उमेर समूह	उमेर अनुसार प्रक्षेपित जनसंख्या				
	२०७८	२०७९	२०८०	२०८१	२०८२
१०-१४ वर्ष	७३३०	७४३०	७५३१	७६३३	७७३७
१५-१९	६८८३	६९७७	७०७१	७१६७	७२६५
२०-२४	५८२८	५९०७	५९८७	६०६९	६१५१
२५-२९	५०८९	५१५८	५२२८	५२९९	५३७१
३०-३४	४०८४	४१४०	४१९६	४२५३	४३११
३५-३९	३९७०	४०२४	४०७९	४१३४	४१९०
४०-४४	३४७३	३५२०	३५६८	३६१७	३६६६
४५-४९	२८२९	२८६७	२९०६	२९४६	२९८६
५०-५४	२९३६	२९७६	३०१६	३०५७	३०९९
५५-५९	२०१६	२०४३	२०७१	२०९९	२१२८
६०-६४	१८०१	१८२५	१८५०	१८७५	१९०१
६५-६९	१४८९	१५०९	१५३०	१५५१	१५७२
७०-७४	१३७२	१३९१	१४१०	१४२९	१४४८
७५-७९	६२५	६३३	६४२	६५१	६६०
८०+	४५४	४६०	४६६	४७३	४७९
जम्मा	६१७४८	६२५८७	६३४३८	६४३००	६५१७४

नोट: रा.ज.ग २०७८ को प्रकाशित तथ्याङ्कको आधारमा घाताङ्कीय विधि प्रयोग गरी प्रक्षेपण गरिएको ।

तालिका ६.७: पुर्नवास न.पा.को पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसारको जनसांख्यिक विवरण

उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा
१० वर्ष मुनि	६	९३	९९
१०-१४ वर्ष	४५३	२७५२	३२०५
१५-१७ वर्ष	१८८२	६६२०	८५०२
१८-२० वर्ष	४५५१	६७८४	११३३५
२१-२४ वर्ष	३५७९	२५७१	६१५०
२५-२९ वर्ष	२१३६	७६३	२८९९
३०-३४ वर्ष	४१३	११३	५२६
३५-३९ वर्ष	९१	२८	११९
४०-४४ वर्ष	२५	१३	३८
४५-४९ वर्ष	७	५	१२
५०+ वर्ष	५	६	११
नखुलेको	११	२२	३३
जम्मा	१३१५९	१९७७०	३२९२९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ६.८: पुर्नवास नगरपालिकाको जातजातिको विवरण

क्र.स.	जातजाति	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	क्षेत्री	१७०१७	२७.५६	७४९८	९५१९
२	विश्वकर्मा	८३७७	१३.५७	३६८२	४६९५
३	रानाथारु	८२१३	१३.३०	४०४९	४१६४

क्र.स.	जातजाति	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
४	तामाङ	६६२०	१०.७२	३०६०	३५६०
५	ब्राह्मण — पहाड	६०७१	९.८३	२८४०	३२३१
६	थारु	४५०६	७.३०	२१०९	२३९७
७	ठकुरी	२७२३	४.४१	१२२८	१४९५
८	मिजार	२१४७	३.४८	९३८	१२०९
९	परियार	२०६४	३.३४	९२३	११४१
१०	लोहार	९०३	१.४६	४०७	४९६
११	मगर	७२८	१.१८	३२३	४०५
१२	गुरुङ	६६६	१.०८	२८८	३७८
१३	नेवा : (नेवार)	३९०	०.६३	१८८	२०२
१४	सन्यासी/दशनामी	२६०	०.४२	११५	१४५
१५	ब्राह्मण — तराई	१२०	०.१९	५३	६७
१६	घर्ती/भुजेल	११०	०.१८	४८	६२
१७	सुनुवार	९१	०.१५	४०	५१
१८	सोनार	८८	०.१४	४१	४७
१९	कुमाल	८२	०.१३	२९	५३
२०	माझी	८०	०.१३	३४	४६
२१	मुस्लिम	३६	०.०६	१८	१८
२२	राई	१८	०.०३	९	९
२३	राजवंसी	११	०.०२	६	५
२४	बादी	१०	०.०२	४	६
२५	अन्य	१३९	०.२३	६८	७१
२६	विदेशी	२७८	०.४५	१५७	१२१
पुनर्वास नगरपालिकाको जम्मा		६१७४८	१००	२८१५५	३३५९३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ६.९: पुनर्वास नगरपालिकाको धर्म अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

क्र.स.	धर्म	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	हिन्दु	५२८८३	८५.६४	२४०२७	२८८५६
२	क्रिश्चियन	५३७६	८.७१	२४८३	२८९३
३	बौद्ध	३१६१	५.१२	१४८१	१६८०
४	बोन	१७१	०.२८	७६	९५
५	ईस्लाम	१३१	०.२१	७५	५६
६	बहइ	२४	०.०४	१२	१२
७	किरात	२	०.००३	१	१
पुनर्वास नगरपालिकाको जम्मा		६१७४८	१००	२८१५५	३३५९३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ६.१०: मातृभाषा अनुसार पुनर्वास नगरपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण

क्र.स.	मातृभाषा	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	नेपाली	२७८३७	४५.०८	१२८६१	१४९७६
२	डोटेली	१०१९४	१६.५१	४४२४	५७७०
३	रानाथारु	७७४२	१२.५४	३८१६	३९२६
४	तामाङ	५९१५	९.५८	२७३९	३१७६
५	थारु	४२३६	६.८६	१९७५	२२६१
६	बझाङ्गी	१९०६	३.०९	७६९	११३७

क्र.स.	मातृभाषा	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
७	बैतडेली	९९३	१.६१	३८२	६११
८	बाजुरेली	५७९	०.९४	१९३	३८६
९	अछामी	५५१	०.८९	२११	३४०
१०	गुरुड	४७१	०.७६	१९९	२७२
११	दैलेखी	२८५	०.४६	९६	१८९
१२	हिन्दी	२५९	०.४२	१५१	१०८
१३	मगर धुत	२१८	०.३५	९५	१२३
१४	नेपालभाषा (नेवारी)	१७४	०.२८	७८	९६
१५	डडेलधुरी	७६	०.१२	२४	५२
१६	दार्चुलेली	६८	०.११	२४	४४
१७	मैथिली	४६	०.०७	२६	२०
१८	संस्कृत	३९	०.०६	१८	२१
१९	माझी	३७	०.०६	१५	२२
२०	भोजपुरी	३०	०.०५	१८	१२
२१	भुजेल	२६	०.०४	११	१५
२२	खस	२५	०.०४	१४	११
२३	राई	१२	०.०२	५	७
२४	अन्य	२९	०.०५	११	१८

क्र.स.	मातृभाषा	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
पुनर्वास नगरपालिकाको जम्मा		६१७४८	१००	२८१५५	३३५९३

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ६.११: वडा अनुसार ५ वर्ष वा सो भन्दा वढी उमेरका जनसङ्ख्याको साक्षरता दर

वडा नं.	२०७८ को साक्षरता दर (प्रतिशत)			२०६८ को साक्षरता दर
	पुरुष	महिला	जम्मा	
१	८८.३५	७४.१५	८०.६४	६८.१४
२	८३.२२	६८.८९	७५.४	७०.८१
३	८५.४३	७६.४२	८०.६२	७७.५१
४	८८.९५	७७.३६	८२.४५	७१.६४
५	८३.११	६५.७२	७३.४६	६६.७१
६	९०.९२	७७.६	८३.६२	७२.३६
७	८८.२९	७८.५४	८३.०४	६४.२१
८	८६.०२	७०.०७	७७.१२	६७.३५
९	८१.८८	६७.३२	७३.४१	६२.०९
१०	८२.४९	६८.५३	७४.८५	६७.१७
११	८९.३५	७५.४६	८१.७७	६६.९९
जम्मा	८५.९४	७१.८५	७८.१६	६८.०३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

६.१२ पारिवारिक सूचकहरू

तालिका ६.१२ पुनर्वास न.पा.मा बसोबास गरिरहेको घरको स्वामित्वको आधारमा परिवार

वडा नं.	आफ्नै (%)	भाडामा (%)	संस्थागत (%)	अन्य (%)	जम्मा परिवार
१	९८.९८	०.६६	०.	०.३६	१६५९
२	९८.५७	०.८९	०.०७	०.४८	१४६४
३	८७.३	११.९९	०.१८	०.५३	५६७
४	९७.६७	१.९४	०.२९	०.१	१०३१
५	९८.११	०.८१	०.२७	०.८१	१४७८
६	९२.४२	७.१४	०.३	०.१५	१३४५
७	९९.५४	०.३	०.१५	०.	६५८
८	९७.७४	१.३६	०.१८	०.७२	११०७
९	९९.६९	०.१२	०.	०.१९	१६०१
१०	९८.२३	१.३३	०.०७	०.३७	१३५६
११	९५.५१	३.४६	०.५१	०.५१	१३६०
जम्मा	९७.२	२.२३	०.१८	०.४	१३६२६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ६.१३: पुनर्वास नगरपालिकामा खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)								
	धारा पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा पाइप घरपरिसर बाहिर)	ट्युबवेल /हातेपम्प	ढाकिएको इनार/कुवा	नढाकिएको इनार/कुवा	मूलधारा	नदि/खोला	जार/बोतल	अन्य
१	०.६	२.११	९६.०२	०.७८	०.३	०.०६	०.०	०.०	०.१२
२	२.८	२.६	९२.९६	०.०७	०.७५	०.०	०.०	०.०	०.८२
३	०.५३	१.९४	९६.४७	०.३५	०.५३	०.०	०.०	०.१८	०.०
४	६.०१	२.४२	९०.५९	०.०	०.७८	०.०	०.०	०.१	०.१
५	१.०१	०.६१	९८.११	०.०	०.०७	०.०७	०.०	०.०	०.१४
६	३.४९	१.४१	९४.६५	०.०	०.०७	०.०	०.०	०.०७	०.३
७	०.९१	१.२२	९७.४२	०.१५	०.१५	०.०	०.०	०.०	०.१५
८	४.१६	१.०८	९३.५९	०.२७	०.८१	०.०९	०.०	०.०	०.०
९	२.९४	७.३१	८८.७६	०.०६	०.१९	०.१२	०.०	०.०६	०.५६
१०	४.२	२.७३	९२.६३	०.०	०.०	०.०	०.०	०.२२	०.२२
११	०.७४	०.२९	९८.७५	०.०७	०.०	०.०	०.०	०.०७	०.०७
जम्मा	२.५२	२.३१	९४.३४	०.१६	०.३१	०.०४	०.०	०.०६	०.२६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ६.१४ : शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)

वडा नं.	शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)					
	प्लस भएको (सार्वजनिक ढलमा जोडिएको)	प्लस भएको (सेफ्टिक ट्यांकमा जोडिएको)	साधारण शौचालय	सार्वजनिक शौचालय	शौचालय नभएको	जम्मा
१	०.४२	८०.१७	१५.६१	०.८४	२.९५	१६५९
२	१.५	९३.०३	१.३७	०.२	३.८९	१४६४
३	०.३५	८९.२४	७.५८	०.१८	२.६५	५६७
४	०.९७	९३.३१	३.९८	०.०	१.७५	१०३१
५	०.८१	७७.७४	१९.९६	०.३४	१.१५	१४७८
६	०.३	८५.८	१०.११	०.०७	३.७२	१३४५
७	०.९१	९५.९	०.४६	०.०	२.७४	६५८
८	१.७२	८७.६२	४.९७	०.०९	५.६	११०७
९	०.६९	७०.६४	१९.११	०.९४	८.६२	१६०१
१०	०.६६	९०.७१	३.३९	०.८८	४.३५	१३५६
११	०.५९	८९.३४	६.१०	०.२९	३.६८	१३६०
जम्मा	०.८१	८५.४२	९.४५	०.४१	३.९१	१३६२६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ६.१५: पुनर्वास न.पा.मा खाना पकाउन र बत्ती बल्नको लागि इन्धन प्रयोग गर्ने परिवार

वडा नं.	बत्ती बाल्नको लागि (प्रतिशत)					खाना पकाउनको लागि (प्रतिशत)						
	बिजुली	सौर्य उर्जा/सोलार	मट्टीतेल	बायो ग्याँस	अन्य	काठ/दा उरा	एल.पी. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/ गोरहा	बायो ग्याँस	मट्टीतेल	अन्य
१	९९.०४	०.१८	०.२४	०.०	०.५४	३९.१२	५३.९५	०.३६	०.३	६.१५	०.०६	०.०६
२	९८.२९	०.६८	०.४८	०.०७	०.४८	३५.७९	५८.२७	१.१६	०.३४	४.३	०.०	०.१४
३	९७.८८	०.७१	१.०६	०.०	०.३५	९.८८	८४.८३	०.०	०.०	५.२९	०.०	०.०
४	९९.९	०.१०	०.०	०.०	०.०	५३.३५	४१.०३	०.७८	०.०	४.८५	०.०	०.०
५	९९.६६	०.२७	०.०७	०.०	०.०	३६.१३	६०.०८	०.२	०.०७	३.१८	०.०	०.०
६	९८.२२	०.५२	०.८९	०.०	०.३७	२९.८१	६८.०३	०.५२	०.०	१.६४	०.०	०.०
७	९९.०९	०.३०	०.४६	०.०	०.१५	४७.४२	५०.९१	०.०	०.०	१.६७	०.०	०.०
८	९७.९२	१.५४	०.२७	०.०	०.२७	७२.२७	२१.१४	१.९९	०.०९	४.५२	०.०	०.०
९	९७.६९	०.१९	०.९४	०.०	१.१९	८४.६३	१४.८	०.२५	०.०६	०.१९	०.०	०.०
१०	९६.६८	०.५९	०.५२	०.०७	२.१४	७७.८८	२०.८०	०.०७	०.०७	१.११	०.०	०.०७
११	९८.६	०.२९	०.२२	०.०	०.८८	६९.७८	३०.०	०.०७	०.०	०.१५	०.०	०.०
जम्मा	९८.४४	०.४६	०.४५	०.०१	०.६४	५२.७४	४३.६७	०.५१	०.१०	२.९०	०.०१	०.०७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

६.१३ :स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

तालिका ६.१६: पुनर्वास नगरपालिकामा स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
	तोय प्रसाद शर्मा	प्रमुख	१०००६	नेपाली काँग्रेस
	भुलिया कुमारी राना	उपप्रमुख	७३४५	नेपाली काँग्रेस
१	मोहन लाल राना	वडा अध्यक्ष	९४४	नेपाली काँग्रेस
१	गोमती कुमारी अवस्थी	महिला सदस्य	१००५	नेपाली काँग्रेस
१	रम्बा सुनार	दलित महिला सदस्य	९७२	नेपाली काँग्रेस
१	लाल बहादुर तामाङ	सदस्य	१०२७	नेपाली काँग्रेस
१	रघुनाथ राना	सदस्य	९५२	नेपाली काँग्रेस
२	डम्बर बहादुर थापा	वडा अध्यक्ष	८२८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
२	मनकामना शाही	महिला सदस्य	६९७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
२	पार्वती देवी लुहार	दलित महिला सदस्य	६९१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
२	सुब्बा राना	सदस्य	६९७	नेपाली काँग्रेस
२	ईश्वर थापा	सदस्य	६९०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
३	कृष्ण बहादुर तामाङ	वडा अध्यक्ष	३९६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकिकृत समाजवादी)
३	शान्ती माया तामाङ	महिला सदस्य	३८४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकिकृत समाजवादी)
३	पवित्रा कामी	दलित महिला सदस्य	३८६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकिकृत समाजवादी)

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
३	सुपा तामाङ	सदस्य	३७४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकिकृत समाजवादी)
३	बम बहादुर तामाङ	सदस्य	३६२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकिकृत समाजवादी)
४	मनोज जैसि	वडा अध्यक्ष	४७५	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी
४	सर्मिला श्रेष्ठ	महिला सदस्य	४१०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
४	विष्णु नेपाली	दलित महिला सदस्य	३९५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
४	रेबती रमण घिमिरे	सदस्य	४२३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
४	सुर्य बहादुर मल्ल	सदस्य	४१५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
५	पदम बहादुर रोकाया	वडा अध्यक्ष	७९२	नेपाली काँग्रेस
५	कविता पुजारा	महिला सदस्य	८४५	नेपाली काँग्रेस
५	कलावती बड	दलित महिला सदस्य	७८३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
५	लाल बहादुर राना	सदस्य	८३७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
५	टेक बहादुर बोहरा	सदस्य	८२१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
६	मित्र सिंह लामा	वडा अध्यक्ष	९६२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
६	विष्णु माया कोइराला	महिला सदस्य	७४२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
६	भावना स्वर्णकार सुनार	दलित महिला सदस्य	७७०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
६	ठाकुर प्रसाद अम्गाई	सदस्य	७२४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
६	सुमित्रा भुजेल	सदस्य	७१३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
७	मुल चन्द राना	वडा अध्यक्ष	४१७	नेपाली काँग्रेस

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
७	सहारा राना	महिला सदस्य	५११	नेपाली काँग्रेस
७	हिरा देवी परियार	दलित महिला सदस्य	५२५	नेपाली काँग्रेस
७	केशव साकी	सदस्य	४७३	नेपाली काँग्रेस
७	दिपक तामाङ्ग	सदस्य	४०८	नेपाली काँग्रेस
८	राना श्रवण	वडा अध्यक्ष	८१८	स्वतन्त्र
८	देवी कार्की	महिला सदस्य	६३२	स्वतन्त्र
८	लक्ष्मी सुनार	दलित महिला सदस्य	६७१	स्वतन्त्र
८	दिपेश मल्ल	सदस्य	६६४	स्वतन्त्र
८	दुले राम राना	सदस्य	६१३	स्वतन्त्र
९	नर बहादुर बि.क	वडा अध्यक्ष	१०६०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
९	मणिनाथ बोगटी	महिला सदस्य	९४४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
९	मनमाया विश्वकर्मा	दलित महिला सदस्य	९११	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
९	राजन बहादुर सुनार	सदस्य	८९३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
९	राम बहादुर खाती	सदस्य	८१४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
१०	शुक देव राना	वडा अध्यक्ष	८४३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
१०	नैन मती चौधरी	महिला सदस्य	८२३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
१०	कोपिला बि.क.	दलित महिला सदस्य	८१७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
१०	कृष्ण दमाई	सदस्य	७९५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
१०	पदम राज उपाध्याय	सदस्य	७६१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
११	तुलसी अर्याल	वडा अध्यक्ष	९२५	नेपाली काँग्रेस
११	फुलन चौधरी	महिला सदस्य	८३२	नेपाली काँग्रेस
११	मनमाया सुनार	दलित महिला सदस्य	८७७	नेपाली काँग्रेस
११	प्रदिप सिंह	सदस्य	८२९	नेपाली काँग्रेस
११	पदम सिंह धामी	सदस्य	८२६	नेपाली काँग्रेस

श्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय कंचनपुर

७. शुक्लाफाँटा नगरपालिका

७.१ भौगोलिक अवस्थिति

साविकमा झलारी-पिपलाडी नगरपालिकाको नामले चिनिएको हालको शुक्लाफाँटा नगरपालिका नेपाल सरकारको २०७१ साल मंसिर १६ गतेको निर्णयानुसार गठन भएका ६१ वटा नगरपालिकाहरू मध्ये कञ्चनपुर जिल्लाको एक नगरपालिका हो । यो नगरपालिकाको भू-क्षेत्र २८°४८' डिग्री देखि २९°०२' उत्तरी अक्षांस तथा ८०°२४' देखि ८०°१९' डिग्री पूर्वी देशान्तरसम्म फैलिएको छ । समुद्र सतहबाट २०४ मिटरदेखि १५१८ मिटर उचाईसम्म रहेको छ ।

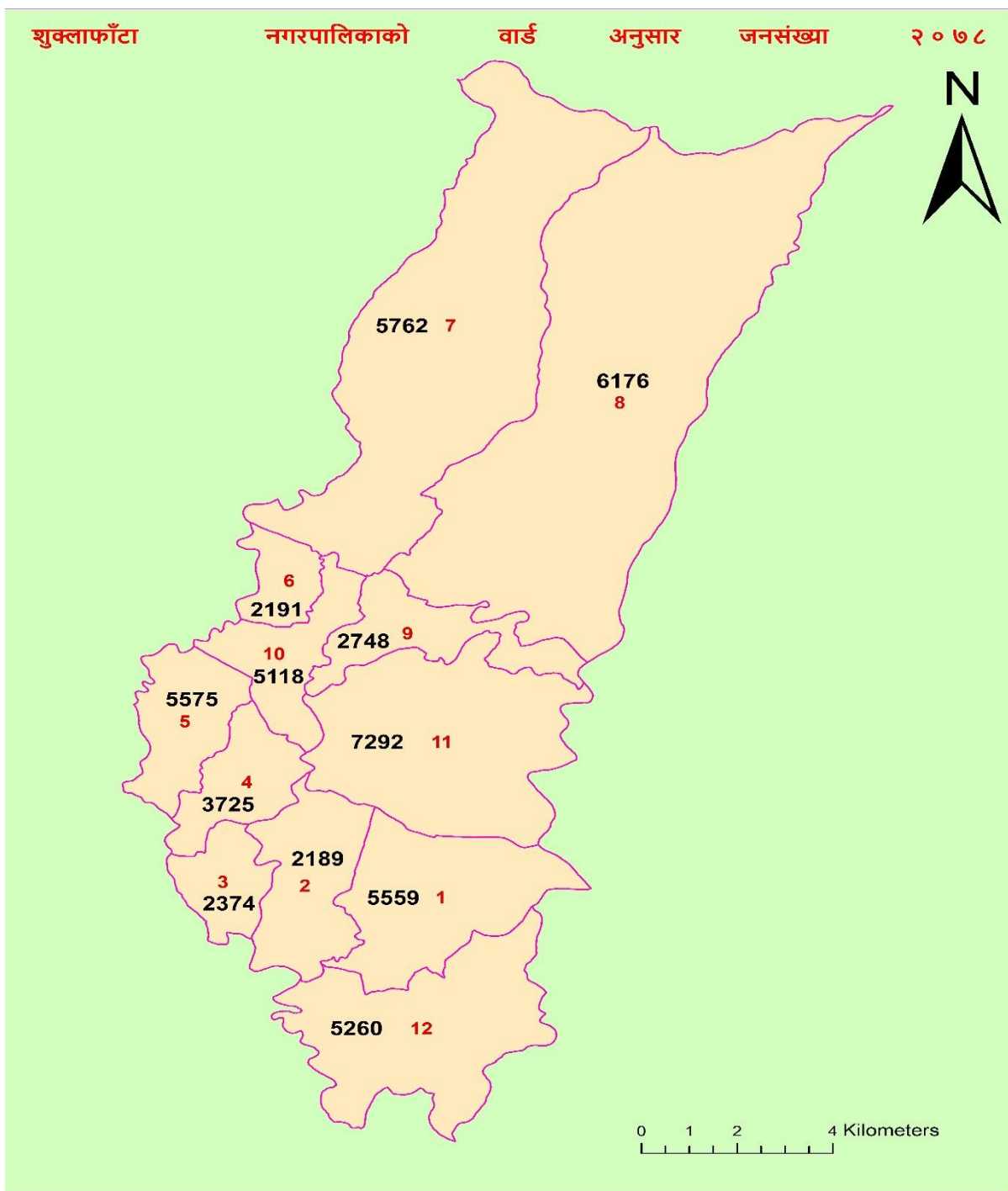
नगरपालिका गठन हुनु अगाडी झलारी र पिपलाडी गरी दुई वटा गा.वि.स मौजुदा थिए र ती दुई वटा गा.वि.स समायोजन भै झलारी पिपलाडी नगरपालिका बनाइएको थियो । पछिल्लो पटक झलारी पिपलाडी नगरपालिकामा देखतभुली गा.वि.स.को वडा नं. ४ र ६ मिलाएर शुक्लाफाँटा नगरपालिका गठन गरिएको छ । प्रशिद्ध शुक्लाफाँटको नामबाट नामाङ्करण गरिएको यो नगरपालिकामा १२ वटा वडाहरू मौजुदा छन् । जिल्लाको सदरमुकाम भीमदत्त देखि २० कि.मि टाढा पूर्वतर्फ रहेको यस नगरपालिकाको क्षेत्रफल १६२.५७ वर्ग कि.मी. छ । यस नगरपालिकाको पूर्वमा कृष्णपुर नगरपालिका, पश्चिममा शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुन्ज र वेदकोट नगरपालिका, उत्तरमा डडेल्धराको चुरे पर्वत र दक्षिणमा शुक्लाफाँटा वन्यजन्तु आरक्ष र देखतभुली गा.वि.स रहेको छ ।

तालिका ७.१ शुक्लाफाँटा नगरपालिकामा वडा अनुसार मतदाता

क्र स	नगरपालिका	वडा न	जनसंख्या	मतदाता संख्या	क्षेत्रफल वर्ग कि मी
१	शुक्लाफाँटा नगरपालिका	१	५५५९	३७३१	१६२.५७
२	शुक्लाफाँटा नगरपालिका	२	२१८९	१४९८	
३	शुक्लाफाँटा नगरपालिका	३	२३७४	१४३३	
४	शुक्लाफाँटा नगरपालिका	४	३७२५	२५४३	
५	शुक्लाफाँटा नगरपालिका	५	५५७५	३५९०	
६	शुक्लाफाँटा नगरपालिका	६	२१९१	१४४५	
७	शुक्लाफाँटा नगरपालिका	७	५७६२	३८४९	
८	शुक्लाफाँटा नगरपालिका	८	६१७६	३३२५	
९	शुक्लाफाँटा नगरपालिका	९	२७४८	१८६०	
१०	शुक्लाफाँटा नगरपालिका	१०	५११८	२७२६	
११	शुक्लाफाँटा नगरपालिका	११	७२९२	४१७६	
१२	शुक्लाफाँटा नगरपालिका	१२	५२६०	२९६९	
जम्मा			५३९६९	३३१४५	

७.२ हावापानी

यस क्षेत्रको हावापानी उष्ण र उपोष्ण प्रकारको छ । वार्षिक सरदर वर्षा १५७५ मि.मि. सम्म हुने गरेको यस नगरपालिका क्षेत्रको अधिकतम तापक्रम ३८ डिग्री सेल्सियससम्म पुग्ने गर्दछ भने न्यूनतम तापक्रम ९ डिग्री सेल्सियससम्म झर्ने गर्दछ ।

७.३ राजनीतिक अवस्थिति

प्रशासनिक विभाजनका सन्दर्भमा कञ्चनपुर जिल्लाको यस नगरपालिकालाई १२ वटा वडामा विभाजन गरिएको छ । संसदीय निर्वाचन क्षेत्र नं २ मा पर्ने यो नगर क्षेत्र साविकको इलाका नं ११ मा पर्दथ्यो ।

७.४ नदीनाला तथा तालतलैया

यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र पर्ने नदिहरूमा सुनवरा, स्याली, बनारा, घरकटुवा मुख्य हुन् । खोलानालाहरूमा टोटी नाला, गौडी नाला, भरकुण्डा ताल, जयराम खोला, चितौरा खोला रहेका छन् भने ताल तलैयामा मणिका ताल, अजिङ्गर ताल, झारखण्डी तालको नाम उल्लेख गर्न सकिन्छ ।

७.५ पर्यटकीय, सास्कृतिक र मनोरम स्थलहरू

यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र मणिका धाम, कृष्णसार, झारखण्ड मन्दिर, बैजनाथ मन्दिर जस्ता पर्यटकीय महत्व बोकेका क्षेत्रहरू रहेका छन् । यी क्षेत्रहरूमा प्रति वर्ष पर्यटकको सङ्ख्या बढ्दै गइरहेको छ । यस क्षेत्रमा रहेको मणिका धाममा बैजनाथको मन्दिर र ताल रहेको छ । शुक्लाफाँटा घाँसे मैदान र कृष्णसार जनावरको लागि प्रख्यात रहेको छ ।

७.६ उपलब्ध सेवा तथा सुविधा

यस नगरपालिकामा स्थानीय सरकारको रूपमा नगरपालिका कार्यालय, झलारी र पिपलाडी गरी दुइवटा स्वास्थ्य चौकी तथा विभिन्न तहका अध्यापन हुने २७ वटा सामुदायिक विद्यालयहरू रहेका छन् । यसका साथै सहकारी संस्थाहरू, लक्षित वर्ग सञ्जाल, सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, स्थानीय युवा क्लब, आमा समूह, बचत तथा स्वावलम्बन समूहहरू मौजुदा छन् । यसका साथै यस नगरपालिकामा सुशासन, स्थानीय शासन, सामाजिक मेलमिलाप लगायतका विभिन्न विषयगत क्षेत्रमा विभिन्न गैरसरकारी संघसंस्थाहरूले काम गरिरहेको पाइन्छ । यहाँका नागरिकहरूले नेपाल विद्युत प्राधिकरणको केन्द्रीय प्रसारणबाट विद्युत सेवा प्राप्त गरिरहेका छन् । इन्टरनेटसेवाको सुविधा ३२ प्रतिशत परिवारमा पहुच रहेको तथा यस नगरपालिकाका अधिकांश नागरिकहरूमा मोबाइलको प्रयोगमा वृद्धि भईरहेको छ

। सडक सञ्जालीकरणको हकमा पूर्व-पश्चिम लोकमार्गले समेत छोएको यस नगरपालिकामा प्रशस्त शाखा सडकहरू रहेको पाइन्छ ।

७.७ चाडपर्व तथा संस्कृति

विभिन्न जातजाति तथा धर्मवालम्बीहरूको बसोबास रहेको यस नगरपालिकामा मुख्यतया दशैं, तिहार, माघी, तीज, गौरा पर्व, जनैपुर्णिमा, कृष्णजन्माष्टमी, बुद्धजयन्ती, तमु ल्होसार, क्रिसमस डे, अतवारी लगायतका चाडपर्वहरू मनाइन्छ ।

७.८ सुरक्षा निकाय वा प्रहरी चौकी

नगरको शान्ति सुरक्षालाई कायम राख्नका लागि झलारीमा २ वटा प्रहरी चौकी र गर्जमुनीमा सशस्त्र प्रहरी गणको कार्यालय स्थापना गरिएका छन् । प्रहरी चौकी रहेको वडा, बस्तीको नाम, सुरक्षा निकायमा कार्यरत जनपद तथा सशस्त्र प्रहरी सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ७.२ : नगरपालिका क्षेत्रभित्र सुरक्षा निकाय तथा प्रहरी चौकी सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	वस्तीको नाम	सुरक्षा निकाय वा प्रहरी चौकी सङ्ख्या		सुरक्षा निकाय वा प्रहरी चौकी सङ्ख्या	
		जनपथ प्रहरी	सशस्त्र प्रहरी	जनपथ प्रहरी	सशस्त्र प्रहरी
५	गर्जमुनी		१ गण		७६१
१०	झलारी	४०	२ वटा	४०	

७.९ वनजंगल

तालिका ७.३ : वन क्षेत्रको अवस्था

क्र.स.	सामुदायिक वन	मुख्य रूख, प्रजातिहरू
१	श्री त्रिशक्ति मध्यवर्ती उपभोक्ता समिति	सल्लो, साल, सादन, साज
२	श्री सुनदेवी उपभोक्ता समिति	सल्लो, साज, लालीगुराँस, काफल, सिरफूल
३	श्री जनज्योति सामुदायिक वा	सल्लो, साल
४	श्री झिलीमिली सामुदायिक वन	सल्लो, लालीगुराँस काउला, काफल
५	श्री सिद्ध वैजनाथ सामुदायिक वन	काफल, साज, सल्लो
६	श्री वातावरण सामुदायिक वन	सल्लो, साल, साज

क्र.स.	सामुदायिक वन	मुख्य रूख, प्रजातिहरू
७	श्री भगवती सामुदायिक वन	सल्लो, साल, मालु
८	श्री बैजनाथ सामुदायिक वन	सल्ला, साल, साज
९	श्री कालिका सामुदायिक वन	
१०	श्री विन्द्रावन सामुदायिक वन	
११	श्री भगवती महिला सामुदायिक वन	
१२	श्री डिलासैनी सामुदायिक वन	
१३	श्री लक्ष्मी सामुदायिक वन	
१४	श्री जानकी महिला मध्यवर्ती सामुदायिक वन	
१५	श्री नागेश्वर सामुदायिक वन	
१६	श्री बसन्त सामुदायिक वन	
१७	श्री कृष्ण सामुदायिक वन	
१८	श्री कालिका सामुदायिक वन	
१९	श्री प्रगति महिला सामुदायिक वन	

७.१० : आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क/चकहरू

तालिका ७.४ : आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क/सूचकहरू

सूचक	एकाई	मान २०६८	मान २०७८
क्षेत्रफल	वर्ग कि मि	१६२.५७	१६२.५७
कुल जनसंख्या	संख्या/ प्रतिशत	४६७७६	५३९६९
पुरुष	संख्या/ प्रतिशत	२१८९८ (४६.८१%)	२४५८४(४५.५५%)
महिला	संख्या/ प्रतिशत	२४८७८ (४६.१९%)	२९३८५ (५४.४५%)
लैंगिक अनुपात	अनुपात	८८.०२	८३.६६
जनसंख्या वृद्धिदर	प्रतिशत	१.७२	१.३६
जिल्लाको जनसंख्यामा नगरपालिकाको अंश	प्रतिशत	१०.४	१०.५
जनसंख्या दोब्बर हुन् लाग्ने अवधि	वर्ष	४१	५१
परिवार संख्या	संख्या	८८३८	१२०५८
परिवारका औषत सदस्यसंख्या	जना प्रति परिवार	५.२९	४.४८
जनघनत्व	जना प्रतिवर्ग कि मि	२८८	३३२
कम्तिमा एक सदस्य अनुपस्थित रहेको परिवार	संख्या/ प्रतिशत	२७५२ (३१.१४%)	४२७९ (३५.४८%)
आश्रित अनुपात	अनुपात	८४.२१	६३.६२
बाल आश्रित अनुपात (Child Dependency Ratio)	अनुपात	७०.८८	४८.०५
वृद्ध आश्रित अनुपात(Old-Age Dependency Ratio)	अनुपात	१३.३३	१५.५७

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्यांक कार्यालय

तालिका ७.५ : शुक्लाफाँटा नगरपालिकाको वडा अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	घरपरिवार	पुरुष	महिला	जम्मा	बार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर	लैंगिक अनुपात	औषत परिवार संख्या
१	१२५१	२४७८	३०८१	५५५९	०.६३	८०.४३	४.४४
२	५१२	९६६	१२२३	२१८९	१.०७	७८.९९	४.२८
३	५०६	१०५९	१३१५	२३७४	१.२८	८०.५३	४.६९
४	७८५	१७६८	१९५७	३७२५	१.३५	९०.३४	४.७५
५	१२२७	२४७४	३१०१	५५७५	०.७९	७९.७८	४.५४
६	४९२	१०१०	११८१	२१९१	१.७४	८५.५२	४.४५
७	१३२८	२५८१	३१८१	५७६२	०.८७	८१.१४	४.३४
८	१३७२	२८६४	३३१२	६१७६	२.८४	८६.४७	४.५
९	६५५	११९१	१५५७	२७४८	०.८७	७६.४९	४.२
१०	११८३	२४२२	२६९६	५११८	२.१४	८९.८४	४.३३
११	१६९२	३३६१	३९३१	७२९२	२.०८	८५.५	४.३१
१२	१०५५	२४१०	२८५०	५२६०	०.९०	८४.५६	४.९९
जम्मा	१२०५८	२४५८४	२९३८५	५३९६९	१.३६	८३.६६	४.४८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ७.६ : शुक्लाफाँटा नगरपालिकाको बार्षिक उमेर समूह अनुसारको जनसङ्ख्या

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
१ वर्ष मुनि	५३२	४३२	९६४	५०	३७७	४९१	८६८
१	५२०	३७५	८९५	५१	१८२	१८५	३६७
२	४८३	३८३	८६६	५२	२०८	२७९	४८७
३	४९९	४०९	९०८	५३	१७४	२६१	४३५
४	४८५	४३६	९२१	५४	१९६	२१६	४१२
५	५३२	४५२	९८४	५५	२९६	३०८	६०४
६	५३४	४५४	९८८	५६	१८९	२१८	४०७
७	५०७	४६९	९७६	५७	१४८	१३४	२८२
८	५९२	४८३	१०७५	५८	१८४	२३१	४१५
९	५५१	४८४	१०३५	५९	१३९	१२८	२६७
१०	६८६	५९५	१२८१	६०	२६५	३२०	५८५
११	५७३	५३९	१११२	६१	१०१	१२६	२२७
१२	६७०	६०७	१२७७	६२	१६१	१५०	३११
१३	६०३	६३०	१२३३	६३	१३१	१३८	२६९
१४	६५०	६८६	१३३६	६४	१०७	११३	२२०
१५	६५९	७१३	१३७२	६५	१९३	१९०	३८३
१६	५९५	६५६	१२५१	६६	११६	१२४	२४०
१७	४९२	५९५	१०८७	६७	११२	८६	१९८
१८	५८७	६९६	१२८३	६८	१४०	१२६	२६६

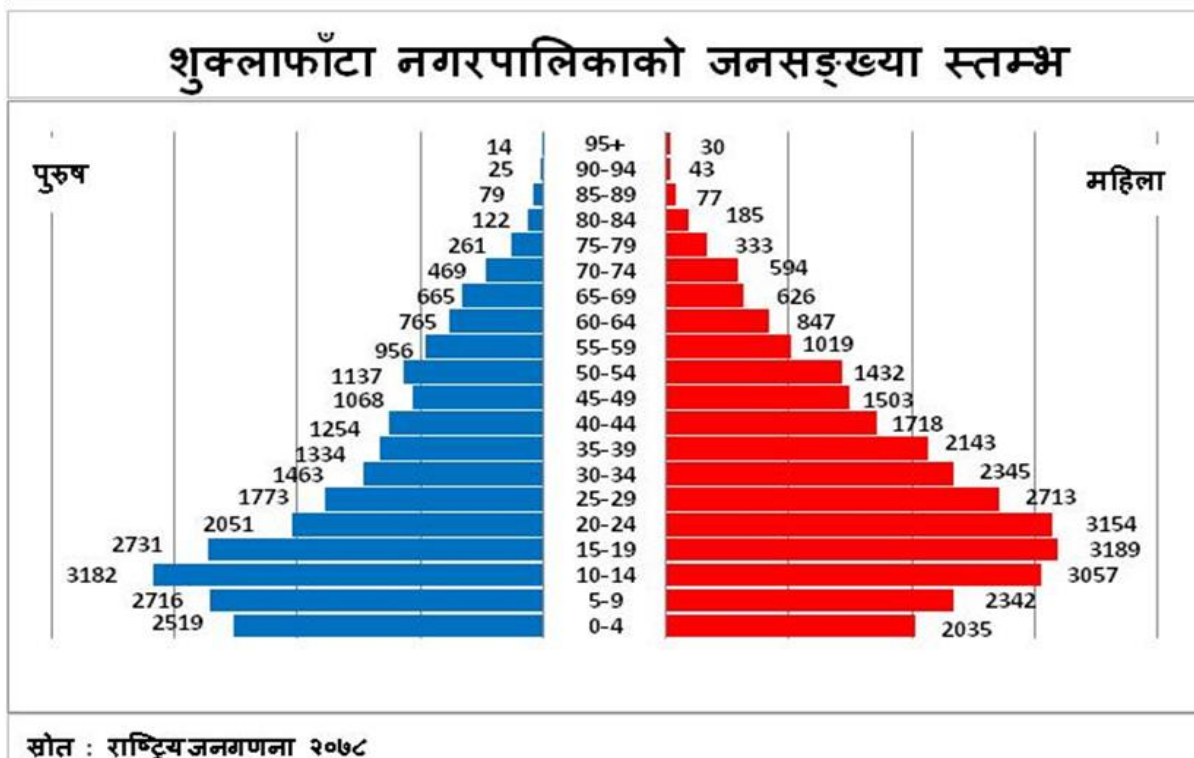
उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
१९	३९८	५२९	९२७	६९	१०४	१००	२०४
२०	५२३	७२०	१२४३	७०	१५९	२१०	३६९
२१	३७३	५५८	९३१	७१	८९	८७	१७६
२२	४५९	७०३	११६२	७२	९८	१२१	२१९
२३	३२४	५६७	८९१	७३	६२	९८	१६०
२४	३७२	६०६	९७८	७४	६१	७८	१३९
२५	४१२	६५२	१०६४	७५	८१	१३७	२१८
२६	३८०	५५९	९३९	७६	६३	५३	११६
२७	२९१	४४२	७३३	७७	५०	५५	१०५
२८	३९४	५९५	९८९	७८	४७	६७	११४
२९	२९६	४६५	७६१	७९	२०	२१	४१
३०	४००	६८६	१०८६	८०	३१	७५	१०६
३१	२०९	३४५	५५४	८१	१८	२१	३९
३२	३२९	५०७	८३६	८२	३०	३४	६४
३३	२७१	४२४	६९५	८३	२३	३२	५५
३४	२५४	३८३	६३७	८४	२०	२३	४३
३५	३४७	६६०	१००७	८५	२८	२८	५६
३६	२५७	३९२	६४९	८६	८	१८	२६
३७	२३४	३४३	५७७	८७	१२	१३	२५

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
३८	२९३	४७६	७६९	८८	२०	१४	३४
३९	२०३	२७२	४७५	८९	११	४	१५
४०	४१३	५९३	१००६	९०	९	२१	३०
४१	१८२	२३१	४१३	९१	५	६	११
४२	२४०	३२५	५६५	९२	७	७	१४
४३	२२६	३२२	५४८	९३	१	७	८
४४	१९३	२४७	४४०	९४	३	२	५
४५	३४१	५०१	८४२	९५	४	५	९
४६	२०५	२७१	४७६	९६	३	३	६
४७	१३९	२११	३५०	९७	३	४	७
४८	२२५	३३८	५६३	९८	०	७	७
४९	१५८	१८२	३४०	९९	२	०	२
				१००+	२	११	१३
जम्मा					२४५८४	२९३८५	५३९६९

तालिका ७.७ : शुक्लाफाँटा नगरपालिकाको उमेर समूह अनुसार जनसङ्ख्या

वडा नं.	उमेर समूह											
	०-१४				१५-५९				६०+			
	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत
१	९६४	७९०	१७५४	३१.५५	१२७४	२०३४	३३०८	५९.५१	२४०	२५७	४९७	८.९४
२	३२६	२७७	६०३	२७.५५	५२७	८२८	१३५५	६१.९०	११३	११८	२३१	१०.५५
३	३१३	३१४	६२७	२६.४१	६४३	८८२	१५२५	६४.२४	१०३	११९	२२२	९.३५
४	४९६	४४५	९४१	२५.२६	११०३	१३२३	२४२६	६५.१३	१६९	१८९	३५८	९.६१
५	८६७	७५५	१६२२	२९.०९	१३६३	२०४६	३४०९	६१.१५	२४४	३००	५४४	९.७६
६	३१६	२९१	६०७	२७.७०	५९३	७९०	१३८३	६३.१२	१०१	१००	२०१	९.१७
७	९४९	८४२	१७९१	३१.०८	१३२०	१९९०	३३१०	५७.४५	३१२	३४९	६६१	११.४७
८	१०४७	९८३	२०३०	३२.८७	१५५८	२०३८	३५९६	५८.२३	२५९	२९१	५५०	८.९१
९	३९२	४०८	८००	२९.११	६६२	१०००	१६६२	६०.४८	१३७	१४९	२८६	१०.४१
१०	७२४	६६०	१३८४	२७.०४	१४७५	१७९०	३२६५	६३.७९	२२३	२४६	४६९	९.१६
११	१२०९	९५८	२१६७	२९.७२	१८६२	२५९७	४४५९	६१.१५	२९०	३७६	६६६	९.१३
१२	८१४	७११	१५२५	२८.९९	१३८७	१८९८	३२८५	६२.४५	२०९	२४१	४५०	८.५६
जम्मा	८४१७	७४३४	१५८५१	२९.३७	१३७६७	१९२१६	३२९८३	६१.११	२४००	२७३५	५१३५	९.५१

चित्र ७.१: जनसंख्या स्तम्भ

तालिका ७.८ : उमेर समूह अनुसार प्रक्षेपित (Projected) जनसङ्ख्या

उमेर समूह	उमेर अनुसार प्रक्षेपित जनसंख्या				
	२०७८	२०७९	२०८०	२०८१	२०८२
०-४	४५५४	४६९६	४६८०	४८५२	४९९९
५-९ वर्ष	५०५८	५१२७	५१९७	५३८९	५४६३
१०-१४ वर्ष	६२३९	६३२४	६४११	६६४८	६७३९
१५-१९	५९२०	६००१	६०८३	६३०८	६३९४
२०-२४	५२०५	५२७६	५३४८	५५४६	५६२२
२५-२९	४४८६	४५४७	४६१०	४७८०	४८४५
३०-३४	३८०८	३८६०	३९१३	४०५७	४११३

उमेर समूह	उमेर अनुसार प्रक्षेपित जनसंख्या				
	२०७८	२०७९	२०८०	२०८१	२०८२
३५-३९	३४७७	३५२५	३५७३	३७०५	३७५५
४०-४४	२९७२	३०१३	३०५४	३१६७	३२१०
४५-४९	२५७१	२६०६	२६४२	२७३९	२७७७
५०-५४	२५६९	२६०४	२६४०	२७३७	२७७५
५५-५९	१९७५	२००२	२०२९	२१०४	२१३३
६०-६४	१६१२	१६३४	१६५६	१७१८	१७४१
६५-६९	१२९१	१३०९	१३२७	१३७६	१३९४
७०-७४	१०६३	१०७८	१०९२	११३३	११४८
७५-७९	५९४	६०२	६१०	६३३	६४२
८०+	५७५	५८३	५९१	६१३	६२१
जम्मा	५३९६९	५४७०८	५५४५७	५७५०३	५८२९०

तालिका ७.९ : शुक्लाफाँटा न.पा.को पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसारको जनसांख्यिक विवरण

उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा
१० वर्ष मुनि	२७	३१७	३४४
१०-१४ वर्ष	५५४	२८२१	३३७५
१५-१७ वर्ष	१६९८	५५१४	७२१२
१८-२० वर्ष	४३१३	६३२०	१०६३३

उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा
२१-२४ वर्ष	३०६५	२१०१	५१६६
२५-२९ वर्ष	१६१३	५५९	२१७२
३०-३४ वर्ष	२९०	५१	३४१
३५-३९ वर्ष	५८	१८	७६
४०-४४ वर्ष	१२	६	१८
४५-४९ वर्ष	४	०	४
५०+ वर्ष	१	०	१
नखुलेको	९	४१	५०
जम्मा	११६४४	१७७४८	२९३९२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ७.१० : शुक्लाफाँटा नगरपालिकाको जातजातिको विवरण

क्र.स.	जातजाति	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	क्षेत्री	२१६७४	४०.१६	९७०३	११९७१
२	ब्राह्मण - पहाड	१०२२७	१८.९५	४६४०	५५८७
३	थारु	७७१३	१४.२९	३६३०	४०८३
४	रानाथारु	५३९३	९.९९	२६१९	२७७४
५	विश्वकर्मा	२५४५	४.७२	१११२	१४३३
६	परियार	१४३८	२.६६	६२२	८१६
७	मिजार	१४३३	२.६६	६४०	७९३

क्र.स.	जातजाति	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
८	लोहार	१२९२	२.३९	५५१	७४१
९	ठकुरी	१२५९	२.३३	५६१	६९८
१०	सन्यासी/दशनामी	३१३	०.५८	१५३	१६०
११	सोनार	२३०	०.४३	११५	११५
१२	धानुक	१३७	०.२५	६५	७२
१३	ब्राह्मण - तराई	४८	०.०९	३०	१८
१४	मगर	२२	०.०४	९	१३
१५	कुमाल	२१	०.०४	९	१२
१६	सुनुवार	२१	०.०४	१३	८
१७	नेवा : (नेवार)	१७	०.०३	१०	७
१८	अन्य	४६	०.०९	२१	२५
१९	विदेशी	१४०	०.२६	८१	५९
शुक्लाफाँटा नगरपालिकाको जम्मा		५३९६९	१००	२४५८४	२९३८५

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ७.११ मातृभाषा अनुसार शुक्लाफाँटा नगरपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण

क्र.स.	मातृभाषा	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	नेपाली	२०५८६	३८.१४	९८८८	१०६९८
२	डोटेली	९०२२	१६.७२	४०९३	४९२९

क्र.स.	मातृभाषा	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
३	थारु	८४५५	१५.६७	३९९६	४४५९
४	बैतडेली	७५८८	१४.०६	२९५९	४६२९
५	रानाथारु	४५३०	८.३९	२१९७	२३३३
६	दार्चुलेली	११९६	२.२२	४१५	७८१
७	बझांगी	९९१	१.८४	४३०	५६१
८	अछामी	६२०	१.१५	२२९	३९१
९	डडेल्धुरी	५५९	१.०४	१८३	३७६
१०	हिन्दी	१२३	०.२३	६९	५४
११	बाजुरेली	११२	०.२१	३८	७४
१२	मुगली	४५	०.०८	१६	२९
१३	मैथिली	२५	०.०५	१५	१०
१४	दैलेखी	१८	०.०३	९	९
१५	बंगला	१६	०.०३	६	१०
१६	भोजपुरी	१५	०.०३	५	१०
१७	मुस्लिम	१३	०.०२	६	७
१८	अन्य	५५	०.१०	३०	२५
शुक्लाफाँटा नगरपालिकाको जम्मा		५३९६९	१००	२४५८४	२९३८५

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ७.१२ : शुक्लाफाँटा नगरपालिकाको धर्म अनुसार जनसङ्ख्या

क्र.स.	धर्म	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	हिन्दु	५३१७४	९८.५३	२४२१३	२८९६१
२	क्रिश्चियन	७३५	१.३६	३३७	३९८
३	ईस्लाम	३५	०.०६	२४	११
४	बौद्ध	१७	०.०३	७	१०
५	बहइ	५	०.०१	२	३
६	प्रकृति	३	०.०१	१	२
शुक्लाफाँटा नगरपालिकाको जम्मा		५३९६९	१००	२४५८४	२९३८५

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ७.१३ : वडा अनुसार ५ वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका जनसङ्ख्याको साक्षरता दर (प्रतिशत)

वडा नं.	२०७८ को साक्षरता दर (प्रतिशत)			२०६८ को साक्षरता दर
	पुरुष	महिला	जम्मा	
१	८७.४९	६७.७५	७६.२२	६८.६८
२	८५.२	६९.१२	७६.०५	६६.१४
३	९०.५	७९.२४	८४.१८	६८.१३
४	८५.६८	६४.८४	७४.६४	६९.४८
५	८९.८३	७३.४२	८०.५२	७२.३९
६	८९.८२	७४.०९	८१.२२	७४.७८

वडा नं.	२०७८ को साक्षरता दर (प्रतिशत)			२०६८ को साक्षरता दर
	पुरुष	महिला	जम्मा	
७	८४.७७	६७.०७	७४.८२	७१.३३
८	८४.७८	७०.२	७६.८६	६३.६२
९	८१.०१	६९.३१	७४.३६	६३.४४
१०	८९.०७	७६.१७	८२.२४	७५.५
११	८८.४७	६८.०४	७७.२३	६७.६
१२	७९.६३	६४.११	७१.०६	६१.९
जम्मा	८६.३४	६९.७३	७७.१४	६८.५५

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८.

७.११ पारिवारिक सूचकहरू

तालिका ७.१४ : शुक्लाफाँटा न.पा.मा बसोबास गरिरहेको घरको स्वामित्वको आधारमा परिवार

वडा नं.	आफ्नै (%)	भाडामा (%)	संस्थागत (%)	अन्य (%)	जम्मा परिवार
१	९९.२	०.६	०.०	०.२	१२५१
२	९८.८	०.२	१.०	०.०	५१२
३	९८.८	१.०	०.०	०.२	५०६
४	९९.२	०.८	०.०	०.०	७८५
५	९७.५	२.२	०.०	०.३	१२२७
६	९४.७	४.५	०.६	०.२	४९२
७	९८.३	१.१	०.२	०.४	१३२८

वडा नं.	आफ्नै (%)	भाडामा (%)	संस्थागत (%)	अन्य (%)	जम्मा परिवार
८	९९.३	०.५	०.१	०.१	१३७२
९	९९.२	०.८	०.०	०.०	६५५
१०	८७.६	१२.	०.२	०.३	११८३
११	९६.२	३.४	०.०	०.४	१६९२
१२	९९.५	०.२	०.१	०.२	१०५५
जम्मा	९७.२	२.५	०.१	०.२	१२०५८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ७.१५ : शुक्लाफाँटा नगरपालिकामा खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)								
	धारा पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा पाइप (घरपरिसर बाहिर)	ट्युबवेल / हातेपम्प	ढाकिएको इनार/कुवा	नढाकिएको इनार/कुवा	मूलधारा	नदि/खोला	जार/बोतल	अन्य
१.	०.५६	१.६	९७.२८	०.३२	०.०८	०.०	०.०	०.०	०.१६
२.	१.१७	०.३९	९८.४४	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
३.	१.३८	१०.२८	८७.९४	०.२	०.२	०.०	०.०	०.०	०.०
४.	११.९७	१८.७३	४०.२५	०.२५	०.०	२८.५४	०.०	०.१३	०.१३
५.	१.८७	०.७३	९६.५	०.०८	०.६५	०.०८	०.०	०.०८	०.०
६.	२.८५	२.८५	९३.७	०.२	०.०	०.०	०.०	०.२	०.२
७.	१.६६	१.५१	९६.०१	०.०	०.२३	०.५३	०.०	०.०	०.०८
८.	२३.०३	१.५३	७४.६४	०.०	०.१५	०.१५	०.४४	०.०	०.०७

वडा नं.	खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)								
	धारा पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा पाइप घरपरिसर बाहिर)	ट्युबवेल /हातेपम्प	ढाकिएको इनार/कुवा	नढाकिएको इनार/कुवा	मूलधारा	नदि/खोला	जार/बोतल	अन्य
९.	३.५१	११.३	७२.०६	०.१५	०.३१	१२.५२	०.०	०.०	०.१५
१०.	३२.१२	१८.०१	४९.६२	०.०	०.०८	०.०८	०.०	०.०	०.०८
११.	६.९१	३.१३	८८.७७	०.१२	०.३	०.३५	०.०	०.१२	०.३
१२.	१.९९	०.६६	९५.१७	०.४७	०.०९	०.८५	०.०	०.०	०.७६
जम्मा	८.५४	५.२४	८२.८६	०.१४	०.२०	२.७५	०.०५	०.०४	०.१७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ७.१६ : शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)

वडा नं.	शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)					
	प्लस भएको (सार्वजनिक ढलमा जोडिएको)	प्लस भएको (सेप्टिक ट्यांकमा जोडिएको)	साधारण शौचालय	सार्वजनिक शौचालय	शौचालय नभएको	जम्मा
१	०.५६	९३.२१	२.९६	०.२४	३.०४	१२५१
२	०.०	९७.८५	१.३७	०.०	०.७८	५१२
३	२.३७	७७.२७	३.७५	०.७९	१५.८१	५०६
४	१.५३	५७.८३	३६.६९	०.५१	३.४४	७८५
५	३.१	९१.३६	३.२६	०.०	२.२८	१२२७
६	०.०	९३.९	२.२४	०.०	३.८६	४९२

वडा नं.	शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)					
	प्लस भएको (सार्वजनिक ढलमा जोडिएको)	प्लस भएको (सेप्टिक ट्यांकमा जोडिएको)	साधारण शौचालय	सार्वजनिक शौचालय	शौचालय नभएको	जम्मा
७	१.२०	८६.४५	१०.९२	०.०	१.४३	१३२८
८	८.१६	६८.५१	१५.३८	०.२९	७.६५	१३७२
९	०.४६	६७.७९	१८.०२	५.३४	८.४	६५५
१०	०.६८	८४.४५	१२.०९	०.५१	२.२८	११८३
११	०.४७	८०.६१	१४.२४	०.३५	४.३१	१६९२
१२	०.२८	८०.०९	१४.६	०.१९	४.८३	१०५५
जम्मा	१.८२	८१.५६	११.७३	०.५३	४.३६	१२०५८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका ७.१७: शुक्लाफाँटा न.पा.मा खाना पकाउन र वत्ती बल्नको लागि इन्धन प्रयोग गर्ने परिवारको विवरण

वडा नं.	वत्ती बाल्नको लागि (प्रतिशत)					खाना पकाउनको लागि (प्रतिशत)						
	बिजुली	सौर्य उर्जा/सोलार	मट्टीतेल	बायोग्याँस	अन्य	काठ/दाउरा	एल.पी.ग्याँस	बिजुली	गुइठा/गोरहा	बायोग्याँस	मट्टीतेल	अन्य
१	९९.२	०.१६	०.०	०.०	०.६४	७७.८६	१९.५८	०.०८	०.०	२.४८	०.०	०.०
२	९९.८	०.०	०.०	०.०	०.२०	६०.१६	२८.७१	०.०	०.०	१०.९४	०.२	०.०
३	९९.६	०.२	०.०	०.०	०.२०	३४.३९	४५.६५	०.०	१.३८	१८.५८	०.०	०.०

वडा नं.	वत्ती वालनको लागि (प्रतिशत)					खाना पकाउनको लागि (प्रतिशत)						
	बिजुली	सौर्य उर्जा/ सोलार	मट्टीते ल	बायोग्याँ स	अन्य	काठ/दाउ रा	एल.पी. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/ गोरहा	बायोग्याँ स	मट्टीतेल	अन्य
४	९९.६२	०.१३	०.०	०.१३	०.१३	४४.३३	५०.७०	०.१३	१.४०	३.४४	०.०	०.०
५	९८.२१	१.६३	०.०	०.०	०.१६	३४.४७	५८.०३	१.६३	०.१६	५.७०	०.०	०.०
६	९८.३७	०.४१	०.२०	०.०	१.०२	३९.६३	४१.६७	०.४१	०.०	१८.२९	०.०	०.०
७	९९.७७	०.०८	०.०	०.०	०.१५	५८.५१	२८.३९	०.७५	०.०	१२.३५	०.०	०.०
८	९५.९९	१.९०	०.५१	०.०	१.६०	९१.२५	६.४९	०.१५	०.१५	१.९७	०.०	०.०
९	९६.७९	१.५३	०.४६	०.०	१.२२	६१.५३	३५.२७	०.१५	०.०	२.९	०.१५	०.०
१०	९९.१५	०.१७	०.०८	०.०	०.५९	२३.३३	७४.३९	०.२५	०.०८	१.९४	०.०	०.०
११	९७.८७	०.१८	०.०६	०.०	१.८९	६२.९४	३५.११	०.४७	०.०६	१.३	०.०	०.१२
१२	९७.३५	०.२८	०.०९	०.०	२.२७	८५.५	११.१८	०.१९	०.०९	३.०३	०.०	०.०
जम्मा	९८.३५	०.५९	०.१२	०.०१	०.९४	५८.८६	३५.०६	०.४१	०.२१	५.४३	०.०२	०.०२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.१२ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

तालिका ७.१८ : स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
	रण बहादुर महारा	प्रमुख	६७७३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	कल्पना कुमारी जोशी	उपप्रमुख	६५१९	नेपाली काँग्रेस
१	उत्तर देव भट्ट	वडा अध्यक्ष	७८३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
१	अन्जना चौधरी	महिला सदस्य	६२५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
१	सन्तोला कामी	दलित महिला सदस्य	६१३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
१	दिना राम राना	सदस्य	६५१	नेपाली काँग्रेस
१	वल्देव अवस्थी	सदस्य	५६२	नेपाली काँग्रेस
२	भोदुराम डगौरा	वडा अध्यक्ष	५२८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
२	शान्ती बिस्ट	महिला सदस्य	४८७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
२	सीता देवी दमाई	दलित महिला सदस्य	४८४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
२	सिता राम डगौरा	सदस्य	४९४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
२	डबल बहादुर ऐर	सदस्य	४९४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
३	नरेन्द्र प्रसाद डगौरा चौधरी	वडा अध्यक्ष	४५५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
३	सीता देवी डगौरा	महिला सदस्य	४७८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
३	बिस्ना देवी पार्की	दलित महिला सदस्य	४५८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
३	हरी लाल साँउद	सदस्य	४७८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
३	विनोद डगौरा	सदस्य	४४१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
४	कमल ठकुल्ला	वडा अध्यक्ष	६४८	नेपाली काँग्रेस

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
४	अञ्जु देवी राना	महिला सदस्य	६९४	नेपाली काँग्रेस
४	पदमा देवी पार्की	दलित महिला सदस्य	५७८	नेपाली काँग्रेस
४	दुर्गा लुहार	सदस्य	५७६	नेपाली काँग्रेस
४	मनी दत्त पन्त	सदस्य	५२२	नेपाली काँग्रेस
५	चक्र बहादुर खड्का	वडा अध्यक्ष	८६३	नेपाली काँग्रेस
५	दिपा देवी कुवर	महिला सदस्य	७६४	नेपाली काँग्रेस
५	लक्ष्मी देवी लुहार	दलित महिला सदस्य	८०५	नेपाली काँग्रेस
५	जय राज पाण्डे	सदस्य	७९४	नेपाली काँग्रेस
५	जीत बहादुर साउद	सदस्य	७०९	नेपाली काँग्रेस
६	दान सिंह ऐर	वडा अध्यक्ष	४६५	नेपाली काँग्रेस
६	लक्ष्मी देवी ऐर	महिला सदस्य	४९३	नेपाली काँग्रेस
६	लष्मी महर	दलित महिला सदस्य	४८६	नेपाली काँग्रेस
६	जगत राज जोशी	सदस्य	४७८	नेपाली काँग्रेस
६	लाल बहादुर राना	सदस्य	४६४	नेपाली काँग्रेस
७	प्रताप सिंह धामी	वडा अध्यक्ष	७२८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
७	सरसवती कुमारी जोशी	महिला सदस्य	७८६	नेपाली काँग्रेस
७	तारा महर	दलित महिला सदस्य	७९२	नेपाली काँग्रेस
७	धिरेन्द्र प्रसाद भट्ट	सदस्य	७९२	नेपाली काँग्रेस
७	केशव सिंह ठगुन्ना	सदस्य	६७४	नेपाली काँग्रेस

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
८	बहादुर सिंह महारा	वडा अध्यक्ष	९३१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
८	बिमला देवी चौधरी	महिला सदस्य	८८१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
८	सरीता देवी टमटा	दलित महिला सदस्य	८७४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
८	जनक लाल डगौरा	सदस्य	८५८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
८	लाल सिंह महारा	सदस्य	८५०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
९	रमेश बहादुर ऐर	वडा अध्यक्ष	७०७	नेपाली काँग्रेस
९	घुम्नी देवी डगौरा	महिला सदस्य	५६४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
९	मनिषा सुनार	दलित महिला सदस्य	६२०	नेपाली काँग्रेस
९	टेक बहादुर डगौरा चौधरी	सदस्य	६२६	नेपाली काँग्रेस
९	लाल बहादुर चौधरी	सदस्य	५९६	नेपाली काँग्रेस
१०	लाल बहादुर ऐर	वडा अध्यक्ष	८६०	नेपाली काँग्रेस
१०	भूमा देवी चन्द	महिला सदस्य	८६७	नेपाली काँग्रेस
१०	सरस्वती कुमारी चुनारा लुहार	दलित महिला सदस्य	७७६	नेपाली काँग्रेस
१०	तारा दत्त अवस्थी	सदस्य	७२९	नेपाली काँग्रेस
१०	राम बहादुर बस्नेत	सदस्य	६९६	नेपाली काँग्रेस
११	शेर बहादुर साँउद	वडा अध्यक्ष	९४२	नेपाली काँग्रेस
११	शान्ती देवी ऐर	महिला सदस्य	९२६	नेपाली काँग्रेस
११	कमला देवी कामी	दलित महिला सदस्य	८१३	नेपाली काँग्रेस
११	जै सिंह राना थारु	सदस्य	७४०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
११	राजेश शाही	सदस्य	६२७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
१२	नवल सिंह राना	वडा अध्यक्ष	६५९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकिकृत समाजवादी)
१२	गंगा अधिकारी	महिला सदस्य	५५८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकिकृत समाजवादी)
१२	लक्ष्मी लुहार	दलित महिला सदस्य	५४१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकिकृत समाजवादी)
१२	जय सिंह भण्डारी	सदस्य	५८५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकिकृत समाजवादी)
१२	आन सिंह महारा	सदस्य	५०९	नेपाली काँग्रेस

श्रोत : जिल्ला निर्वाचन कार्यालय कंचनपुर

खण्ड ग. गाउँपालिकाहरूको वस्तुगत अवस्था

१. बेलडाँडी गाउँपालिका

१.१ भौगोलिक अवस्थिति

बेलडाँडी गाउँपालिका कञ्चनपुर जिल्लाको सदरमुकाम महेन्द्रनगरबाट दक्षिण-पूर्वतर्फ २४ कि.मी. को दूरिमा अवस्थित छ । यस गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल ३६.७ वर्ग किलोमिटर रहेको छ । यो नगरपालिकाको भू-क्षेत्र २८°४४' डिग्री देखि २८°४८' उत्तरी अक्षांस तथा ८०°१८' देखि ८०°१३' डिग्री पूर्वी देशान्तरसम्म फैलीएको छ । समुद्र सतहबाट १९३ मिटरदेखि २१९ मिटर उचाईसम्म रहेको छ यस नगरपालिकाको उत्तरमा शुक्लाफाँटा वन्यजन्तु आरक्ष, दक्षिणमा भारतको उत्तर प्रदेशको पिलिभित, पूर्वमा बेलौरी नगरपालिका र पश्चिममा शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज रहेका छन् । साविकको नगरपालिका बन्नु अघि यो गाउँपालिका तत्कालिन बेलडाँडी गा.वि.स. र रौतेली बिचवा गा.वि.स.को भूभाग मिलाएर गठन गरिएको थियो ।

तालिका १.१ बेलडाडी गाउपालिकामा वडा अनुसार मतदाता

क्र स	नगरपालिका	वडा न	जनसंख्या	मतदाता संख्या	क्षेत्रफल वर्ग कि मी
१	बेलडाडी गाउपालिका	१	४६९९	३३९३	३६.७
२	बेलडाडी गाउपालिका	२	६८०२	४३७८	
३	बेलडाडी गाउपालिका	३	४६०९	२९५१	
४	बेलडाडी गाउपालिका	४	१८८०	१३१२	
५	बेलडाडी गाउपालिका	५	३८९८	२६९७	
जम्मा			२१८८८	१४७३१	

१.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण

बेल्डाँडी गाउँपालिकाको ऐतिहासिक नामाकरणका सन्दर्भमा यस ठाउँमा बेलका रूखहरू भएको डाँडामा पुराना पुर्खाहरू बसोबास गरेको हुनाले बेल्डाँडी नाम रहन गएको र सोही नामबाट गाउँपालिकाको नामाकरण गरिएको पाइन्छ ।

१.३ राजनीतिक अवस्थिति

प्रशासनिक विभाजनका सन्दर्भमा कञ्चनपुर जिल्लाको निर्वाचन क्षेत्र नं. १ पर्ने यो गाउँपालिका साविकको इलाका नं २ मा रहेको थियो । हाल यस गाउँपालिकालाई ५ वटा वडाहरूमा विभाजन गरिएको छ ।

१.४ नदीनाला तथा तालतलैया

करीब १० किलोमिटर क्षेत्रमा फैलिएको खानीखोला र पनाल खोलाले यस गाउँपालिकाको जलाधारमा योगदान पुर्याइरहेको पाइन्छ । यहाँ सुख्खा दह पनि रहेको छ, जसलाई प्रबर्धन तथा सुधार गर्न सकेमा सिंचाइ सेवा विकासका लागि थप सहयोग पुग्ने देखिन्छ । कालिकिच ताल, खप्रेश्वर मन्दिर, चुकुवा ताल, कुल्लाह ताल आदि यहाँका ताल तलैयाहरू हुन् ।

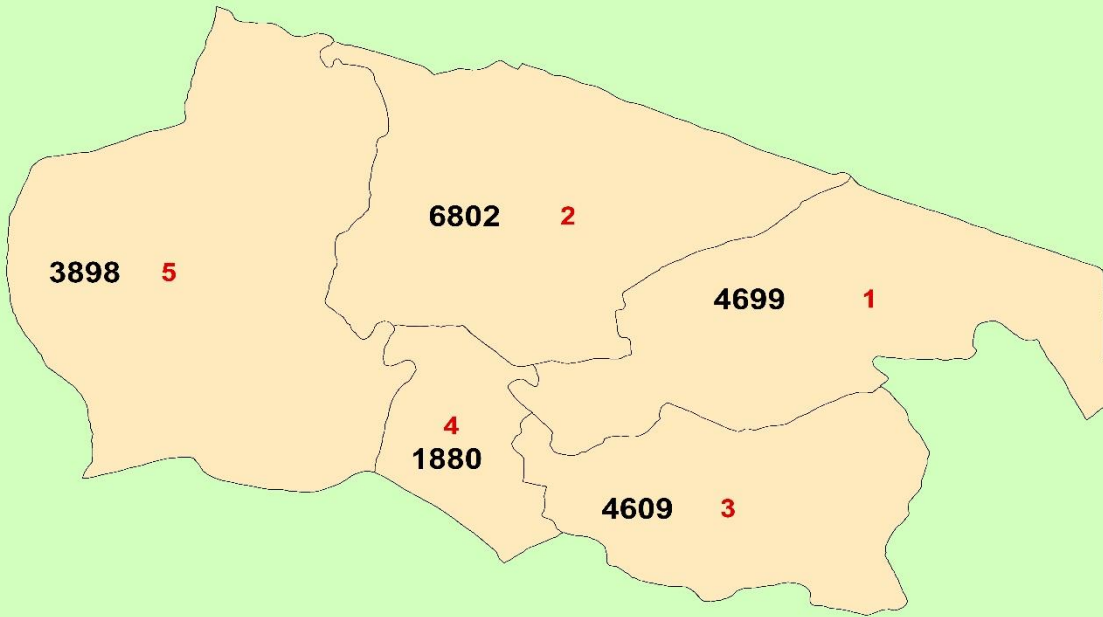
१.५ पर्यटकीय, साँस्कृतिक र मनोरम स्थलहरू

विभिन्न तालतलैया, सामुदायिक वन क्षेत्र तथा ऐतिहासिक, धार्मिक तथा साँस्कृतिक महत्वका सम्पदाहरू (जस्तै शिवमन्दिर, कालिका मन्दिर, भोटेचूली भ्यू टावर तथा दह आदि) रहेको यस गाउँपालिकालाई आन्तरिक पर्यटनका लागि सम्भाव्य गन्तव्यको रूपमा विकास गर्न सकिने देखिन्छ ।

१.६ उपलब्ध सेवा तथा सुविधा

यस गाउँपालिकामा स्थानीय सरकारको रूपमा नगरपालिका कार्यालय, स्वास्थ्य चौकी, तथा विभिन्न तहका सामुदायिक विद्यालयहरू छन् । यसका साथै सहकारी संस्थाहरू, लक्षित वर्ग सञ्जाल, सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति, स्थानीय युवा क्लब, आमा समुह, बचत तथा स्वावलम्बन समुहहरू छन् । यसका साथै यहाँ सुशासन, स्थानीय शासन, सामाजिक मेलमिलाप लगायतका विभिन्न विषयगत क्षेत्रमा गैरसरकारी संघसंस्थाहरूले कार्यक्रम सञ्चालन गरिरहेको पाइन्छ । विद्युत सेवाको हकमा यस क्षेत्रका नागरिकहरूले केही मात्रामा सौर्य उर्जाको उपयोग गरिरहेको पाइन्छ । इन्टरनेटसेवाको सुविधा ६१ प्रतिशत परिवारमा पहुच रहेको तथा यस नगरपालिकाका अधिकांश नागरिकहरूमा मोबाइलको प्रयोगमा वृद्धि भएको पाइन्छ ।

वेलडाँडी गाउँपालिकाको वार्ड अनुसार जनसंख्या २०७८

0 1 2 4 Kilometers

१.७ चाडपर्व तथा संस्कृति

विभिन्न जातजाति तथा धर्मवालम्बीहरूको बसोबास रहेको यस नगरपालिकामा मुख्यतया दशै, तिहार, माघी, तीज, गौरा पर्व, जनैपुर्णिमा, कृष्णजन्माष्टमी, बुद्धजयन्ती, तमु ल्होसार, क्रिसमस डे, अतवारी, नयावर्ष, तीज लगायतका चाडपर्वहरू मनाइन्छ ।

१.८ आधारभूत तथ्याङ्क/सूचकहरू

तालिका १.५ : आधारभूत जनसांख्यिक तथ्याङ्क/सूचकहरू

सूचक	एकाई	मान २०६८	मान २०७८
क्षेत्रफल	वर्ग कि मि	३६.७	३६.७
कुल जनसंख्या	संख्या/ प्रतिशत	२१९४९	२१८८८
पुरुष	संख्या/ प्रतिशत	१०२४० (४६.६५%)	९८५९ (४५.०४%)
महिला	संख्या/ प्रतिशत	११७०९ (५३.३५%)	१२०२९ (५४.९६%)
लैंगिक अनुपात	अनुपात	८७.४५	८१.९६
जनसंख्या वृद्धिदर	प्रतिशत	१.३३	-०.०३
जिल्लाको जनसंख्यामा नगरपालिकाको अंश	प्रतिशत	४.८९	४.२६
जनसंख्या दोब्बर हुन् लाग्ने अबधि	वर्ष	५३	
परिवार संख्या	संख्या	३७६०	४७०१
परिवारका औषत सदस्यसंख्या	जना प्रति परिवार	५.८४	४.६६
जनघनत्व	जना प्रतिवर्ग कि मि	५९८.०७	५९६
कम्तिमा एक सदस्य अनुपस्थित रहेको परिवार	संख्या/ प्रतिशत	१५४३ (४१.०४%)	२१०२ (४४.७१%)

सूचक	एकाई	मान २०६८	मान २०७८
आश्रित अनुपात	अनुपात	८६.४	६३.६४
बाल आश्रित अनुपात (Child Dependency Ratio)	अनुपात	७३.८१	४७.१४
वृद्ध आश्रित अनुपात (Old-Age Dependency Ratio)	अनुपात	१२.५९	१६.५

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८ , राष्ट्रिय तथ्यांक कार्यालय

तालिका १.६ : बेल्डाँडी गाउँपालिकाको वडा अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	घरपरिवार	पुरुष	महिला	जम्मा	वार्षिक जनसंख्या बृद्धिदर	लैंगिक अनुपात	औषत परिवार संख्या
१	१०२६	२०६३	२६३६	४६९९	-०.१०	७८.२६	४.५८
२	१४९६	३०६५	३७३७	६८०२	१.०१	८२.०२	४.५५
३	९६६	२०९२	२५१७	४६०९	-०.३२	८३.११	४.७७
४	३८२	८८१	९९९	१८८०	-०.२०	८८.१९	४.९२
५	८३१	१७५८	२१४०	३८९८	-१.१६	८२.१५	४.६९
जम्मा	४७०१	९८५९	१२०२९	२१८८८	-०.०३	८१.९६	४.६६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका १.६ : बेल्डाँडी गाउँपालिकाको वार्षिक उमेर समूह अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
१ वर्ष मुनि	१९६	१६५	३६१	५०	१५८	२३१	३८९
१	१६८	१८३	३५१	५१	६९	९३	१६२

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
२	१९७	२०१	३९८	५२	९५	११९	२१४
३	२०१	१४८	३४९	५३	७०	१०३	१७३
४	२११	१९५	४०६	५४	८४	८७	१७१
५	१९७	१७२	३६९	५५	१०६	११८	२२४
६	१९५	१९४	३८९	५६	८०	९२	१७२
७	२००	१८५	३८५	५७	६४	५९	१२३
८	२२७	२०७	४३४	५८	९३	१३३	२२६
९	२००	१७०	३७०	५९	५४	५०	१०४
१०	२३९	२४१	४८०	६०	११५	१३६	२५१
११	२०५	२०४	४०९	६१	५०	५६	१०६
१२	२९१	२६१	५५२	६२	७७	६४	१४१
१३	२४७	२७०	५१७	६३	५७	४५	१०२
१४	२६६	२७०	५३६	६४	४९	५४	१०३
१५	२६०	२९१	५५१	६५	७६	८६	१६२
१६	२२८	२८१	५०९	६६	४३	५७	१००
१७	१८४	२०६	३९०	६७	४७	३१	७८
१८	२४२	२६९	५११	६८	७०	६७	१३७
१९	१७५	२२४	३९९	६९	३६	३९	७५
२०	२११	३३०	५४१	७०	७८	९४	१७२

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
२१	१४३	२३७	३८०	७१	४४	३५	७९
२२	१९८	२७६	४७४	७२	३६	५४	९०
२३	१२५	२६९	३९४	७३	२८	४०	६८
२४	१४९	२६३	४१२	७४	२५	२९	५४
२५	१५७	२६८	४२५	७५	३२	५६	८८
२६	१५२	२३४	३८६	७६	३७	४१	७८
२७	१३१	१८१	३१२	७७	४३	५३	९६
२८	१७८	२५८	४३६	७८	२४	३६	६०
२९	१०१	१७४	२७५	७९	१०	८	१८
३०	१७७	२४५	४२२	८०	२०	२६	४६
३१	१०२	१३१	२३३	८१	६	३	९
३२	११०	१९३	३०३	८२	३	१०	१३
३३	११६	१५८	२७४	८३	९	८	१७
३४	१०४	१३७	२४१	८४	२	२	४
३५	१५२	२३४	३८६	८५	१	७	८
३६	९४	१५०	२४४	८६	१	२	३
३७	८९	१२३	२१२	८७	४	३	७
३८	१२२	१८४	३०६	८८	३	२	५
३९	७४	१०१	१७५	८९	०	३	३

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
४०	१५१	२४९	४००	९०	४	५	९
४१	७४	७७	१५१	९१	२	१	३
४२	११३	१६३	२७६	९२	४	१	५
४३	९२	१३४	२२६	९३	०	२	२
४४	७९	८८	१६७	९४	०	२	२
४५	१२१	१७६	२९७	९५	०	१	१
४६	८६	१०१	१८७	९६	०	१	१
४७	५५	७१	१२६	९७	१	१	२
४८	१०३	१४६	२४९	९८	०	०	०
४९	५८	८९	१४७	९९	०	१	१
				१००+	३	५	८
जम्मा					९८५९	१२०२९	२१८८८

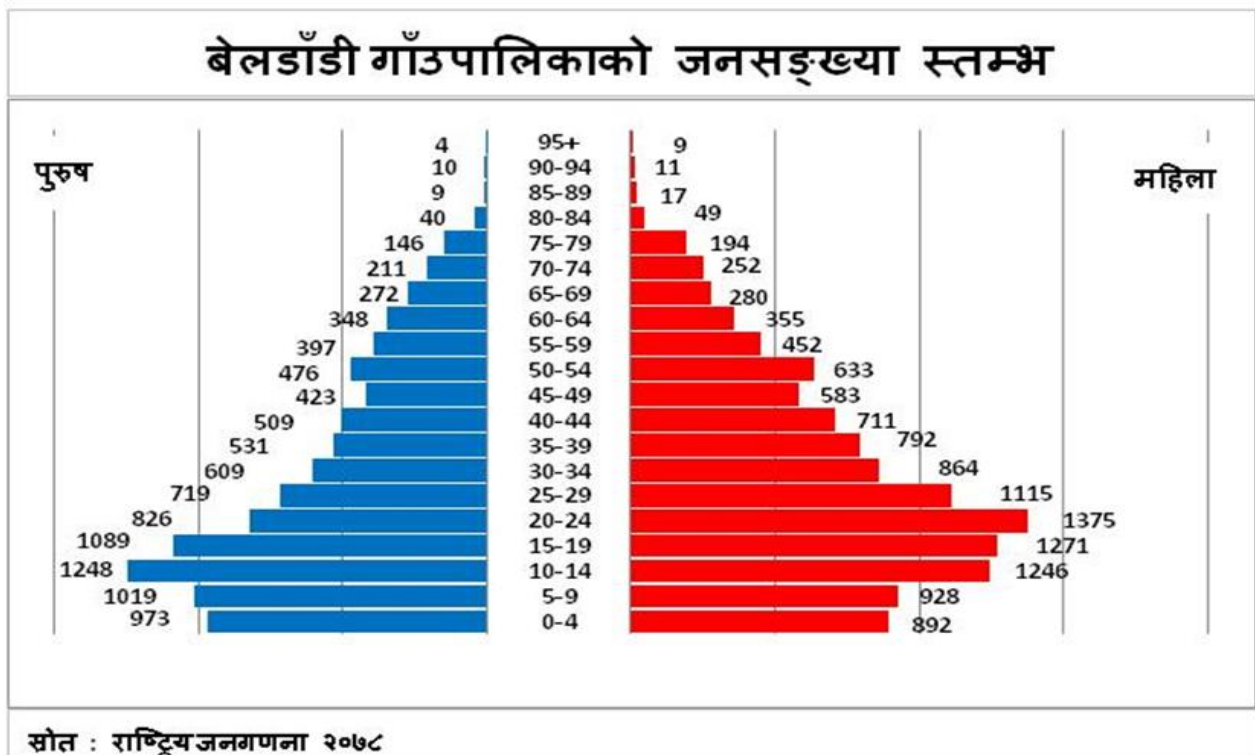
तालिका १.७ :बेल्डाँडी गाउँपालिकाको उमेर समूह अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

वडा नं.	उमेर समुह											
	०-१४				१५-५९				६०+			
	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत
१	७२१	६७७	१३९८	२९.७५	११०७	१६६८	२७७५	५९.०६	२३५	२९१	५२६	११.१९
२	१०६४	१००२	२०६६	३०.३७	१६७३	२३६४	४०३७	५९.३५	३२८	३७१	६९९	१०.२८
३	५८९	६०६	११९५	२५.९३	१३०२	१७०२	३००४	६५.१८	२०१	२०९	४१०	८.९०

वडा नं.	उमेर समुह											
	०-१४				१५-५९				६०+			
	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत
४	२५९	२४७	५०६	२६.९१	५३४	६६१	११९५	६३.५६	८८	९१	१७९	९.५२
५	६०७	५३४	११४१	२९.२७	९६३	१४०१	२३६४	६०.६५	१८८	२०५	३९३	१०.०८
जम्मा	३२४०	३०६६	६३०६	२८.८१	५५७९	७७९६	१३३७५	६१.११	१०४०	११६७	२२०७	१०.०८

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

चित्र १.१: जनसंख्या स्तम्भ

तालिका १.८ : उमेर समूह अनुसार प्रक्षेपित (Projected) जनसङ्ख्या

उमेर समूह	उमेर अनुसार प्रक्षेपित जनसंख्या				
	२०७८	२०७९	२०८०	२०८१	२०८२
०-४	१८६५	१८६४	१८६४	१८६३	१८६३
५-९वर्ष	१९४७	१९४६	१९४६	१९४५	१९४५
१०-१४ वर्ष	२४९४	२४९३	२४९३	२४९२	२४९१
१५-१९	२३६०	२३५९	२३५९	२३५८	२३५७
२०-२४	२२०१	२२००	२२००	२१९९	२१९८
२५-२९	१८३४	१८३३	१८३३	१८३२	१८३२
३०-३४	१४७३	१४७३	१४७२	१४७२	१४७१
३५-३९	१३२३	१३२३	१३२२	१३२२	१३२१
४०-४४	१२२०	१२२०	१२१९	१२१९	१२१९
४५-४९	१००६	१००६	१००५	१००५	१००५
५०-५४	११०९	११०९	११०८	११०८	११०८
५५-५९	८४९	८४९	८४८	८४८	८४८
६०-६४	७०३	७०३	७०३	७०२	७०२
६५-६९	५५२	५५२	५५२	५५२	५५१
७०-७४	४६३	४६३	४६३	४६३	४६२
७५-७९	३४०	३४०	३४०	३४०	३४०
८०+	१४९	१४९	१४९	१४९	१४९
जम्मा	२१८८८	२१८८१	२१८७५	२१८६८	२१८६२

नोट: रा.ज.ग २०७८ को प्रकाशित तथ्याङ्कको आधारमा घाताङ्कीय विधि प्रयोग गरी प्रक्षेपण गरिएको ।

तालिका १.९ : बेल्डाँडी गाउँपालिकाको पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसारको जनसांख्यिक विवरण

उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा
१० वर्ष मुनि	३	६७	७०
१०-१४ वर्ष	१८३	९९५	११७८
१५-१७ वर्ष	६५०	२३१२	२९६२
१८-२० वर्ष	१८२१	२६९४	४५१५
२१-२४ वर्ष	१३४५	८७८	२२२३
२५-२९ वर्ष	६३५	१७५	८१०
३०-३४ वर्ष	१०९	२७	१३६
३५-३९ वर्ष	१९	४	२३
४०-४४ वर्ष	४	३	७
४५-४९ वर्ष	४	२	६
५०+ वर्ष	१	०	१
नखुलेको	३	६	९
जम्मा	४७७७	७१६३	११९४०

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका १.१०: बेल्डाँडी गाउँपालिकाको जातजातिको विवरण

क्र.स.	जातजाति	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	क्षेत्री	७३०२	३३.३६	३२२८	४०७४

क्र.स.	जातजाति	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
२	थारु	३६२०	१६.५४	१७५०	१८७०
३	रानाथारु	३०३२	१३.८५	१३९३	१६३९
४	ब्राह्मण - पहाड	२९२२	१३.३५	१३०७	१६१५
५	विश्वकर्मा	१७१९	७.८५	७४६	९७३
६	ठकुरी	१२६७	५.७९	५७८	६८९
७	परियार	७१९	३.२८	३१३	४०६
८	सन्यासी/दशनामी	४९६	२.२७	२००	२९६
९	लोहार	३४९	१.५९	१४९	२००
१०	मिजार	२२५	१.०३	९३	१३२
११	मगर	१२५	०.५७	५७	६८
१२	गुरुड	३०	०.१४	१४	१६
१३	सोनार	२९	०.१३	१०	१९
१४	ब्राह्मण - तराई	१३	०.०६	५	८
१५	राई	१०	०.०५	३	७
१६	अन्य	३०	०.१४	१३	१७
बेलडाडी गाउँपालिकाको जम्मा		२१८८८	१००	९८५९	१२०२९

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका १.१२: मातृभाषा अनुसार बेलडाडी गाउँपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण

क्र.स.	मातृभाषा	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	नेपाली	९१८६	४१.९७	४२८९	४८९७
२	थारु	३६२६	१६.५७	१७५६	१८७०
३	रानाथारु	३११३	१४.२२	१४२१	१६९२
४	बझांगी	२००१	९.१४	७९५	१२०६
५	डोटेली	१३२३	६.०४	५६९	७५४
६	बैतडेली	१३१७	६.०२	५३१	७८६
७	दार्चुलेली	३२७	१.४९	११२	२१५
८	बाजुरेली	३०८	१.४१	१०८	२००
९	खस	१६१	०.७४	७४	८७
१०	डडेल्धुरी	१६०	०.७३	४७	११३
११	दैलेखी	१०९	०.५०	४६	६३
१२	अछामी	९२	०.४२	३५	५७
१३	मगर धुत	६५	०.३०	३०	३५
१४	मैथिली	२५	०.११	१२	१३
१५	गुरुङ	१९	०.०९	९	१०
१६	संस्कृत	१६	०.०७	९	७
१७	हिन्दी	१३	०.०६	३	१०
१८	जुम्ली	१२	०.०५	६	६

क्र.स.	मातृभाषा	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१९	अन्य	१५	०.०७	७	८
बेलडाडी गाउँपालिकाको जम्मा		२१८८८	१००	९८५९	१२०२९

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका १.१३: बेलडाडी गाउँपालिकाको धर्म अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

क्र.स.	धर्म	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	हिन्दु	२१०४६	९६.१५	९४८६	११५६०
२	क्रिश्चियन	८१३	३.७१	३६०	४५३
३	बौद्ध	२२	०.१०	१०	१२
४	बहइ	७	०.०३	३	४
बेलडाडी गाउँपालिकाको जम्मा		२१८८८	१००	९८५९	१२०२९

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका १.१४ : वडा अनुसार ५ वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका जनसङ्ख्याको साक्षरता दर

वडा नं.	साक्षरता दर (प्रतिशत)			२०६८ को साक्षरता दर
	पुरुष	महिला	जम्मा	
१	८५.३५	७१.०३	७७.१३	६८.३४
२	८८.३६	७०.१४	७८.२४	७०.६८
३	८६.१५	७२.१९	७८.५१	६०.८९

वडा नं.	साक्षरता दर (प्रतिशत)			२०६८ को साक्षरता दर
	पुरुष	महिला	जम्मा	
४	८३.५७	६७.९०	७५.९६	६९.३८
५	८७.२७	७३.९७	७९.८७	६५.९३
जम्मा	८६.६४	७९.२७	७८.०९	६६.८२

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१.९ पारिवारिक सूचकहरू

तालिका १.१४: बेलडाँडी गाउँपालिकामा बसोबास गरिरहेको घरको स्वामित्वको आधारमा परिवार

वडा नं.	आफ्नै (%)	भाडामा (%)	संस्थागत (%)	अन्य (%)	जम्मा परिवार
१	९९.५१	०.१९	०.००	०.२९	१०२६
२	९८.४०	१.४०	०.००	०.२०	१४९६
३	९९.६९	०.१०	०.००	०.२१	९६६
४	९९.४८	०.२६	०.००	०.२६	३८२
५	९९.२८	०.००	०.००	०.७२	८३१
जम्मा	९९.१५	०.५३	०.००	०.३२	४७०१

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका १.१५: बेलडाँडी गाउँपालिकामा खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)								
	धारा पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा पाइप घरपरिसर बाहिर)	ट्युबवेल /हातेपम्प	ढाकिएको इनार/कुवा	नढाकिएको इनार/कुवा	मूलधारा	नदि/खोला	जार/बोतल	अन्य
१	०.४९	०.६८	९८.४४	०.१०	०.००	०.१९	०.००	०.१०	०.००
२	१.०७	०.९४	९७.७३	०.०७	०.१३	०.००	०.००	०.००	०.०७
३	१.२४	१.१४	९७.२०	०.१०	०.३१	०.००	०.००	०.००	०.००
४	२.८८	१.५७	९५.२९	०.००	०.२६	०.००	०.००	०.००	०.००
५	०.४८	१.८१	९६.८७	०.३६	०.००	०.००	०.००	०.००	०.४८
जम्मा	१.०२	१.१३	९७.४३	०.१३	०.१३	०.०४	०.००	०.०२	०.११

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका १.१६: शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)					
	प्लस भएको (सार्वजनिक ढलमा जोडिएको)	प्लस भएको (सेप्टिक ट्यांकमा जोडिएको)	साधारण शौचालय	सार्वजनिक शौचालय	शौचालय नभएको	जम्मा
१	०.१९	८९.१८	६.०४	०.००	४.५८	१०२६
२	१.२०	८०.२८	१०.७६	०.१३	७.६२	१४९६
३	०.७२	७३.७१	१४.९१	१.२४	९.४२	९६६
४	०.२६	७४.०८	२२.७७	०.००	२.८८	३८२
५	०.८४	४१.८८	४५.९७	०.७२	१०.५९	८३१

वडा नं.	शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)					
	प्लस भएको (सार्वजनिक ढलमा जोडिएको)	प्लस भएको (सेफ्टिक ट्यांकमा जोडिएको)	साधारण शौचालय	सार्वजनिक शौचालय	शौचालय नभएको	जम्मा
जम्मा	०.७४	७३.५८	१७.७८	०.४३	७.४७	४७०१

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका १.१७ : बेलडाँडी गा.पा.मा खाना पकाउन र वत्ती बल्नको लागि इन्धन प्रयोग गर्ने परिवारको विवरण

वडा नं.	वत्ती बाल्नको लागि (प्रतिशत)					खाना पकाउनको लागि (प्रतिशत)						
	बिजुली	सौर्य उर्जा/सोलार	मट्टीतेल	बायो ग्याँस	अन्य	काठ/दा उरा	एल.पी. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/गोरहा	बायो ग्याँस	मट्टीतेल	अन्य
१	९८.७३	०.६८	०.००	०.००	०.४९	५०.९७	४६.३	०.१०	०.२९	२.३४	०.००	०.००
२	९८.५३	०.५३	०.००	०.००	०.९४	६२.४३	३०.०१	०.४०	०.२७	६.८९	०.००	०.००
३	९९.२८	०.२१	०.००	०.००	०.१	६१.५९	२८.५७	०.९३	०.२१	८.७	०.००	०.००
४	९४.२४	४.१९	०.००	०.५२	१.०५	५२.६२	३८.७४	१.०५	०.२६	७.३३	०.००	०.००
५	९७.२३	०.३६	०.००	०.१२	१.८१	७६.५३	१५.४०	०.००	०.००	७.९४	०.१२	०.००
जम्मा	९८.१५	०.७७	०.१९	०.०६	०.८३	६१.४६	३१.४	०.४३	०.२१	६.४९	०.०२	०.००

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१.१० स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

तालिका १.१८: बेलडाँडी गाउँपालिकामा स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
	हरिश चन्द्र राना	अध्यक्ष	४१०३	नेपाली काँग्रेस
	शान्ती नाथ	उपाध्यक्ष	३६७३	नेपाली काँग्रेस
१	गज बहादुर विष्ट	वडा अध्यक्ष	७७२	नेपाली काँग्रेस
१	गौरी देवी पाध्या	महिला सदस्य	८६६	नेपाली काँग्रेस
१	निर्मला सुनार	दलित महिला सदस्य	९१२	नेपाली काँग्रेस
१	कुमारी कृष्णा चौधरी	सदस्य	७७४	नेपाली काँग्रेस
१	श्याम बहादुर रावल	सदस्य	७७३	नेपाली काँग्रेस
२	नारद सिंह उन्याल	वडा अध्यक्ष	९४४	नेपाली काँग्रेस
२	हर्कमती देवी पाध्या	महिला सदस्य	८५०	नेपाली काँग्रेस
२	रत्ना कुमारी सुनार	दलित महिला सदस्य	९५२	नेपाली काँग्रेस
२	करन सिंह राना	सदस्य	९६०	नेपाली काँग्रेस
२	रमेश चनारा	सदस्य	७७६	नेपाली काँग्रेस
३	दुर्गा प्रसाद चौधरी	वडा अध्यक्ष	९३९	नेपाली काँग्रेस
३	तारा देवी गिरी	महिला सदस्य	८४६	नेपाली काँग्रेस
३	पदमा सुनार	दलित महिला सदस्य	८२५	नेपाली काँग्रेस
३	पिल्चे व चौधरी	सदस्य	७६३	नेपाली काँग्रेस
३	पार्वती देवी सिंह	सदस्य	७५८	नेपाली काँग्रेस

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
४	विर बहादुर खड्का	वडा अध्यक्ष	५५८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
४	खगेश्वरी देवी भण्डारी	महिला सदस्य	५४४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
४	सरिता सुनार	दलित महिला सदस्य	५३८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
४	चन्द्र बहादुर खड्का	सदस्य	५३५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
४	राज कुमार डंगौरा	सदस्य	५३०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
५	ईन्द्र बहादुर खड्का	वडा अध्यक्ष	९३७	नेपाली काँग्रेस
५	राम कुमारी राना	महिला सदस्य	८९०	नेपाली काँग्रेस
५	बसन्ती देवी सुनार	दलित महिला सदस्य	८८३	नेपाली काँग्रेस
५	झुपा लाल बुढा	सदस्य	८६०	नेपाली काँग्रेस
५	केशव दत्त जोशी	सदस्य	८३५	नेपाली काँग्रेस

श्रोत: जिल्ला निर्वाचन कार्यालय कंचनपुर

२. लालझाडी गाउँपालिका

२.१ भौगोलिक अवस्थिति

लालझाडी कञ्चनपुर जिल्लाको मौजुदा दुईवटा गाउँपालिका मध्ये क्षेत्रफलका हिसावले ठूलो गाउँपालिका हो । यो नगरपालिकाको भू-क्षेत्र २८°४०' डिग्री देखि २९°५०' उत्तरी अक्षांस तथा ८०°३०' देखि ८०°२४' डिग्री पूर्वी देशान्तरसम्म फैलिएको छ । समुद्र सतहबाट १९० मिटरदेखि २५३ मिटर उचाईसम्म रहेको छ । जिल्लाको पूर्वी भेगमा अवस्थित यो गाउँपालिका साविक बाइसे विचवा गा.वि.स.को वडा नं. १-४, देखतभूली गा.वि.स.को वडा नं. १-३ र ७-८ तथा शंकरपुर गा.वि.स.का पुरै वडाहरू मिलाएर गठन गरिएको हो । हाल यस गाउँपालिकामा ६ वटा वडाहरू मौजुदा छन् । यहाँ आदिवासी थारू समुदाय

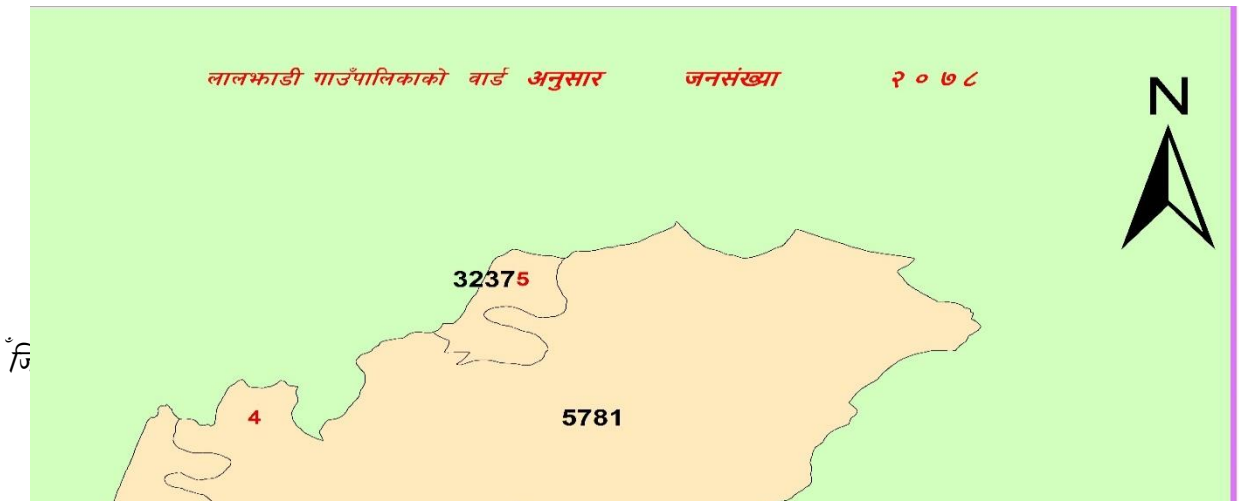
र पहाडबाट बसाइसराइ गरी आएका विविध जातजाती, धर्म र वर्णका मानिसहरूको मिश्रित बसोवास रहेको छ । यसको पूर्वमा कृष्णपुर र पुनर्वास नगरपालिका, पश्चिममा शुक्लाफाँटा नगरपालिका र शुक्लाफाँटा राष्ट्रिय निकुञ्ज, उत्तरमा शुक्लाफाँटा नगरपालिका र कृष्णपुर नगरपालिका तथा दक्षिणमा बेलौरी र पुनर्वास नगरपालिका रहेका छन् । यस गाउँपालिका र कृष्णपुर न.पा.को विचमा रहेको लालझाडी जंगलको नामबाट यस गाउँपालिकाको नाम रहन गएको देखिन्छ ।

तालिका २.१ लालझाडी गाउँपालिकामा वडा अनुसार मतदाता

क्र.स.	नगरपालिका	वडा नं.	जनसंख्या	मतदाता संख्या	क्षेत्रफल वर्ग कि मी
१	लालझाडी गाउँपालिका	१	५०३६	२८८३	१५४.६५
२	लालझाडी गाउँपालिका	२	३७८६	२२६४	
३	लालझाडी गाउँपालिका	३	४०६०	२५७६	
४	लालझाडी गाउँपालिका	४	५७८१	३१३५	
५	लालझाडी गाउँपालिका	५	३२३७	१७४९	
६	लालझाडी गाउँपालिका	६	३१३७	१३९२	
जम्मा			२५०३७	१३९९९	

२.२ राजनीतिक अवस्थिति

प्रशासनिक विभाजनका हकमा कञ्चनपुर जिल्लाको यो गाउँपालिका साविकको इलाका नं २ र ६ मा रहेको थियो । हाल यस गाउँपालिकालाई ६ वटा वडाहरूमा विभाजन गरिएको छ । यो गाउँपालिका हालको निर्वाचन क्षेत्र नं. १ अन्तर्गत पर्दछ ।

२.३ आधारभूत तथ्याङ्क तथा सूचकहरू

तालिका २.२: आधारभूत जनसांख्यिक तथ्यांक सुचकहरू

सूचक	एकाई	मान २०६८	मान २०७८
क्षेत्रफल	वर्ग कि मि	१५४.६५	१५४.६५
कुल जनसंख्या	संख्या/ प्रतिशत	२२५६९	२५०३७
पुरुष	संख्या/ प्रतिशत	११०८६ (४९.१२%)	१२१४४ (४८.५०%)

सूचक	एकाई	मान २०६८	मान २०७८
महिला	संख्या/ प्रतिशत	११४८३ (५०.८८%)	१२८९३ (५१.५०%)
लैंगिक अनुपात	अनुपात	९६.५४	९४.१९
जनसंख्या वृद्धिदर	प्रतिशत	१.१३	१
जिल्लाको जनसंख्यामा नगरपालिकाको अंश	प्रतिशत	५.०३	४.८७
जनसंख्या दोब्बर हुनु लाग्ने अबधि	वर्ष	६२	७०
परिवार संख्या	संख्या	३६४०	४७४५
परिवारका औषत सदस्यसंख्या	जना प्रति परिवार	६.२	५.२८
जनघनत्व	जना प्रतिवर्ग कि मि	१४६	१६२
कम्तिमा एक सदस्य अनुपस्थित रहेको परिवार	संख्या/ प्रतिशत	६३७ (१७.५०%)	१०३३ (२१.७७%)
आश्रित अनुपात	अनुपात	७६.५५	५३.६२
बाल आश्रित अनुपात (Child Dependency Ratio)	अनुपात	६५.११	४०.७७
वृद्ध आश्रित अनुपात(Old-Age Dependency Ratio)	अनुपात	११.४४	१२.८५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

तालिका २.३: लालझाडी गाउँपालिकाको वडा अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

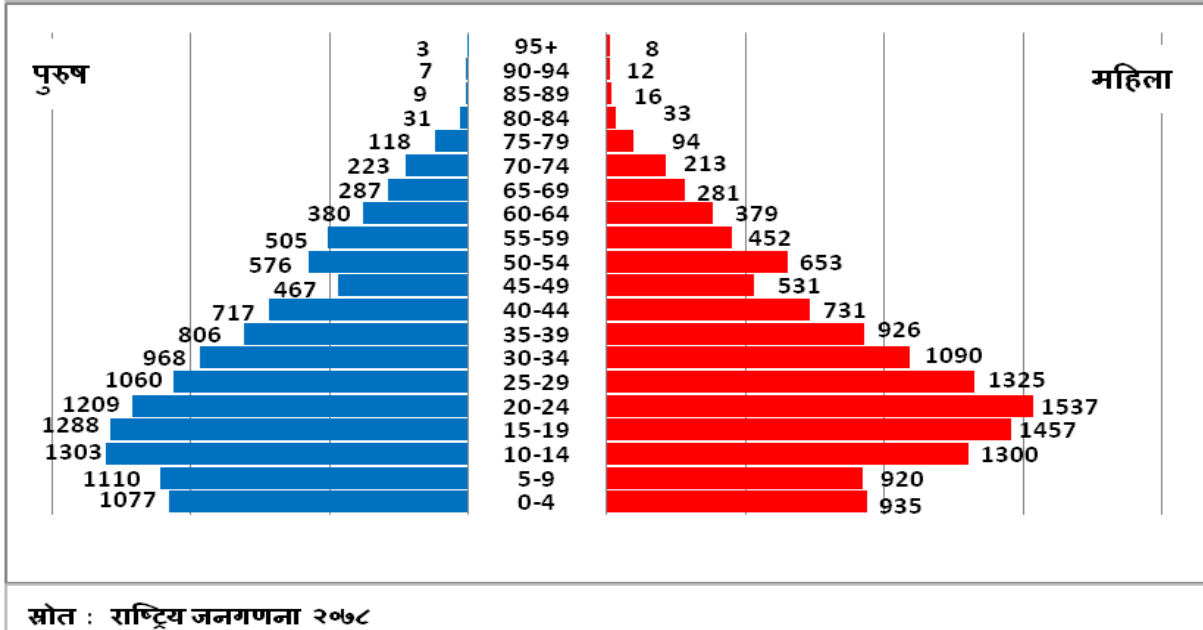
वडा नं.	घरपरिवार	पुरुष	महिला	जम्मा	वार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर	लैंगिक अनुपात	औषत परिवार संख्या
१	८४२	२४९०	२५४६	५०३६	०.७७	९७.८	५.९८

वडा नं.	घरपरिवार	पुरुष	महिला	जम्मा	बार्षिक जनसंख्या वृद्धिदर	लैंगिक अनुपात	औषत परिवार संख्या
२	६५३	१८४७	१९३९	३७८६	०.९८	९५.२६	५.८
३	७१०	२०११	२०४९	४०६०	०.६१	९८.१५	५.७२
४	१११४	२८३९	२९४२	५७८१	०.७७	९६.५	५.१९
५	७०३	१४७५	१७६२	३२३७	२.२३	८३.७१	४.६
६	७२३	१४८२	१६५५	३१३७	१.४४	८९.५५	४.३४
जम्मा	४७४५	१२१४४	१२८९३	२५०३७	१.००	९४.१९	५.२८

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

चित्र १.१ जनसङ्ख्या स्तम्भ

लालझाडी गाँउपालिकाको जनसङ्ख्या स्तम्भ

तालिका २.४ : लालझाडी गाउँपालिकाको बार्षिक उमेर अनुसार जनसंख्या विवरण

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
१ वर्ष मुनि	२२६	२१३	४३९	५०	१८४	२२३	४०७
१	२०९	१७५	३८४	५१	८८	८७	१७५
२	२०५	१५७	३६२	५२	११०	१३६	२४६
३	२२९	२०६	४३५	५३	८७	११५	२०२
४	२०८	१८४	३९२	५४	१०७	९२	१९९
५	२१९	१८८	४०७	५५	१४८	१३०	२७८
६	२१९	१८६	४०५	५६	११६	८९	२०५
७	१९८	१७७	३७५	५७	८६	५८	१४४

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
८	२३३	१८३	४१६	५८	९६	१०७	२०३
९	२४१	१८६	४२७	५९	५९	६८	१२७
१०	२५०	२१५	४६५	६०	१२९	१३७	२६६
११	२०३	२१८	४२१	६१	४७	४८	९५
१२	२७९	२८९	५६८	६२	८६	६५	१५१
१३	२७३	२७६	५४९	६३	५८	५९	११७
१४	२९८	३०२	६००	६४	६०	७०	१३०
१५	२६६	३१६	५८२	६५	८३	८६	१६९
१६	२६०	३१६	५७६	६६	३६	३६	७२
१७	२३२	२७५	५०७	६७	३५	४६	८१
१८	३१०	३१४	६२४	६८	६४	६४	१२८
१९	२२०	२३६	४५६	६९	६९	४९	११८
२०	२५१	३५४	६०५	७०	९०	६८	१५८
२१	२२३	२६१	४८४	७१	४२	३०	७२
२२	२७९	३४१	६२०	७२	३६	४५	८१
२३	२२०	२९८	५१८	७३	३०	३८	६८
२४	२३६	२८३	५१९	७४	२५	३२	५७
२५	२२६	२८६	५१२	७५	५०	३२	८२
२६	२१९	२९५	५१४	७६	२०	१६	३६

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
२७	२०२	२४७	४४९	७७	२०	१७	३७
२८	२५१	३०१	५५२	७८	२२	२४	४६
२९	१६२	१९६	३५८	७९	६	५	११
३०	२४१	३११	५५२	८०	२१	१९	४०
३१	१६१	१४२	३०३	८१	४	४	८
३२	२१८	२४३	४६१	८२	२	२	४
३३	१९३	२२२	४१५	८३	३	३	६
३४	१५५	१७२	३२७	८४	१	५	६
३५	२३४	२७४	५०८	८५	५	८	१३
३६	१४७	१८४	३३१	८६	१	६	७
३७	१४२	१३७	२७९	८७	१	०	१
३८	१५४	२०९	३६३	८८	१	०	१
३९	१२९	१२२	२५१	८९	१	२	३
४०	२३२	२७२	५०४	९०	५	७	१२
४१	१०३	१००	२०३	९१	०	०	०
४२	१६०	१६०	३२०	९२	२	१	३
४३	१२२	११६	२३८	९३	०	२	२
४४	१००	८३	१८३	९४	०	२	२
४५	१७१	१८२	३५३	९५	०	०	०

उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा	उमेर (वर्षमा)	पुरुष	महिला	जम्मा
४६	१०२	८१	१८३	९६	०	१	१
४७	५५	७५	१३०	९७	०	१	१
४८	७९	१२२	२०१	९८	१	२	३
४९	६०	७१	१३१	९९	०	०	०
				१००+	२	४	६
जम्मा					१२१४४	१२८९३	२५०३७

तालिका २.४ : लालझाडी गाउँपालिकाको उमेर समूह अनुसार जनसंख्या

वडा नं.	उमेर समूह											
	०-१४				१५-५९				६०+			
	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत
१	६९३	५९९	१२९२	२५.६६	१५८५	१७३९	३३२४	६६.००	२१२	२०८	४२०	८.३४
२	५२२	४७९	१००१	२६.४४	११७७	१३२१	२४९८	६५.९८	१४८	१३९	२८७	७.५८
३	५२०	४४६	९६६	२३.७९	१३२४	१४३६	२७६०	६७.९८	१६७	१६७	३३४	८.२३
४	८०८	७५०	१५५८	२६.९५	१७८८	१९७३	३७६१	६५.०६	२४३	२१९	४६२	७.९९
५	५२३	४६८	९९१	३०.६१	८२६	११६३	१९८९	६१.४५	१२६	१३१	२५७	७.९४
६	४२४	४१३	८३७	२६.६८	८९६	१०७०	१९६६	६२.६७	१६२	१७२	३३४	१०.६५
जम्मा	३४९०	३१५५	६६४५	२६.५४	७५९६	८७०२	१६२९८	६५.१०	१०५८	१०३६	२०९४	८.३६

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका २.५: उमेर समूह अनुसार प्रक्षेपित (Projected) जनसङ्ख्या

उमेर समूह	उमेर अनुसार प्रक्षेपित जनसंख्या				
	२०७८	२०७९	२०८०	२०८१	२०८२
०-४ वर्ष	२०१२	२०३२	२०५२	२०७३	२०९४
५-९ वर्ष	२०३०	२०५०	२०७१	२०९२	२११२
१०-१४ वर्ष	२६०३	२६२९	२६५५	२६८२	२७०९
१५-१९	२७४५	२७७२	२८००	२८२८	२८५६
२०-२४	२७४६	२७७३	२८०१	२८२९	२८५७
२५-२९	२३८५	२४०९	२४३३	२४५७	२४८२
३०-३४	२०५८	२०७९	२०९९	२१२०	२१४२
३५-३९	१७३२	१७४९	१७६७	१७८४	१८०२
४०-४४	१४४८	१४६२	१४७७	१४९२	१५०७
४५-४९	९९८	१००८	१०१८	१०२८	१०३९
५०-५४	१२२९	१२४१	१२५४	१२६६	१२७९
५५-५९	९५७	९६७	९७६	९८६	९९६
६०-६४	७५९	७६७	७७४	७८२	७९०
६५-६९	५६८	५७४	५७९	५८५	५९१
७०-७४	४३६	४४०	४४५	४४९	४५४
७५-७९	२१२	२१४	२१६	२१८	२२१
८०+	११९	१२०	१२१	१२३	१२४
जम्मा	२५०३७	२५२८७	२५५४०	२५७९६	२६०५४

नोट: रा.ज.ग २०७८ को प्रकाशित तथ्याङ्कको आधारमा घाताङ्कीय विधि प्रयोग गरी प्रक्षेपण गरिएको ।

तालिका २.६: लालझाडी गाउँपालिकाको जातजातिको विवरण

क्र.स.	जातजाति	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	रानाथारु	१५०५७	६०.१४	७४४५	७६१२
२	थारु	४८७७	१९.४८	२४०३	२४७४
३	क्षेत्री	२७९८	११.१८	१२३६	१५६२
४	ब्राह्मण - पहाड	६७१	२.६८	३०४	३६७
५	विश्वकर्मा	४२९	१.७१	२१३	२१६
६	सन्यासी/दशनामी	४१९	१.६७	१८१	२३८
७	ठकुरी	२१०	०.८४	९२	११८
८	लोहार	१७९	०.७१	८३	९६
९	परियार	१६९	०.६८	८१	८८
१०	मिजार	१६६	०.६६	८३	८३
११	सोनार	१८	०.०७	८	१०
१२	अन्य	४४	०.१८	१५	२९
लालझाडी गाउँपालिकाको जम्मा		२५०३७	१००	१२१४४	१२८९३

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका २.७: लालझाडी गाउँपालिकाको धर्म अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

क्र.स.	धर्म	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	हिन्दु	२२००९	८७.९१	१०७६८	११२४१
२	क्रिश्चियन	२९३७	११.७३	१३३८	१५९९
३	बहइ	६९	०.२८	२६	४३
४	बौद्ध	२२	०.०९	१२	१०
लालझाडी गाउँपालिकाको जम्मा		२५०३७	१००	१२१४४	१२८९३

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका २.८ : मातृभाषा अनुसार लालझाडी गाउँपालिका जनसङ्ख्या विवरण

क्र.स.	मातृभाषा	जनसंख्या			
		जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	महिला
१	रानाथारु	१४८३४	५९.२५	७३२६	७५०८
२	थारु	५०९७	२०.३६	२५१३	२५८४
३	नेपाली	२६३८	१०.५४	१२३४	१४०४
४	डोटेली	१२३४	४.९३	५७१	६६३

५	बैतडेली	६३४	२.५३	२७३	३६१
६	बझांगी	१९२	०.७७	७१	१२१
७	डडेल्धुरी	१७०	०.६८	५८	११२
८	दार्चुलेली	९३	०.३७	३७	५६
९	अछामी	५२	०.२१	२०	३२
१०	बाजुरेली	३२	०.१३	१३	१९
११	खस	१८	०.०७	६	१२
१२	अन्य	४३	०.१७	२२	२१
लालझाडी गाउँपालिकाको जम्मा		२५०३७	१००	१२१४४	१२८९३

श्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका २.९: लालझाडी गाउँपालिकाको ५ वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका जनसङ्ख्याको साक्षरता दर

वडा नं.	साक्षरता दर (प्रतिशत)			२०६८ को साक्षरता दर
	पुरुष	महिला	जम्मा	
१	८१.३६	६४.२५	७२.६५	५९.७९
२	८३.५१	६८.५८	७५.८३	६४.७३
३	८६.७४	७०.१६	७८.३१	६५.६६
४	८१.०६	६९.८६	७५.३	५६.६५

वडा नं.	साक्षरता दर (प्रतिशत)			२०६८ को साक्षरता दर
	पुरुष	महिला	जम्मा	
५	९१.०५	७९.७५	८४.८१	७३.४२
६	७७.५१	६३.४२	७०.०२	५४.३३
जम्मा	८३.२	६९.१३	७५.९	६१.७४

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.४ पारिवारिक सूचकहरू

तालिका २.१० : बसोबास गरिरहेको घरको स्वामित्वको आधारमा परिवार

वडा नं.	आफ्नै (%)	भाडामा (%)	संस्थागत (%)	अन्य (%)	जम्मा परिवार
१	९९.६४	०.१२	०.२४	०.००	८४२
२	९९.६९	०.१५	०.१५	०.००	६५३
३	१००	०.००	०.००	०.००	७१०
४	९९.६४	०.१८	०.००	०.१८	१११४
५	९९.१५	०.१४	०.५७	०.१४	७०३
६	९९.१७	०.६९	०.१४	०.००	७२३
जम्मा	९९.५६	०.२१	०.१७	०.०६	४७४५

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका २.११: लालझाडी गा.पा.को पहिलो विवाह गर्दाको उमेर अनुसारको जनसांख्यिक विवरण

उमेर	पुरुष	महिला	जम्मा
१० बर्ष मुनि	२	२५	२७
१०-१४ बर्ष	१७१	६१९	७९०
१५-१७ बर्ष	८२८	२१०७	२९३५
१८-२० बर्ष	२५२६	३१३६	५६६२
२१-२४ बर्ष	१९७२	१३५०	३३२२
२५-२९ बर्ष	८२१	३७९	१२००
३०-३४ बर्ष	१२९	४४	१७३
३५-३९ बर्ष	२८	३	३१
४०-४४ बर्ष	५	२	७
४५-४९ बर्ष	१	०	१
५०+ बर्ष	०	०	०
नखुलेको	४	५	९
जम्मा	६४८७	७६७०	१४१५७

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका २.१२ : लालझाँडी गाउँपालिकामा खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	खानेपानीको स्रोत अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)								
	धारा पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा पाइप घरपरिसर बाहिर)	ट्युबवेल /हातेपम्प	ढाकिएको इनार/कुवा	नढाकिएको इनार/कुवा	मूलधारा	नदि/खोला	जार/बोतल	अन्य
१.	२.४९	०.७१	९६.४४	०.००	०.३६	०.००	०.००	०.००	०.००
२.	९.४९	०.३१	८९.५९	०.४६	०.००	०.००	०.००	०.००	०.१५
३.	१.८३	३.८	७६.२०	०.१४	०.००	०.१४	०.००	०.१४	१७.७५
४.	१.६२	०.७२	९६.९५	०.६३	०.००	०.००	०.००	०.००	०.०९
५.	०.४३	०.४३	९८.५८	०.००	०.२८	०.००	०.००	०.००	०.२८
६.	०.५५	०.१४	९९.१७	०.१४	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००
जम्मा	२.५५	०.९९	९३.३२	०.२५	०.११	०.०२	०.००	०.०२	२.७४

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका २.१३: शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार

वडा नं.	शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)					
	प्लस भएको (सार्वजनिक ढलमा जोडिएको)	प्लस भएको (सेफ्टिक ट्यांकमा जोडिएको)	साधारण शौचालय	सार्वजनिक शौचालय	शौचालय नभएको	जम्मा
१	२.२६	७७.५५	१.३१	०.३६	१८.५३	८४२
२	०.१५	३५.३८	५१.००	१.२३	१२.२५	६५३
३	०.१४	४५.६३	३८.४५	०.५६	१५.२१	७१०

वडा नं.	शौचालयको किसिम अनुसार सुविधा उपलब्ध परिवार (प्रतिशत)					
	प्लस भएको (सार्वजनिक ढलमा जोडिएको)	प्लस भएको (सेफ्टिक ट्यांकमा जोडिएको)	साधारण शौचालय	सार्वजनिक शौचालय	शौचालय नभएको	जम्मा
४	०.९९	३३.७५	५५.९२	०.९९	९.९६	१११४
५	०.१४	९५.०२	१.९९	०.२८	२.५६	७०३
६	०.१४	४८.१३	१९.२३	०.६९	३१.८१	७२३
जम्मा	०.७२	५४.७९	२९.१७	०.७०	१४.६३	४७४५

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका २.१४: लालझाडी गा.पा.मा खाना पकाउन र वत्ती वालनको लागि इन्धन प्रयोग गर्ने परिवारको विवरण

वडा नं.	वत्ती वालनको लागि (प्रतिशत)					खाना पकाउनको लागि (प्रतिशत)						
	बिजुली	सौर्य उर्जा/सोलार	मट्टीतेल	बायोग्याँस	अन्य	काठ/दाउरा	एल.पी.ग्याँस	बिजुली	गुइठा/गोरहा	बायोग्याँस	मट्टीतेल	अन्य
१	९७.६२	०.७१	१.४३	०.००	०.२४	९२.९९	५.४६	०.७१	०.१२	०.७१	०.००	०.००
२	९८.३२	०.४६	०.४६	०.००	०.७७	९७.०९	२.३	०.४६	०.००	०.१५	०.००	०.००
३	९८.८७	०.२८	०.२८	०.१४	०.४२	८०.२८	११.४१	०.००	०.००	८.१७	०.००	०.१४
४	९७.४९	०.७२	०.६३	०.००	१.१७	९७.२२	१.६२	०.२७	०.०९	०.८०	०.००	०.००

वडा नं.	वत्ती वालनको लागि (प्रतिशत)					खाना पकाउनको लागि (प्रतिशत)						
	बिजुली	सौर्य उर्जा/सोलार	मट्टीतेल	बायोग्याँस	अन्य	काठ/दाउरा	एल.पी. ग्याँस	बिजुली	गुइठा/गोरहा	बायोग्याँस	मट्टीतेल	अन्य
५	९९.२९	०.४३	०.१४	०.१४	०.००	८९.३३	१०.२४	०.१४	०.००	०.२८	०.००	०.००
६	६१.९६	२०.३३	२.३५	०.००	१५.३५	९६.५४	३.०४	०.००	०.१४	०.२८	०.००	०.००
जम्मा	९२.६९	३.५६	०.८९	०.०४	२.८२	९२.६५	५.३५	०.२७	०.०६	१.६४	०.००	०.०२

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.५ स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

तालिका २.१४: लालझाडी गाउँपालिकामा स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ का निर्वाचित पदाधिकारीहरू

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
	निर्मल राना	अध्यक्ष	४५१६	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
	सपना चौधरी	उपाध्यक्ष	३५६१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
१	प्यारे लाल राना	वडा अध्यक्ष	८२३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
१	बसमती राना	महिला सदस्य	८०३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
१	पशुपती देवी वि.क.	दलित महिला सदस्य	८५५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
१	कर्ण बहादुर बडायक	सदस्य	७९१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
१	राज कुमार डगौरा	सदस्य	६४३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
२	आशा राम राना	वडा अध्यक्ष	८५०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
२	दिलमाया चौधरी	महिला सदस्य	९०७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
२	बिन्दु देवी तिरुवा	दलित महिला सदस्य	९३३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
२	भिरा राना	सदस्य	९१३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
२	रामदास राना	सदस्य	८७१	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
३	टिका राम डगौरा	वडा अध्यक्ष	८४९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
३	शान्ती राना	महिला सदस्य	८०७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
३	गंगा देवी विश्वकर्मा	दलित महिला सदस्य	८००	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
३	मोहन सिंह वडायक	सदस्य	७७४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
३	राम सिंह चौधरी	सदस्य	७५८	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
४	बहादुर राना	वडा अध्यक्ष	५९०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
४	डल्ली देवी चौधरी	महिला सदस्य	६४३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
४	रेवती ओड (महर)	दलित महिला सदस्य	६३२	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
४	गर्भु राना	सदस्य	५९४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
४	लव देव राना	सदस्य	५९३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)
५	पहल बहादुर थापा	वडा अध्यक्ष	४५७	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
५	रामवती देवी राना	महिला सदस्य	४९५	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)

वडा नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	प्राप्त मत	राजनीतिक दल/स्वतन्त्र
५	शान्ती सार्की	दलित महिला सदस्य	४६०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
५	गोकरन सिंह धामी	सदस्य	४९०	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
५	भान बहादुर विष्ट	सदस्य	४५९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एमाले)
६	हर्क नारायण जोशी	वडा अध्यक्ष	४६४	नेपाली काँग्रेस
६	लीला चौधरी	महिला सदस्य	४३६	नेपाली काँग्रेस
६	हिरा देवी विश्वकर्मा	दलित महिला सदस्य	४४७	नेपाली काँग्रेस
६	ध्यानवती देवी राना	सदस्य	४३५	नेपाली काँग्रेस
६	महेन्द्र बहादुर चौधरी	सदस्य	४३१	नेपाली काँग्रेस

श्रोत: जिल्ला निर्वाचन कार्यालय कञ्चनपुर

अनुसूची

अनुसूची १: अवधारणा तथा परिभाषा :

१. शिशु-मातृ अनुपात:- यसले ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरूको जनसङ्ख्या र प्रजनन उमेर समूह (१५ देखि ४९ वर्ष) का महिलाहरूको जनसङ्ख्याको अनुपातलाई जनाउँछ । यो प्रजननको स्तर इंगित गर्ने सरल सूचक हो । यस सूचकलाई प्रायः १५ देखि ४९ वर्षका प्रतिहजार महिलाहरूमा बालबालिकाहरूको सङ्ख्याको रूपमा व्यक्त गरिन्छ ।

२. कुल आर्थिक क्रियाकलाप दर :- कुल आर्थिक क्रियाकलाप दर भन्नाले १० वर्ष वा सो भन्दा माथिका उमेर समूहका आर्थिक दृष्टिले अक्सर सक्रिय जनसङ्ख्या र उही उमेर समूहका कुल जनसङ्ख्याको अनुपातलाई जनाउँछ । यसलाई प्रायः प्रतिशतमा व्यक्त गरिन्छ ।

३. साक्षरता दर : पाँच वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेर समूहका जुनसुकै भाषामा लेख्न र पढ्न जान्ने कुल जनसङ्ख्या र सोही उमेर समूहका कुल जनसङ्ख्याको अनुपात नै साक्षरता दर हो । यस सूचकलाई प्रतिशतमा व्यक्त गरिन्छ ।

४. प्रौढ साक्षरता दर : पन्ध्र वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेर समूहका जुनसुकै भाषामा लेख्न र पढ्न जान्ने कुल जनसङ्ख्या र सोही उमेर समूहका कुल जनसङ्ख्याको अनुपातलाई प्रौढ साक्षरता दर भनिन्छ । यस सूचकलाई प्रतिशतमा व्यक्त गरिन्छ ।
५. कुल आश्रित अनुपात : १४ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरूको जनसङ्ख्या र ६० वर्ष वा सो बढी उमेर समूहका वृद्धवृद्धाहरूको जनसङ्ख्याको योग र १५ देखि ५९ वर्ष उमेर समूहका जनसङ्ख्याको अनुपात । यस सूचकलाई प्रतिशतमा व्यक्त गरिन्छ ।
६. बालबालिकाहरूको आश्रित अनुपात : चौध वर्ष मुनिका बालबालिकाहरूको जनसङ्ख्या र १५ देखि ५९ वर्ष उमेर समूहका जनसङ्ख्याको अनुपात । यस सूचकलाई प्रतिशतमा व्यक्त गरिन्छ ।
७. वृद्धवृद्धाहरूको आश्रित अनुपात : साठी वर्ष वा सो बढी उमेर समूहका वृद्धवृद्धाहरूको जनसङ्ख्या र १५ देखि ५९ वर्ष उमेर समूहका जनसङ्ख्याको अनुपात । यस सूचकलाई प्रतिशतमा व्यक्त गरिन्छ ।
८. कुल प्रजनन दर : प्रजननयोग्य उमेर समूह (१५ वर्षदेखि ४९ वर्षसम्म) का महिलाहरूले आफ्नो प्रजननयोग्य अवधिभर जन्म दिएका जीवित शिशुहरूको सङ्ख्यालाई कुल प्रजनन दर भनिन्छ । औषत प्रति महिलामा व्यक्त गरिने यो सूचकका लागि हरेक पन्ध्र वर्षका महिलाले प्रजननयोग्य उमेर पुरै पार गर्ने मान्यता राखिन्छ ।
९. कुल गार्हस्थ उत्पादन (Gross Domestic Production) : कुनै आर्थिक क्षेत्र (देश वा ठाउँ) भित्र निश्चित समयवधिमा उत्पादित वस्तु तथा सेवाको मौद्रिक मूल्यको कुल मानलाई कुल गार्हस्थ उत्पादन भनिन्छ ।
१०. प्रतिव्यक्ति आय (Per capita Income) : राष्ट्रिय आय र मध्य वर्षको जनसङ्ख्याको अनुपात ।
११. परिवारका औषत सदस्य संख्या (Average Household Size) : हरेक अलग परिवारमा अक्सर बसोबास गर्ने सदस्यहरूको औषत संख्या ।
१२. जनघनत्व (Population Density) ; प्रति वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफलमा अक्सर बसोबास गर्ने व्यक्तिहरूको संख्या जनाउँने सूचक जसले जमिनमा जनसंख्याको चाप व्यक्त गर्दछ ।
१३. जन्म दिने औषत उमेर: प्रजननयोग्य उमेरका महिलाहरूले आफ्नो प्रजनन उमेर भर जन्म दिएका शिशुहरूको जन्म दिँदा निजको उमेरको औषत मान ।
१४. लैङ्गिक अनुपात (Sex Ratio) : प्रति सय महिलामा पुरुषको संख्या व्यक्त गर्ने सूचक ।
१५. जन्म हुँदाको लैङ्गिक अनुपात (Sex Ratio at Birth) : प्रति सय महिला (छोरी) हरूको जन्म हुँदा जन्मेका पुरुष (छोरा) हरूको संख्या व्यक्त गर्ने सूचक ।

१६. कोरा जन्म दर (Crude Birth Rate) : प्रत्येक वर्ष प्रति हजार जनसंख्या बराबर जीवित जन्म भएर थपिएको जनसंख्या व्यक्त गर्ने कोरा सूचक अर्थात प्रति हजार जनसंख्यामा वार्षिक जीवित जन्म भएका केटाकेटीको संख्या व्यक्त गर्ने सूचक ।

१७. कोरा मृत्यु दर (Crude Death Rate) : प्रत्येक वर्ष प्रति हजार जनसंख्या बराबर मृत्यु भएर घटेको जनसंख्या व्यक्त गर्ने कोरा सूचक अर्थात प्रति हजार जनसंख्यामा वार्षिक मृत्यु हुने संख्या व्यक्त गर्ने सूचक ।

१८. शिशु मृत्यु दर (Infant Mortality Rate) : प्रत्येक वर्ष प्रति हजार जीवित जन्म भएका केटाकेटी मध्ये एक वर्षको उमेर नपुग्दै मृत्यु भएकाहरूको संख्या व्यक्त गर्ने सूचक ।

१९. पाँच वर्ष मुनिको बाल मृत्यु दर (Under- Five Mortality Rate) : पाँच वर्ष मुनिका प्रति हजार जीवित जन्म भएका केटाकेटी मध्ये पाँच वर्षको उमेर नपुग्दै मृत्यु भएकाहरूको वार्षिक संख्या व्यक्त गर्ने सूचक ।

२०. अपेक्षित औषत आयु (Life Expectancy at birth) : प्रत्येक वर्ष जन्म भएको व्यक्ति मौजुदा मृत्यु दर कायम रहेमा औषतमा बाँच्ने सम्भाव्य वर्ष व्यक्त गर्ने सूचक अर्थात व्यक्तिको औषत आयु व्यक्त गर्ने सूचक ।

२१. विवाह हुँदाको औषत उमेर (Singulate Mean Age at Marriage) : हरेक १५ वर्ष पुरा भएको र पचास वर्ष मुनिको उमेरमा पहिलो विवाह भएका व्यक्तिहरूको विवाह हुँदाको अवस्थाको उमेरको औषत मान व्यक्त गर्ने सूचक ।

२२. जनसङ्ख्याको औषत उमेर (Mediane Age) : जनसंख्याको औषत उमेर व्यक्त गर्ने यस्तो मान जसको माथितिर र तलतिर बराबर (आधा-आधा) जनसंख्या पर्दछ ।

अनुसूची २: तथ्याङ्क कार्यालयको नागरिक वडापत्र

नेपाल सरकार

प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय

तथ्याङ्क कार्यालय कञ्चनपुर

(कैलाली, कञ्चनपुर)

यस कार्यालयबाट सम्पादन गरिने कार्य तथा प्रदान गरिने सेवाहरूसँग सम्बन्धित नागरिक वडापत्र

क) सम्पादन गरिने कार्यहरू:

कामको किसिम	लाग्ने समय	लागत	कार्यगत जिम्मेवारी	कैफियत
तथ्याङ्क संकलन- गणना तथा सर्वेक्षण सञ्चालन मार्फत र आवश्यकता अनुसार अन्य निकायबाट संकलन	स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमा तोकिए बमोजिम	स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमा तोकिए बमोजिम	सुपरिवेक्षक, गणक, खरिदार	निर्धारित प्रश्नावली प्रयोग गरी स्थलगत संकलन र द्वितीय स्रोतबाट समेत संकलन-संग्रह गर्ने
तथ्याङ्क संकलन कार्यको सुपरिवेक्षण (गणना, सर्वेक्षण तथा द्वितीय स्रोतको समेत)	स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमा तोकिए बमोजिम	स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रमा तोकिए बमोजिम	निर्देशक, तथ्याङ्क अधिकृत, सुपरिवेक्षक	स्थलगत तथ्याङ्क संकलन भइरहेको समय र आवश्यकता अनुसार
संकलित तथ्याङ्कको प्रशोधन (कोडिङ, इडिटिङ, डाटा इन्ट्रि आदि)	तथ्याङ्क संकलन कार्य सम्पन्न भएको एक महिना	नतोकिएको	गणक, खरिदार, सुपरिवेक्षक	संकलित तथ्याङ्कको परिमाण अनुसार समय थपघट हुन सक्ने

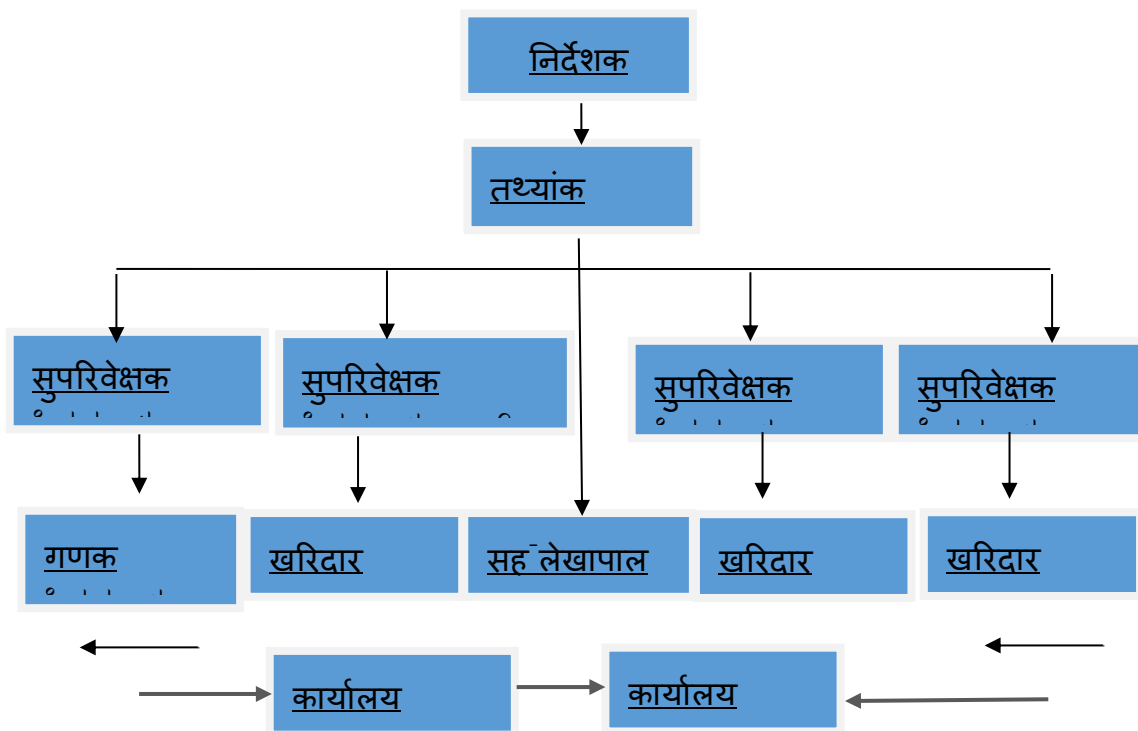
कामको किसिम	लाग्ने समय	लागत	कार्यगत जिम्मेवारी	कैफियत
प्रशोधित तथ्याङ्कको विश्लेषण	तथ्याङ्क प्रशोधन कार्य सम्पन्न भएको एक महिना	नतोकोएको	निर्देशक, तथ्याङ्क अधिकृत	जिल्लास्तरमा हुने प्रकाशनहरूको लागि सिमीत मात्रामा मात्र विश्लेषण गरिने
तथ्याङ्कको अभिलेखिकरण	प्राप्त/उत्पादन भए पछि तत्कालै नतोकोएको	नतोकोएको	गणक, खरिदार, सुपरिवेक्षक	केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग र अन्य निकायबाट प्राप्त तथा कार्यालयबाट उत्पादित तथ्याङ्क समेत
तथ्याङ्कको प्रकाशन (वस्तुगत विवरण, ब्रोसर, तथ्याङ्क तालिका आदि) र सार्वजनिकीकरण	नतोकोएको	स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रममा तोकोए बमोजिम	निर्देशक	स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रममा तोकोए बमोजिम तदर्थरूपमा मात्र प्रकाशन गरिने
जिल्लास्तरीय तथ्याङ्कीय क्रियाकलापको समन्वय	निरन्तर	नतोकोएको	निर्देशक	गोष्ठी, बैठक आदि मार्फत जिल्लास्थित सरकारी तथा गैरसरकारी निकायसँग

ख) प्रदान गरिने सेवा:

सेवाको किसिम	पेश गर्नु पर्ने कागजात	लाग्ने समय	सेवा शुल्क/दस्तुर	कार्यगत जिम्मेवारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
प्रकाशित तथ्याङ्कको वितरण र उपलब्धता (प्रकाशित प्रति वा विद्युतीय प्रतिको रूपमा वितरण र माग अनुसार इ-मेलमार्फत उपलब्ध गराउने)	कुनै कागजात पेश गर्नु नपर्ने	तुरुन्त	निःशुल्क	सुपरिवेक्षक, गणक	तथ्याङ्क अधिकृत

सेवाको किसिम	पेश गर्नु पर्ने कागजात	लाग्ने समय	सेवा शुल्क/दस्तुर	कार्यगत जिम्मेवारी	गुनासो सुन्ने अधिकारी
पुस्तकालय सेवा	कुनै कागजात पेश गर्नु नपर्ने	कार्यालय समय भित्र	निःशुल्क	सुपरिवेक्षक, गणक	तथ्याङ्क अधिकृत
तथ्याङ्कीय क्रियाकलाप सम्बन्धी सल्लाह/परामर्श	कार्यालयमा प्राप्त लिखित/ मौखिक अनुरोध अनुसार	नतोकिए को	निःशुल्क	निर्देशक, तथ्याङ्क अधिकृत	निर्देशक

अनुसूची ३: तथ्याङ्क कार्यालयको स्वीकृत दरवन्दी

अनुसूची ४: तथ्याङ्क कार्यालयको स्वीकृत दरवन्दीमा कार्यरत कर्मचारीहरू:

सि.न.	कर्मचारीको नाम	पद	हालको ठेगाना
१	श्री गोविन्द प्रसाद न्यौपाने	निर्देशक	भि.न .पा. ४ कंचनपुर
२	रिक्त	तथ्यांक अधिकृत	
३	श्री डमरु चन्द	सुपरिवेक्षक	भि.न. पा. ३ कंचनपुर
४	श्री विनोद प्रसाद भट्ट	सुपरिवेक्षक	धं. उ. म.न. पा ६ कैलाली
५	श्री निरज ओझा	सुपरिवेक्षक	भि.न. पा. ५ कंचनपुर
६	श्री अमर सिंह चौधरी	सुपरिवेक्षक	बेलौरी न पा.३ कंचनपुर
७	श्री परमानन्द जोशी	खरिदार	भि. न.पा. १५ कंचनपुर
८	श्री उपेन्द्र मिश्र	खरिदार	भि. न. पा. ११ कंचनपुर
९	श्री खेमराज भट्ट	खरिदार	दोगडा गा पा ३ बैतडी
१०	श्री राजेन्द्र बहादुर बिष्ट	स. ले. पा.	भि. न पा ३ कंचनपुर
११	श्री तिलक पाल	गणक	भि न पा ३ कंचनपुर
१२	श्री महादेव भट्ट	कार्यालय सहायोगी	बेदकोट न पा ४ कंचनपुर
१३	श्री मिना खुना	कार्यालय सहायोगी	बेदकोट न पा ३ कंचनपुर
१४	श्री रोशन कडेल	ह.स.चा .	भीमदत्त न.पा.१५ कंचनपुर

सन्दर्भ सामाग्री:

१. राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ संक्षिप्त नतिजा, राष्ट्रिय तथ्यांक कार्यालय, थापाथली, काठमाण्डौ ।
२. जिल्ला वस्तुगत विवरण २०७४, तथ्याङ्क कार्यालय, कञ्चनपुर ।
३. National Population and Housing Census 2021 (National Report) National Statistics Office(Kathmandu, Nepal)
४. National Population and Housing Census 2021 (Municipality)/Rural Municipalities, National Statistics Office (Kathmandu, Nepal)
५. National Sample Census of Agriculture 2021, District Report,National Statistics Office (Kathmandu, Nepal)
६. Statistical year book, National Statistics Office (Kathmandu, Nepal)
७. National Statistics Office (Kathmandu, Nepal)
८. विभिन्न स्थानीय तहबाट प्रकाशित वस्तुगत विवरण तथा आवधिक योजना दस्तावेज
९. स्थानीय तह निर्वाचन २०७९ को नतिजा तालिका, जिल्ला निर्वाचन कार्यालय, कञ्चनपुर ।
१०. जिल्लास्थित विभिन्न सरकारी तथा गैर—सरकारी निकायहरूका अभिलेखहरू
११. URL: www.nsonepal.gov.np, www.election.gov.np

राष्ट्रिय तथ्यांक कार्यालयबाट समय-समयमा हुने विभिन्न गणना तथा सर्वेक्षण र तथ्यांक कार्यालयको बार्षिक कार्यक्रम अन्तर्गत तथ्यांक संकलन कार्यमा खटिई आउने कर्मचारीहरुलाई समयमै सत्य-तथ्य विवरण उपलब्ध गराई सहयोग गरिदिनु हुन् सम्बन्धित सबैमा तथ्यांक कार्यालय हार्दिक अनुरोध गर्दछ । साथै जिल्ला स्थित सरकारी तथा गैह्र सरकारी निकायहरुले सर्वेक्षण लगायतका तथ्यांकीय क्रियाकलाप संचालन गर्दा यस कार्यालयसँग समन्वय गरि उत्पादित तथ्यांकको एकरूपता कायम गर्न सहयोग गर्नुहुन समेत अपेक्षा गरिन्छ ।